

Euroopan unionin virallinen lehti

C 146

50. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

30. kesäkuuta 2007

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	III Valmistelevat säädökset	
	Alueiden komitea	
	13. ja 14. helmikuuta 2007 pidetty 68. täysistunto	
2007/C 146/01	Alueiden komitean lausunto aiheista "Laillista maahanmuuttoa koskeva toimintapoliittinen suunnitelma" ja "Laittoman maahanmuuton torjunta Euroopan muuttoliikkeiden verkoston tulevaisuus"	1
2007/C 146/02	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Asuminen ja aluepolitiikka"	10
2007/C 146/03	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan unionin tuleva meripolitiikka"	19
2007/C 146/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan teknologiainstituutti"	27
2007/C 146/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Maaperän suojelua koskeva teemakohtainen strategia"	34
2007/C 146/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Torjunta-aineiden kestävän käytön teemakohtainen strategia"	48
2007/C 146/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan avoimuusaloite"	53
2007/C 146/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Tavoitteena lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia"	58
2007/C 146/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Laajakaistan levinneisyserojen umpeen kurominen ja i2010-aloitteeseen kuuluva sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma"	63
2007/C 146/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvien muutostenhakumenettelyjen tehokkuuden parantaminen"	69
2007/C 146/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Pk-yritysten kasvun rahoittaminen"	73

Hinta:
18 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

2007/C 146/12

Alueiden komitean lausunto aiheista "Eurooppalaisten koulutusjärjestelmien tehokkuus ja tasapuolisuus" ja "Eurooppalainen tutkintojen viitekehys elinikäisen oppimisen edistämiseksi" 77

2007/C 146/13

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan komission vuoden 2001 liikennepolitiikan valkoisen kirjan väliarviointi" 85

III

(Valmistelevat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

13. JA 14. HELMIKUUTA 2007 PIDETTY 68. TÄYSISTUNTO

Alueiden komitean lausunto aiheista ”Lailista maahanmuuttoa koskeva toimintapoliittinen suunnitelma” ja ”Laittoman maahanmuuton torjunta Euroopan muuttoliikkeiden verkoston tulevaisuus”

(2007/C 146/01)

ALUEIDEN KOMITEA

- suosittelee sellaisen EU:n yhteisen maahanmuuttopolitiikan tunnustamista, joka mahdollistaa yhteistyön ja koordinoinnin parantamisen jäsenvaltioiden ja unionin ulkopuolisten maiden välillä.
- edellyttää ottamaan pikimmiten käyttöön rahoitusvälineen, joka on tarkoitettu erityisesti jo tunnistetuille suurimmille maahanmuuttoalueille ja kauttakulkualueille, jotka kärsivät massiivisesta maahanmuutosta. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi Kanariansaaret, Ceuta, Lampedusa, Malta, Melilla ja ylipäätään Etelä-Italia. Ne ovat alueita, joilla massiivinen maahanmuutto on äärimmäisen vakava ongelma.
- suosittelee ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin, jotta ihmiskaupasta ja sitä harjoittavasta mafiaa voidaan tehdä loppu. Komitea kehottaa asettamaan kysymyksen yhdeksi EU:n tärkeimmistä tavoitteista ja varaamaan siihen asianmukaiset määrärahat. On erittäin tärkeää torjua laitonta maahanmuuttoa ja sitä edistävää harmaata taloutta.
- painottaa paikallis- ja alueviranomaisten merkittävää roolia, koska niillä on kokemusta suhteiden ylläpitämisestä siirtolaisten lähtömaiden kanssa ja ne huolehtivat maahanmuuttajien kotouttamisesta varsinkin toteuttamalla terveydenhuoltoon (jonka osuus julkisista menoista on suurin), asumiseen, koulutukseen ja työllisyyteen liittyviä toimenpiteitä.
- ehdottaa, että luodaan maahanmuutosta laadittujen lausuntojen seurantamekanismi, jonka tarkoituksena on taata komitean edustus tapauksesta riippuen joko CONST-valiokunnan puheenjohtajan tai lausuntojen esittelijöiden välityksellä aihetta koskevissa Euroopan komission eri aloitteissa. Mekanismin ansiosta komitea voisi osallistua aktiivisesti lainsäädäntöprosessin eri vaiheisiin: a) lainsäädäntöä edeltävä vaihe (kuuleminen asianosaisena, vaikutusten arviointi) ja b) politiikan arviointivaihe (maahanmuuttoa ja kotouttamista koskevat vuosikertomukset).

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon vihreän kirjan Euroopan muuttoliikkeiden verkoston tulevaisuudesta, KOM(2005) 606 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Lailista maahanmuuttoa koskeva toimintapolitiittinen suunnitelma”, KOM(2005) 669 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannon politiikan ensisijaisista tavoitteista kolmansien maiden kansalaisten laittoman maahanmuuton torjunnassa, KOM(2006) 402 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 2. joulukuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”perustuslakiasiat, eurooppalainen hallintotapa sekä vapauten, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Brysselissä 4. ja 5. marraskuuta 2004 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät Haagin ohjelmasta eli vapauten, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvasta alueesta,

ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 63 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission oikeus- vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosaston laatiman kotouttamisen käsikirjan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman maahanmuuttajien kotouttamista Euroopan unionissa koskevasta strategiasta ja välineistä (2006/2056 INI),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman kehityksestä ja muuttoliikkeestä (2005/2244 INI),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue: alue- ja paikallisviranomaisien osuus Haagin ohjelman toimeenpanossa”, CdR 223/2004 fin, EUVL C 231, 20.9.2005, s. 83-86,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle — Ensimmäinen vuosiraportti muuttoliikkeestä ja kotouttamisesta”, KOM(2004) 508 lopullinen, CdR 339/2004, EUVL C 231, 20.9.2005, s. 46-50,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheista ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille — Haagin ohjelma: kymmenen painopistettä seuraaviksi viideksi vuodeksi — Kumppanuus Euroopan uudistamiseksi vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alalla”, KOM(2005) 184 lopullinen, ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille turvallisuutta ja vapauksien suojelua koskevan puiteohjelman perustamisesta vuosiksi 2007-2013” ja ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille perusoikeuksien ja oikeusasioiden puiteohjelman perustamisesta vuosiksi 2007-2013”, KOM(2005) 122 lopullinen — 2005/0037 COD — 2005/0038 CNS — 2005/0039 CNS — 2005/0040 COD, CdR 122/2005, EUVL C 192, 16.8.2006, s. 25-33,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheista ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Yhteinen toimintasuunnitelma kotouttamiselle — Puitteet kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiselle Euroopan unionissa”, KOM(2005) 389 lopullinen, ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Muuttoliikkeen ja kehityksen yhteys: käytännönläheisiä suuntaviivoja”, KOM(2005) 390 lopullinen ja ”Ehdotus — Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä palautettaessa laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia”, KOM(2005) 391 lopullinen, EUVL C 206, 29.8.2006, s. 27-39,

ottaa huomioon ”perustuslakiasiat, eurooppalainen hallintotapa sekä vapauten, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue” -valiokunnan 29. marraskuuta 2006 hyväksymän lausunntoluonnoksen (CdR 233/2006 rev. 2), jonka esittelijä oli Madridin autonomisen alueen yhteistyöstä valtion kanssa ja Eurooppa-asioista vastaavan viraston pääjohtaja Laura Esteban Martín (ES, PPE),

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Muuttoliike ei milloinkaan aikaisemmin ole ollut Euroopassa yhtä akuutti ongelma kuin nyt. Koska maahanmuuton perimmäisenä tarkoituksena on päästä Eurooppaan, se ei ole pelkästään maahanmuuttajia pääasiassa vastaanottavien jäsenvaltioiden ja alueiden ongelma, vaan sitä on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti koko EU:n, jäsenvaltioiden sekä maahanmuuttajien lähtö- ja kauttakulkuvaltioiden näkökulmasta. Osapuolten on yhdessä vastattava muuttoliikkeiden päivittäin luomiin uusiin haasteisiin, joihin kuuluu myös EU:n sisäinen muuttoliike. Eurooppa-neuvoston marraskuussa 2004 hyväksymässä Haagin ohjelmassa hahmoteltiin jo työohjelma yhteisen maahanmuuttopolitiikan käynnistämiseksi ja kyseinen politiikka asetettiin yhdeksi unionin tärkeimmistä tavoitteista.
- 2) Ei ole olemassa luotettavia tilastotietoja, joiden perusteella voitaisiin tehdä tarkka arvio siitä, millä tavoin laillinen ja laitton maahanmuutto sekä ylipäätään koko muuttoliike liittyvät toisiinsa. Euroopan muuttoliikkeiden verkoston on siis syytä työstää aihetta edelleen, jotta yhteisten maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkojen tueksi saadaan objektiivista ja vertailukelpoista tietoa.
- 3) Maahanmuuttajaväestön kotoutumista on tarkasteltava työllistymisnäkökulmasta (ja kiinnitettävä erityistä huomiota maahanmuuttajajärjestöihin) sekä laaja-alaisesti siten, että tarkastelun kohteeksi otetaan myös mm. koulutus, kulttuuri, sosiaaliset sekä poliittiset seikat.
- 4) Kotoutuminen on kahdensuuntainen prosessi, joka edellyttää yhtäältä, että maahanmuuttajat tahtovat integroitua vastaanottavaan yhteiskuntaan ja ottavat vastuun tahtonsa toteuttamisesta, ja toisaalta, että EU:n kansalaiset haluavat hyväksyä maahanmuuttajat osaksi yhteiskuntaa. Tarvitaan valvontaa ja koulutusta, jotta vaikutetaan myönteisesti kummankin ryhmän käyttäytymiseen.
- 5) Alue- ja paikallisyhteisöillä, jotka ovat maahanmuuttajien välittömiä vastaanottajia ja joilla on pääasiallinen vastuu kotouttamistoimien toteutuksesta (työllisyys-, koulutus-, kulttuuri- sekä sosiaalisista ja poliittisista toimenpiteistä), on oltava keskeinen rooli kotouttamispolitiikkaa määriteltäessä, jotta varmistetaan maahanmuuttajien tehokas kotoutuminen kansalaisia kaikkein lähimpänä olevalta tasolta käsin.

hyväksyi 13.-14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta ja yleiset suositukset

jäsenvaltiot tekevät yksipuolisia päätöksiä, jotka vaikeuttavat yhteisen kannan muodostamista.

Alueiden komitea

1.1 **katsoo** laittomien maahanmuuttajien palauttamisesta sekä Haagin ohjelman alueellisesta ja paikallisesta toimeenpanosta aiemmin antamiensa lausuntojen ⁽¹⁾ tapaan, että maahanmuuttoa on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti ja omaksuttava selkeä näkemys tärkeimmistä siirtolaispoliittisista toimista sen sijaan, että lähdetäisiin liikkeelle hajanaisista toimenpiteistä. Ilmiöön on puututtava alusta lähtien kaikin tarpeellisin lainsäädännöllisin, toiminnallisista ja taloudellisista keinoin tekemällä kehitysyhteistyötä maahanmuuttajien lähtövaltioiden kanssa ja torjumalla laitonta ihmiskauppaa. Asiassa on edettävä viimeiseen vaiheeseen asti eli ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin kaikkien unionimaiden sijoittautuneiden maahanmuuttajien kotouttamiseksi ja selvästi houkuttelevana tekijänä toimivan, hyväksikäyttöön johtavan harmaan talouden torjumiseksi. Komitea toteaa, että rikollisryhmät myötävaikuttavat laittomaan maahanmuuttoon kannustamiseen.

1.2 **korostaa**, että vaikka maahanmuutto on 80-luvulta lähtien lisääntynyt ja EU:hun tulee runsaasti siirtolaisia kehitysmaista (nykyisin arviolta 40 miljoonaa), muuttovirtojen säätelemiseksi ei vielä ole yhteistä eurooppalaista politiikkaa. Niinpä

1.3 **huomauttaa** lisäksi, ettei muuttovirtojen hallinnassa pidä jäädä odottamaan tapahtumia, joilla on vakavat seuraukset. Tällaiset hätätapaukset eivät voi olla kumppanuussopimusten tekemisen edellytyksenä.

1.4 **katsoo**, että unionin ulkopuolisten maiden kanssa tehtäviin kumppanuussopimuksiin on sisällytettävä sellaiset poliittiset, sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset näkökohdat, joiden ansiosta muuttoliike ja kehitys voidaan todella nivoa toisiinsa tai muodostaa niiden välille riippuvuusuhde, kuten Euroopan parlamentin mietinnössä ⁽²⁾ kehityksestä ja muuttoliikkeestä suositellaan.

1.5 **toteaa jälleen kerran**, että valvomattoman maahanmuuton torjumiseksi on ennen kaikkea tehtävä kokonaisvaltaista kehitysyhteistyötä: on käynnistettävä työllisyshankkeita, perustettava talous- ja kauppaforumia, luotava korkeakouluverkostoja, perustettava rahastoja, joista maahanmuuttajille myönnetään mikroluottoja, ryhdyttävä toimenpiteisiin, joiden avulla maahanmuuttajat voivat tehdä kehitysyhteistyötä omien maiden kanssa, rakennettava infrastruktuureja, ennen kaikkea sellaisia perusrakenteita, jotka on tarkoitettu juomaveden jakeluun (42 prosentilla Afrikan väestöstä ei ole käytettävissään

⁽¹⁾ CdR 242/2002 fin.
CdR 223/2004 fin.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin mietintö kehityksestä ja muuttoliikkeestä (A6-0210/2006).

juomakelpoista vettä) sekä sähköntuotantoon ja -siirtoon (vain 20 % voi säännöllisesti hyödyntää sähköverkkoa), sekä rakennettava terveyskeskuksia ja kouluja. Toiminnassa on aina otettava huomioon, että yhteistyössä on ensisijaisesti keskityttävä instituutioiden lujittamiseen ja luotava kehitysyhteistyön edunsaajamaihin tietyt ennakkoodellytykset, kuten avoin hallinto ja demokraattiset rakenteet. Ne ovat välttämättömiä, jotta kehitysyhteistyö otettaisiin vastaan ja sitä hyödynnettäisiin tehokkaasti. Kyse on siis kaiken kaikkiaan pikemminkin kehitysyhteistyön laadullisesta kuin määrällisestä tehostamisesta. Erityisen tärkeää on taata avoimuus tukien käytössä, jotta ne todellakin olisivat kehityksen liikkeellepanevia voimia.

1.6 **painottaa** paikallis- ja alueviranomaisten merkittävää roolia, koska niillä on kokemusta suhteiden ylläpitämisestä siirtolaisten lähtömaiden kanssa ja ne huolehtivat maahanmuuttajien kotouttamisesta varsinkin toteuttamalla terveydenhuoltoon (jonka osuus julkisista menoista on suurin), asumiseen, koulutukseen ja työllisyyteen liittyviä toimenpiteitä. Paikallis- ja alueviranomaiset ovat tehneet siirtolaisten lähtömaiden kanssa useita yhteistyösopimuksia ja toteuttaneet lukuisia hankkeita. Projekteista mainittakoon muun muassa lähtömaahansa palaaville nuorille tarkoitettut vastaanottokodit, joita Madridin autonominen alue on perustanut Marokkoon AENEAS-ohjelman puitteissa.

1.7 **muistuttaa** 26.-27. huhtikuuta 2006 pidetyssä EU:n pääkaupunkialueiden alueneuvostojen viidennessä konferenssissa annetusta julkilausumasta. Siinä todetaan EU:n pääkaupunkialueiden houkuttavan vaurautensa ja dynaamisuutensa ansiosta suuresti unionin ulkopuolisten maiden kansalaisia, jotka etsivät uusia kehitysnäkymiä. Komitea **katsoo**, että on toteutettava toimenpiteitä, joilla estetään siirtolaisten massamuutto lentoasemien, satamien ja maarajojen ylityspaikkojen kautta muita kuin säännönmukaisia väyliä pitkin, ja laadittava asianmukaisia suunnitelmia maahanmuuttajien kotouttamiseksi maidemme muille alueille.

1.8 **muistuttaa** niin ikään, että pääkaupunkialueet kannattavat yhteistä eurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa, joka kattaisi kaikki maahanmuuttajien täydelliseen sosiaaliseen integroitumiseen liittyvät kysymykset. Vain yhteiskuntaan kotouttamisen avulla maahanmuuttajat saadaan jakamaan EU:n muodostamien poliittisten järjestelmien taustalla olevat demokraattisen rinnakkainelön ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen arvot. Komitea kiinnittää huomiota siihen, että maahanmuuttajille on tärkeää opettaa vastaanottavan yhteiskunnan virallista kieltä tai virallisia kieliä ja kulttuuria sekä saada heidät tuntemaan, että he ovat yhteiskunnalle tärkeitä ja että heidän on kannettava oma vastuunsa tulevaisuudestaan.

1.9 **katsoo**, että maahanmuutto on haaste kaikille osapuolille. Meillä on kaikilla oma tehtävämme alkaen hallinnosta — unionin, jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien hallinnosta — ja päätyen Euroopan kansalaisyhteisöön ja itse maahanmuuttajiin. Vain näin pystymme ratkaisemaan maahanmuuton ongelmat ja hyödyntämään sen tarjoamat mahdollisuudet. Niistä on hyötävä kaikille, myös maahanmuuttajien lähtömaille.

1.10 **katsoo**, että on tehostettava yhteistyötä

a) hallintoportaiden välillä

b) yhteiskunnan toimijoiden kanssa

c) yritysten kanssa (yritysten sosiaalinen vastuu)

d) maahanmuuttajien muodostamien järjestöjen kanssa.

1.11 **suositaa** seuraavaa:

a) Tehostetaan maahanmuutosta vastaavien tahojen ja kehitysyhteistyön hallinnon välistä yhteistyötä ja koordinointia kussakin jäsenvaltiossa.

b) Tuetaan yhteistä kehittämistä ja hyödynnetään näin unionimaihin sijoittautuneiden maahanmuuttajayhteisöjen potentiaalia lähtömaansa kehittämiseksi. Komitea katsoo, että on helpotettava maahanmuuttajien mahdollisuutta lähettää varoja lähtömaihinsa alentamalla rahalähetysten kustannuksia ja hyödyntämällä virallisia pankki- ja postisiirtojärjestelmiä.

1.12 **kehottaa** komissiota ja jäsenvaltioita kanavoimaan maahanmuuttajien rahalähetykset tuottaviin investointeihin siirtolaisten lähtömaissa helpottamalla heidän mahdollisuuksiaan saada mikroluottoja. Komitea toteaa, että rahalähetykset on aiheellista yhdistää kehitysyhteistyövaroin tehtyihin investointeihin. Komitea suosittaa lisäksi, että anteeksiannettu velka veloitetaan kohdentamaan tuottoisiin investointeihin. Ne ovat puolestaan yhdistettävissä kyseisiin rahalähetysiin, jotta sijoitettavan siirtolaisen kannalta kannattavin vaihtoehto olisi investoida säästöt tällaisiin hankkeisiin.

1.13 **kehottaa** niin ikään perustamaan takuurahaston, jolla varmistettaisiin mikroprojektien jatkuvuus ja maksimoitaisiin niiden vaikutus kehitykseen. Komitea kannattaa talous- ja kauppafoorumien perustamista sekä Euroopan unionista ja kehitysmaista peräisin olevien ammattilaisten muodostamien verkostojen luomista.

1.14 **kehottaa** jäsenvaltioita tarjoamaan paikallis- ja alueviranomaisille tilaisuuden osallistua maahanmuuttopolitiikkojen valmisteluun ja kansallisten kotouttamis- ja työllisyysuunnitelmien muotoiluun, sillä niiden täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet toteutetaan paikallis- ja aluetasolla.

1.15 **edellyttää** ottamaan pikimmiten käyttöön rahoitusvälineen, joka on tarkoitettu erityisesti jo tunnistetuille suurimmille maahanmuuttoalueille ja kauttakulkualueille, jotka kärsivät massiivisesta maahanmuutosta. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi Kanariansaaret, Ceuta, Lampedusa, Malta, Melilla ja ylipäätään Etelä-Italia. Ne ovat alueita, joilla massiivinen maahanmuutto on äärimmäisen vakava ongelma, koska ne eivät pysty tarjoamaan maahanmuuttajille asianmukaista humanitaarista kohtelua. Muistutetaan, että tuloero EU:n eteläisen ulkorajan molemmin puolin on maailman suurin.

1.16 AK kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon EU:n saarialueiden kautta tapahtuvan massiivisen, sääntöjenvastaisen maahanmuuttoilmiön erityisluonteen, ilmiöön liittyvän humanitaarisen tragedian sekä sen vaikutukset turvallisuuteen ja yhteenkuuluvuuteen unionin alueella. EU:n tulee hyödyntää unionin merirajat muodostavien alueiden mahdollisuuksia tarjota foorumi kaikkia osapuolia hyödyttävien suhteiden kehittämiseksi unionin ulkopuolisten maiden kanssa.

1.17 **katsoo**, samaan tapaan kuin perheenyhdistämisestä, Haagin ohjelman täytäntöönpanosta paikallis- ja aluetasolla sekä laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden palauttamista koskevaa politiikkaa käsittelevästä vihreästä kirjasta aiemmin antamissaan lausunnoissa, ja yhtenevästi Euroopan parlamentin laatiman, kehitystä ja muuttoliikettä käsittelevän mietinnön kanssa ⁽³⁾, että on ryhdyttävä toimenpiteisiin oikeusvarmuuden lisäämiseksi monilla maahanmuuttoon liittyvillä osa-alueilla:

- a) On valvottava, että nykyiset direktiivit siirretään asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja että ne pannaan tehokkaasti täytäntöön.
- b) On selkiytettävä sääntöjä, erityisesti maassa oleskelevan henkilön aseman saamista koskevia ehtoja.
- c) On määriteltävä kiistattomasti ehdot, jotka maahanmuuttajien on täytettävä voidakseen yhdistää perheensä.

1.18 **kannattaa** aiemmin aiheesta ”Vihreä kirja jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamista koskevasta yhteisön politiikasta” antamansa lausunnon ⁽⁴⁾ tapaan toimenpiteitä, joilla tuetaan maahanmuuttajien vapaaehtoista paluuta lähtömaahansa ja asetetaan se pakkopalauttamisen sijasta etusijalle. Olisi myönteistä ryhtyä kannustamaan potentiaalisia maahanmuuttajia jäämään kotimaahansa. Palautettaessa maahanmuuttaja lähtömaahansa pakkokeinoin on kiinnitettävä erityistä huomiota heikossa asemassa oleviin väestöryhmiin. Joka tapauksessa on välttämätöntä tehdä yhteistyötä lähtömaiden kanssa.

1.19 **muistuttaa**, että lasten suojelua koskevien kansainvälisten yleissopimusten mukaan lapsen etu edellyttää, että lapsi kasvaa perheensä parissa aina kun mahdollista. Apua tulee antaa lähtömaissa, joissa lapsille tulee tarjota koulutusta, jotta he löytäisivät työtä omasta maastaan perheensä läheltä. Lapsen oikeuksien yleissopimuksessa valtiot velvoitetaan torjumaan lasten laitonta siirtämistä muihin maihin.

1.20 **toivoo**, että Euroopan kotouttamisrahaston varoja hallinnoitaessa otetaan huomioon alue- ja paikallisviranomaisten erityistarpeet, ja **kannattaa** niiden osallistumista kansallisista ohjelmista ja niihin liittyvistä toimenpideohjelmista käytäviin neuvotteluihin.

⁽³⁾ CdR 243/2002 fin, CdR 242/2002 fin, CdR 223/2004 fin ja Euroopan parlamentin mietintö kehityksestä ja muuttoliikkeestä (A6-210/2006).
⁽⁴⁾ CdR 242/2002 fin.

1.21 **kehottaa** niin ikään — samaan tapaan kuin Euroopan parlamentti mietinnössään kehityksestä ja muuttoliikkeestä — komissiota ottamaan käyttöön tarpeelliset rahoitusvälineet maahanmuuttajien integroimiseksi vastaanottavan maan poliittiseen ja yhteiskuntaelämään tarjoamalla heille kielen, kulttuurin ja kansalaistaitojen opetusta väheksymättä kuitenkaan heidän oman identiteettinsä asianmukaista säilyttämistä. Komitea korostaa lisäksi, että huomioon on otettava myös maahanmuuttajien jälkeläisten (lasten ja lastenlasten) kotouttamiseen liittyvät erityisongelmat.

1.22 **korostaa** koulutuksen merkitystä, sillä koulutuspolitiikka on tehokkain ja paras keino helpottaa kotoutumista. Maahanmuuttajien koulumenestyksen taso on hälyttävän paljon alhaisempi kuin EU:n muiden kansalaisten keskuudessa keskimäärin. Komitea muistuttaa, että maahanmuuttajien kotoutumisen kannalta on olennaista luoda tarpeellinen välinekokonaisuus maahanmuuttajien integroimiseksi koulutusjärjestelmään ja työmarkkinoille. Komitea ehdottaa seuraavia toimia:

- a) Otetaan käyttöön erityinen rahoitusväline, josta myönnetään varoja maahanmuuttajien konkreettisten koulutusongelmien ratkaisemiseen.
- b) Luodaan toimenpidekokonaisuus, jolla helpotetaan maahanmuuttajien lähtömaissaan hankkimien tutkintojen ja ylipäättään ammattitaidon tunnustamista ja samanarvoistamista. Näin helpotettaisiin heidän työllistymistään.
- c) Laaditaan ammattikoulutusohjelmia, jotka on suunnattu erityisesti sellaisille työntekijöille, joiden lähtömaissa työvoiman ammatillinen koulutus ja ammattipätevyys eivät ole parhaita mahdollisia.

1.23 **tähdentää** samaan tapaan kuin komissio kotouttamisen käsitteensä, että kotoutumisen kannalta ovat tärkeitä seuraavat seikat:

- a) Pannaan toimeen ohjelmia, joiden avulla maahanmuuttajat voivat opiskella tarkoituksenmukaisesti vastaanottajamaan kieltä. Kielikurssien on oltava ainakin perustasolla pakollisia.
- b) Luodaan niin ikään kansalaistaitoja, kulttuuria sekä ylipäättään yhteiskuntaan integroitumista ja vastaanottavan yhteiskunnan kansalaisarvojen tuntemusta koskevia kursseja ja edistetään niihin osallistumista. Kurssit voitaisiin järjestää maahanmuuttajan äidinkiellellä, mikä helpottaisi aluksi ymmärtämistä, kun maahanmuuttaja ei vielä hallitse vastaanottavan maan kieltä. Sen ei pidä hidastaa tai pysäyttää kotoutumisprosessia eikä kyseisen maan kielen ja kulttuurin omaksumista.

- c) Helpotetaan kaikin mahdollisin tavoin edellä mainittujen kurssien järjestämistä sallimalla verkko-oppiminen, etäopiskelu, joustavat aikataulut, osa-aikakurssit jne. Näin parannetaan kiinnostusta kursseihin. Maahanmuuttajien kanssa tekemisissä oleville henkilöille on myös tärkeää antaa koulutusta, jotta he pystyvät ratkaisemaan maahanmuuttajien ongelmia.
- d) Tuetaan maahanmuuttajien pyrkimyksiä opettaa lapsilleen äidinkieltä, jotta puutteellinen kielitaito ei myöhemmin estäisi maahanmuuttajia palaamasta alkuperämaahansa.

2. Tiedonanto laillisesta maahanmuutosta (KOM(2005) 669 lopullinen)

Alueiden komitea

2.1 **katsoo**, ettei pidä unohtaa, että laillisia maahanmuuttajia ovat juuri henkilöt, jotka lähtevät siirtolaisiksi siksi, että heillä on valmiuksia, ja jotka voivat antaa piristysruiskeen lähtömaidensa kehitykselle.

2.2 **katsoo**, että on otettava huomioon aivovuoto, sillä vaikka onkin edistettävä mahdollisuuksia, joita älykkäät yksilöt tarjoavat maidemme talouselämälle, on myös tuettava heidän paluutaan lähtömaihinsa, jotta he hyödyttäisivät kyseisten maiden kehittämistä, ja tarjottava heille mahdollisuus palata jatkamaan koulutustaan tai täydentämään sitä. Näin lähtömaahan ja vastaanottajamaahan virtaa jatkuvasti kokemuksia ja hyötyä. Tätä on korostettu myös komitean antamassa lausunnossa aiheesta "Ehdotus: neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten" ⁽⁵⁾.

2.3 **katsoo**, että kiertosiirtolaisuus on tärkeä valtti, joka vahvistaa muuttoliikkeiden myönteistä panosta kehitykseen.

2.4 **kannattaa** komission perimmäistä tavoitetta taata yhteiset oikeudet kaikille sellaisille kolmansien maiden kansalaisille, jotka työskentelevät laillisesti jossakin jäsenvaltiossa ja jotka ovat saaneet kyseiseen valtioon maahantuloluvan. Komitea korostaa erityisesti, että on ryhdyttävä käsittelemään tutkintojen ja muiden pätevystodistusten tunnustamista ja samanarvoistamista, jottei ajaututtaisi tilanteisiin, joissa maahanmuuttajat työskentelevät ammattipätevyyttään yksikertaisemmissa tehtävissä.

2.5 **painottaa** maahanmuuttajien työnsaantimahdollisuuksien tärkeyttä, jotta he kotoutuvat yhteiskuntaan. Komitea toteaa, että on havaittavissa kaksi toisilleen vastakkaista lähestymistapaa. Yksinkertaisessa lähestymistavassa keskitytään yksinomaan tarpeeseen ottaa vastaan lisää maahanmuuttajia ja laillistaa vain työvoima, kun taas alueet ja kunnat ponnistelevat torjuakseen osattomuuden, syrjäytymisen ja muukalaisvihan sekä osallistaakseen naiset, sillä naisten suhde lapsiin osoittautuu perusluonteiseksi tekijäksi perheitä kotoutettaessa.

2.6 **katsoo**, että virallisessa muuttoliikkeessä on otettava huomioon perheiden yhdistäminen, joka on yksi maahanmuuttajien sosiaalisen integroitumisen keskeisistä perustekijöistä. Muutoin strategia ei ole täydellinen. Perheiden yhdistämistä, joka vauhdittaa kotoutumisprosessia, on kuitenkin tuettava vain vanhempien, lasten ja isovanhempien kesken.

2.7 **korostaa**, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat huolissaan sukupuoliluottavuudesta, sillä on otettava huomioon naisiin kohdistuva kaksinkertainen syrjintä: heitä syrjitään sekä sukupuolen että etnisen alkuperän vuoksi. Komitea kehottaaakin komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan vuoropuhelua maahanmuuttajien lähtömaiden kanssa naisten oikeuksien ja tasa-arvon edistämiseksi.

2.8 **kannattaa** komission esittämiä huomioita kausityöläisistä ja katsoo, että kausityövoiman liikkuvuudelle on laadittava nykyistä suotuisimmat säännöt. On kuitenkin vältettävä tilannetta, jossa kausityö muuttuu sääntöjenvastaiseksi maahanmuuttoketjuksi. Eräs mahdollinen tapa torjua kyseinen tilanne on sijoittaa kausityöläisten työnteko lähtömaiden kanssa toteutettaviin yhteistyöhankkeisiin siten, että kausityöläiset ovat työntekokauden päätyttyä motivoituneita palaamaan lähtömaihinsa jatkaamaan työntekoa yhteistyöhankkeessa. Yhteistyöhankkeiden puitteissa voitaisiin lisäksi tukea kausityöläisten palkkaamista paitsi maantieteellisesti lähellä sijaitsevista maista myös muista, kaukaisemmista maista, kuten espanjankielisestä Amerikasta, koska matkakustannukset ovat nykyisellään yhä huokeampia.

2.9 **katsoo** komission tavoin **olevan välttämätöntä** parantaa tietojenkeruuta, jotta eurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa voidaan toteuttaa asianmukaisesti. Sallittaessa siirtolaisten maahantulo ratkaisevana tekijänä on joka tapauksessa oltava työmarkkinoiden tarpeet. On kestävämpää, että 90 % maahanmuuttajista on laittomia, ennen kuin he voivat laillistaa asemansa.

2.10 **suhtautuu myönteisesti** Euroopan komission asiakirjassaan ilmaisemaan tahtoon korostaa eurooppalaisen ammatillisen liikkuvuuden portaalin roolia. Se tarjoaa Internet-pohjaista tietoa EURES-yhteistyöverkostosta (Euroopan työvoimapalveluista), jonka tarkoituksena on tarjota työntekijöille ja työnantajille tiedotus-, neuvonta- ja työhönotto-/sijoittamispalveluja (työnhaku) sekä antaa kansainvälisistä työmarkkinoista kiinnostuneille tietoa, ohjausta ja neuvontaa niin Euroopan talousalueen työmahdollisuuksiin kuin elin- ja työoloihin liittyvissä asioissa. Se auttaa myös työnantajia, jotka haluavat ottaa palvelukseensa työntekijöitä muista maista. AK voisi antaa portaaliin oman panoksensa ilmoittamalla komissiolle paikallis- ja alueviranomaisten hallinnoimat Internet-portaalit, jotka voivat olla asianomaisille toimijoille varteenotettavia tietolähteitä ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ CdR 2/2003 fin.

⁽⁶⁾ KOM(2005) 669 lopullinen, kohta 3.1.

2.11 **kannattaa** Euroopan komission ajatusta tehdä Eurooppa houkuttelevaksi ammattitaitoisille työntekijöille, etevimmille opiskelijoille ja tutkijoille. Opiskelijoiden on lisäksi sallittava tehdä opiskeluaikanaan ansiotyötä (päinvastoin kuin tiettyissä jäsenvaltioissa nykyisin on asianlaita), sillä se saattaa auttaa heitä siirtymään työmarkkinoille. Olisi mielenkiintoista käynnistää erityisiä ulkomaalaisille opiskelijoille tarkoitettuja liikkuvuusohjelmia EU:n yleisluonteisten ohjelmien tapaan. Esimerkiksi Erasmus- tai Leonardo da Vinci -ohjelmista on saatu hyviä kokemuksia. Näin vältettäisiin aivovienti ja helpotettaisiin ulkomaalaisten opiskelijoiden kouluttautumista, sillä he ovat lähtömaille arvokasta henkistä pääomaa.

2.12 **kannattaa** sitä, että tutkitaan mahdollisuutta myöntää tiettyissä tapauksissa yhteinen oleskelu- ja työlupa. Se helpottaisi asiointia ja kiristäisi valvontaa. Komitea ehdottaa myös työ- ja oleskelulupien hyväksymistä koko unionin alueella.

2.13 **korostaa** Euroopan komission toteamusta, jonka mukaan maahanmuutto ei ole ratkaisu Euroopan ikääntymiseen: se on vain yksi väline, joka lievittää tilannetta mutta ei sinänsä ratkaise Euroopan väestöväjasta johtuvaa ongelmaa.

2.14 **suhtautuu myönteisesti** siihen, että Euroopan komissio pitää tiedonannossaan tärkeänä yhteistyötä maahanmuuttajien lähtömaiden kanssa, ja kannattaa nykyisten maahanmuuttoon kohdistettujen rahoitusvälineiden vahvistamista sekä uusien erityisvälineiden luomista.

2.15 **pane** merkille, että alue- ja paikallisviranomaiset joutuvat toimivaltansa puitteissa omissa maissaan välittömästi tekemisiin maahanmuuttokysymysten kanssa. Komitea **korostaa**, että ne voivat antaa erittäin merkittävää lisäarvoa Euroopan komission kaavailemiin, vuonna 2007 toteutettaviin valistus-, tiedotus- ja koulutustoimiin, alan keskusteluihin ja kokemusten vaihtoon ⁽⁷⁾.

2.16 **esittää** komissiolle, että komitea voisi osallistua omalla panoksellaan vaikutusarviointeihin, joita komissio on ilmoittanut olevansa halukas tekemään ennen kuin se tekee konkreettisia ehdotuksia laillisesta maahanmuutosta. Komitea voisi niin ikään osallistua paikallis- ja alueviranomaisten järjestelmälliseen kuulemiseen ⁽⁸⁾.

3. Tiedonanto politiikan ensisijaisista tavoitteista kolmansien maiden kansalaisten laittoman maahanmuuton torjunnassa (KOM(2006) 402 lopullinen)

Alueiden komitea

3.1 **kannattaa** aivan erityisesti yhteistyötä unionin ulkopuolisten maiden kanssa laittoman maahanmuuton torjumiseksi. Komitea kannattaa 15.-16. joulukuuta 2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöstä kohdentaa eurooppalaisen naapurisuuden ja kumppanuuden välineestä 3 % rahoitustuen vahvistamiseen maahanmuuttoon välittömästi liittyvillä alueilla.

⁽⁷⁾ KOM(2005) 669 lopullinen, kohta 3.1.

⁽⁸⁾ KOM(2005) 669 lopullinen, liite I.

3.2 **pitää välttämättömänä** kiirehtiä kumppanuussopimusten tekemistä siirtolaisten lähtömaiden kanssa. Sopimuksissa on ennakoitava mahdolliset muuttoliikkeen ja humanitaaristen olojen akuutit tilanteet ja sovitettava sekä yhteistyöstä laittoman maahanmuuton torjumiseksi ja laittomien maahanmuuttajien palauttamiseksi lähtömaahan ja kotimaahansa sekä kehitysyhteistyöstä ja työmahdollisuuksien luomisesta kyseisten maiden väestölle.

3.3 **pitää erittäin tärkeänä**, että kehitetään kaikkia siirtolaisten lähtömaissa käytettävissä olevia tietolähteitä ja annetaan tietoa maahanmuutosta, sen yleisyydestä, voimassa olevista säännöistä ja mahdollisuuksista kanavoida maahanmuutto säännönmukaisia teitä pitkin.

3.4 **kannattaa** Euroopan komission pyrkimyksiä perustaa jäsenvaltion nopeasti käytettävissä oleva avustusmekanismi, kun ulkorajoihin kohdistuu ankaria paineita. Komitea kehottaa neuvostoa myöntämään komissiolle riittävästi määrärahoja mekanismin asianmukaiseen kehittämiseen.

3.5 **korostaa** Euroopan komission asiakirjassa tehtyä ehdotusta, jonka mukaan ihmiskaupasta ja sitä harjoittavasta mafiaa on tehtävä loppu. Komitea kehottaa asettamaan kysymyksen yhdeksi EU:n tärkeimmistä tavoitteista ja varaamaan siihen asianmukaiset määrärahat. On tiedostettava tämän humanitaarisen draaman laajuus: useiden kansainvälisten organisaatioiden laatimien tilastojen mukaan yksi kolmesta maahanmuuttajasta menehtyy matkalla määränpäänsänsä olevaan maahan.

3.6 **huomauttaa** edelliseen liittyen, että Euroopassa siirtolaisia vastaanottavien maiden on vältettävä delegeimasta maahanmuuttajien palauttamista rajavaltioihin, joissa ei ole riittävästi merkkejä ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, vaan ihmisoikeuksia on valvottava mahdollisimman tarkoin.

3.7 **painottaa**, että Euroopan työllisyysstrategiassa ja työllisyyden yleisissä suuntaviivoissa on kannustettava säännölliseen työntekoon esimerkiksi supistamalla muita kuin työvoiman palkkakustannuksia ja lievittämällä matalapalkkaisten ja heikosti koulutettujen työntekijöiden verotuspaineita. Näin voidaan vähentää houkutusta tehdä pimeää työtä ja siis ottaa palvelukseen laittomia siirtolaisia. Tällaisten työmarkkinoita joustavoittavien toimenpiteiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajien laillista työhönottoa.

3.8 **antaa tukensa** tiedotuskampanjoille, joissa kerrotaan laillisen maahanmuuton myönteisistä puolista ja laittoman maahanmuuton vaaroista. Komitea tukee myös komission aikomusta ryhtyä vuonna 2007 tutkimaan jäsenvaltioiden nykyisiä käytäntöjä laillistaa maahanmuuttajia ja kyseisten käytäntöjen vaikutuksia. Tutkimus muodostaa lähtökohdan Euroopan laajuisesta maahanmuuttajien laillistamisesta aikanaan käytävälle keskustelulle ja yhteisten oikeuspuitteiden käyttöönotolle.

3.9 **pitää asianmukaisena**, että jäsenvaltioiden diplomaattiset edustustot ja tiedustelupalvelut koordinoidaan yhteisön tasolla, jotta voidaan yhteistyössä toimivaltaisten paikallisviranomaisten kanssa tunnistaa laittoman maahanmuuton parissa toimivat rikollisjärjestöt ja jarruttaa niiden toimintaa.

4. Vihreä kirja Euroopan muuttoliikkeiden verkoston tulevaisuudesta (KOM(2005) 606 lopullinen)

Alueiden komitea

4.1 **hyväksyy** tulevan muuttoliikkeiden verkoston toimenkuvan antaa komissiolle, jäsenvaltioille ja ylipäätään kansalaisille objektiivista, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa turvapaikka- ja maahanmuuttoasioista. Komitea **kannattaa** sitä, että verkosto on kansalaisten käytettävissä luottamuksellisia tietoja lukuun ottamatta ja että toiminnassa noudatetaan tietosuojaviranomaisten määräyksiä.

4.2 **yhtyy** siihen, että konkreettinen tiedonkeruu ja tietojen analysointi, tutkimustyö, lausuntojen ja suositusten julkaiseminen sekä tiedotustoiminnan organisointi on annettava yhden ainoan rakenteen tehtäväksi, sillä keskittäminen tuottaa mitta-kaavaetuja ja helpottaa lisäksi koordinoitua.

4.3 **antaa verkostolle yhden lisätehtävän**: Euroopan muuttoliikkeiden verkoston olisi huolehdittava myös yhteisön lainsäädännön siirtämisestä koordinoitusti osaksi eri maiden lainsäädäntöä.

4.4 **ehdottaa** Euroopan parlamentin ⁽⁹⁾ tavoin, että kuhunkin tiedonkeruusta vastaavaan elimeen nimitetään yhteyshenkilö, jotta voidaan taata asianomaisten toimijoiden ja kyseisten elinten saumanon yhteistyö. Asianosaisia ja erityiskäyttäjää varten olisi luotava rajalliset web-sivustot. Myös muuttoliikkeiden parissa työskentelevien kansallisten ja kansainvälisten elinten on oltava yhteydessä toisiinsa. Niiden on etsittävä yhteistyömuotoja ongelmien ratkaisemiseksi.

4.5 **suositaa** verkoston rakenteeksi vaihtoehtoa 1 eli komission alaisuudessa toimivaa verkostoa, sillä tällainen rakenne helpottaa valvontaa, yhteistyötä ja suhteita muihin unionin toimielimiin. Kansallisten yhteyspisteiden on puolestaan toimitettava siten, että jäsenvaltioiden edustajat huolehtivat tiedonkeruusta ja ongelmien tarkastelusta. Yhteyspisteiden tehtävä olisi kerätä, mahdollisuuksien mukaan analysoida ja välittää tietoa verkostolle ja kansallisille toimijoille siten kuin yhteyspisteiden tehtävistä ja toiminnasta on kansallisesti määrätty ja sovitettu. Verkoston aseman olisi taattava sen riippumattomuus maiden hallituksista, ja alue- ja paikallisviranomaisten olisi kuuluttava verkoston rakenteeseen. Joka tapauksessa on taattava joustava tiedonkulkua.

4.6 **pitää erittäin tärkeänä**, että Euroopan muuttoliikkeiden verkoston avulla

⁽⁹⁾ Mietintö ehdotuksesta neuvoston päätökseksi turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaan liittyviä jäsenvaltioiden toimenpiteitä koskevan keskinäisen tiedottamismenettelyn käyttöönotosta (KOM(2005) 480 lopullinen — C6-0335/2005 — 2005/0204 CNS).

— kiinnitetään huomiota etenkin työmarkkinoihin liittyviin tietoihin

— parannetaan tilastotietojen keruuta tehostamalla koordinoitua

— yhtenäistetään laskenta- ja tilastointimenetelmät, jotta tiedot ovat vertailukelpoisia ja sovitettavissa yhteen.

5. Toinen raportti maahanmuutosta ja kotouttamisesta

5.1 **katsoo**, että on tarpeen tehostaa muuttoliikettä ja kehitystä koskevien vuosiraporttien laadintaa siten, että niistä saadaan lukuja, joiden pohjalta maahanmuuttopolitiikkaa voidaan suunnitella ja toteuttaa asianmukaisesti. Julkisia toimintaperiaatteita, varsinkin maahanmuuttopolitiikkaa, ei voida suunnitella ilman riittävää tietoa.

5.2 **kehottaa** jäsenvaltioita lisäämään tiedonvaihtoa keskenään sekä maansa paikallis- ja alueviranomaisten kanssa nykyisissä verkostoissa ja vastaisuudessa perustettavan Euroopan muuttoliikkeiden verkoston välityksellä. Kaikkien asianomaisten toimijoiden on voitava saada mahdollisimman paljon tietoa.

5.3 **painottaa**, että kaikki toteutettavat ajatukset on kiteytettävä ohjelmiksi ja kaikkia ohjelmia tai lainsäädäntöä on puolestaan arvioitava jälkikäteen, jotta saadaan selville, ovatko ne olleet hyödyllisiä ja onko niitä hallinnoitu hyvin vai huonosti. Komitea suhtautuuakin myönteisesti komission aloitteeseen laatia muuttoliikkeestä ja kotoutumisesta vuosittain arviointikertomus.

5.4 **kannattaa** komission ehdotusta järjestää vuosittain kotouttamisfoorumi, jossa asiantuntijat, maahanmuuttajat, julkishallinnon vastuhenkilöt myös alue- ja paikallistasolta sekä ylipäätään kaikki asianomaiset toimijat voivat vaihtaa keskenään parhaita käytänteitä ja voivat tehdä niistä toteutuskelpoisia päätelmiä. Komitea katsoo, että on äärimmäisen tärkeää vaihtaa tietoa parhaista käytänteistä, ja alue- ja paikallisyhteisöillä on tällöin annettavanaan konkreettinen panos. Näin asiassa voidaan edetä ja kotouttamispolitiikkojen tulokset voidaan yhtenäistää. Tarvitaan joka tapauksessa välineitä, joiden avulla muuttoliikkeestä saadaan runsaasti tarkkoja tietoja. Tiedot on puolestaan otettava huomioon kyseisten politiikkojen täytäntöönpanossa. Foorumissa on huomioitava vuosikertomukset, ja on aina oltava yhteydessä kaikkiin asianomaisiin toimijoihin.

6. Päätelmät

6.1 **suosittelee** sellaisen EU:n yhteisen maahanmuuttopolitiikan tunnustamista, joka mahdollistaa yhteistyön ja koordinoitua parantamisen jäsenvaltioiden ja unionin ulkopuolisten maiden välillä.

6.2 **pitää** ensiarvoisen tärkeänä lisätä saatavilla olevan tiedon määrää ja parantaa sen laatua sekä ottaa selvää työmarkkinoiden tarpeista, jotta yhteisön maahanmuuttopolitiikkaa voidaan kehittää asianmukaisesti ja jotta maahanmuuttovirtoja voidaan valvoa.

6.3 **suosittelee**, että tuetaan yhteistä kehittämistä ja hyödynnetään näin unionimailhin sijoittautuneiden maahanmuuttajayhteisöjen potentiaalia lähtömaansa kehittämiseksi. Komitea **neuvoo** lisäksi tutkimaan muita luovia vaihtoehtoja, joiden avulla maahanmuutto voidaan kanavoida laillisia teitä ja joiden avulla voidaan poistaa esteet, jotka haittaavat maahanmuuttajien palvelukseen ottamista heidän lähtömaissaan.

6.4 **suosittelee** ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin, jotta ihmiskaupasta ja sitä harjoittavasta mafiasta voidaan tehdä loppu. Komitea kehottaa asettamaan kysymyksen yhdeksi EU:n tärkeimmistä tavoitteista ja varaamaan siihen asianmukaiset määrärahat. On erittäin tärkeää torjua laitonta maahanmuuttoa ja sitä edistävää harmaata taloutta.

6.5 **toteaa toistamiseen**, että alue- ja paikallisviranomaiset joutuvat toimivaltansa puitteissa omista maissaan välittömästi tekemisiin maahanmuuttokysymysten kanssa. Komitea **ehdottaa** sen vuoksi, että luodaan maahanmuutosta laadittujen lausuntojen seurantamekanismi, jonka tarkoituksena on taata komitean edustus tapauksesta riippuen joko CONST-valiokunnan puheenjohtajan tai lausuntojen esittelijöiden välityksellä aihetta koskevissa Euroopan komission eri aloitteissa. Mekanismin ansiosta komitea voisi osallistua aktiivisesti lainsäädäntöprosessin eri vaiheisiin:

a) lainsäädäntöä edeltävä vaihe (kuuleminen asianosaisena, vaikutusten arviointi)

b) politiikan arviointivaihe (maahanmuuttoa ja kotouttamista koskevat vuosikertomukset, vuosittainen kotouttamisfoorumi).

6.6 **kehottaa** niin ollen varmistamaan komitean edustuksen komission sekä virallisissa että epävirallisissa maahanmuuttopolitiikkaa käsittelevissä työryhmissä. Komitea **uskoo**, että tällainen seuranta tarjoaisi komissiolle mahdollisuuden hyödyntää alue- ja paikallisviranomaisten kokemusta maahanmuuttokysymyksistä.

6.7 **kehottaa** kutsumaan alue- ja paikallisviranomaiset mukaan Euroopan muuttoliikkeiden verkostoon.

6.8 **ehdottaa, että sille tarjotaan mahdollisuus antaa oma panoksensa maahanmuuttoportaaliiin**, jonka komissio haluaa luoda. Komitea voisi ilmoittaa komissiolle paikallis- ja alueviranomaisten hallinnoimat Internet-portaalit, jotka voivat olla kaikille asianomaisille toimijoille vartenotettavia tietolähteitä.

6.9 **kehottaa** vahvistamaan nykyisiä säädöksiä ja rahoitusvälineitä sekä luomaan uuden välineen, jonka tavoitteena on äskettäin saapuneiden maahanmuuttajien sekä maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä (lastensa ja lastenlastensa) kotouttaminen erityisesti koulutuksen avulla.

6.10 **ehdottaa**, että järjestetään aihetta ”Euroopan alueiden rooli maahanmuuttovirtojen hallinnassa” käsittelevä ensimmäinen huippukokous, jonka tavoitteena on edistää aihetta koskevien näkemysten ja kokemusten vaihtoa unionin alueiden välillä.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Asuminen ja aluepolitiikka"

(2007/C 146/02)

- Asumispolitiikka ei käsitä ainoastaan rakennuksia, vaan se koskee myös alueita ja yhteisöjä, joissa elämme. Asumispolitiikka merkitsee työskentelemistä nykyistä turvallisempien, puhtaampien ja vihreämpien kaupunkien ja alueiden puolesta, jotta ihmiset voisivat elää mielekästä elämää ja kehittää vuorovaikutusta asuinalueillaan. Asumispolitiikkaan kuuluvat myös työnsaantimahdollisuudet, liikenne ja palvelut sekä korkealaatuisen ympäristön luominen. Tämän vuoksi monilla EU:n politiikoilla on suora tai epäsuora vaikutus asumiseen liittyviin kysymyksiin, vaikka asumisasiat eivät varsinaisesti kuulu Euroopan unionin toimivaltaan. Tämä pätee kaupunkiympäristöä, energiatehokkuutta, uusiutuvia energialähteitä, melua ja terveyttä koskeviin politiikkoihin, mutta myös palvelujen sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja kilpailupolitiikkaan.
- Uudet jäsenvaltiot voivat käyttää asumistoimiin enintään kolme prosenttia toimenpideohjelmiin myönnettyistä varoista tai kaksi prosenttia koko EAKR:n piiriin kuuluvista varoista. Varojen tarkoituksenmukaisen käytön tukemiseksi käsillä olevassa lausunnossa annetaan käytännön neuvoja ja esitellään esimerkinomaisesti eri jäsenvaltioissa hyviksi todettuja käytäntöjä. Siinä esitetään ajatuksia, jotka koskevat muun muassa ympäristön sekä rakennusten, kotien, työpaikkojen ja paikallisten palveluiden välisen konkreettisen suhteen optimointia, energiatehokkuutta, kestävästä kehitystä ja asuinalueiden gettoistumisen ehkäisemistä.
- Kaikkien jäsenvaltioiden tulee kiinnittää huomiota siihen, mikä merkitys koulutuksella on kestävyysperiaatteita noudattavien yhteisöjen rakentamisessa. Paikallisten asukkaiden kouluttaminen asuinalueiden parantamiseen tarvittavissa taidoissa, viheralueiden kehittämisessä ja energiatehokkuuden parantamisessa voi tarjota taantuville asuinalueille ratkaisuja ja uusia työpaikkoja.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan parlamentin 28. syyskuuta 2006 päivätyn kirjeen, jossa se Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan 4 kohdan nojalla pyytää alueiden komiteaa laatimaan lausunnon aiheesta "Asuminen ja aluepolitiikka",

ottaa huomioon puheenjohtajansa 20. marraskuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu "alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka" -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin mietintöluonnoksen aiheesta "Asuminen ja aluepolitiikka", 2006/2108 (INI), esittelijä: Alfonso Andria (IT, ALDE),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta "Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkialueiden panos kasvuun ja työpaikkojen syntyyn alueilla", CDr 38/2006 fin,

ottaa huomioon Bristolissa 6.-7. joulukuuta 2005 kokoontuneen, kestävyysperiaatteita noudattavia yhteisöjä käsitelleen epävirallisen ministerikokouksen päätelmät,

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon aiheesta "Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkialueiden panos kasvuun ja työpaikkojen syntyyn alueilla",

ottaa huomioon Euroopan parlamentin virallisen Urban-toimintaryhmän (*intergroup*) ehdotuksen eurooppalaiseksi asumisen peruskirjaksi,

ottaa huomioon "alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka" -valiokunnan 11. joulukuuta 2006 hyväksymän lausunnotuonnoksen (CDr 345/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Liverpoolin kaupunginvaltuuston jäsen Flo Clucas (UK, ALDE),

sekä katsoo seuraavaa:

1. Hallitusten päämiesten kompromissiratkaisussa joulukuulta 2005 asuminen on määritelty rakennera-hastoissa tukielpöiseksi kustannukseksi EAKR-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti ainoastaan uusissa jäsenvaltioissa ja rajallisessa määrin. Toisin sanoen siihen voidaan käyttää enintään kolme prosenttia toimenpideohjelmiin myönnettyistä varoista tai kaksi prosenttia koko EAKR:n piiriin kuulu-vista varoista. Lisäksi varojen käyttö on rajattu useille perheille tarkoitettuihin rakennuksiin ja sosiaali-seen asuntotarjontaan kaupunkikehitykseen tähtäävien ohjelmien puitteissa. Komissio ja Euroopan investointipankki ovat yhdessä kehittäneet uusia rakennerahastoihin kuuluvia välineitä. Esimerkkinä tästä on JESSICA (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*), jonka avulla voidaan rahoittaa laajamittaiseen kaupunkialueiden kehittämiseen tarkoitettuja hankkeita.
2. Asumisasiat eivät varsinaisesti kuulu Euroopan unionin toimivaltaan, mutta monilla politiikoilla on suora tai epäsuora vaikutus asumiseen liittyviin kysymyksiin. Tämä pätee erityisesti kaupunkiympä-ristöä, energiatehokkuutta, uusiutuvia energialähteitä, melua ja terveyttä koskeviin politiikkoihin, mutta myös palvelujen sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja kilpailupolitiikkaan.
3. Euroopan unionissa alue- ja paikallisviranomaiset vastaavat yleensä asumiseen liittyvistä kysymyksistä omalla alueellaan, ja kaupunkialueet muodostavat asumispolitiikan suurimman haasteen.
4. Asianmukaiset asuinolot ovat keskeinen edellytys sosiaalisen ja alueellisen koheesion säilyttämiseksi Euroopan unionissa. Sen vuoksi asumisen ja Lissabonin strategian välillä on selvä yhteys. Asianmu-kaiset asuinolot ovat keskeisen tärkeitä alueiden kilpailukyvyille. Alueet eivät voi vetää puoleensa työn-tekijöitä ja saada heidät myös pysymään seudulla ilman riittävää määrää hyvälaatuisia asuntoja, ja niiden puute voi johtaa taloudelliseen taantumaan.

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouk-
sesssa) seuraavan lausunnon,

Alueiden komitean näkemykset

1. Asumispolitiikka on yksi tärkeimmistä tekijöistä pyrittäessä torjumaan sosiaalista syrjäytymistä ja työttömyyttä, ja sen tavoitteena on kehittää kuntia, kaupunkeja, maaseutua ja alueita asuin- ja työskentely-ympäristöinä sekä luoda sopusointua yhteisöissä ja niiden välillä ja edistää lisäksi kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

2. Monilla Euroopan unionin alueilla ja monissa kaupungeissa on meneillään kunnostushankkeita tai ne tarvitsevat uudistuksia osissa, joissa asumisen laatu on heikko ja asunomarkkinat eivät toimi. Siihen yhdistyy usein talouden edellytysten taantuminen sekä fyysisten rakenteiden ja sosiaalisen infrastruktuurin (koulutus- ja terveystalot sekä yhteisösuhteet) heikkeneminen.

3. Asumispolitiikka ei käsitä ainoastaan itse rakennuksia, vaan se koskee myös alueita ja yhteisöjä, joissa elämme. Asumispolitiikka merkitsee työskentelemistä nykyistä turvallisempien, puhtaampien ja vihreämpien kaupunkien ja alueiden puolesta, jotta ihmiset voisivat elää mielekästä elämää ja kehittää vuorovaikutusta asuinalueillaan. Asumispolitiikkaan kuuluvat myös työnsaantimahdollisuudet, liikenne ja palvelut sekä korkealaatuisen ympäristön luominen. Tähän perustuu kestävyysperiaatteita noudattavien yhteisöjen ohjelma, joka käsittelee kaksi lohkoa: alueellisen ja sosiaalisen ulottuvuuden.

1. Asumispolitiikan alueellinen ulottuvuus

1.1 Vuosikymmeniä jatkuneiden laiminlyöntien vuoksi monilla vanhoilla ja erityisesti uusilla EU:n jäsenvaltioilla on taakkanaan kehnojen asuntojen ja syrjäytyneiden asuinalueiden perintö. Riittämätön sijoittaminen asumispolitiikkaan on näissä tapauksissa johtanut köyhien ja syrjäytyneiden asuin-yhteisöjen gettoistumiseen, mikä aiheuttaa tyytymättömyyttä ja toisinaan myös yhteiskunnallista levottomuutta ja väkivaltaa, kuten eräissä jäsenvaltioissa on äskettäin nähty.

1.2 Kaupunkisuunnittelu on tulevien strategioiden keskeinen perusta, ja on tärkeää sovittaa asumispoliittiset strategiat aluekehitysstrategioihin. Vanhat jäsenvaltiot ovat saaneet sekä hyviä että huonoja kokemuksia pyrkiessään torjumaan kaupunkien suunnittelematonta laajenemista ja liikennemuutoksia sekä luomaan entistä viihtyisämpiä ja miellyttävämpiä kaupunkeja, jotka tukevat asuinalueille syntyvää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Uusien jäsenvaltioiden on syytä ottaa nämä kokemukset huomioon välttääkseen virheelliseksi osoittautuneita ratkaisuja.

1.3 Asuinalueiden kohentamistoimet vaihtelevat paikallisten olosuhteiden mukaan. Yleisesti ottaen niiden tulisi olla kokonaisvaltaisia ja sisältää toimenpiteitä koulutuksen sekä terveys- ja muiden julkisten palveluiden kehittämiseksi sekä ammattikoulutuksen, työllisyyden ja taloudellisten mahdollisuuksien vahvistamiseksi.

Samalla olisi otettava käyttöön aloitteellinen asuinalueiden hallinta, puututtava epäsosiaalisen käytökseen, kehitettävä ympäristön laatua ja suunnittelua sekä taattava hyvät julkiset liikennepalvelut. (Ks. liitteen esimerkki 4.)

1.4 Ensisijaisesti on kiinnitettävä huomiota joutomaiden uusiokäyttöön ja hylättyjen teollisuusalueiden käyttöönottoon kaupunkien tiivistämiseksi sekä niiden suunnittelemattoman laajenemisen ja maaseutuyhdyskuntiin tunkeutumisen rajoittamiseksi. Lyhyellä aikavälillä tämä kysyy usein runsaasti varoja, mutta pitkällä aikavälillä se on hyödyllistä yhteisöjen yhteenkuuluvuuden, resurssien uudelleenkäytön ja työllisyyden kannalta. Alue- ja paikallistason infrastruktuuriin suunnattavat avustukset ja kannustimet ovat hyviä välineitä uusiokäytön edistämiseksi rakentamattomien viheralueiden käytön sijaan.

1.5 Ensisijaisista huomiota on lisäksi kiinnitettävä nykyisen asuntokannan elvyttämiseen, ylläpitoon ja parantamiseen kunnostamista ja jälleenrakentamista tukevien toimenpiteiden avulla sekä nuorten asukkaiden asuttamiseen historiallisten keskusten sekä rannikolla ja sisämaassa sijaitsevien maaseutukeskusten kaupunginosiin, jotka kärsivät väestön poismuutosta ja ikääntymisestä.

1.6 Perustamalla julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia (*Public Private Partnership*, PPP), joiden tavoitteena on hyödyntää joutomaita ja tarjota keinoja kurjistuneiden alueiden asuinrakennuskannan kohentamiseksi, voidaan paitsi muuttaa kiinteistöjen ulkoasua myös tehdä asuinalueista aiempaa viihtyisämpiä asuin- ja työskentely-ympäristöjä.

1.7 Tiiviillä asuinalueilla, joilla asunnot ovat korkealaatuisia ja niiden koko ja omistuspohja vaihtelee, on riittävä väestömäärä ja väestötiheys integroitujen palveluiden, kauppojen ja liikennepalveluiden ylläpitämiseksi ja niiden kannattavuuden varmistamiseksi. Asuntotarjonta on yhdistettävä julkisten palveluiden tarjontaan, ja tulee kiinnittää huomiota siihen, että tärkeimpien palveluiden säilyttämisen vaatima väestömäärä pysyy optimaalisena. Kaupunkien asuinalueiden uudistamisprosessin aikana väestömäärien säilyttäminen ennallaan voi olla vaikeaa, minkä tuloksena palvelut kärsivät. Jäsenvaltioiden olisi tunnustettava palveluiden jatkuvuuden merkitys asuinalueilla tapahtuvien huomattavien muutosten yhteydessä.

1.8 Tarvitaan kokonaisvaltaista näkemystä suunnitteluun, jotta voitaisiin ymmärtää ympäristön sekä rakennusten, kotien, työpaikkojen ja paikallisten palveluiden välistä suhdetta. Rakenushankkeiden on sovittava hyvin yhteen ja niitä ympäröivään tilaan. Kun on tarkoitus kunnostaa tai rakentaa asuntoja, alue- ja paikallisviranomaisten on kiinnitettävä huomiota suunnitteluun sekä rikollisuuden torjumiseksi että laadukkaiden alueiden luomiseksi. Tarvitaan lisäksi huomiota kestäväen kehitykseen ja perinteisiin, paikallisyhteisön tarpeisiin ja toiveisiin sekä toimenpiteiden laajempaan vaikutukseen yhteenkuuluvuutta ajatellen.

1.9 Asuinalueen historian ja perinteiden kunnioittaminen voi olla keskeinen tekijä sijoittajien ja asukkaiden houkuttamisessa. Rikkaan teollisuus- tai kaupunkiperinnön käyttäminen hyödyksi, sen sijaan että se piilotettaisiin, voi olla elpymisen ja muutoksen liikkeellepaneva voima, joka luo haluttuja ja identiteetiltään voimakkaita asuinympäristöjä ja kehittää yhteisön omanarvontuntoa. Sen vuoksi säilyttämistä, kunnostamista tai purkamista koskevia päätöksiä ei pitäisi tehdä ennen kuin on pohdittu materiaalisia, ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia tekijöitä.

1.10 Sosiaalisilla yrityksillä, kuten yleishyödyllisillä asuntoyhtiöillä, on eräissä maissa merkittävä rooli asumisen uudistamisessa. Ne kykenevät tarjoamaan pysyvyyttä ja puuttumaan esikaupunkialueiden integroitumista ja kulkuyhteyksiä koskeviin kysymyksiin sekä tukemaan ongelmien kanssa kamppailevia yhteisöjä. Yleishyödyllisillä asuntoyhtiöillä ja sosiaalista asumista tarjoavilla on joustavuutta ja suorat yhteydet yhteisöihin, minkä ansiosta ne voivat tarjota ongelmiin asukkaiden tarpeisiin vastaavia ratkaisuja. Ne edistävät myös työpaikkojen luomista ja voivat tehdä työtä julkisen ja yksityisen tuen saamiseksi erilaisille hankkeille. (Ks. liitteen esimerkit 1 ja 2.)

1.11 Valtioille alati kasvavaa huolta aiheuttavan ilmastonmuutoksen vuoksi asuntojen energiatehokkuus, kohtuuhintainen lämmitys ja samalla polttoaineniukkuuden torjuminen ovat tärkeitä näkökohtia tulevaisuuden asuntojen suunnittelussa. Myös riittämättömän eristyksen korjaaminen vanhoissa kiinteistöissä on erittäin tärkeää. Se voi sekä edistää työllisyyttä että tuottaa energiansäästöä. Yksi monista alhaiseen kysyntään johtavista tekijöistä on rakennetun ympäristön ja sen yhtenä osana asuinrakennusten heikko laatu. Perusrakenteiden suunnittelijoiden on otettava ympäristön kannalta kestävä vaihtoehto huomioon asuntorakentamisessa alusta alkaen. Esimerkiksi geotermisten laitteiden asentaminen vedenlämmitystä varten on energiatehokasta ja vähentää lämmityskustannuksia. Energian tuhlauksen välttäminen on ratkaisevan tärkeää EU:lle, jotta se voisi saavuttaa Kioton pöytäkirjan tavoitteet. Tämä tulisi ottaa huomioon käynnistettäessä kaupunkialueiden uudistamisprosesseja ja asuntopoliittisia toimia erityisesti rakennusten energiatehokkuutta koskevan EU:n direktiivin puiteissa.

1.12 Asuinalueiden suunnittelussa on otettava huomioon se, miten rakennusten väliin jäävä tila käytetään ja miten julkiset tilat voivat edistää asukkaiden välistä vuorovaikutusta. Esimerkiksi kadut on rakennettava ihmisiä varten eikä vain läpikulkuväylä autoille. Esimerkkinä aluekohtaisesta vuorovaikutuksesta ovat asuinvyöhykkeet, joilla jalankulkijoiden ja asukkaiden tarpeet ovat ensisijaisia ja autoliikenne toissijaista. Hyödyntämällä työnvälitysjärjestelmiä ja puutarha-alan koulutusta tällaisilla alueilla voidaan muuttaa alueesta syntyvää kuvaa, vahvistaa paikallisten asukkaiden hyvinvointia ja muuttaa joutomaata hyödylliseksi viheralueeksi.

1.13 Asuinalueiden suunnittelun, esimerkiksi asunnoista kävelymatkan päässä sijaitsevien palveluiden, kierrätyskeskusten, puistojen ja leikkikenttien sekä hyvien julkisten liikennepalvelujen avulla voidaan kannustaa ihmisiä omaksumaan kestävyysperiaatteiden mukaiset, terveelliset elintavat.

1.14 Tässä yhteydessä on tärkeää huolehtia tiedotuksesta kansalaisille ja saada heidät osallistumaan elävöittämissä hankkeisiin alusta alkaen, jotta heidät saadaan aktiivisesti mukaan uudistamisprosessiin ja jotta voidaan elvyttää sekä asuinalueen fyysistä ympäristöä ja yhteisöllisyyttä että sosiaalista osallisuutta ja yhteisvastuullisuutta. Elävöittämissä toimien tulee ensisijaisesti hyödyttää alueen asukkaita, eivätkä ne saa johtaa siihen, että sosiaalisesti muita heikommassa asemassa olevien asukkaiden on muutettava pois.

1.15 Paikallisten asukkaiden kouluttaminen asuinalueiden parantamiseen tarvittavissa taidoissa, viheralueiden kehittämisessä ja energiatehokkuuden parantamisessa voi tarjota ratkaisuja työttömyyden ja tyytymättömyyden muodostamaan kaksoisongelmaan taantuvilla asuinalueilla. (Ks. liitteen esimerkki 5.)

1.16 Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien painopiste on usein julkista infrastruktuuria koskeissa hankkeissa kuten liikenteessä, jätehuollossa ja julkisissa palveluissa. Vaikka eräät organisaatiot ovat tiedostaneet julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien merkityksen kaupunkialueiden elvyttämisessä, periaatteen tarjoamia mahdollisuuksia voitaisiin kehittää edelleen. Yksi tällaisen kehityksen ennakoedellytys olisi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskevien yhteisön oikeudellisten puitteiden selventäminen, sillä nykytilanteessa on jonkin verran epäselvyyttä sisäisten (*in-house*) toimijoiden määrittämisestä, eräiden sosiaaliseen asuntotarjontaan liittyvien yhteisoperaatioiden hyväksymisestä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiksi sekä kohtuuhintaista asumista edistävien organisaatioiden luokittelusta institutionalisoitujen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien piiriin.

1.17 Kaupunkialueiden elvyttäminen on tärkeä haaste kaupunkien viranomaisille kaikkialla Euroopassa, joskin vaihtelevassa määrin, ja se vaatii merkittäviä investointeja sekä rahoituksen, luovuuden että johtamisen kannalta. Monet kaupungit eivät enää pysty vastaamaan tällaisiin investointihaasteisiin yksinään joko julkisten varojen puutteen, käytettävissä olevan ammattitaitoreservin rajallisuuden, liian suurten riskien tai lakisäästeiden rajoitusten (luottorajoitukset) vuoksi.

1.18 Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista voi olla apua tällaisissa tapauksissa, koska ne voivat tarjota lisää pääomarahoitusta ja auttaa löytämään parhaat ratkaisut, jotta kukin osapuoli voisi irrottautua perinteisestä sidosryhmäroolistaan. Yksityisten kumppanien täydentävät taidot voivat helpottaa projektinhallintaa ja antaa hankkeille organisatorista selkeyttä. Virallisia kuntarakenteita joustavimmat yhteisölliset organisaatiot, joilla on yhteyksiä epävirallisiin verkostoihin ja jotka edustavat paikallisyhteisön pitkän aikavälin etuja, voivat edistää tehokkuutta ja auttaa varmistamaan julkisen hyväksynnän ja tuen. Tämän ansiosta hankkeet voidaan toteuttaa nopeasti ja pitkäjänteinen kestävyys huomioon ottaen.

1.19 On kuitenkin olemassa riski, että yksityisen rahoituksen käyttäminen johtaa asuntojen hintojen keinotekoiseen inflaatioon. Tällä voi olla monia haittavaikutuksia. Asuntojen hinnat saattavat nousta paikallisten asukkaiden ulottumattomiin, ja sen seurauksena yhteisöt hajoavat, kun ihmisten on muutettava pois entisiltä asuinalueiltaan perheiden ja tukiverkostojen läheisyydestä. Tällaisissa tapauksissa sosiaalisella asuntotuotannolla on keskeisen tärkeä tehtävä. Sosiaalisella asuntotuotannolla voidaan vähentää inflaation vaikutusta, ja lisätarjontaa paikallisyhteisöille voidaan saada ottamalla käyttöön yhteisomistusjärjestelmiä ja tarjoamalla edullisia lainoja. Siten voidaan saada asukkaat pysymään alueella, houkuttaa uusia asukkaita vaikeuksissa olevalle alueelle ja tarjota piristystä paikalliselle taloudelle.

2. Asumispolitiikan sosiaalinen ulottuvuus

Yleiset toimenpiteet asuntotarjonnan kehittämiseksi

2.1 Ihmisten asunonsaannin helpottamiseksi on pyrittävä tarjoamaan riittävästi vuokra-asuntoja, kannustettava ja tarjottava apua oman asunnon hankkimiseen sekä autettava asukkaita asuntojensa kunnossapidossa. Avustusmuotoja voivat olla hallintokulujen alentaminen, alhaisen korkotason säilyttäminen, verokannustimien tarjoaminen tietyille ryhmille sekä erilaiset pankkipalvelut. Rakennusten julkisivujen ylläpitoon ja niiden edustojen kunnostamiseen tarkoitettujen avustusten kaltaisilla kannustimilla voidaan myös parantaa asumistasoa. (Ks. liitteen esimerkit 4, 5 ja 6.)

Tietyille väestöryhmille suunnatut toimenpiteet

2.2 Yhtenäisten yhteisöjen rakentaminen onnistuu usein sosiaalisista, rodullisista tai uskonnollisista eroista huolimatta, kun täytetään yhteisön eri väestönosien asuintarpeet ja odotukset. Tähän liittyy erilaisten asumismuotojen, kuten asunto-osakkeiden ja erikokoisten asuntojen tarjonta esimerkiksi suuria perheitä ja yksinasuvia varten. Maan arvoa voidaan hyödyntää välineenä edullisten vaihtoehtojen luomiseksi silloin kun kunta on valmis käyttämään omistamaansa maata tähän tarkoitukseen. Myös uskonnollisten ryhmien erityistarpeet, esimerkiksi juoksevan veden tarve rituaalipesua varten, tulisi ottaa huomioon uusia asuntoja rakennettaessa tai asumisvaihtoehtoja myönnettäessä. Esteettömät elinikäiset asunnot ovat tärkeitä vammaisille ja iäkkäille työntekijöille.

2.3 Kansalaisten omat asumista koskevat valinnat saattavat edistää tiettyä etnistä ryhmää edustavien ihmisten keskittymistä tietyille alueille. Se ei itsessään ole ongelma, ja on olemassa monia esimerkkejä toimivista yhteisöistä, joissa on paljon yhteen etniseen ryhmään kuuluvia asukkaita. On kuitenkin valitettavaa,

että joillakin alueilla mustien ja etnisiin vähemmistöyhteisöihin kuuluvat ovat keskittyneet yksityistahojen omistamiin huonokuntoisiin asuntoihin ja valkoiset köyhtyneet asukkaat sosiaalisiin perustein myönnettävien asuntojen muodostamiin lähiöihin. Osittain fyysisen eriytymisen tulosta oleva vuorovaikutuksen puute voi johtaa pelkoon ja epäluuloisuuteen, joka moninkertaistuu, koska asumisen eriytyminen johtaa erillisiin kouluihin ja vapaa-ajan toimintaan.

2.4 Monien vähemmistö- tai syrjäytyneiden yhteisöjen kohtaama taloudellinen ja sosiaalinen epätasa-arvo on ongelma, johon monet laajapohjaisiin toimintaohjelmiin kuuluvat yleiset elvyttämisstrategiat ja ohjelmat pyrkivät puuttumaan. Asumispoliittisten toimien on oltava osa tällaisia ohjelmia, ja ne tulisi ottaa huomioon myös pohdittaessa laajemmin toimenpiteiden ja investointien vaikutusta uudistusprosessin onnistumiseen.

2.5 On tärkeää, että asuinalueet heijastavat niillä elävien yhteisöjen kulttuuria. Paikalliset maamerkit kuten monitoimitalot, uskonnonharjoitukseen tarkoitettut paikat sekä torit ja erikoismyymälät ovat tärkeitä yhteisöjen rakentamisessa. *Habitat for Humanity* -järjestön kaltaiset organisaatiot voivat tarjota mekanismeja uusien asuntojen saamiseksi kaikille ja erityisesti niille, jotka eivät uskonnollisista syistä halua ottaa velkaa tai kiinnelainaa, ja antaa mahdollisuuden asunnon omistamiseen muilla kuin perinteisillä tavoilla.

2.6 Sekä EU:n väestörakenteen muutoksilla että työntekijöiden liikkuvuudella on vaikutuksia asuntotarjontaan kohdistuviin tarpeisiin ja vaatimuksiin. Joissakin kaupungeissa ja eräillä alueilla yhä enemmän asuntoja jää tyhjiksi, kun asukkaat muuttavat muille alueille etsimään työtä, ja sen seurauksena väestömäärä vähenee. Uusia monien jäsenvaltioiden kohtaamia haasteita ovat perheiden perustaminen entistä myöhemmin sekä alhainen lapsiluku samoin kuin ihmisten pidentynyt elinikä, minkä vuoksi tarvitaan aiempaa enemmän asuntoja yksinasuville. Alueiden on tiedostettava väestörakenteeseen ja muuttoliikkeen sekä työntekijöiden maahanmuuttoon liittyvät haasteet ja mukautettava asumispoliittiset strategiansa niiden perusteella.

3. Alueiden komitean suositukset

3.1 Euroopan parlamentin tulisi jatkaa valiokunta-aloitteissa mietinnössään ⁽¹⁾ aloittamaansa keskustelua ja sisällyttää mietintöön Euroopan parlamentin virallisen Urban-toimintaryhmän (*intergroup*) ehdotus eurooppalaiseksi asumisen peruskirjaksi. EU ei voi jatkuvasti jättää huomiotta kansalaistensa huolta asumisesta, joka on yksi kasvun ja tuottavuuden keskeisistä tekijöistä.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin mietintöluonnos aiheesta "Asuminen ja aluepolitiikka", 2006/2108 (INI), esittelijä: Alfonso Andria (IT, ALDE).

3.2 Asuntotarjonnan merkitys yhteiskunnallisen ja taloudellisen kasvun tukemisessa on tunnustettava. Ihmiset haluavat asua asianmukaisissa asunnoissa kestävyysperiaatteita noudattavissa yhteisöissä, jotka panostavat korkealaatuiseen ympäristöön. Asukasmäärän lisääntyminen vetää puoleensa investointeja ja edistää kestävästä talouskasvusta.

3.3 JESSICA-välinettä tulee käyttää uusissa jäsenvaltioissa asumispolitiikan välineenä, jolla voidaan täydentää muita EAKR-asetuksen mukaisia kaupunkien uudistamiseen ja kehittämiseen suunnattuja aloitteita. Tässä yhteydessä alueiden komitea suosittaa asumispolitiikan sisällyttämistä kestävästä kaupunkikehityksen strategioihin, joita voidaan rahoittaa JESSICA-välineen avulla. Rahoitusjärjestelyjen käyttö voi olla erittäin hyödyllistä tehokkaan asumispolitiikan toteuttamiseksi. Esimerkkinä tästä ovat JEREMIE-aloitteesta rahoitettavat mikroluotot asuntojen kunnostusta varten.

3.4 Uusien jäsenvaltioiden on lisättävä paikallisviranomaisten käytössä olevia määrärahoja, jotta ne voivat puuttua tehokkaasti kestävästä kaupunkikehitykseen ja asumiseen liittyviin ongelmiin. Niiden tulisi laatia valtiolliset asunstrategiat (ohjelmat) tukemaan kunnallista ja sosiaalista asuntotuotantoa sekä asettaa käyttöön investointivälineitä perusrakenteiden kehittämiseksi.

3.5 Ensisijaisesti on kiinnitettävä huomiota joutomaiden uusiokäyttöön ja hylättyjen teollisuusalueiden käyttöönottoon kaupunkien tiivistämiseksi sekä kaupunkien suunnitteleman laajenemisen ja maaseutuyhdyskuntiin tunkeutumisen rajoittamiseksi.

3.6 Alueiden komitea suosittelee kansalaisten osallistumista kaupunkien uudistamishankkeisiin erityisesti silloin, kun elävöitetään rappeutuneita asuinalueita, joille on luotava uudelleen yhteisöllisyyttä ja sellaisia asukkaiden välisiä suhteita, jotka tukevat kotoutumista. EU:n tukemista hankkeista (esimerkiksi INTERREG III C POSEIDON) saadut kokemukset olisi saatettava jäsenvaltioiden tietoon, ja ne olisi otettava huomioon.

3.7 Kaikkien jäsenvaltioiden on kiinnitettävä huomiota koulutuksen merkitykseen kestävyysperiaatteita noudattavien yhteisöjen rakentamiselle. Paikallisten asukkaiden kouluttaminen asuinalueiden parantamiseen tarvittavissa taidoissa, viheralueiden kehittämisessä ja energiatehokkuuden parantamisessa voi tarjota taantuville asuinalueille ratkaisuja ja uusia työpaikkoja.

3.8 Alueiden komitea muistuttaa kestävyysperiaatteita noudattavia yhteisöjä koskeneen Bristolin epävirallisen ministerikokouksen päätelmistä, joiden mukaan kaupunkisuunnittelijoiden ammattitaitoa ja tietämystä on lisättävä. Komitea kehottaa komissiota jatkamaan aloitteiden tekemistä erityisesti yhteistyön ja hyvien käytäntöjen jakamisen alalla. Lisäksi asun-

tojen älykkään energiahuollon edistämiseksi ja asukkaiden valistamiseksi on perustettava hyvien käytäntöjen hyödyntämiseen ja levittämiseen tarkoitettu eurooppalainen verkosto.

3.9 Rakennusten energiatehokkuutta koskevaa EU:n direktiiviä on tarkistettava ja sen toteutusta jäsenvaltioissa on valvottava tarkoin. Asuntojen energiataloutta voidaan edistää myös EU-ohjelmilla, kuten "Euroopan älykäs energiahuolto", tai CONCERTO-aloitteella (7. TTK-puiteohjelma) vuosina 2007-2013.

3.10 On painotettava ennen kaikkea kansalaisten valvuttamista energiansäästöasioissa. Välttämätön energiantarve tulisi tyydyttää hyödyntämällä ensisijaisesti uusiutuvia energialähteitä. Tämän vuoksi alueiden komitea suosittelee, että varoja kohdennetaan nykyistä enemmän alalla tehtäviin tutkimus- ja valvuttamistoimiin.

3.11 Asuminen on sisällytettävä tärkeänä osana kaikkiin EU:n kaupunkipolitiikkoihin toukokuussa 2007 järjestettävä kaupunkiasioita käsittelevä Leipzigin epävirallinen ministerikokous huomioon ottaen.

3.12 Suunnitteluun on omaksuttava kokonaisvaltainen näkemys ympäristön sekä rakennusten, kotien, työpaikkojen ja paikallisten palveluiden välisen konkreettisen suhteen optimoimiseksi. Tässä yhteydessä on paikallisin, alueellisin ja jäsenvaltiokohtaisin toimin varmistettava, että erityisesti sosiaaliseen asuntotuotantoon varataan riittävästi maata ja että se myös käytetään kyseiseen tarkoitukseen.

3.13 On huomattava, että asuntotarjonta on yhdistettävä julkisten palveluiden tarjontaan ja että uusia asuntoja rakennettaessa on luotava julkisten palvelujen tarjoamiseksi tarvittavat perusrakenteet. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota siihen, että tärkeimpien palveluiden säilyttämisen vaatima väestömäärä pysyy optimaalisena.

3.14 Yleishyödyllisten asuntoyhtiöiden merkitys on tunnustettava, koska niillä on joustavuutta ja suorat yhteydet yhteisöihin ja siksi ne voivat tarjota ongelmiin asukkaiden tarpeisiin sopivia ratkaisuja.

3.15 On pohdittava asumispolitiikan merkitystä väestökehityksen muutoksessa ja EU:n maahanmuuttopolitiikan mukaisessa maahanmuuttajaväestön kotouttamisessa sekä tunnustettava alue- ja paikallisviranomaisten erityinen rooli tällä alalla.

3.16 Äskettäin perustetun, kaupunkiasioista vastaavan komission yksiköiden välisen erityisryhmän tulee käsitellä asumista tärkeänä osana kaupunkipolitiikkoja.

3.17 Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on yleishyödyllisiä sosiaalipalveluja käsittelevässä tiedonannossaan tunnustanut sosiaalisen asuntotarjonnan merkityksen sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja perusoikeuksien vahvistamista koskevien perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa.

3.18 Jäsenvaltioiden on yksinkertaistettava asuntojen kunnostamista koskevia hallintomenettelyjä ja tehtävä niistä aiempaa avoimempia.

3.19 URBACT-verkostoa ja uutta "Alueiden panos talouden muutokseen" -aloitetta voidaan käyttää Euroopan unionin

kaupunkien ja alueiden välisen asiantuntemuksen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon välineinä.

3.20 Energiatohokkuutta koskevaan EU:n direktiiviin tulee sisällyttää nykyisen asuntokannan kunnostaminen ja elvyttäminen, ja siitä on tehtävä yksi ensisijaisista toiminta-aloista, jotta pysäytettäisiin uusi rakentaminen, ennen kuin on otettu käyttöön kaikki nykyiset asumiseen soveltuvat asunnot. Näin vältetään maa-alueihin kohdistuvat uudet tarpeettomat rasitteet.

Bryssel 14. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

LIITE

ESIMERKKEJÄ ASUMISHANKKEISTA

Yhteisöjen kuuleminen

Esimerkki 1: *Include* on yleishyödyllisen asuntoyhtiön (CDS) ja Liverpoolin kaupungin kumppanuusyritys, joka huolehtii asuinalueen hallinnasta. Molemmat kumppanit ovat siirtäneet henkilökuntaa yritykseen, ja kumppanuusalueen asukkaat ja kumppanuusyritys pitävät säännöllisiä kokouksia varmistaakseen, että yhteisöä kuullaan kaikissa sitä koskevissa asioissa. Yhteisöjen mukaan ottaminen niiden asuinalueita koskevaan päätöksentekoon antaa paikallisille asukkaille lisää mahdollisuuksia ja vastuuta, tekee heidät ylpeiksi asuinalueistaan ja edistää kestävästä kaupunkien kehittämistä.

Esimerkki 2: Toinen esimerkki kuulemisesta on liverpoolilainen hanke "*Anfield Regeneration*", jossa noin 19 000:ää omistuspohjaltaan julkista, yksityistä sekä sosiaalista asuntotarjontaa edustavaa taloutta on kuultu keskeisenä osana asuinalueen kunnostusprosessia. Kyseessä on esimerkki yksityisiä investointeja vauhdittaneesta asuntojen kunnostamisesta rappeutuneella keskusta-alueella. Rakennerahastot tarjoavat rahoitusta koulutukseen ja ympäristöolojen parannuksiin, jotka houkuttavat alueelle noin 20 miljoonaa euroa julkiselta sektorilta ja 300 miljoonaa euroa yksityiseltä sektorilta.

Innovatiiviset toimintamallit asuntomarkkinoiden uudistamiseksi

Esimerkki 3: Osana valtiiovallan uutta aloitetta asuntomarkkinoiden uudistamiseksi Merseysiden alue on asuntopoliittikan innovatiivisten lähestymistapojen edelläkävijöitä ja keskeisessä asemassa alueellisessa elvyttämisessä.

Yhtenä yhdeksästä Yhdistyneen kuningaskunnan edelläkävijäalueesta (*Pathfinder Areas*) Merseyside voi kohdata asuntomarkkinoiden uudistamisen haasteet kansallisen asuntomarkkinoiden uudistamisrahaston turvin. Rahastolle on myönnetty 720 miljoonaa puntaa seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Tuleva rahoitus määritellään hallituksen seuraavissa menoarvioissa.

Merseysiden edelläkävijähanke *New Heartlands* on alueen kolmen paikallisyhteisön eli Liverpoolin, Seftonin ja Wirralin sekä paikallisten strategisten kumppanuuksien (*Local Strategic Partnerships*, LSP), North West -alueen aluekehitysviraston ja *English Partnerships* -organisaation välinen kumppanuus. Se käsittelee 130 000 kiinteistöä muutamilla erittäin epäedullisissa asemassa olevilla Merseysiden alueilla.

Esimerkki 4: Mainittakoon liverpoolilainen hanke, jonka tarkoituksena on kannustaa tietyille alueelle opiskelemaan tulevia jäämään kaupunkiin työhön ja juurtumaan sinne pysyvästi helpottamalla pääsyä asuntomarkkinoille (*New Heartlands* esimerkkitapauksena). Vastaavia järjestelmiä on olemassa nuoria työntekijöitä ja perheitä varten. Ikääntyneitä asukkaita varten on olemassa järjestelmä, jossa valtuutetut taitoniekat tekevät kiinteistöissä ilmaiseksi suppeita korjaustöitä pienituloisille ja erityisesti iäkkäille henkilöille.

Esimerkki 5: Toinen mainitsemisen arvoinen esimerkki on Ateenassa kehitetty Prosopsi-ohjelma ("julkisivut"), jonka tarkoituksena on rohkaista kiinteistöjen omistajia uudistamaan ja korjaamaan julkisivuja antamalla heille mahdollisuus saada kaupungin tukemia pitkäaikaisia lainoja. Ohjelmalla on vahvistettu yhteisöllisyyttä ja kohennettu elämänlaatua asuinalueilla. Tätä alun perin Ateenan vuoden 2004 olympialaisiin liittyntä aloitetta on jatkettu, ja hallitus edistää sitä nyt valtakunnallisesti.

Esimerkki 6: Mielenkiintoisia ovat myös Italiassa kehitetyt ns. hartiapankki-hankkeet (*autocostruzione*), joiden avulla keski- ja vähätuloiset perheet — joista useat ovat eri maista ja erilaisista etnisistä ryhmistä lähtöisin olevia maahanmuuttajaperheitä — saavat kunnalta käyttöönsä maata ja mahdollisuuden huokeakorkoiseen lainaan. He osallistuvat oman asuntonsa rakentamiseen, ja heistä tulee näin asunnon omistajia suhteellisen pienillä kuukausittaisilla lainanlyhennyksillä.

Esimerkki 7: Kotouttamista edistävät asuntohankkeet Wienissä. Noin 30 prosentilla Wienin väestöstä on maahanmuuttajatausta (kyse on lähinnä entisestä Jugoslaviasta ja Turkista tulleista ensimmäisen tai toisen sukupolven maahanmuuttajista). Wienissä on jo muutamien vuosien ajan toteutettu tuetun asuntotuotannon yhteydessä (noin 6 000 uutta asuntoa vuodessa) myös niin sanottuja kotouttamishankkeita. Asuntojen rakentajat ovat yleensä yleishyödyllisiä rakennusyhtiöitä, ja tuen saaminen edellyttää, että vähintään puolet uusista asunnoista osoitetaan maahanmuuttajille. Hankkeiden arvioinnit ovat osoittaneet, että sekä syntyjään itävaltalaiset asukkaat että maahanmuuttajat ovat asumisjärjestelyihin erittäin tyytyväisiä. Kotouttamista edistävillä asuntohankkeilla onkin tärkeä merkitys sosiaalisesti ja etnisesti monimuotoisen asukasrakenteen luomisessa ja konfliktien ehkäisemisessä.

Yhtenäinen lähestymistapa ja aluekohtaiset aloitteet

Esimerkki 8: Katalonian kriisialueet. Ohjelmaa rahoittavat EAKR, Katalonian aluehallinto ja asianomaiset paikallisia viranomaiset. Ohjelman tavoitteena on puuttua tietyillä taantuneilla asuinalueilla, pääasiassa vanhoissa kaupunkikeskustoissa, lähioissa ja marginalisoituneilla suunnittelemtoman rakentamisen alueilla havaittuihin rakenteellisiin ongelmiin. Alueiden ongelmina ovat yhdyskuntasuunnittelun puutteet, heikko taloudellinen ja kaupallinen rakenne sekä sosiaaliset ongelmat, kuten ikääntyminen, matala tulotaso, alhainen koulutustaso, asukasmäärän aleneminen ja lukuisat erityistarpeita omaavat ryhmät.

Välineen tarkoituksena on ollut perustaa rahasto alueiden perinpohjaista kunnostamista varten ja edistää asianomaisten viranomaisten yhteistyötä. Tässä yhteydessä on käytetty yhtenäistä toimintamallia, ja täydentäviä toimenpiteitä ovat olleet julkisten paikkojen ja viheralueiden sekä rakennusten yhteisten tilojen kunnostaminen, yhteisten palvelujen tarjonta, tietotekniikan ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen sekä alueiden kulkuyhteyksien ja ympäristön parantaminen.

On arvioitu, että toimintajakson (2004-2007) loppuun mennessä 60 aluetta hyötyy ohjelman tuesta ja kokonaisinvestoinnit ovat 800 miljoonaa euroa.

Ammattitaito ja asuntojen kunnostaminen

Hyviä malliesimerkkejä ammattitaidon parantamiseen ja asuntojen kunnostamiseen liittyvistä hankkeista ovat Liverpoolissa, Brysselissä ja Harlemissa (Yhdysvallat) toteutetut toimet, joilla on tarjottu ammattitaidottomille koulutusta ja sen tuomia työllistymismahdollisuuksia ja voitu siten vahvistaa paikallista elinkeinoelämää. *Liverpool Housing Action Trust* on yksi tällaisista malleista.

Esimerkki 9: Pehmeitä kaupunginuudistustoimia Wienissä. Wienissä kunnostetaan ja korjataan runsaskätisen julkisen tuen turvin vuosittain lukuisia asuinrakennuksia, joissa on yhteensä noin 10 000 asuntoa. Porrastettujen kunnostustöiden avulla parannetaan asumisen laatua (esimerkiksi liitetään rakennuksia kaukolämpöverkkoon ja rakennetaan asuntoihin kylpyhuoneita), ja asukkaiden — yleensä vuokralaisten — vaikutusmahdollisuuksille pannaan paljon painoa. Tavoitteena on tehdä sekä yksityisessä että julkisessa omistuksessa oleviin asuinrakennuksiin perusparannuksia ja huolehtia samalla siitä, etteivät usein sosiaalisesti muita heikommassa asemassa olevat vuokralaiset joudu muuttamaan pois. Asuinrakennusten kunnostusohjelmaa on toteutettu Wienissä noin 30 vuotta, ja se on suurin Euroopassa. Ohjelma on jo kaksi kertaa saanut YK:n asuinuudistustoimien HABITATin parhaiden käytänteiden palkinnon.

Esimerkki 10: Rakentaminen vaatii korkeatasoista erityisosaamista. Luoteis-Englannissa sijaitseva Merseysiden alue rahoitti vuosien 2000-2006 ohjelmavoitteeseen 1 kuuluvan hankkeen, jossa rakennusaloja on käytetty tukemaan yhteisön asuntojen rakentamisessa tarvittavan ammattitaidon kehittämistä. Merseysiden alueen rakennusalan aloite sai unionin rahoitusta aiemmin rakennusalan työttömänä olleiden paikallisten ihmisten kouluttamiseksi, jotta he saivat kaupungin työmarkkinoiden tarpeita vastaavia taitoja. Joissakin tapauksissa hankkeen avulla koulutetut ovat myöhemmin työskennelleet asuntojen rakentajina omilla asuinalueillaan.

Monet työmarkkinapalveluita koskevat aloitteet antavat pitkään työttöminä olleille mahdollisuuden oppia työskentelemällä ja vähentävät siten työttömyyttä. Knowsleyn *Green Apprentices* -ohjelma on esimerkki tällaisista aloitteista. Se rahoitetaan osaksi rakennusaloista, ja se tarjoaa paikallisille nuorille tilaisuuden työskennellä omalla alueellaan asteittaiseen taitojen kehittämiseen perustuvassa ohjelmassa, joka voi johtaa täysimääräisiin oppisopimuksiin ja pätevytykseen alalle.

Valtakunnalliset aloitteet

Esimerkki 11: Yhdistyneen kuningaskunnan *Decent Homes* -aloitteen tarkoituksena on saada vuoteen 2010 mennessä kaikki sosiaaliseen asuntotarjontaan kuuluvat asunnot asianmukaiseen kuntoon, mikä tarkoittaa, että kaikkien asuntojen tulisi olla lämpimiä ja säänkestäviä ja että niissä tulisi olla kohtuullinen ja nykyaikainen varustelutaso. Useimmat parannustyöt tehdään kaikkein puutteellisimmilla alueilla, ja niiden tarkoituksena on myös lisätä heikossa asemassa olevien ryhmien käytössä olevien hyväkuntoisten yksityisten asuntojen määrää.

Epäasianmukaisten sosiaalisten asuntojen määrä on vähentynyt yli 50 prosentilla vuodesta 2001. Tavoitteena on kuitenkin saada kaikki yhteiskunnan tukemat asunnot asianmukaiseen kuntoon vuoteen 2010 mennessä. Aloitteella halutaan kohentaa myös yksityisomistuksessa olevissa asunnoissa asuvien, epäsuotuisassa asemassa olevien talouksien ja erityisesti lapsiperheiden oloja.

Kestävä kaupunkisuunnittelu ja energiatehokkuus

Esimerkki 12: Toisen maailmansodan jälkeen Varsovan piti rakentaa asutokantansa uudelleen hyvin nopeasti tarjotakseen asuntoja nopeasti kasvavalle väestölle. Natolin Wyzynyn lähiö on yksi esimerkki tämäntyyppisistä asuntoalueista. Sille ovat ominaisia korkeat kerrostalot, monotoninen tilarakenne ja laajat aukiot. Lähiön uudelleenrakentaminen ja yksityistäminen aloitettiin vuonna 1994. Uudistustöihin kuuluivat rakennusten ulkoseinien lämpöeristys, lämmitysjärjestelmän ja putkistojen nykyaikaistaminen sekä kunkin asunnon sähkönkulutusta mittaavien laitteistojen asentaminen. Lämpöeristyksen rakentamiseen myönnettiin 920 000 ecun valtiontuki. Vuoteen 1998 mennessä noin 60 prosenttia asunnoista oli yksityistetty ja 90 prosenttia asutokannasta kunnostettu tai rakennettu uudestaan. Lisäksi rakennuksia muutettiin monikäyttöisemmiksi, ja näin saatiin aikaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia lähiöitä niiden alkuperäisten, yhdellä ja samalla muotilla tehtyjen kerrostaloalueiden tilalle, jotka eivät tarjonneet asukkaille juuri mitään palveluja. Alueelle rakennettiin paljon uutta liike-, myymälä- ja toimistotilaa. Uudistushankkeen tuloksena kehkeytyi entistä kestävämmällä pohjalla oleva asuinylhteisö, joka on viihtyisä paikka asua ja täyttää lisäksi tiukat energiatehokkuusnormit. (Lähde: Euroopan komissio.)

Esimerkki 13: Asuinrakennusten eristys- ja lämmitysremontit (Thewosan-hankeet) Wienissä. Jotta voidaan vähentää huomattavasti erityisesti 1960- ja 1980-luvuilla rakennettujen asuinrakennusten energiankulutusta ja edistää Kioton tavoitteiden saavuttamista, Wienin kaupunki tukee asuinrakennusten eristys- ja lämmitysremontteja. Tähän mennessä remontteja on tehty noin 50 000 asunnossa, ja lämmitystarve on yleensä vähentynyt yli 50 prosenttia. Myös asukkaat ovat erittäin kiinnostuneita näistä remonteista, koska remontointikustannukset ovat tuen ansiosta erittäin pienet ja lämmityskustannukset vähenevät tuntuvasti. Tukea voi saada sekä julkisessa että yksityisessä omistuksessa olevien asuntojen remonteihin.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan unionin tuleva meripolitiikka”

(2007/C 146/03)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että Euroopan unionin tulevan meripolitiikan yleistavoitteena on oltava Euroopan merien suurten voimavarojen huomioiminen ja säilyttäminen ja että aktiivinen eurooppalainen meripolitiikka on muotoiltava siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus hyötyä merien tarjoamista valtavista ympäristöllisistä, taloudellisista, biologisista ja kulttuurisista rikkauksista.
- pyytää komissiota esittämään Euroopan unionin meripolitiikkaa koskevan toimintasuunnitelman, joka sisältää muun muassa seuraavat toimet:
 - Laaditaan kooste nykyisistä parhaista kansallisista, alueellisista ja paikallisista käytänteistä, jotka koskevat erityisesti alueellisia taloudellisia klustereita, tutkimusverkostoja, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, aluesuunnittelua ja hyviä hallintotapoja, sekä edistetään nykyisiä parhaita käytänteitä ja niiden siirtoa muille alueille tai yhteisöihin.
 - Luodaan Euroopan meripoliittinen foorumi, jonka puitteissa voidaan säännöllisesti, tehokkaasti ja resursseja säästäten tukea unionissa, jäsenvaltioissa sekä alue- ja paikallistasolla sovellettavien parhaiden käytänteiden vaihtoa ja jonka toimintaan myös komissio ja alueiden komitea osallistuvat.
 - Tuetaan vihreässä kirjassa yksilöityjen uusiutuvien energialähteiden, muun muassa avomereltä peräisin olevan tuulienergian ja aaltoenergian, käyttöä sekä edistetään tutkimus- ja innovaatiotoimintaa alalla.
 - Selvitetään yksityiskohtaisesti, missä määrin yksittäiset talouden alat tukevat nykyään Euroopan kilpailukykyä ja innovaatiotoimintaa erityisesti Lissabonin suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja prioriteettien näkökulmasta.
 - Selvitetään edelleen, miten teemakohtainen meriympäristöstrategia ja meristrategiadirektiivi integroidaan tulevaan yleiseen meripolitiikkaan.
 - Tutkitaan mahdollisuutta tarkistaa EU:n rahoitusjärjestelmää siten, että luotaisiin kaikkien tai useimpien merikysymysten käsittelemistä varten yksinomainen yksinkertaistettu järjestelmä Euroopan rannikko- ja saarialueille tarkoitetun rahaston yhteyteen.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon 7. kesäkuuta 2006 julkaistun komission tiedonannon ”Euroopan unionin tuleva meripoliittika: meriä ja valtameriä koskeva eurooppalainen näkemys” (KOM(2006) 275 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 7. kesäkuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen ⁽¹⁾ I-13 ja I-14 artiklan, joissa viitataan meripoliittikan näkökohtiin,

ottaa huomioon komission 26. tammikuuta 2005 julkaiseman tiedonannon ⁽²⁾, jossa käsitellään strategiaa tavoitteita vuosiksi 2005-2009; kyseisen tiedonannon mukaan ”olisi erityisesti kehitettävä kattava meripoliittika, jonka tavoitteena on varmistaa elinvoimainen merenkulutus ja merten tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen ympäristön kannalta kestävällä tavalla”,

ottaa huomioon 12. lokakuuta 2005 antamansa oma-aloitteisen lausunnon aiheesta ”Euroopan unionin meripoliittika: haaste alue- ja paikallisyhteisöille kestävä kehityksen saralla” ⁽³⁾,

ottaa huomioon 26. huhtikuuta 2006 antamansa lausunnon aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiadirektiivi)” (KOM(2005) 505 lopullinen — 2005/0211 COD) ja ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille — Meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeva teemakohtainen strategia” (KOM(2005) 504 lopullinen) ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 30. toukokuuta 2002 antaman suosituksen rannikkoalueiden yhdenmisen käytön ja hoidon toteuttamisesta Euroopassa ⁽⁵⁾,

ottaa huomioon 10. joulukuuta 1982 tehtyyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimukseen sisältyvien määräysten täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokuntansa marraskuun 27. päivänä 2006 hyväksymän lausunnotuonnoksen (CdR 258/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Schleswig-Holsteinin oikeus-, työ- ja Eurooppa-asiain ministeri Uwe Döring (DE, PSE),

sekä katsoo seuraavaa:

1. Meret ja valtameret ovat maapallon elämän tärkeä perusta, sillä ne ylläpitävät merkittävää biologista monimuotoisuutta, säätelevät omalta osaltaan ilmastoa, tarjoavat tärkeitä resursseja, kuten ravintoa (esimerkiksi kalaa, merilevää ja äyriäisiä), energiaa ja mineraaleja, ja toimivat tärkeänä kuljetusväylänä erityisesti mannertenvälisessä kaupassa.
2. Eurooppa on merellinen manner ja tarvitsee Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen johdanto-osan hengen mukaista yhtenäistä meripoliittikkaa. Kyseisen sopimuksen johdanto-osassa todetaan muun muassa, että on pyrittävä ratkaisemaan ”kaikki merioikeuskysymykset keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön hengessä”, että ”valtameriä koskevat ongelmat liittyvät läheisesti toisiinsa ja että niitä on käsiteltävä kokonaisuutena” ja että sopimuksella pyritään ”helpottamaan kansainvälistä yhteydenpitoa — luonnonvarojen tasapuolista ja tehokasta hyödyntämistä — elävien luonnonvarojen suojelua sekä meriympäristön — suojelua ja säilyttämistä”.
3. Hyvässä eurooppalaisessa meripoliitikassa on otettava huomioon Euroopan erilaisilla maantieteellisillä alueilla vaikuttavat monitahoiset ja usein toisistaan poikkeavat realiteetit. Erityistä huomiota on kiinnitettävä luonnon monimuotoisuuteen sekä resurssien saatavuuteen sekä niiden käytön, kestävyuden ja keskinäisen vuorovaikutuksen tasoon.
4. Meret ja valtameret ovat ihmiskunnalle arvo sinänsä, minkä johdosta niiden kestävä hyödyntäminen ja ympäristöolojen säilyttäminen ovat tavoitteita, joihin Euroopan unionin on aktiivisesti pyrittävä.

⁽¹⁾ EUVL C 310, 16.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ KOM(2005) 12 lopullinen.

⁽³⁾ CdR 84/2005.

⁽⁴⁾ CdR 46/2006.

⁽⁵⁾ EYVL L 148, 6.6.2002, s. 24.

5. Koska erityisesti rannikkoalueiden alue- ja paikallisviranomaisilla on aiheesta jo laajasti kokemusta, on alueellinen ja paikallinen kiinnostus tulevan meripolitiikan kehittämistä kohtaan ollut runsasta.

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

Yleisiä huomioita

1.1 **pitää tervetulleena** vihreää kirjaa, jossa pyritään hahmottelemaan kokonaisvaltaisesti tärkeimmät tekijät yhteisen meripolitiikan luomiseksi.

1.2 **pitää tervetulleena** kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa merkittävimmät alakohtaiset politiikat kuten liikenne-, elinkeino-, satama-, kalastus-, energia-, ympäristö- ja matkailupolitiikka sisällytetään yhteiseen eurooppalaiseen meripolitiikkaan.

1.3 **hyväksyy** komission näkemyksen siitä, että tämän kokonaisvaltaisen lähestymistavan on kuvastuttava yhtenäisessä hallinnollisessa lähestymistavassa eurooppalaisella, valtiollisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

1.4 **korostaa**, että eurooppalaisen meripolitiikan moninaisilla eri osa-alueilla on kiinnitettävä huomiota alaa koskevan kansainvälisen koordinoinnin tarpeeseen, jotta voidaan varmistaa merten ja valtamerten kestävä hyödyntämisen sekä niiden ympäristöolojen säilyttämisen tehokkuus.

1.5 **pitää myönteisenä**, että vihreässä kirjassa todetaan päätäväisesti, että tulevassa eurooppalaisessa meripolitiikassa otetaan huomioon Lissabonin strategiassa ja meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevassa teemakohtaisessa strategiassa asetetut vaatimukset.

1.6 **on tyytyväinen** komission suunnitelmaan laajapohjaisesta ja pitkäkestoisesta kuulemismenettelystä, johon osallistuvat kaikki asianomaiset sidosryhmät ja kansalaiset. Niiden näkemykset tulisi ottaa huomioon Euroopan unionin tulevan meripolitiikan muotoilussa.

1.7 **pitää hyvänä** sitä, että tiedon keräämistä ja avointa jakamista pidetään tärkeänä edellytyksenä sille, että eri alakohtaiset politiikat ja edut saadaan sovitettua tehokkaasti yhteen.

1.8 **tarjoutuu** edelleen toimimaan tärkeänä kumppanina vihreän kirjan myötä käynnistyvässä kuulemisprosessissa ja **korostaa**, että on tärkeää käynnistää pitkäjänteinen julkisuus-kampanja, johon osallistuvat myös alue- ja paikallisviranomaiset. Kampanjan avulla varmistetaan, että ne Euroopan kansalaiset, joita kyseinen uusi politiikka eniten koskettaa, paitsi ymmärtävät ehdotuksen sisällön, myös rohkaistuvat esittämään omat näkemyksensä, ajatuksensa ja huolenaiheensa.

1.9 **pitää arvossa sitä**, että komissio myöntää alueellisen ulottuvuuden olevan tärkeä mereen liittyvän toiminnan hallinnassa, ja **korostaa** alue- ja paikallisviranomaisten merkitystä unionin tulevan meripolitiikan muotoilussa ja toimeenpanossa.

1.10 **katsoo**, että Euroopan pieniin ja suuriin merialueisiin (esimerkiksi Itämeri, Mustameri, Englannin kanaali, Välimeri, Pohjanmeri ja Pohjois-Atlantti) vaikuttaviin alueellisiin ja paikallisiin sekä luonnonmaantieteellisiin erityistekijöihin on kiinnitettävä asianmukaista huomiota. Sama pätee EU:n syrjäisimpiä alueita ympäröiviin meriin: Atlantin valtameri Afrikan edustalla, Karibianmeri ja Intian valtameri, joiden ansiosta EU on läsnä kaikkialla maailmassa.

1.11 **pitää tervetulleena** komission näkemystä alue- ja paikallishallinnon roolista uuden meripolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden toimeenpanossa ja **vahvistaa** olevansa valmis osallistumaan tulevan politiikan prioriteettien laatimiseen. Komitea toivoo, että sille tiedotetaan säännöllisesti meripolitiikan kehityksestä.

Euroopan unionin meripolitiikan valmistelussa on toisen vaiheen aika

1.12 **korostaa**, että tässä lausunnossa keskitytään kahteen peruskysymykseen: "Kuinka uutta Euroopan unionin meripolitiikka voidaan toteuttaa?" ja "Tarjoako tuleva yhtenäinen lähestymistapa lisäarvoa verrattuna nykyiseen alakohtaiseen meripolitiikkaan?". Näihin kysymyksiin vastaaminen on ensisijaisen tärkeää.

EU:n uuden meripolitiikan toimeenpano

1.13 **katsoo edelleen**, että Euroopan unionin tulevan meripolitiikan yleistavoitteena on oltava Euroopan merien suurten voimavarojen huomioiminen ja säilyttäminen ja että aktiivinen eurooppalainen meripolitiikka on muotoiltava siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus hyötyä merien tarjoamista valtavista ympäristöllisistä, taloudellisista, biologisista ja kulttuurisista rikkauksista.

1.14 **pitää tarpeellisena** kerätä ja analysoida asianmukaisesti riittävä määrä tietoa sekä varmistaa näin kerätyn tiedon saatavuus, jotta päätöksentekijät ja sidosryhmät pystyvät tekemään perusteltuja päätöksiä. Päätösten tulee perustua parhaisiin kulloinkin saatavilla oleviin tieteellisiin tietoihin, joihin on päästy meriympäristön tutkimusta koskevan huippuosaamisen, tekniikan ja innovoinnin avulla.

1.15 **kannustaa** asianomaisten alakohtaisten politiikanlohkojen toimijoiden osallistumista ja **suhtautuu myönteisesti** komission pyrkimykseen lisätä suuren yleisön tietoisuutta merenkulkualan merkityksestä yleensä ja puheena olevan politiikan merkityksestä erityisesti.

1.16 **katsoo**, että yhtenäisen eurooppalaisen meripolitiikan soveltamisen ei pitäisi estää sitä, että samanaikaisesti kehitetään yksittäisiä alakohtaisia meripolitiikkoja, joita on harjoitettava ympäristön kannalta kestävällä tavalla.

1.17 **korostaa**, että eurooppalaisen meripolitiikan määrittelyn ja soveltamisen on perustuttava toissijaisuuden ja suhteellisuuden periaatteille.

1.18 **kannattaa** ajatusta eurooppalaisista alueellisista sopimuksista ja **uskoo**, että nämä sopimukset mahdollistavat EU:n poliittisten avaintavoitteiden ja prioriteettien toteuttamisen joustavasti, tehokkaasti ja vapaaehtoiselta pohjalta sekä varmistavat kolmenkeskeisten sopimusten tehokkaan hallinnoinnin, kuten komissio alun alkaen ehdotti, siten että ratkaisuisa otetaan huomioon ruohonjuuritasolla askarruttavat kysymykset.

1.19 **kannattaa** konkreettisten toimien kehittämistä vihreässä kirjassa esitettyjen päätavoitteiden saavuttamiseksi. Näitä tavoitteita ovat esimerkiksi ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointi, merten luonnonvarojen kestävä käyttö, meriasioiden hyvän hallinnointitavan kehittäminen, Euroopan kansalaisten tietoisuuden lisääminen Euroopan merellisestä perinnöstä sekä paikallisen ja alueellisen kulttuurin monimuotoisuuden säilyttäminen.

1.20 **katsoo**, että tulisi luoda Euroopan unionin meripoliittikkaa koskeva toimintasuunnitelma, jossa esitettäisiin konkreettiset vertailuarvot, joihin sovellettaisiin kolmiportaista lähestymistapaa: kullekin vertailuarvolle määriteltäisiin tavoite, yksityiskohtainen kuvaus sekä toimeenpanoehdotus. Viimeksi mainittu tulisi ihannetapauksessa tehdä vuonna 2008 ja ehdotukset taloudellisiksi toimiksi esittää vuonna 2007.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

pyytää komissiota esittämään Euroopan unionin meripoliittikkaa koskevan toimintasuunnitelman, joka sisältää seuraavat toimet:

2.1 Meripoliittikka ja alueellinen asiantuntemus

2.1.1 Laaditaan kooste nykyisistä parhaista kansallisista, alueellisista ja paikallisista käytänteistä, jotka koskevat erityisesti alueellisia taloudellisia klustereita, tutkimusverkostoja, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, aluesuunnittelua ja hyviä hallintotapoja, sekä edistetään nykyisiä parhaita käytänteitä ja niiden siirtoa muille alueille tai yhteisöihin.

2.1.2 Kannustetaan ja tuetaan alueita tällaisten parhaiden käytänteiden sekä samalla meriasioiden eurooppalaisten osamiskeskusten kehittämisessä.

2.1.3 Vahvistetaan rannikko- ja saarialueiden roolia keskeinä määrittely-, täytäntöönpano- ja arviointikokonaisuuksina.

2.1.4 Luodaan Euroopan meripoliittinen foorumi, jonka puitteissa voidaan säännöllisesti, tehokkaasti ja resurssija säästään tukea unionissa, jäsenvaltioissa sekä alue- ja paikallistasolla sovellettavien parhaiden käytänteiden vaihtoa ja jonka toimintaan myös komissio ja alueiden komitea osallistuvat.

2.1.5 Arvioidaan ja koordinoidaan strategisia erityissuunnitelmia, jotka koskevat Euroopan valtameriä eli Koillis-Atlanttia ja Jäämerta sekä puolisoljettuja pieniä ja suuria merialueita, esimerkiksi Välimeriä, Itämeriä, Pohjanmeriä, Mustaamerta ja Englannin kanaalia. Jäsenvaltioiden olisi valmisteltava kyseiset suunnitelmat komission ehdotuksen pohjalta niiden suuntaviivojen mukaisesti, jotka määritellään meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevassa teemakohtaisessa strategiassa, jossa kehoitetaan yksilöimään laajahkoja merialueita. HELCOM on jo ryhtynyt työstämään Itämeren toimintasuunnitelmaa. Kyseessä on kunnianhimoinen ja laajamittainen hanke, jota voidaan pitää meristrategiaan kuuluvana pilottihankkeena tai tutkimuksena. Näin ollen suunnitelma olisi toteutettava yhdessä strategisten erityissuunnitelmien kanssa.

2.1.6 Tuetaan alueellisia teemaverkostoja, joiden avulla pyritään kehittämään yhteisiä hankkeita kuljetusten, perusrakenteiden vahvistamisen ja niiden laadun parantamisen, ympäristönsuojelun, kalastustoimien koordinoimisen sekä kaupallisen yhteistyön alalla. Tällöin on otettava huomioon jo olemassa olevien kalastusneuvostojen toiminta.

2.2 Asianmukaiset perustiedot ja merentutkimus

2.2.1 Parannetaan erityisesti alue- ja paikallistaso perustietoja käyttämällä paikkatietojärjestelmiä (GIS) ja sisällytetään tietoihin satelliittien, lentokoneiden ja poijujen avulla maalta ja mereltä kerättävää maantieteellisesti yhtenäistä tietoa, kuten tietoa merenpinnan alueellisesta korkeudesta tai alusliikenteestä tai valtamerien seurantarjestelmien tuottamia ilmastotietoja.

2.2.2 Kerätään tietoa merten luonnonvaroihin liittyvistä taloudellisista ja ympäristöä koskevista näkökohdista sekä niiden sosiaalisista vaikutuksista ja luodaan yhtenäinen eurooppalainen merirekisterijärjestelmä.

2.2.3 Seurataan yhteisön vesien kalavaroja ja vaeltavia lajeja sekä sovelletaan kalavarojen hyödyntämisessä tiedonkeruumallia ja kannustetaan tietokantoihin nivotun, kalamarkkinoita koskevan telemaattisen verkon luomista.

2.2.4 Seurataan ehdotusta Euroopan meripoliittisen seuranta-keskuksen (*European Marine Observation*) sekä tietoverkon perustamisesta ja korostetaan samalla näkemystä, että tietoverkkoa olisi käytettävä meriä koskevan nykyisen ja uuden tiedon yhdistämiseksi, mikä mahdollistaisi pitkäjänteisen valvonnan ja laadukkaan riskinarvioinnin erityisesti sellaisilla aloilla kuin meriliikenteen turvallisuus, luonnonvarojen tutkiminen ja hyödyntäminen sekä meriympäristön ja sen biologisen monimuotoisuuden suojelu.

2.2.5 Kiinnitetään tulevaisuuden tutkimusohjelmissa huomattavasti nykyistä enemmän huomiota integroivaan lähestymistapaan.

2.2.6 Tuetaan yhteyksien tiivistämistä eurooppalaisten tutkimuslaitosten välillä valtamerien tutkimukseen keskittyvän eurooppalaisen tieteellisen verkoston muodostamista silmällä pitäen, jotta voidaan edistää yhteiseurooppalaisia merentutkimushankkeita. Tämä parantaa eurooppalaisen merentutkimuksen laatua ja antaa Euroopalle maailmanlaajuisen johtoseman alalla.

2.2.7 Kootaan tutkimusalukset ja laajamittaiset laitteistot eurooppalaisen merten tutkimusverkoston yhteyteen mittajärjestelmien yhdenmukaisuuden varmistamiseksi sekä kustannustehokkuuden ja laadun parantamiseksi ja tuetaan tällaista lähestymistapaa yhteishankinnoilla, joita Euroopan investointipankki voisi edistää.

2.2.8 Tuetaan vihreässä kirjassa yksilöityjen uusiutuvien energialähteiden, muun muassa avomereltä peräisin olevan tuulien energian ja aaltoenergian, käyttöä edellyttäen, että ne ovat yhteensopivia muiden yhteiskunnallis-taloudellisten ja ympäristöä koskevien toimien ja intressien kanssa, sekä edistetään tutkimus- ja innovaatiotoimintaa alalla.

2.2.9 Tutkitaan mahdollisuutta varastoida hiilidioksidiä merialueilla sijaitseviin ehtyneisiin öljy- ja kaasukenttiin.

2.2.10 Vahvistetaan pyrkimyksiä, jotka liittyvät tieteellisen ja teknologisen edistymisen saavuttamiseen muun muassa "sinisen" bioteknologian, alusliikenteen ohjaamiseen tarkoitettujen järjestelmien sekä matkailutoiminnan alalla. Siten voidaan reagoida nykyisiin ja mahdollisiin tuleviin uhkiin, jotka liittyvät erityisesti ilmastonmuutokseen, kalakantojen vähentymiseen, kestävä kehityksen periaatteiden vastaiseen matkailuun sekä rannikkoalueiden väestökehityksen muutoksiin. Tämän ansiosta voidaan kehittää ja edistää hyvin ulottuvilla olevia kannusteita tutkimuksen ja kehityksen tukemiseksi mainitun kaltaisilla toimialoilla.

2.2.11 Kannustetaan kestävää kalanviljelyä koskevaa tutkimus- ja kehitystyötä ja perustetaan tuotantorekisterit, joihin tuottajien on liityttävä. On selvää, että kala kuuluu keskeisiin peruselintarvikkeisiin ja että kalanviljely on runsaasti resursseja vaativaa toimintaa.

2.2.12 Tehostetaan erityisesti ilmastonmuutoksesta ja siitä johtuvasta merenpinnan noususta Euroopan meriympäristölle mahdollisesti aiheutuvien riskien analysointia sekä mannerlaattojen liikkumisen merenalaisten vaikutusten seuranta ja pyritään yksilöimään riittäviä toimenpiteitä asiaan reagoimiseksi.

2.2.13 Kannustetaan tuotantorekisterien käyttöä ja kehittämistä biologisessa vesiviljelyssä.

2.2.14 Kannustetaan ja edistetään tutkimusta sellaisten parametrien selvittämiseksi, joiden avulla voidaan määrittellä taso, jolla merta hyödyntävä ihmisen toiminta (kuten kalastus, vesiviljely, virkistystoiminta, matkailu, kuljetus ja energia) on ekologistesti ja yhteiskunnallisesti kestävä.

2.3 Meritaloutta koskevan eurooppalaisen osaamisen kehittäminen

2.3.1 Luodaan strategia siitä, miten Euroopan unioni voi maailmanlaajuisessa kilpailussa säilyttää ja laajentaa markkinaosuuksiaan meritalouden eri aloilla. Samalla on kiinnitettävä huomiota kestävyyskysymyksiin, kustannuksiin ja teknologiatekijöihin.

2.3.2 Selvitetään yksityiskohtaisesti, missä määrin yksittäiset talouden alat (esim. energia, liikenne, matkailu, kalastus ja "sininen" bioteknologia sekä laivanrakennus) tukevat nykyään Euroopan kilpailukykyä ja innovaatiotoimintaa erityisesti Lissabonin suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja prioriteettien näkökulmasta.

2.3.3 Esitetään tieteellistä näyttöä siitä, missä määrin edellä mainitut yksittäiset talouden alat voivat vaikuttaa seuraaviin asioihin:

- a) Euroopan kilpailukykyyn parantaminen tulevaisuudessa
- b) uusien työpaikkojen luominen Euroopan tulevilla työmarkkinoilla
- c) resurssien käyttö ja niiden käytön tehostaminen
- d) kyseisten alojen yhdistymisen edistäminen.

2.3.4 Rohkaistaan tutkimuksen ja elinkeinoelämän yhteyksien kehittämistä edelleen erityisesti meriklustereiden parissa. Eurooppalaisen meriklusterikonferenssin järjestäminen loisi erinomaisen foorumin merentutkijoiden ja elinkeinoelämän säännölliselle kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle.

2.3.5 Vahvistetaan liikenteen asemaa tulevassa meripolitiikassa, koska liikenne on yksi tärkeimmistä ja monialaisimmista mereen liittyvistä toiminnoista.

2.3.6 Edistetään "merten moottoriteiden" yksilöimistä, kun otetaan huomioon, että merikuljetusten määrä Euroopan valtamerillä ja merillä lisääntyy, kun kyseinen kunnianhimoisan hanke valmistuu vuonna 2010. Sen vuoksi AK kehottaa komissiota kannustamaan jäsenvaltioita tehostamaan tärkeimpien meriteiden pilaantumista koskevaa ympäristövalvontaa ja katsoo, että uutta GMES-teknologiaa voitaisiin onnistuneesti käyttää tähän tarkoitukseen.

2.3.7 Elvytetään hankkeet satamaterminaalien rakentamiseksi valmiiksi. Työ olisi aloitettava luonteeltaan selvästi intermodaalista terminaalista, kun otetaan huomioon, että eräiden meriliikenteeseen vaikuttavien TEN-T-liikennehankkeiden toteuttaminen on aikataulusta jäljessä.

2.3.8 Parannetaan saarten satamainfrastruktuuria ja liikenneyhteyksiä erittelemällä ja toteuttamalla tarvittavat toimenpiteet syrjäisimpien alueiden sisällyttämiseksi mukaan ja varmistetaan pääsy saarialueilta mantereen markkinoille huolehtimalla siitä, että merirahti- ja matkustajaliikennepalveluja tarjotaan sekä mantereelle että saman saariston muihin saariin riittävän usein ja kohtuullisin kustannuksin. Nopeutetaan sivuverkkojen kehittämistä siten, että saaret ja etenkin syrjäisimmät alueet voidaan mahdollisimman nopeasti yhdistää täydellisesti merten moottoritteihin.

2.3.9 Jatketaan yhteistyötä jäsenvaltioiden ja meriin rajoittuvien alueiden kanssa meriteiden vahvistamiseksi, parantamiseksi ja kehittämiseksi ja varmistetaan, että meriteihin kiinnitetään asianmukaista huomiota osana Euroopan laajuisia verkkoja.

2.3.10 Tehdään tutkimus yhteisön lipun käyttöönoton eduista ja haitoista.

2.3.11 Asetetaan tulevan meripolitiikan ensisijaiseksi tavoitteeksi strategisten satamien roolin vahvistaminen ja teetetään samalla tutkimus pää- ja sivusatamien välisistä yhteyksistä sekä mahdollisuuksista siirtää ja hajaannuttaa eräitä satamatoimintoja pienempiin keskuksiin.

2.3.12 Perustetaan merenkulkualan eurooppalaisten oppilaitosten verkosto merenkulkijoiden koulutuksen parantamiseksi ja urakehityksen määrittelemiseksi, sillä siten voidaan varmistaa eurooppalaisen työvoiman ammattitaito ja laatu, ja tehdään ehdotus koulutuksen ja elinikäisen oppimisen edistämiseksi kaikilla mereen liittyvillä aloilla, ei ainoastaan merenkulkualalla.

2.3.13 Luodaan työvoimaa ja työoloja koskevat Euroopan laajuiset vähimmäisvaatimukset ja varmistetaan niiden soveltaminen meriliikenteessä ja muilla mereen liittyvillä aloilla. Estetään väärinkäytökset.

2.3.14 Luodaan uudet, erityisesti alueiden tarpeita heijastavat puitteet, jotka mahdollistavat koordinoitun lähestymistavan soveltamisen EU:n merialueille suuntautuvaan kestäväan matkailuun. Tällöin on pantava merkille, että vaikka merialueisiin liittyvä matkailu erinomaisine kasvumahdollisuuksineen on yksi voimakkaimmin meritalouteen vaikuttavista tekijöistä, se vaikuttaa samalla osittain rannikkojen pilaantumisen lisääntymiseen ja kestäväan kehityksen periaatteiden vastaiseen resurssien käyttöön sekä rannikkojen luonnonympäristön tilan heikkeneemiseen.

2.3.15 Helpotetaan offshore-tuulipuistojen kehittämistä EU:ssa, eli hankkeita, joiden tarkoituksena on löytää ratkaisuja valtiollisella, alue- ja paikallistasolla esiintyvien vastuukysymyksiin, jotka liittyvät erityisesti kaapelilinjoin tai yhteiskäyttöön — esimerkiksi tuulivoimalat ja simpukkaviljelmät.

2.3.16 Tehdään kiireesti ehdotus teknologisten läpimurtojen kehittämiseksi valtamerten muitten uusiutuvien energialähteiden, esimerkiksi vuorovesi-ilmiön tai merivirtojen, hyödyntämiseksi. Näillä aloilla EU voisi kehittyä maailmanlaajuisesti strategiseksi johtajaksi.

2.3.17 Säännellään merien perinteisten energialähteiden, kuten öljyn ja kaasun, hyödyntämistä huolellisesti määriteltyjen ympäristöturvallisuusstandardien pohjalta ja valvotaan tehokkaasti tällaista toimintaa.

2.3.18 Suunnitellaan merenpinnan nousua ja sääolojen muuttumista koskevien eri ennusteiden pohjalta toimenpiteitä, joita saatetaan tarvita rannikkoalueiden suojelemiseksi. Tällöin olisi otettava huomioon nykyiset strategiat, kuten Waddenzeen suojelema koskeva yhteistyön puitteissa laaditut suunnitelmat.

2.3.19 Edistetään kansainvälisiä sopimuksia, joiden avulla pyritään varmistamaan yhteisten kalavarojen (etenkin vaeltavien lajien) kestävä hyödyntäminen.

2.3.20 Toteutetaan tutkimusohjelmia sellaisten ankkurointi-järjestelmien kehittämiseksi, joiden avulla voidaan erityisen arvokkailla alueilla välttää meriruohoa (*Poseidonia Oceanica*) kasvavan merenpohjan tuhoutuminen.

2.3.21 Luodaan merenkulun ammattilaisia varten julkinen rannikkoalueisiin keskittyvä rakenne, johon sisällytetään sellaisia tehtäviä kuin ympäristön tarkkailu, rajavalvonta, meripelastus toiminta, kalastuksenvalvonta, terveydenhoito ja pelastuspalvelu.

2.4 Meriympäristön säilyttäminen tuleville sukupolville

2.4.1 Osoitetaan, miten nykyistä ympäristöä voidaan menestyksekkäästi suojella ja palauttaa entiseen tilaan, määritetään ja pannaan täytäntöön yhteiset Euroopan tason suojelukriteerit sekä varmistetaan rannikoilla ja avomerellä sijaitsevien ekosysteemien ja elinympäristöjen hyvä laatu.

2.4.2 Selvitetään edelleen, miten teemakohtainen meriympäristöstrategia ja meristrategiadirektiivi integroidaan tulevaan yleiseen meripolitiikkaan, ja pidetään tässä yhteydessä mielessä alueiden komitean ehdottamat tarkistetut aikataulut. Jotta aikataulut olisivat mahdollisimman tuloksellisia, ne on koordinoitava EU:n muiden tärkeiden ohjelmien, kuten rakenne- ja maatalousrahoitusten, kanssa.

2.4.3 Autetaan meriin rajoittuvia alueita määrittämään toimivia ympäristönsuojelutapoja sekä erityisesti perustamaan alueiden ja/tai valtioiden välisiä suojeltuja merialueita, tekemään konkreettisia ehdotuksia radioaktiivisten päästöjen, alusten aiheuttaman saastumisen (etenkin kaasu- ja muut päästöt sekä painolastivedet, sillä viimeksi mainitut voivat osaltaan olla syynä vieraiden lajien ilmaantumiseen) sekä ihmisen toiminnasta erityisissä, luontotyypidirektiivissä mainituissa meriympäristöissä aiheutuvien vahinkojen merkittäväksi vähentämiseksi ja koordinoidaan tällaista toimintaa. Tuetaan pyrkimyksiä varmistaa rannikoilla ja niiden ulkopuolella sijaitsevien ekosysteemien ja elinympäristöjen hyvä laatu kiinnittämällä huomiota myös niihin huomattaviin vaikutuksiin, joita taloudellisella toiminnalla voi erityisesti meriin huuhtoutuvien ravinteiden vuoksi olla meriympäristön tilaan.

2.4.4 Selvitetään yksityiskohtaisesti, missä yhteyksissä ja millä keinoin tavanomaista teknologiaa voidaan korvata ympäristöstävällisellä teknologialla, ja tarjotaan taloudellisia kannustimia ja avustusoajelmia tällaisen muutoksen edistämiseksi ja helpottamiseksi.

2.4.5 Lisätään myös oikeudellisten sanktioiden avulla painostusta niitä tahoja kohtaan, jotka eivät noudata erityisesti jätteen laiton tyhjentämistä mereen, laiton kalastusta tai henkilöiden tai tavaran laiton kuljetusta koskevia oikeudellisia vaatimuksia ja normeja.

2.4.6 Parannetaan meriteiden turvallisuutta ja tutkitaan mahdollisuutta määrätä öljysäiliöalukset ja muut vaarallista lastia kuljettavat alukset käyttämään luotsia. Tutkitaan myös mahdollisuutta ottaa kapeilla väylillä käyttöön yleinen luotsinkäyttöpakko.

2.4.7 Tuetaan aloitteita, joilla pyritään kunnostamaan tai parantamaan öljypitoisen veden vastaanottoon tarkoitettuja satalaiteistoja, ja edistetään teknologisia innovaatioita laivauksen ja öljynkäsittelyn aloilla muun muassa helposti leviävien vieraiden lajien ilmaantumisen estämiseksi.

2.4.8 Tuetaan ja edistetään kansainvälisiä sopimuksia, joiden avulla pyritään säilyttämään kaupallisesti hyödynnettävien, laajasti vaeltavien lajien varannot — tietoisena siitä, ettei kalavarjojen säilyttämistoimilla ole merkittäviä vaikutuksia, jos ne kohdennetaan vain yhteisön pyyntilavastoihin.

2.4.9 Helpotetaan eurooppalaisten suojeltujen merialueiden verkon ja niiden valvontaverkon perustamista etenkin EU:n jäsenmaiden ja naapurimaiden välille, jotta edistetään hallinnossa saatujen kokemusten ja hyviksi osoittautuneiden käytänteiden vaihtoa.

2.4.10 Tuetaan aloitteita alusten painolastivesien hallintaa ja käsittelyä koskevien pöytäkirjojen laatimiseksi, sillä painolastivedet voivat olla syynä sellaisten vieraiden lajien ilmaantumiseen, jotka saattavat omalta osaltaan vaikuttaa merten biologisen monimuotoisuuden häviämiseen.

2.5 Rahoitus ja oikeudelliset välineet

2.5.1 Laaditaan luettelo EU:n tasolla nykyään käytössä olevista meripolitiikan rahoittamiseen tarkoitetuista eri väli-

neistä, joita ovat esimerkiksi rakennerahastot, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Euroopan kalatalousrahasto sekä yhteisön seitsemännen tutkimuksen ja kehityksen puiteohjelman yhteydessä toimiva elinikäisen oppimisen rahasto. On myös tutkittava kyseisten välineiden tehokkuutta ja selvitettävä, onko niitä yksinkertaistettava vai onko niistä tiedotamista parannettava.

2.5.2 Tehdään kokoava katsaus niistä merenkulkualan hankkeista, joita komissio on jo rahoittanut.

2.5.3 Kiinnitetään tulevissa rahoitusjärjestelmissä (vuodesta 2014 eteenpäin) huomattavasti nykyistä enemmän huomiota integroivaan lähestymistapaan.

2.5.4 Tutkitaan mahdollisuutta tarkistaa EU:n rahoitusjärjestelmää siten, että luotaisiin kaikkien tai useimpien merikysymysten käsittelemistä varten yksinomainen yksinkertaistettu järjestelmä Euroopan rannikko- ja saarialueille tarkoitettun rahaston yhteyteen.

2.5.5 Tuetaan rahallisesti kriisiin joutuneita, biologisesti sekä ympäristöltään ja arkkitehtuuriltaan erityisen arvokkaita alueita, joiden talous riippuu voimakkaasti mereen liittyvistä toiminoista.

2.5.6 Tarkistetaan EU:n nykyisiä sääntelypuitteita ”merinäkö-kulmasta” ja etsitään ratkaisu eri politiikanalojen yhdistämismahdollisuuksia haittaaviin pullonkauloihin ja puutteellisiin yhteyksiin sekä säännellään nykyistä oikeudellista kehystä entistä paremmin.

2.5.7 Laaditaan erityisiä rahoitusvälineitä sovellettavaksi ympäristö- ja kulttuurinäkökohdiltaan arvokkailla alueilla, joille on tyypillistä pienimuotoinen rannikkokalastus ja toisinaan sitä tukeva pienviljely. Näillä alueilla ei voida soveltaa olemassa olevia rahoitusvälineitä, sillä kyseiset yritykset ovat kooltaan ja liikevaihdoltaan liian pieniä.

2.5.8 Luodaan rannikko- ja saarialueille suunnattuja rahoitusvälineitä, joilla on tarkoitus auttaa kattamaan kustannukset toimista, joita kyseiset alueet toteuttavat Euroopan unionin yleisen edun edistämiseksi etenkin, kun kyse on huume- ja ihmiskaupan, laittoman maahanmuuton ja meren pilaantumisen torjunnasta sekä talousvyöhykkeiden valvonnasta.

2.5.9 Kehitetään kansainvälistä yhteistyötä ja kansainvälisen oikeuden soveltamista Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusleissopimuksen pohjalta.

2.6 Merialueen yhdistäminen saaret, rannikon takaiset alueet ja syrjäisimmät alueet mukaan luettuina

2.6.1 Selvitetään, — painottaen saarten erityistapausta — miten aluesuunnittelun ja rannikkoalueiden yhdenmisen käytön ja hoidon avulla voitaisiin menestyksekkäästi tukea alakohtaisten politiikkojen yhdistämistä alueilla, joita voidaan hyödyntää erilaisiin tarkoituksiin.

2.6.2 Kehitetään merialan tehokkaaksi maantieteelliseksi välineeksi maalla käytettävän INSPIRE-paikkatietojärjestelmän kaltainen väline.

2.6.3 Vastataan kiireesti tarpeeseen perustaa Euroopan unionin rannikkovartiosto ja yksilöidään eri merialueiden erityistarpeet.

2.6.4 Määritetään tavat tehostaa EU:n rahoitusvälineiden käyttöä siten, että (i) lyhyellä aikavälillä autetaan jäsenvaltioita tai alueita, joihin jatkuvasti lisääntyvä laitton maahanmuutto vaikuttaa suoraan, ja (ii) pidemmällä aikavälillä autetaan EU:n ulkopuolisia maita saavuttamaan sellainen poliittisen ja taloudellisen kehityksen taso, ettei niiden kansalaisilla enää ole tarvetta pyrkiä laittomasti EU:n alueelle. Komitea **kannattaa** tässä yhteydessä Euroopan parlamentin budjettivaliokunnan ehdotusta, että perustetaan Maltaan virasto, joka on erityisesti vastuussa EU:n ulkopuolisista maista tulevia laittomia maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita koskevien kysymysten käsittelystä.

2.6.5 Tuetaan jäsenvaltioiden viranomaisten lisäksi entistä enemmän myös alue- ja paikallisviranomaisia niiden hallintoalueille saapuneiden uusien maahanmuuttajien asioiden hallinnassa.

2.6.6 Kiinnitetään huomiota sisämaahan sekä sisämaalueiden, jokien, muiden sisävesien ja rannikko- ja merialueiden vuorovaikutukseen, sillä siten voidaan tuoda selvästi esille olemassa olevat eri yhteydet.

2.6.7 Huolehditaan erittäin korkeiden alusturvallisuusstandardien jatkokehittämisestä ja niiden soveltamisesta Euroopan vesillä merionnettomuuksien välttämiseksi avomerellä, rannikkoalueilla ja satamissa.

2.6.8 Laaditaan syrjäisimpien alueiden ja saarten erityisolojen ja -ongelmien valossa niitä koskevia erityisohjelmia ja -toimenpiteitä varsinkin sellaisilla toiminta-alueilla kuin

- a) kalatalouden säilyttäminen hallinnoimalla ja hoitamalla kalavaroja kestävästi, ryhtymällä kalastuslaivaston uudistamiseen ja nykyaikaistamiseen tähtääviin toimenpiteisiin sekä tukemalla perinteistä ja rannikkokalastusta suosivia toimia
- b) matkailuelinkeinon vahvistaminen ”merellisen”, laadukkaan ja kestävyysperiaatteiden mukaisen matkailun vaihtoehtoisilla

muodoilla, jotka auttavat selviytymään elinkeinon kausiluonteisuudesta; tällaisia muotoja voisivat olla esimerkiksi kulttuurimatkailu, huvivenematkailu, sosiaalinen matkailu tai maatilamatkailu

- c) matkailuun liittyvien ympäristöpaineiden hallinta laatimalla ympäristönhoitosuunnitelmia, joiden avulla huolehditaan saarten rannikkovyöhykkeiden luonnosta, vedenlaadusta ja jätehuollosta
- d) saarten ja mantereiden välisten viestintä- ja liikenneyhteyksien parantaminen.

2.6.9 Kehitetään lyhyen ja keskipitkän aikavälin strategioita Euroopan meri- ja valtamerialueiden lisääntyvän väärinkäytön hillitsemiseksi erityisesti ajatellen Eurooppaan suuntautuvan lait-toman ihmiskaupan torjumista.

2.6.10 Analysoidaan toiminnallisesti epäedullista tilannetta, joka johtuu merialueiden eriaisteisesta syrjäisyydestä, ja laaditaan yhteenkuuluvuuden käsitteeseen perustuvia meriliikennepoliittikoja, jotta kyseisten alueiden integroitumista Eurooppaan parannettaisiin.

2.6.11 Tehdään tunnetuiksi rannikkoalueiden yhtenäistä hallinnointia koskevia käytännön kokeiluja, joiden avulla voidaan luoda ja edistää organisaatorakenteita ja menettelytapoja koordinoitumismekanismien niveltämiseksi eri hallintojen välillä, sekä edistetään yhteiskunnallista osallistumista rannikkoalueita koskevaan päätöksentekoon.

2.7 Yleisön tietämys merellisistä perinteistä

2.7.1 Pyritään jatkuvasti ja järjestelmällisesti lisäämään suuren yleisön tietämystä merikysymyksistä, myös Euroopan yhteiseen merelliseen perinteeseen, kulttuuriin ja identiteettiin liittyvistä näkökohdista.

2.7.2 Tehdään ehdotus siitä, miten merellinen ulottuvuus voitaisiin sisällyttää vuonna 2008 järjestettävään kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoteen.

2.7.3 Kehitetään suuren yleisön tietämyksen lisäämiseksi ajanmukaista meripoliittikkaa koskeva järjestelmällinen strategia, jotta politiikalla on vankka ruohonjuuritaso perusta ja jotta varmistetaan sen täytäntöönpano käytännössä.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan teknologiainstituutti”

(2007/C 146/04)

ALUEIDEN KOMITEA

- ehdottaa EIT:n hallintorakenteiden kehittämistä siten, että voidaan tasapainottaa EIT:n tarve harjoittaa riippumattomasti päivittäistä toimintaansa sekä jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten tarve kyetä varmistamaan EU:n edut esimerkiksi jäsenvaltioiden paneeleissa laadittavien viisivuotiskatsausten avulla.
- on pahoillaan siitä, että ehdotuksessa ei osoiteta riittävästi uusia varoja tutkimusyhteisön käyttöön. Komitea pitää välttämättömänä, ettei aloitteeseen käytetä osaa EU:n nykyisestä tutkimusrahoituksesta. Sen sijaan olisi yksilöitävä uusia yksityissektorin osallistumismuotoja, jotka on turvattava selvillä mekanismeilla. Osaamis- ja innovointiyhteisöjä tulisi rohkaista luomaan itselleen ajan mittaan kestävä rahoituspohja ja niiden budjetteja olisi tarkistettava jatkuvasti niiden saavuttamien tulosten valossa.
- suosittaa, että EIT ei alkuvaiheessa myönnä omia tutkintoja vaan kehittää mieluummin tunnuksen tai nimikkeen, jonka osaamis- ja innovointiyhteisöön kuuluva kumppaniyliopisto myöntää.
- suosittaa, että osaamis- ja innovointiyhteisöjen yhteistyöryhmien valinnassa kiinnitetään huomiota sekä niiden koulutukseen, tutkimukseen ja innovointiin liittyvään huippuosaamiseen että osoitettuun huippuosaamispotentiaaliin. Komitea kehottaa komissiota määrittämään, miten kyseiset kriteerit mitataan.
- kehottaa ohjaamaan EIT:tä antamaan paljon arvoa sellaisten osaamis- ja innovointiyhteisöjen tekemille hakemuksille, jotka tekevät tiiviistä yhteistyötä strukturoitujen tutkimusyhteisöjen kanssa ja joissa on mukana alue- ja paikallisviranomaisia/-elimiä. Pk-yritykset tulisi mainita selvästi kuuluviksi mahdollisten ”kumppaniorganisaatioiden” joukkoon.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon Eurooppa-neuvostolle ”Euroopan teknologiainstituutti: perustamisvaiheen jatkotoimet”, KOM(2006) 276 lopullinen,

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan teknologiainstituutin perustamisesta, KOM(2006) 604 lopullinen — 2006/0197 COD,

ottaa huomioon Euroopan komission 8. kesäkuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Tuloksia korkeakoulujen nykyaikaistamisesta: koulutus, tutkimus ja innovaatiot”, KOM(2006) 208 lopullinen,

ottaa huomioon lausuntonsa ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan yhteisön seitsemänstä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007-2013)”, KOM(2005) 119 lopullinen — 2005/0043 COD — 2005/0044 CNS, (CdR 155/2005 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman (2007-2013) perustamisesta”, KOM(2005) 121 lopullinen — 2005/0050 COD, (CdR 150/2005 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa ”Komission tiedonanto — Euroopan aivokapasiteetti liikkeelle: miten yliopistot saadaan hyödyntämään koko potentiaaliaan Lissabonin strategian edistämiseksi”, KOM(2005) 152 lopullinen, (CdR 154/2005 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon komission tiedonannon Eurooppa-neuvostolle ”Uuden kasvua ja työllisyyttä edistävän kumppanuuden toteuttaminen — Euroopan teknologiainstituutti: tiennäyttävä osaamiselle”, KOM(2006) 77 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannon keväällä 2005 kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle ”Kasvua ja työtä Euroopan tulevaisuuden hyväksi — Uusi alku Lissabonin strategialle”, KOM(2005) 24 lopullinen,

ottaa huomioon Brysselissä 23.-24. maaliskuuta ja 15.-16. kesäkuuta 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät Euroopan teknologiainstituutista,

ottaa huomioon ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan 28. syyskuuta 2006 hyväksymän lausunnon luonnoksen (CdR 273/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Cambridgeshiren kreivikunnanvaltuutettu Keith Walters (UK, PPE),

sekä katsoo seuraavaa:

1. Komission toinen tiedonanto Euroopan teknologiainstituutin perustamisesta sekä ehdotus asiaa koskevaksi asetukseksi ovat ilahduttavia edistysaskeleita.
2. Vaikka kaikki EU:ssa toimivat tutkimuslaitokset eivät voi osallistua Euroopan teknologiainstituutin toimintaan suoraan, tavoitteena on, että ne osallistuvat siihen osaamis- ja innovointiyhteisöjen välityksellä. Tämä parantaa tutkimusympäristöä, sillä se vahvistaa koulutuksen, tutkimuksen ja innovaation muodostamaa osaamiskolmiota.
3. Osaamiskolmion vahvistaminen ja erityisesti tiiviiden kumppanuussuhteiden luominen yritys- ja tutkimusmaailman välille parantavat osaltaan huomattavasti EU:n kilpailukykyä.
4. Lisäksi alueiden tasapainoista kehitystä voidaan edistää, jos Euroopan teknologiainstituutin osaamis- ja innovointiyhteisöt, jotka rakentuvat yritysmaailman kanssa yhteistyötä tekevien huipputiimien ympärille, toimivat ja vaikuttavat yhdessä talouskehitystä edistävien alue- ja paikallistason elinten kanssa.

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

⁽¹⁾ EUVL C 115, 16.5.2006, s. 17.

⁽²⁾ EUVL C 115, 16.5.2006, s. 20.

⁽³⁾ EUVL C 81, 4.4.2006, s. 16.

1. Yleistä

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **on tyytyväinen** käsillä olevaan toiseen tiedonantoon ja katsoo sen olevan myönteinen panos Euroopan teknologiainstituutin (EIT) perustamisesta käytävään keskusteluun ja Lissabonin strategian toteuttamiseen.

1.2 **on tyytyväinen** komission säädösehdotuksen valmistelun yhteydessä noudattamaan tasapainoiseen lähestymistapaan, muun muassa siihen, että "osaamisyhteisöjen" nimi on muutettu "osaamis- ja innovointiyhteisöiksi". Komitea **panee myös tyytyväisenä merkille**, että alue- ja paikallisviranomaiset luetaan osaamis- ja innovointiyhteisöjen mahdollisten kumppaniorganisaatioiden joukkoon, mutta on samalla huolestunut eräistä yksityiskohdista.

1.3 **tukee** aloitetta, jolla on tarkoitus tiivistää osaamiskolmion kolmen pilarin — koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin — välisiä yhteyksiä, sekä ehdotusta, jolla pyritään poistamaan Euroopan innovointitoiminnassa havaittu vaje.

1.4 **toistaa** näkemyksensä, jonka mukaan menestyksekkäitä tutkimus- ja innovointimalleja ei voida kopioida mielivaltaisesti. Kopioinnin sijaan EU:n tulisi pyrkiä kehittämään edelleen toimiviksi osoittautuneita parhaiden käytänteiden malleja, jotka perustuvat tutkimus-, innovointi- ja koulutustoiminnan tiiviisiin yhteyksiin EU:ssa.

1.5 **toteaa**, että EIT:llä on tärkeä merkitys saatettaessa yhteen kaikki osaamiskolmion keskeiset sidosryhmät, parhaat tutkimusryhmät, elinkeinoelämän edustajat ja viranomaiset. Kaksitasoista järjestelmää tulisi välttää kaikin keinoin.

1.6 **tiedostaa**, että eräät ehdotukseen liittyvät näkökohdat ovat edelleen ongelmallisia.

1.7 **on pahoillaan** siitä, että uudessa säädösehdotuksessa ei osoiteta riittävästi uusia varoja tutkimusyhteisön käyttöön ja että ehdotukseen ei sisälly selviä mekanismeja yksityiseltä sektorilta tulevan rahoituksen turvaamiseksi.

1.8 **pitää välttämättömänä**, ettei aloitteeseen käytetä osaa nykyisestä tutkimusrahoituksesta (tutkimuksen puiteohjelma ja kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelma). Sen sijaan olisi yksilöitävä uusia yksityissektorin osallistumismuotoja.

1.9 **korostaa**, että alue- ja paikallisviranomaisilla on ratkaiseva vaikutus niihin toimintaedellytyksiin, jotka luovat innovoinnin edellyttämää vuorovaikutusta.

1.10 **muistuttaa** komissiota siitä, että alue- ja paikallisviranomaisilla ja erityisesti niiden taloudellisilla kumppanuussuhteilla

on tärkeä rooli luotaessa edellytyksiä osaamiskolmion kolmen osa-alueen vuorovaikutukselle, esimerkiksi edistettäessä klusterien muodostamista, tarjottaessa yrityshautomoille tarvittavaa infrastruktuuria ja kannustettaessa elinkeinoelämää lisäämään investointejaan.

1.11 **muistuttaa** komissiota niin ikään siitä, alue- ja paikallisviranomaisilla on parhaat edellytykset kannustaa pk-yrityksiä osallistumaan tutkimusyhteistyökumppanuuksiin sekä edistää sellaisia elinkeinoelämän ja yliopistojen kumppanuussuhteita, joilla on todennäköiset mahdollisuudet menestyä kyseisellä alueella tai paikkakunnalla, kun otetaan huomioon ajankohtaiset ja tulevat olosuhteet, politiikat, työntö- ja vetotehtävät jne.

1.12 **korostaa edelleen**, että EIT:n tulisi keskittyä ensisijaisesti innovointiin, tiedonsiirtoon ja soveltavan tutkimuksen hankkeisiin.

2. Yleiset suositukset

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **suositaa**, että EIT:ssä yhdistetään sekä EU:n kansainvälisesti tunnustettujen huippuyliopistojen ja niiden tutkimusryhmien ja -elinten että EU:n muiden, potentiaalisten huippuluokan yliopistojen ja tutkimuselinten parhaiden tiimien vahvuudet.

2.2 **kehottaa** komissiota näin ollen tekemään yhteistyötä sellaisten yliopistojen ja tutkimuselinten kanssa, joilla on vahvaa kokemusta osaamiskolmion toiminnasta. Jos EIT ei saa Euroopan huippuyliopistoja ja tutkimuselimiä sitoutumaan sen toimintaan, tällä on vaikutusta siihen, millaiseksi instituutti mielletään kansainvälisesti.

2.3 **kehottaa** soveltamaan osaamis- ja innovointiyhteisöjen luomisessa alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa ja valitsemaan lähtökohdaksi huippuesimerkkejä tutkimus- ja yritysmaailman nykyisestä yhteistyöstä.

2.4 **panee tyytyväisenä merkille**, että osaamis- ja innovointiyhteisöjen valintaprosessi on avoin, jotta vartenotettavat tutkimusryhmät voivat pyrkiä mukaan EIT:hen. Kaikkien yliopistojen ja tutkimuselinten tulisi koosta riippumatta kokea, että niiden parhaat tiimit voivat osallistua aktiivisesti EIT:n toimintaan, kunhan asianmukaiset rakenteet, kumppanuussuhteet ja toimintatavat on luotu. Komitea **pahoittelee** kuitenkin, ettei tähän liittyvän avainkriteerin (koulutukseen ja tutkimukseen liittyvä huippuosaaminen) yhteydessä viitata erityisesti myös huippuosaamis-potentiaaliin, ja **kehottaa** komissiota määrittämään, miten kyseiset kaksi kriteeriä mitataan.

2.5 **katsoo**, että tutkimusmaailman ja yksityissektorin yhteyksiä osaamis- ja innovointiyhteisöissä voitaisiin tiivistää muun muassa rohkaisemalla tai kannustamalla näitä yhteisöjä luomaan itselleen ajan mittaan kestävä rahoitus pohja. Komitea kehottaakin sisällyttämään tämän näkökohdan säädösehdotuksen säännöksiin.

2.6 **vastustaa** komission ehdotusta, että EIT voisi myöntää omia tutkintoja. Komitea **suosittaa** tutkintokysymyksen osalta, että EIT ei alkuvaiheessa myönnä omia tutkintoja vaan kehittää mieluummin tunnuksen tai nimikkeen, jonka osaamis- ja innovointiyhteisöön kuuluva kumppaniyliopisto myöntää. Muuten on vaarana, että EIT-tutkinto saa johtavat yliopistot etäännyttämään instituutin toiminnasta.

2.7 **suosittaa**, että EIT:n ensimmäisinä toimintavuosina tunnus annetaan vain sellaisille maisteriohjelmille, joissa on mm. yrityksissä suoritettavan työharjoittelun, monitieteisyyden ja yrittäjyyskoulutuksen kaltaisia elementtejä.

2.8 **katsoo**, että hallintoneuvostossa, jonka tulee oikeutetusti voida määrittellä itsenäisesti EIT:n strateginen toimintasuunnitelma, on varmistettava yksityissektorin riittävä edustus.

2.9 **ehdottaa** EIT:n hallintorakenteiden kehittämistä siten, että voidaan tasapainottaa EIT:n tarve harjoittaa riippumattomasti päivittäistä toimintaansa sekä jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten tarve kyetä varmistamaan EU:n edut esimerkiksi jäsenvaltioiden paneeleissa laadittavien viisivuotiskatsausten avulla

2.10 **kehottaa** komissiota sisällyttämään hallintoneuvostolle annettaviin suuntaviivoihin ohjeen antaa osaamis- ja innovointiyhteisöjä valittaessa paljon arvoa sellaisten kumppanuusyhteisöjen tekemille hakemuksille, joissa on mukana alue- ja paikallisviranomaisia sekä strukturoituja tutkimusyhteisöjä, joissa tehdään tieteellistä ja teknologista yhteistyötä yliopistojen, tutkimuselinten ja yritysten välillä keskipitkän ja pitkän aikavälin tutkimussuunnitelman puitteissa.

2.11 **muistuttaa** komissiota siitä, että alue- ja paikallisviranomaiset vaikuttavat politiikkojensa ja infrastruktuuri-investointiensa avulla ratkaisevasti klustereiden muodostamiseen ja edistävät siten yliopistojen ja elinkeinoelämän tiivistä yhteistyötä.

2.12 **ehdottaa**, että EIT:n menestyksen arvioimiseksi hallintoneuvostolle asetetaan tietyt tavoitteet, joiden avulla sen strategisen johtamisen onnistumista voidaan mitata. Menestystä voitaisiin arvioida tarkastelemalla indikaattoreita, jotka osoittavat EIT:n kyvyn tarjota konkreettisia ”markkinoitavia” ratkaisuja pk- ja muiden yritysten ja elinkeinoelämän ongelmiin.

2.13 **kehottaa** komissiota välttämään sitä, että EIT:n perustamisen nopea ja myönteinen eteneminen siirtää huomion pois Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) perustamisesta. Tutkimusneuvoston on tarkoitus olla perustutkimuksen ensisijainen edistäjä. EIT:n hallintoneuvoston tulisi mahdollisuuksien mukaan luoda tiiviit yhteydet ERC:hen ja kehittää asianmukaiset rakenteet täydentävyysvaikutusten takaamiseksi sekä toiminnan lokeroitumisen ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

2.14 **ehdottaa**, että EIT:n osaamis- ja innovointiyhteisöt perustetaan vähitellen siten, että kustakin kokemuksesta otetaan oppia ja rakenteita mukautetaan tarvittaessa aina, kun uusia osaamis- ja innovointiyhteisöjä muodostetaan. Komitea on tyytyväinen komission esittämään suunnitelmaan, jonka mukaan vuoteen 2013 mennessä perustetaan kuusi osaamis- ja innovointiyhteisöä.

2.15 **katsoo**, että osaamis- ja innovointiyhteisöjen perustamisen ja hallinnoinnin yhteydessä on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota:

— arviointimenettelyihin ja tulosten mittaamiseen: komitea **on tyytyväinen** siihen, että säädösehdotuksessa viitataan tulos-suuntautuneisiin tekijöihin, mutta **pahoittelee**, ettei niitä ole määritetty riittävän täsmällisesti.

— rahoitusjärjestelyihin/rahoituksen kestävyys: komitea **vastustaa** komission ehdotusta, jonka mukaan osaamis- ja innovointiyhteisöjen toiminta rahoitettaisiin pääosin yhteisön nykyisistä ohjelmista ja rakennerahastoista erityisesti käyttämällä osa EU:n tutkimusrahastojen varoista tähän tarkoitukseen.

— yhteyksiin Euroopan tutkimusneuvoston tukemaan tutkimustoimintaan

— alueellisten ja paikallisten viranomaisten tai elinten rooliin: alue- ja paikallistason toimijoiden mukanaoloa osaamis- ja innovointiyhteisöjen perustamista koskevissa tarjouksissa olisi korostettava voimakkaasti.

— pk-yritysten rooliin: Komitea **suosittaa**, että säädösehdotuksessa mainitaan selvästi, että pk-yritykset kuuluvan mahdollisten ”kumppaniorganisaatioiden” joukkoon. Komitea myös pyytää komissiota määrittämään tarkoin, miten pk-yritysten osallistumista osaamis- ja innovointiyhteisöjen toimintaan voidaan edistää.

2.16 **suosittaa**, että henkilöstökysymykset hoidetaan joustavasti, jotta voidaan varmistaa parhaiden tutkijaryhmien osallistuminen EIT:n toimintaan. Kaksoistyyntösuhteen mahdollisuus on myönteinen askel henkilöstökysymyksen ratkaisemiseksi.

2.17 **ehdottaa**, että huippuluokan tutkijaryhmien saamiseksi mukaan ja sitouttamiseksi EIT:n toimintaan osaamis- ja innovointiyhteisöt palkkaavat henkilöstönsä työskentelemään osa-aikaisesti. Osaamis- ja innovointiyhteisössä käytettävän työajan enimmäis- ja vähimmäisosuudet voidaan määrittellä tapauskohtaisesti ja niitä voidaan muuttaa yhteisön toimintakauden aikana.

2.18 **kehottaa** komissiota EIT:tä koskevan säädösehdotuksen valmistelun yhteydessä korostamaan alue- ja paikallisyhteisöjen tärkeää roolia, sillä ne tarjoavat merkittävää tukea erityisesti osaamis- ja innovointiyhteisöille ja edistävät yleisesti osaamiskolmion puutteiden korjaamista.

3. Ehdotettua asetusta koskevat alueiden komitean suositukset

Suositus 1

Kymmenes perustelukappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
On tarpeen tukea koulutusta, joka on kiinteä mutta usein pois jäävä osa kattavaa innovaatiostrategiaa. EIT:n ja osaamis- ja innovointiyhteisöjen sopimuksissa olisi määrätävä, että yhteisöjen myöntämien tutkintojen olisi oltava EIT-tutkintoja. EIT:n olisi edistettävä EIT-tutkintojen tunnustamista jäsenvaltioissa. Kaikissa toimissa olisi noudatettava ammattipätevyyden tunnustamisesta annettua direktiiviä 2005/36/EY.	On tarpeen tukea koulutusta, joka on kiinteä mutta usein pois jäävä osa kattavaa innovaatiostrategiaa. EIT:n ja osaamis- ja innovointiyhteisöjen sopimuksissa olisi määrätävä, että yhteisöjen myöntämien tutkintojen olisi oltava EIT:n määrittämän brändin mukaisia tutkintoja. EIT:n olisi edistettävä EIT:n brändin mukaisten tutkintojen tunnustamista jäsenvaltioissa. Kaikissa toimissa olisi noudatettava ammattipätevyyden tunnustamisesta annettua direktiiviä 2005/36/EY.

Suositus merkitsee sitä, että ilmaus "EIT:n tutkinnot" tulisi muuttaa ehdotuksessa kauttaaltaan muotoon "EIT:n brändin mukaiset tutkinnot".

Perustelu

Asetusehdotuksen perusteluosassa komissio viittaa erityisesti EIT:n "brändiin", joka voidaan liittää sellaisiin tutkintoihin, joissa mukana on myös yrittäjyys. Tämä on järkevää, mutta monille johtaville yliopistoille EIT:lle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ei merkitse sitä, että EIT myöntäisi omia tutkintoja. Samaan tavoitteeseen päästään myös, jos yksi tai useampi osaamis- ja innovointiyhteisöön kuuluva kumppaniyliopisto myöntää EIT:n "brändin" mukaisia tutkintoja, joissa on otettu huomioon asiaa koskevat näkökohdat.

Suositus 2

5 artiklan 2 kohdan a alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. EIT valitsee osaamis- ja innovointiyhteisöksi nimetävän yhteistyöryhmän kilpailuun perustuvalla avoimella menettelyllä, jonka yhteydessä julkaistaan yksityiskohtaiset erittelyt ja edellytykset. Yhteistyöryhmien valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin: (a) yhteistyöryhmän olemassa olevat ja potentiaaliset innovointivalmiudet sekä sen koulutukseen ja tutkimukseen liittyvä huippuosaaminen	2. EIT valitsee osaamis- ja innovointiyhteisöksi nimetävän yhteistyöryhmän kilpailuun perustuvalla avoimella menettelyllä, jonka yhteydessä julkaistaan yksityiskohtaiset erittelyt ja edellytykset. Yhteistyöryhmien valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin: (a) yhteistyöryhmän olemassa olevat ja potentiaaliset innovointivalmiudet sekä sen koulutukseen ja tutkimukseen liittyvä huippuosaaminen ja osoitettu huippuosaamis <u>potentiaali</u> .

Perustelu

Tarkoituksena on säilyttää johdonmukaisuus lausuntoluonnoksen kohdan 2.4 kanssa.

Suositus 3

5 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>2. EIT valitsee osaamis- ja innovointiyhteisöksi nimettävän yhteistyöryhmän kilpailuun perustuvalla avoimella menettelyllä, jonka yhteydessä julkaistaan yksityiskohdalliset erittelyt ja edellytykset.</p> <p>Yhteistyöryhmien valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin:</p> <p>(a) yhteistyöryhmän olemassa olevat ja potentiaaliset innovointivalmiudet sekä sen koulutukseen ja tutkimukseen liittyvä huippuosaaminen</p> <p>(b) yhteistyöryhmän valmiudet saavuttaa EIT:n asettamat tavoitteet</p> <p>(c) osaamis- ja innovointiyhteisöön tuotavat rahoitus- ja luontoissuoritukset</p> <p>(d) osoitus innovointipotentiaalista mukaan luettuna asianomaiselle alalle sopiva immateriaalioikeuksien hallintasuunnitelma, joka vastaa immateriaalioikeuksien hallintaan liittyviä EIT:n periaatteita ja ohjeita.</p>	<p>2. EIT valitsee osaamis- ja innovointiyhteisöksi nimettävän yhteistyöryhmän kilpailuun perustuvalla avoimella menettelyllä, jonka yhteydessä julkaistaan yksityiskohdalliset erittelyt ja edellytykset.</p> <p>Yhteistyöryhmien valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin:</p> <p>(a) yhteistyöryhmän olemassa olevat ja potentiaaliset innovointivalmiudet sekä sen koulutukseen ja tutkimukseen liittyvä huippuosaaminen</p> <p>(b) yhteistyöryhmän valmiudet saavuttaa EIT:n asettamat tavoitteet</p> <p>(c) osaamis- ja innovointiyhteisöön tuotavat rahoitus- ja luontoissuoritukset</p> <p>(d) osoitus innovointipotentiaalista mukaan luettuna asianomaiselle alalle sopiva immateriaalioikeuksien hallintasuunnitelma, joka vastaa immateriaalioikeuksien hallintaan liittyviä EIT:n periaatteita ja ohjeita.</p> <p>(e) <u>yhteistyöryhmän vahvuus mukaan luettuna sen yhteydet alueellisiin ja paikallisiin viranomaisiin ja muihin elimiin.</u></p>

Perustelu

Muutos perustuu lausuntoluonnoksen kohtaan 2.10, jossa pidetään tärkeänä, että osaamis- ja innovointiyhteisöiksi hakevilla tahoilla on yhteyksiä alue- ja paikallisviranomaisiin.

Suositus 4

15 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Mahdollisimman laadukkaisiin tuloksiin ja mahdollisimman tehokkaaseen resurssienkäyttöön pääsemiseksi EIT varmistaa, että sen toimia — mukaan luettuina osaamis- ja innovointiyhteisöjen hallinnoimat toimet — seurataan jatkuvasti ja että niistä tehdään määräajoin riippumaton arviointi. Arvioinnin tulokset julkistetaan.</p> <p>2. Komissio julkistaa EIT:stä tehdyn arvioinnin viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen antamisesta ja sen jälkeen neljän vuoden välein. Arviointi perustuu riippumattomaan ulkoiseen arvioon, ja siinä tarkastellaan sitä, miten EIT täyttää tehtävänsä. Siinä käsitellään kaikkia EIT:n ja osaamis- ja innovointiyhteisöjen toimia ja tarkastellaan niiden tehokkuutta, kestävyttä, toimivuutta, merkitystä ja suhdetta yhteisön politiikkaan. Siinä otetaan huomioon eri osapuolten näkökannat sekä eurooppalaisella että kansallisella tasolla.</p> <p>(...)</p>	<p>1. Mahdollisimman laadukkaisiin tuloksiin ja mahdollisimman tehokkaaseen resurssienkäyttöön pääsemiseksi EIT varmistaa, että sen toimia — mukaan luettuina osaamis- ja innovointiyhteisöjen hallinnoimat toimet — seurataan jatkuvasti ja että niistä tehdään määräajoin riippumaton arviointi. Arvioinnin tulokset julkistetaan.</p> <p>2. Komissio julkistaa EIT:stä tehdyn arvioinnin viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen antamisesta ja sen jälkeen neljän vuoden välein. Arviointi perustuu riippumattomaan ulkoiseen arvioon, ja siinä tarkastellaan sitä, miten EIT täyttää tehtävänsä. Siinä käsitellään kaikkia EIT:n ja osaamis- ja innovointiyhteisöjen toimia ja tarkastellaan niiden tehokkuutta, kestävyttä, toimivuutta, merkitystä ja suhdetta yhteisön politiikkaan. Siinä otetaan huomioon eri osapuolten näkökannat sekä eurooppalaisella että kansallisella tasolla.</p>

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p><u>3. Osaamis- ja innovointiyhteisöjen budjetit olisi tarkistettava jatkuvasti niiden saavuttamien tulosten valossa. Yleistavoitteena olisi oltava, että osaamis- ja innovointiyhteisöjen EU:lta saama rahoitus pienenee asteittain hankkeen elinkaaren aikana ja että se korvataan muilla rahoitusmuodoilla. Osaamis- ja innovointiyhteisöjen kyky hankkia ulkopuolista rahoitusta on erittäin tärkeä Euroopan teknologiainstituutin menestykseen vaikuttava tekijä.</u></p> <p>(...)</p>

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Maaperän suojelua koskeva teemakohtainen strategia”

(2007/C 146/05)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että on olemassa ympäristönsuojeluun liittyviä syitä, joiden johdosta maaperäpolitiikan kehittäminen EU:n tasolla on perusteltua. Maaperän pilaantuminen vaikuttaa muun muassa ihmisten ja eläinten terveyteen, ja maaperäpolitiikalla on tässä oma tehtävänsä. Lisäksi EU:n tasolla on kiinnitettävä huomiota ilmastonmuutokseen, maaperän huonontumisen rajojen yli ulottuviin vaikutuksiin, muihin ympäristön osiin kohdistuviin paineisiin ja Kioton sopimukseen.
- uskoo, että ehdotetun kaltainen kartoittava ja jäsenvaltioiden toimintaa helpottava direktiivi voi edistää kestäväen maaperänhallinnan kehittämistä yhteisössä. Tämä tarkoittaa, että direktiivin on oltava joustava.
- ilmaisee huolestuneisuutensa siitä hallinnollisesta taakasta, joka alue- ja paikallisviranomaisille saattaa aiheutua riskialueiden määrittelystä, velvollisuudesta tarkistaa riskialueet kymmenen vuoden välein (6 artikla) sekä pilaantuneiden alueiden kartoituksen tarkistuksesta (10 ja 11 artikla).
- toivoo, että toimivaltaisille viranomaisille ei määrätä pilaantuneiden alueiden varsinaista puhdistamista ja hallinnointia koskevia suoranaisia velvollisuuksia (13 artikla).
- pitää tarpeellisena, että Euroopan komissio laatii koosteen kustannustehokkaista toimista, joita jäsenvaltiot voivat käyttää lähtökohtana, kun ne kokoavat toimenpideohjelmansa oman harkintansa mukaan.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaali-komitealle sekä alueiden komitealle aiheesta ”Maaperän suojelua koskeva teemakohtainen strategia”, KOM(2006) 231 lopullinen, ja ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maaperän suojelun kehityksen määrittelystä ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta, KOM(2006) 232 lopullinen — 2006/0086 COD,

ottaa huomioon Euroopan komission 22. syyskuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan sekä 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheista komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon 12. helmikuuta 2003 komission tiedonannosta ”Kohti maaperänsuojelun teemakohtaista strategiaa” antamansa lausunnon CdR 190/2002 fin (1),

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan 27. marraskuuta 2006 hyväksymän lausunnonluonnoksen (CdR 321/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Houtenin kunnanjohtaja Cor Lamers (NL, PPE),

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

Yleishuomioita

1.1 Maaperä on perustavan tärkeä toimeentulomme kannalta. Maaperä on korvaamaton ravinteiden ja veden lähteenä, kierto-kulun säätelijänä, tilana, jossa elää lukuisia organismeja, sekä maanpinnan yläpuolisen elämän perustana. On elintärkeää ihmisille ja luonnolle, että maaperä pystyy jatkossakin täyttämään nämä tehtävät mahdollisimman hyvin ja kestävästi.

1.2 Maaperään liittyvät ongelmat koskevat vaihtelevassa määrin EU:n kaikkia jäsenvaltioita. On ilmeistä, että merkittäviä ja huolestuttavia maaperän heikkenemisprosesseja on esiintynyt ja tulee vielä esiintymään eräissä Euroopan osissa.

1.3 Maaperä on liikkumatonta, mutta yhdessä jäsenvaltiossa tapahtuvalla maaperän huonontumisella voi silti olla rajojen yli ulottuvia vaikutuksia. Sen vuoksi AK katsoo, että ehdotus noudattaa toissijaisuusperiaatetta. Komitea myös toteaa, että vain yhdeksän jäsenvaltiota on kehittänyt erityisen maaperäpolitiikan ja että siinä rajoitutaan yleensä tiettyihin maaperän saastumista koskeviin näkökohtiin. Komitea katsoo lisäksi, että on olemassa ympäristönsuojeluun liittyviä syitä, joiden johdosta maaperäpolitiikan kehittäminen EU:n tasolla on perusteltua. Maaperän pilaantuminen vaikuttaa muun muassa ihmisten ja eläinten terveyteen, ja maaperäpolitiikalla on tässä oma tehtävänsä. Lisäksi EU:n tasolla on kiinnitettävä huomiota ilmastonmuutokseen, maaperän huonontumisen rajojen yli ulottuviin vaikutuksiin, muihin ympäristön osiin kohdistuviin paineisiin ja Kioton sopimukseen.

1.4 Maaperäpolitiikka on erittäin monimutkainen asia. Euroopasta löytyy yli 320 eri maaperätyyppiä, joita käytetään lukuisiin eri tarkoituksiin. Maaperällä on esimerkiksi taloudellisia, yhteiskunnallisia, kulttuuriin liittyviä ja ekologisia toimintoja ja

sitä käytetään maatalouteen, luontoalueina, rakennustoiminnassa ja teiden ja patojen rakentamiseen. Maaperää uhkaavat tekijät ovat tämän vuoksi eri jäsenvaltioissa hyvin erilaisia. Jäsenvaltioiden ja jopa jäsenvaltioiden eri alueiden toteuttamien toimenpiteiden välillä on niin ikään havaittavissa suuria eroja. Maantieteellisten eroavuuksien lisäksi Euroopan eri alueiden välillä on ilmastollisia eroja. Nämä erot heijastavat kunkin jäsenvaltion alue- ja paikallisviranomaisien erilaista toimivaltaa tällä alalla.

1.5 Suurien eroavuuksien ja yhteisten normien laadinnassa ilmenneiden vaikeuksien johdosta komitea on sitä mieltä, että toistaiseksi ei ole mahdollista hyväksyä EU-tason yhtenäisiä määrällisiä säännöksiä. Se katsoo kuitenkin, että komission esittämä strategia on ensimmäinen askel oikeaan suuntaan pyritäessä sopimaan yhteisistä normeista lähitulevaisuudessa. Maaperän tehokas suojeleminen edellyttää täsmäratkaisuja. Maaperä on politiikanala, jonka sisällöstä tulee päättää ensisijaisesti alue- ja paikallistasolla.

1.6 Useimmissa jäsenvaltioissa maaperäpolitiikasta vastaavat alue- ja paikallisviranomaiset. Niillä tulee sen vuoksi olla keskeinen rooli uusien maaperäpoliittisten menetelmien ja toimien kehittämisessä.

1.7 Euroopan unionin tehtävä alalla on tukea ja kannustaa EU:n lainsäädäntöä on vastustettava, ellei se ole joustavaa ja jätä maaperäpolitiikassa riittävästi hallinnollista liikkumavaraa jäsenvaltioille.

Strategian tavoitteet

1.8 Komitea kannattaa strategian tavoitteita ja katsoo, että ne muodostavat merkittävän panoksen kestävästä maaperänhoitosta koskevan EU:n yhteisen joustavan puittepolitiikan määrittelyssä.

(1) EUVL C 128, 29.5.2003, s. 43.

1.9 Komitea päätelee tavoitteiden kuvailun perusteella, että painopisteinä ovat maaperään liittyviä prosesseja koskevan saatavilla olevan tiedon lisääminen sekä jäsenvaltioiden sitouttaminen. Jäsenvaltioita kannustetaan toteuttamaan toimia maaperän heikkenemisen torjumiseksi, mutta ne määrittelevät itse riskialueet, maaperän heikkenemisen torjuntatyön tavoitteet sekä toimenpiteet kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Komitea kannattaa tätä lähestymistapaa, sillä näin maaperään liittyviä ongelmia käsitellään kokonaisvaltaisina prosesseina korostaen siten kyseisten ongelmien paikallista ja alueellista luonnetta.

Maaperän suojelun sisällyttäminen EU:n ja jäsenvaltioiden lainsäädäntöön

1.10 Strategian toteuttamiseksi on arvioitava järjestelmällisesti, missä määrin EU:n nykyinen maaperään liittyvä lainsäädäntö ja politiikat edistävät kestävää maaperänhoitoa yhteisössä. Mikäli panos ei ole riittävä, on lainsäädäntöä ja politiikkaa mukautettava. Komission on pikaisesti laadittava tarkoitusta varten toimintasuunnitelma.

1.11 Komitea katsoo sen vuoksi, että strategia tulee kytkeä nykyistä vahvemmin kuudennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman yhteydessä kehitettyihin muihin, erityisesti torjunta-aineita, jätehuoltoa ja kierrätystä sekä pinta- ja pohjavesiä koskeviin strategioihin.

Parhaat toimintatavat ja maaperää koskevien prosessien tunteminen

1.12 Komitea pitää valistamista ja tiedottamista tärkeinä kestäväen maaperänhallinnan kannalta. Tällöin tulee ottaa huomioon sekä maaperään liittyvät uhat että mahdollisuudet, joita se voi tarjota kestäville yhteiskunnalle.

1.13 Toimenpiteet, joihin eri jäsenvaltiot ovat ryhtyneet, vaihtelevat suuresti (vrt. kohta 1.4 edellä). Komitea katsoo, että maaperän laatua Euroopan unionissa voidaan parantaa käytännössä tehokkaasti, mikäli jäsenvaltiot jakavat tietoa maaperäpolitiikasta. Se kehottaa sen vuoksi maaperäpolitiikkaa soveltavia jäsenvaltioita jakamaan asiantuntemustaan ja välittämään kokemuksiaan jäsenvaltioille, joissa alaa ei säännellä kattavasti.

1.14 Komitea pitää erittäin tärkeänä sellaisen avoimen viestintäfoorummin perustamista, jossa vaihdetaan tietoa asianmukaisen maaperänsuojelun kannalta parhaista toimintatavoista. Maaperän vaihtelevuuden vuoksi tarvitaan laaja valikoima toteutuskelpoisia toimia, jotka ovat osoittaneet arvonsa käytännössä.

Uusi maaperänsuojelun puitedirektiivi

1.15 Käsiteltävänä olevan direktiivin tavoitteena on kartoittaa maaperän heikkenemistä EU:ssa. Se tarjoaa ohjeita siitä, miten tämä voidaan toteuttaa yhtenäisesti ja avoimesti. Jäsenvaltiot

määrittävät itse, mitkä alueet kuuluvat riskialueisiin, mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä ja miten nopeasti.

1.16 Komitea uskoo, että ehdotetun kaltainen kartoittava ja toimintaa helpottava direktiivi voi edistää kestäväen maaperänhallinnan kehittämistä yhteisössä. Tämä tarkoittaa, että direktiivin on oltava joustava, eikä siinä tule esittää määrällisiä tai laadullisia säännöksiä. Toimenpiteiden toteuttamisen olisi oltava vapaaehtoista, ja siihen tulisi rohkaista kannustinten ja neuvonnan avulla. Dokumentointivaatimuksia ei tulisi lisätä, jotta ei syntyisi tarpeetonta byrokratiaa. EU:n nykyisiä ehdotuksia ei pidä myöskään tulkita kehotukseksi lisätä ohjausta EU:n taholta.

1.17 Komitea katsoo, että etusijalla on oltava jäsenvaltioiden vastuu ympäristövaatimusten täyttämisestä ja siihen liittyen maaperän pilaantumisen aiheuttajan ja maanomistajan vastuuvuolisuus ja vastuu. Näin ollen on todettava selvästi, että myös aiheuttamisperiaatetta sovellettaessa vastuuseen voidaan asettaa muitakin vastuuvuolisia kuin saastuttaja. Komitea korostaa, että siitä, kuka on viime kädessä vastuuvuolinen, tulee säätää kansallisesti.

1.18 Alueiden komitea on huolissaan siitä, että direktiivin säännöksiä konkretisoitaessa ja erityisesti maaperän pilauntumisriskin arvioimisessa sovellettavia perusteita määriteltäessä on tarkoitus turvautua päätöksen 1999/468/EY (komitologia) mukaisen komitean apuun. Tähän tarkoitukseen tulisi kuitenkin valita sellainen menettely, joka takaa kaikkien asianomaisten etuja sidosryhmien riittävän osallistumisen ja niiden etujen huomioon ottamisen.

Hallinnollinen taakka

1.19 Ehdotetun direktiivin 16 artiklassa määritellään huomattava määrä raportointivuolisuusia, jotka ovat pääasiallisesti paikallis- ja alueviranomaisten vastuulla. Komitea katsoo, ettei tästä tulisi muodostua kunnille ja alueille suhteetoman suurta hallinnollista taakkaa. On syytä huomauttaa, että raportointiin uhrattavaa aikaa, työvoimaa ja varoja ei pystytä samanaikaisesti käyttämään maaperän heikkenemisen estämiseen, jonka pitäisi kuitenkin olla etusijalla.

1.20 Komitea yhtyy näkemykseen siitä, että maaperäpolitiikan sisällyttäminen alakohtaisiin politiikkoihin ja lainsäädäntöön on tärkeää kaikilla hallinnon tasoilla (3 artikla). Alakohdosten politiikkojen täytäntöönpanossa on syytä noudattaa pidättyvyyttä olemassa oleviin tietoihin perustuvien pakollisten tarkastusten (maaperätutkimusten) käyttöönnotossa. Tarkastus on tärkeää ainoastaan, jos maaperälle aiheutuu vaaraa. Koska puitteet määritellään jo maaperäpolitiikassa, ovat kyseiset tutkimukset täytäntöönpanovaiheessa yleensä tarpeettomia. Monitorimisissa ja laajamittaisissa tapauksissa ympäristövaikutusarviointi on jo muutenkin pakollinen.

1.21 Komitea huolestuttaa hallinnollinen taakka, joka alue- ja paikallisviranomaisille saattaa aiheutua riskialueiden määrittelystä, velvollisuudesta tarkistaa riskialueet kymmenen vuoden välein (6 artikla) sekä pilaantuneiden alueiden kartoituksen tarkistuksesta (10 ja 11 artikla).

1.22 Alueiden komitea toteaa, että ehdotetussa direktiivissä säädetään useista tiedonkeruu- ja raportointivelvoitteista sekä sellaisten suunnitelmien ja ohjelmien laatimisesta, jotka saattavat edellyttää strategista ympäristövaikutusten arviointia. Tällaisten velvoitteiden täyttäminen lisää huomattavasti hallinnollista taakkaa. EU:n säädöksissä onkin mahdollisimman pitkälti vältettävä asettamasta raportointiin ja strategista ympäristövaikutusten arviointia edellyttävien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen liittyviä velvoitteita.

1.23 Alueiden komitea katsoo, että yleisön osallistumismahdollisuudet tulisi rajoittaa ympäristötiedotdirektiivissä säädettyihin tapauksiin.

Toimenpideohjelma maaperän heikkenemisprosessien torjumiseksi

1.24 Komitea toivoo, että toimivaltaisille viranomaisille ei määrätä pilaantuneiden alueiden varsinaista puhdistamista ja hallinnointia koskevia suoranaisia velvollisuuksia (13 artikla). Viranomaiset varmistavat, että alueet todella puhdistetaan. Nämä ovat asioita, joita tulee tarkastella kulloisenkin jäsenvaltion lainsäädännön ja paikallisen maaperätilanteen valossa. Toimivaltaiset viranomaiset ovat luonnollisesti edelleenkin vastuussa siitä, että pilaantuneilla alueilla ryhdytään toimenpiteisiin.

1.25 Komitea on tyytyväinen maaperän kunnostamisen tehtäväsuuntautuneisuuteen (1 artiklan 1 kohta ja 13 artiklan 2 kohta). Kunnostustoimenpiteet määritellään maaperän (nykyisen) käytön perusteella.

1.26 Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että maaperän heikkenemisen torjuntatoimista saadaan huomattavaa yhteiskunnallista hyötyä. Komitea yhtyy tähän päätelmään, mutta huomauttaa tässä yhteydessä, että kyseisen hyödyn saavuttaminen edellyttää ensin investointeja maaperään. Kokemukset ovat osoittaneet, että etenkin kuntien ja alueiden toteuttamat maaperän kunnostamishankkeet pysähtyvät usein rahoituksen puutteeseen.

1.27 Komitea pitää maaperän tilaa käsittelevän kertomuksen (12 artikla) käyttöönottoa Euroopan unionin antamana tukena pilaantuneiden alueiden kartoitukseen, sillä kertomus helpottaa yhtäältä varsinaista pilaantuneiden alueiden kartoituksen ajantasaisena pitämistä ja tarjoaa toisaalta muista jäsenvaltioista peräisin oleville maa-alueiden ostajille tarpeellista tietoa avoimella tavalla ja suojelee siten taloudellisilta vahingoilta. Näin toteutetaan käytännössä 4 artiklassa tarkoitettua aiheuttamisperiaatetta.

1.28 Komitea katsoo, että maaperän toimintojen säilyttämiseksi toteutettavien toimenpiteiden määrittämisessä tulisi sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien lisäksi kiinnittää huomiota myös turvallisuuskysymyksiin sekä arkeologiseen, geologiseen ja geomorfologiseen perinteeseen (8 artikla).

1.29 Komitea katsoo, että vaatiessaan kansallisia rahoitusmalleja pilaantuneiden alueiden kunnostamista varten (13 artikla) komissio ei ota riittävästi huomioon olemassa olevia alueellisia erityis(rahoitus)malleja, jotka ovat käytännössä osoittautuneet hyväiksi. Asianomaisten EU:n säännösten pelätään pikemminkin luovan esteitä.

Parhaat toimintatavat

1.30 Komitean mielestä yksi komission ehdotuksen tärkeimmistä elementeistä on tiedonvaihtofoorumin perustaminen (17 artikla). Alue- ja paikallisviranomaisten tulisi osallistua aktiivisesti kyseiseen foorumiin, kun otetaan huomioon niiden käytännön asiantuntemus ja kokemus.

2. Alueiden komitean suositukset

2.1 Komitea pitää tarpeellisena, että Euroopan komissio laatii koosteen kustannustehokkaista toimista, joita jäsenvaltiot voivat käyttää lähtökohtana, kun ne kokoavat toimenpideohjelmansa oman harkintansa mukaan. Jäsenvaltiot, jotka eivät ole vielä kehittäneet tai jotka ovat vasta kehittämässä maaperäpolitiikkaa, voivat ryhtyä tehokkaisiin toimiin vasta, kun niillä on käytösään riittävästi tietoa.

2.2 Komitea ehdottaa, että laajan, unionin tasolla määrätyn raportointivelvollisuuden sijaan jäsenvaltiot voisivat hyödyntää omia raportointijärjestelmiään ja että kyseiset tiedot asetetaan Euroopan komission saataville (16 artikla).

2.3 Riskialueet voidaan määritellä erittäin kohdennetusti ja hallinnollista taakkaa rajoittaen, mikäli ennalta suoritetaan pikatutkimus, josta käy selvästi ilmi, minkälaisia maaperää (tai sen osia) uhkaavia riskejä kyseisessä jäsenvaltiossa esiintyy (6 artikla). Riskialueiden ja pilaantuneiden alueiden kartoituksen täydellinen tarkistus ei ole tarpeen. Riittää, että tiedot päivitetään valvontatietojen perusteella.

2.4 Komitea kehottaa täsmentämään temaattisessa strategiassa ilmoitettua Euroopan komission tutkimusaikataulua ja määrittelemään sille painopisteet ja määräajat. Ehdottoman ensisijaista on tuoda esiin ilmastonmuutoksen vaikutukset maaperään. On tunnettua, että ilmastonmuutos johtaa tai voi johtaa orgaanisen aineksen hajoamisen nopeutumiseen. Kun otetaan huomioon orgaanisen aineksen erittäin tärkeä rooli maaperän toiminnassa, ilmastonmuutoksella voi olla huomattavia vaikutuksia kestävästä maaperänhoitoa ajatellen.

Suositus 1

1 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Tässä direktiivissä vahvistetaan puitteet maaperän suojelle ja maaperän toimintakyvyn säilyttämiselle, jotta maaperä voi suorittaa seuraavat ympäristöön liittyvät, taloudelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset toiminnot:</p> <p>a) biomassan tuotanto, myös maataloudessa ja metsätaloudessa;</p> <p>b) ravinteiden, aineiden ja veden varastointi, suodatus ja muuntaminen;</p> <p>c) biologisen monimuotoisuuden, kuten luontotyyppien, lajien ja geenien, ylläpitäminen;</p> <p>d) toimiminen fyysisenä ja kulttuuriympäristönä ihmisille ja ihmisten toiminnoille;</p> <p>e) toimiminen raaka-aineiden lähteenä;</p> <p>f) toimiminen hiilivarastona;</p> <p>g) toimiminen geologisen ja arkeologisen perinteen säilyttäjä.</p> <p>Tätä varten direktiivissä säädetään toimenpiteistä, joilla ehkäistään sekä luonnollisia että hyvin erilaisten ihmisten toimintojen vuoksi tapahtuvia huonontumisprosesseja, jotka heikentävät maaperän kykyä suorittaa kyseisiä toimintoja. Toimenpiteisiin sisältyvät myös kyseisten prosessien vaikutusten lieventäminen sekä huonontuneen maaperän kunnostaminen ja ennallistaminen sellaiselle toiminnallisuuden tasolle, joka vastaa vähintään tämänhetkistä ja hyväksyttyä tulevaa käyttöä.</p>	<p>1. Tässä direktiivissä vahvistetaan puitteet maaperän suojelle ja maaperän toimintakyvyn säilyttämiselle, jotta maaperä voi suorittaa <u>tilanteen mukaan</u> seuraavat ympäristöön liittyvät, taloudelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset toiminnot:</p> <p>a) biomassan tuotanto, myös maataloudessa ja metsätaloudessa;</p> <p>b) ravinteiden, aineiden ja veden varastointi, suodatus ja muuntaminen;</p> <p>c) biologisen monimuotoisuuden, kuten luontotyyppien, lajien ja geenien, ylläpitäminen;</p> <p>d) toimiminen fyysisenä ja kulttuuriympäristönä ihmisille ja ihmisten toiminnoille;</p> <p>e) toimiminen raaka-aineiden lähteenä;</p> <p>f) toimiminen hiilivarastona;</p> <p>g) toimiminen geologisen, <u>geomorfologisen</u> ja arkeologisen perinteen säilyttäjänä.</p> <p>Tätä varten direktiivissä säädetään toimenpiteistä, joilla ehkäistään sekä luonnollisia että ihmisten hyvin erilaisten toimintojen vuoksi tapahtuvia huonontumisprosesseja, jotka heikentävät maaperän kykyä suorittaa kyseisiä toimintoja. Toimenpiteisiin sisältyvät myös kyseisten prosessien vaikutusten lieventäminen sekä huonontuneen maaperän kunnostaminen ja ennallistaminen sellaiselle toiminnallisuuden tasolle, joka vastaa vähintään tämänhetkistä ja hyväksyttyä tulevaa käyttöä.</p>

Perustelu

Artiklassa ilmaistaan selvästi, että menettelyn on oltava toimintosuuntautunutta. Sanamuodon ”jotta maaperä voi suorittaa seuraavat ympäristöön liittyvät — toiminnot” voitaisiin katsoa tarkoittavan monitoimisuutta, jolloin tulkintana voisi olla, että maaperän tulee pystyä täyttämään samanaikaisesti kaikki mainitut tehtävät.

Maaperä ei toimi pelkästään geologisen ja arkeologisen perinteen vaan myös geomorfologisen perinteen säilyttäjänä. Geomorfologialla tarkoitetaan maanpinnan muotoja. Alueilla, joilla tavataan erityisen arvokkaita maanpinnan muotoja, kyseisten muotojen säilyttämiseen on syytä kiinnittää huomiota.

Suositus 2

3 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Kehitettäessä aluekohtaisia politiikkoja, jotka todennäköisesti pahentavat tai lieventävät maaperän huonontumisprosesseja, jäsenvaltioiden on määritettävä, kuvattava ja arvioitava kyseisten politiikkojen vaikutuksia mainittuihin prosesseihin, erityisesti alueiden ja kaupunkien yhdyskuntasuunnittelun, liikenteen, energian, maatalouden, maaseudun kehittämisen, metsätalouden, raaka-aineiden hankinnan, kaupan ja teollisuuden, tuotepolitiikan, matkailun, ilmastomuutoksen, ympäristön, luonnonsuojelun ja maisemanhoidon aloilla.</p> <p>Jäsenvaltioiden on julkistettava kyseiset tulokset.</p>	<p>Kehitettäessä aluekohtaisia politiikkoja, <u>joiden odotetaan pahentavan jotka todennäköisesti pahentavat tai lieventävät</u> maaperän huonontumisprosesseja, jäsenvaltioiden on määritettävä, kuvattava ja arvioitava kyseisten politiikkojen vaikutuksia mainittuihin prosesseihin, erityisesti alueiden ja kaupunkien yhdyskuntasuunnittelun, liikenteen, energian, maatalouden, maaseudun kehittämisen, metsätalouden, raaka-aineiden hankinnan, kaupan ja teollisuuden, tuotepolitiikan, matkailun, ilmastomuutoksen, ympäristön, luonnonsuojelun ja maisemanhoidon aloilla.</p> <p>Jäsenvaltioiden on julkistettava kyseiset tulokset. <u>EU:n toimintaa ja lainsäädäntöä</u> kehitettäessä komission on sovellettava maaperäpolitiikan alalla ulkoista integraatiota.</p>

Perustelu

AK on tyytyväinen 3 artiklassa kuvailtuun politiikan ulkoiseen integraatioon. Komitea katsoo, että kyseisen integraation tulisi olla velvollisuus, joka koskee jäsenvaltioiden lisäksi myös EU:ta.

Suositus 3

6 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Jäsenvaltioiden on viiden vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] määritettävä asianmukaisimmalla tasolla kansallisella alueellaan sijaitsevat alueet, joiden osalta ne tietävät kiistattomien todisteiden perusteella tai niillä on perustellut syyt uskoa, että alueilla on esiintynyt tai todennäköisesti esiintyy lähitulevaisuudessa yksi tai useampi jäljempänä mainituista maaperän huonontumisprosesseista, jäljempänä "riskialueet":</p> <p>a) veden tai tuulen aiheuttama eroosio,</p> <p>b) orgaanisen aineksen vähentyminen, jonka aiheuttaa maaperän orgaanisen osan jatkuva pienentyminen, lukuun ottamatta hajoamatonta kasvi- ja eläinjätettä, niiden osittaisia hajoamistuotteita sekä maaperän biomassaa;</p> <p>c) tiivistyminen, kun maan tilavuuspaino kasvaa ja maan huokoisuus vähenee;</p> <p>e) suolaantuminen, kun maaperään kertyy liukoisia suoloja;</p> <p>f) maanvyörymät, joita aiheuttavat maaperä- ja kivimateriaalin alaspäin suuntautuvat, kohtuullisen nopeat tai nopeat liikkeet.</p> <p>Alueiden määrittämistä varten jäsenvaltioiden on kunkin mainitun maaperän huonontumisprosessin osalta käytettävä ainakin liitteessä I lueteltuja perusteita ja niiden on otettava huomioon kyseisten prosessien vaikutukset kasvihuonekaasujen lisääntymiseen ja aavikoitumiseen.</p> <p>2. Edellä 1 kohdan mukaisesti määritetyt riskialueet julistetaan ja niitä tarkistetaan vähintään joka kymmenes vuosi.</p>	<p>1. Jäsenvaltioiden on viiden vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] määritettävä asianmukaisimmalla <u>tasolla katsomallaan hallinnollisella tasolla ja asianmukaisimmassa maantieteellisessä mittakaavassa kansallisella alueella</u> sijaitsevat alueet, joiden osalta ne tietävät kiistattomien todisteiden perusteella tai niillä on perustellut syyt uskoa, että alueilla on esiintynyt tai todennäköisesti esiintyy lähitulevaisuudessa yksi tai useampi jäljempänä mainituista maaperän huonontumisprosesseista, jäljempänä "riskialueet":</p> <p>a) veden tai tuulen aiheuttama eroosio,</p> <p>b) orgaanisen aineksen vähentyminen, jonka aiheuttaa maaperän orgaanisen osan jatkuva pienentyminen, lukuun ottamatta hajoamatonta kasvi- ja eläinjätettä, niiden osittaisia hajoamistuotteita sekä maaperän biomassaa;</p> <p>c) tiivistyminen, kun maan tilavuuspaino kasvaa ja maan huokoisuus vähenee;</p> <p>e) suolaantuminen, kun maaperään kertyy liukoisia suoloja;</p> <p>f) maanvyörymät, joita aiheuttavat maaperä- ja kivimateriaalin alaspäin suuntautuvat, kohtuullisen nopeat tai nopeat liikkeet.</p> <p>Alueiden määrittämistä varten jäsenvaltioiden on <u>tehtävä kunkin mainitun maaperän huonontumisprosessin osalta pikatutkimus määritelläkseen, mitkä prosessit eivät ole merkityksellisiä kyseisen jäsenvaltion maa-alueille (tai osalle maa-alueista). Muiden maaperän huonontumisprosessien osalta laaditaan luettelo mahdollisista riskialueista. Lopullisesti riskialueet määritetään suorittamalla kyseisen luettelon tarkempi tutkimus. Tällöin on käytettävä ainakin liitteessä I lueteltuja perusteita ja niiden on otettava huomioon kyseisten prosessien vaikutukset kasvihuonekaasujen lisääntymiseen ja aavikoitumiseen.</u></p> <p>2. Edellä 1 kohdan mukaisesti määritetyt riskialueet julistetaan, ja <u>riskialueluettelo ajantasaistetaan niitä tarkistetaan vähintään joka kymmenes vuosi.</u></p>

Perustelu

6 artiklan 1 kohta: Jäsenvaltiot päättävät itse, millä hallinnollisella tasolla ja missä maantieteellisessä mittakaavassa riskialueet määritetään. Riskialueilla toteutettavien toimenpiteiden valinta kuuluu jäsenvaltioiden omaan poliittiseen päätäntävaltaan. Ennen riskialueiden määrittämistä on syytä tehdä pikatutkimus esikarsinnan suorittamiseksi. Lisätutkimusten tulee olla perusteltuja. Ensimmäisen seulonnan pohjalta voidaan suorittaa riskialueiden tarkempi määrittely liitteessä I lueteltuja perusteita soveltaen. Esimerkkinä mainittakoon orgaanisia aineksia koskeva jakso. Orgaanisten ainesten pitoisuudet vaihtelevat maatalousalueilla maapalstoittain (heterogeeniset alueet). Orgaaninen pitoisuus palautuu — usein yksittäisestä maapalstasta riippuen — hitaasti, joten sitä tulee säännellä ensisijaisesti täydentävien ympäristöehtojen avulla asianmukaisia maatalouskäytänteitä noudattaen.

6 artiklan 2 kohta: Komission käyttämän ilmauksen ”tarkistaa” voidaan tulkita tarkoittavan sitä, että joka kymmenes vuosi on tehtävä täydellinen tutkimus. On kuitenkin tärkeää, että jäsenvaltiot ylläpitävät tehokasta valvontajärjestelmää, johon tukeutuen riskialueiden luettelo voidaan ajantasaistaa kymmenen vuoden välein.

Suositus 4

8 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen maaperän toimintojen säilyttämiseksi jäsenvaltioiden on laadittava asianmukaisella tasolla 6 artiklan mukaisesti määritettyjä riskialueita varten toimenpideohjelma, joka sisältää ainakin riskien vähennystavoitteet, asianmukaiset toimenpiteet kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi, aikataulun kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi sekä arvion kyseisten toimenpiteiden rahoittamiseen varattavista yksityisistä ja julkisista varoista.</p> <p>2. Laatiessaan ja tarkastellessaan uudelleen 1 kohdan mukaisia toimenpideohjelmiä jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon suunniteltujen toimenpiteiden sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.</p> <p>Jäsenvaltioiden on ennen uusien toimenpideohjelmien käyttöönottoa varmistettava, että toimenpiteet ovat kustannustehokkaita ja teknisesti toteuttamiskelpoisia, ja suoritettava vaikutusten arviointi, joka sisältää kustannus-hyötyanalyysit.</p> <p>Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toimenpideohjelmissään siitä, kuinka toimenpiteet toteutetaan ja kuinka ne edistävät asetettujen tavoitteiden saavuttamista.</p> <p>3. Mikäli alueella vallitsee monien samanaikaisten huonontumisprosessien riski, jäsenvaltiot voivat laatia yksittäisen ohjelman, jossa asetetaan asianmukaiset riskien vähentämistavoitteet kaikille määritetyille riskeille sekä asianmukaiset toimenpiteet kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.</p> <p>4. Toimenpideohjelma on laadittava seitsemän vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] ja sitä on sovellettava viimeistään kahdeksan vuoden kuluttua kyseisestä päivämäärästä.</p> <p>Toimenpideohjelma on julkistettava ja se on tarkistettava vähintään joka viides vuosi.</p>	<p>1. Edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen maaperän toimintojen säilyttämiseksi jäsenvaltioiden on laadittava asianmukaisimmaksi katsomallaan hallinnollisella tasolla ja asianmukaisimmassa maantieteellisessä mittakaavassa 6 artiklan mukaisesti määritettyjä riskialueita varten toimenpideohjelma, joka sisältää ainakin riskien vähennystavoitteet, asianmukaiset toimenpiteet kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi, aikataulun kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi sekä arvion kyseisten toimenpiteiden rahoittamiseen varattavista yksityisistä ja julkisista varoista.</p> <p>2. Laatiessaan ja tarkastellessaan uudelleen 1 kohdan mukaisia toimenpideohjelmiä jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon suunniteltujen toimenpiteiden sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset turvallisuuteen ja arkeologiseen, geomorfologiseen ja geologiseen perinteeseen.</p> <p>Jäsenvaltioiden on ennen uusien toimenpideohjelmien käyttöönottoa varmistettava, että toimenpiteet ovat kustannustehokkaita ja teknisesti toteuttamiskelpoisia, ja suoritettava vaikutusten arviointi, joka sisältää kustannus-hyötyanalyysit.</p> <p>Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toimenpideohjelmissään siitä, kuinka toimenpiteet toteutetaan ja kuinka ne edistävät asetettujen tavoitteiden saavuttamista.</p> <p>3. Mikäli alueella vallitsee monien samanaikaisten huonontumisprosessien riski, jäsenvaltiot voivat laatia yksittäisen ohjelman, jossa asetetaan asianmukaiset riskien vähentämistavoitteet kaikille määritetyille riskeille sekä asianmukaiset toimenpiteet kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.</p> <p>4. Toimenpideohjelma on laadittava seitsemän viiden vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan komissio on julkaissut 17 artiklan 2 kohdan mukaiset koosteet, [täytäntöönpanopäivämäärästä] ja sitä on sovellettava viimeistään kahdeksan neljän vuoden kuluttua kyseisestä päivämäärästä.</p> <p>Toimenpideohjelma on julkistettava ja se on tarkistettava vähintään joka viides vuosi.</p>

Perustelu

8 artiklan 2 kohta: Komitean mielestä ei riitä, että otetaan huomioon pelkästään sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset. Myös turvallisuusvaikutukset sekä arkeologiset, geomorfologiset ja geologiset vaikutukset ovat tärkeitä.

Toimenpiteiden rahoituksesta huolehtivat jäsenvaltiot itse. Sen vuoksi ei ole tarpeen, että yhteisön direktiivissä kehoitetaan jäsenvaltioita toteuttamaan kustannustehokkaita toimia.

8 artiklan 4 kohta: Komission tekstissä lähtökohtana pidetään direktiivin voimaantulohetkeä. Jäsenvaltioiden viranomaisilla ja alue- ja paikallisviranomaisilla tulee kuitenkin olla eri mahdollisuuksista riittävästi tietoa, ennen kuin ne voivat laatia ja toteuttaa toimenpiteitä. Tätä varten on välttämätöntä, että laaditaan kooste kustannustehokkaista toimista, joiden pohjalta viranomaiset voivat luoda ohjelmansa (katso myös suosituksukset 9 ja 10). Euroopan komissio voi tuoda asiaan merkittävää lisäarvoa. Komitea katsoo sen vuoksi, että lähtökohdaksi sopii paremmin koosteen julkaisuajankohta.

Suositus 5

10 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Jäsenvaltioiden on 11 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti määritettävä kansallisella alueellaan sijaitsevat alueet, joilla todistetusti esiintyy ihmisten toimien seurauksena vaarallisia aineita siinä määrin, että jäsenvaltiot katsovat niiden aiheuttavan merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, jäljempänä ”pilaantuneet alueet”.</p> <p>Kyseinen riski on arvioitava ottaen huomioon maan senhetkinen ja hyväksytty tuleva käyttö.</p> <p>2. Jäsenvaltioiden on laadittava pilaantuneiden alueiden kansallinen kartoitus, jäljempänä ”kartoitus”. Kartoitus julkistetaan ja se tarkistetaan vähintään joka viides vuosi.</p>	<p>1. Jäsenvaltioiden on 11 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti määritettävä kansallisella alueellaan sijaitsevat alueet, joilla todistetusti esiintyy ihmisten toimien seurauksena vaarallisia aineita siinä määrin, että jäsenvaltiot katsovat niiden aiheuttavan merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, jäljempänä ”pilaantuneet alueet”.</p> <p>Kyseinen riski on arvioitava ottaen huomioon maan senhetkinen ja hyväksytty tuleva käyttö.</p> <p>2. Jäsenvaltioiden on laadittava pilaantuneiden alueiden kansallinen kartoitus, jäljempänä ”kartoitus”. Kartoitus julkistetaan ja tarvittaessa ajantasaistetaan <u>se tarkistetaan vähintään</u> joka viides vuosi.</p>

Perustelu

Komission käyttämän ilmauksen ”tarkistaa” voidaan tulkita tarkoittavan sitä, että joka viides vuosi on tehtävä täydellinen tutkimus. On kuitenkin tärkeää, että jäsenvaltiot ylläpitävät tehokasta valvontajärjestelmää, johon tukeutuen riskialueiden luettelo voidaan ajantasaistaa viiden vuoden välein.

Suositus 6

11 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä toimivaltainen viranomainen, joka vastaa pilaantuneiden alueiden määrittämisestä.</p> <p>2. Toimivaltaisten viranomaisten on viiden vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] määritettävä ainakin ne alueet, joilla harjoitetaan tai on aikaisemmin harjoitettu liitteessä II tarkoitettuja maaperää pilaavia toimintoja.</p> <p>Tätä varten liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuja toimia tarkastellaan riippumatta neuvoston direktiivin 96/61/EY liitteessä I määritetyistä raja-arvoista, lukuun ottamatta komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen mikroyritysten toteuttamia toimia ja karjankasvatukseen liittyviä toimia.</p> <p>Määrittäminen tarkistetaan säännöllisin väliajoin.</p> <p>3. Toimivaltaisten viranomaisten on mitattava vaarallisten aineiden pitoisuudet 2 kohdan mukaisesti määritetyillä alueilla jäljempänä esitetyn aikataulun mukaisesti, ja mikäli pitoisuudet ovat sellaiset, että on riittävästi perusteita uskoa, että ne aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, alueella on suoritettava riskien arviointi:</p> <p>a) viiden vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] vähintään 10 prosenttia alueista;</p> <p>b) 15 vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] vähintään 60 prosenttia alueista;</p> <p>c) 25 vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] loput alueista.</p>	<p>1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä toimivaltainen viranomainen, joka vastaa pilaantuneiden alueiden määrittämisestä.</p> <p>2. Toimivaltaisten viranomaisten on viiden vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] määritettävä ainakin ne alueet, joilla harjoitetaan tai on aikaisemmin harjoitettu liitteessä II tarkoitettuja maaperää pilaavia toimintoja.</p> <p>Tätä varten liitteessä II olevassa 2 kohdassa tarkoitettuja toimia tarkastellaan riippumatta neuvoston direktiivin 96/61/EY liitteessä I määritetyistä raja-arvoista, lukuun ottamatta komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen mikroyritysten toteuttamia toimia ja karjankasvatukseen liittyviä toimia.</p> <p>Määrittäminen tarkistetaan ajantasaistetaan säännöllisin väliajoin.</p> <p>3. Toimivaltaisten viranomaisten on <u>huolehdittava siitä, että maaperän pilaantumistilanne kartoitetaan mitattava vaarallisten aineiden pitoisuudet</u> 2 kohdassa kuvailun menettelyn mukaisesti määritetyillä alueilla jäljempänä esitetyn aikataulun mukaisesti, ja mikäli pitoisuudet ovat sellaiset, että on riittävästi perusteita uskoa, että ne aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, <u>toimivaltaisten viranomaisten on huolehdittava siitä, että alueella on suoritettava</u> riskien arviointi:</p>

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	a) viiden vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] vähintään 10 prosenttia alueista; b) 15 vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] vähintään 60 prosenttia alueista; c) 25 vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] loput alueista.

Perustelu

Toimivaltaisten viranomaisten tehtävä on kartoittaa pilaantuneet alueet sekä mahdolliset ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvat vaarat. Tämä ei tarkoita sitä, että toimivaltaisten viranomaisten tulee myös itse tehdä tutkimuksia kyseisillä alueilla. Pilaantumisen aiheuttaja, alueen omistaja tai alueen käyttäjä on yleensä taho, jonka ensisijaisesti odotetaan laativan kartoitus. Mikäli ketään ei voida enää saattaa vastuuseen pilaantumisesta, toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää tekevänsä tutkimuksen itse.

Suositus 7

12 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. Maaperän tilaa koskevan kertomuksen antaa jäsenvaltion nimeämä hyväksytty laitos tai henkilö. Kertomuksessa on oltava ainakin seuraavat tiedot: a) alueen aiemmat vaiheet, jotka käyvät ilmi virallisista rekistereistä, b) kemiallinen analyysi, jossa määritetään maaperässä olevien vaarallisten aineiden pitoisuudet; analyysissa käsitellään ainoastaan aineita, jotka liittyvät alueella harjoitettavaan mahdollisesti pilaavaan toimintaan; c) pitoisuustasot, joiden ylityessä on riittävästi perusteita uskoa, että kyseessä olevat vaaralliset aineet aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle.	2. Maaperän tilaa koskevan kertomuksen antaa jäsenvaltion nimeämä hyväksytty laitos tai henkilö. Kertomuksessa on oltava ainakin seuraavat tiedot: a) alueen aiemmat vaiheet, jotka käyvät ilmi virallisista rekistereistä; b) kemiallinen analyysi, jossa määritetään maaperässä olevien vaarallisten aineiden pitoisuudet; analyysissa käsitellään ainoastaan aineita, jotka liittyvät alueella harjoitettavaan mahdollisesti pilaavaan toimintaan; c) pitoisuustasot, joiden ylityessä on riittävästi perusteita uskoa, että kyseessä olevat vaaralliset aineet aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, <u>jolloin on otettava huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa toteutettava riskinhallinta- ja maaperän kunnostamispolitiikka sekä paikalliset maaperää koskevat erityisolosuhteet.</u>

Perustelu

12 artiklan 2 kohdan c alakohta voidaan tulkita siten, että on olemassa yksi ainoa luettelo, joka sisältää riskin aiheuttavat pitoisuustasot. Komitea katsoo, että mahdolliset riskit ihmisten terveydelle ja ympäristölle riippuvat siitä, mihin aluetta käytetään. Käyttötarkoitus voi lisäksi muuttua alueen myynnin jälkeen.

Mikäli maaperän tilaa koskevassa kertomuksessa halutaan antaa lausunto alueen mahdollisista vaaroista, on tällöin suoritettava riskinarviointi, jossa on otettava huomioon myös alueen senhetkinen sekä hyväksytty tuleva käyttö.

Maaperän tilaa koskevassa mallikertomuksessa on jätettävä tilaa tietojen tulkinneille, jossa voidaan ottaa huomioon kulloisenkin maan toteuttama riskinhallinta- ja maaperän kunnostamispolitiikka.

Suositus 8

13 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p style="text-align: center;">13 artikla</p> <p style="text-align: center;">Kunnostaminen</p> <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kartoituksissa mainitut pilaantuneet alueet kunnostetaan.</p> <p>2. Kunnostaminen koostuu maaperää koskevista toimista, joiden tavoitteena on pilaavien aineiden poistaminen, valvonta, niiden eristäminen tai vähentäminen siten, että pilaantunut alue, ottaen huomioon alueen senhetkinen ja hyväksytyt tuleva käyttö, ei enää aiheuta merkittävää riskiä ihmisten terveydelle tai ympäristölle.</p> <p>3. Jäsenvaltioiden on luotava asianmukaiset mekanismit sellaisten pilaantuneiden alueiden kunnostamisen rahoittamiseksi, joiden osalta saastuttajaa ei aiheuttamisperiaatteen mukaisesti voida määrittää, asettaa vastuuseen kansallisen tai yhteisön lainsäädännön perusteella tai velvoittaa vastamaan kunnostamisen kustannuksista.</p>	<p style="text-align: center;">13 artikla</p> <p style="text-align: center;">Kunnostaminen</p> <p>1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kartoituksissa mainitut pilaantuneet alueet kunnostetaan.</p> <p>2. Kunnostaminen koostuu maaperää koskevista toimista, joiden tavoitteena on pilaavien aineiden poistaminen, valvonta, niiden eristäminen tai vähentäminen siten, että pilaantunut alue, ottaen huomioon alueen senhetkinen ja hyväksytyt tuleva käyttö, ei enää aiheuta merkittävää riskiä ihmisten terveydelle tai ympäristölle.</p> <p><u>3. Ennen varsinaisen kunnostamisen aloittamista voidaan toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä, mikäli niiden avulla estetään joutuminen kosketuksiin pilaavien aineiden kanssa, mikäli niille on asianmukaiset perusteet eivätkä ne jatku kohtuuttoman pitkään.</u></p> <p><u>4. Jäsenvaltioiden on luotava asianmukaiset mekanismit sellaisten pilaantuneiden alueiden kunnostamisen rahoittamiseksi, joiden osalta saastuttajaa ei aiheuttamisperiaatteen mukaisesti voida määrittää, asettaa vastuuseen kansallisen tai yhteisön lainsäädännön perusteella tai velvoittaa vastamaan kunnostamisen kustannuksista. Kunnostamisessa voidaan hyödyntää käytettävissä olevia EU:n rahoituslähteitä.</u></p>

Perustelu

Varsinaisia saneeraustoimia voidaan siirtää myöhemmäksi, mikäli se on ympäristön kannalta hyväksyttävää ja mikäli toimet voidaan toteuttaa kustannustehokkaammin muiden, esimerkiksi aluesuunnittelutoimien, kuten rakennushankkeiden, yhteydessä. Tällöin on toteutettava väliaikaisia turvatoimenpiteitä.

Suositus 9

16 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle seuraavat tiedot kahdeksan vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] ja joka viides vuosi sen jälkeen:</p> <p>a) tiivistelmä 5 artiklan mukaan toteutetuista aloitteista;</p> <p>b) 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritetyt riskialueet;</p> <p>c) 7 artiklan mukaiseen riskien määrittämiseen käytetyt menetelmät;</p> <p>d) 8 artiklan mukaisesti hyväksytyt toimenpideohjelmat sekä arviointi niiden toimenpiteiden tehokkuudesta, joita on käytetty riskien sekä maaperän huonontumisprosessien vähentämiseen;</p> <p>e) 11 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti suoritettujen määrittämisen tulokset sekä 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti laadittu pilaantuneiden alueiden kartointi;</p> <p>f) 14 artiklan mukaisesti hyväksytyt kansallinen kunnostamisstrategia;</p> <p>g) tiivistelmä 15 artiklan mukaan toteutetuista tietoisuuden parantamista koskevista aloitteista;</p>	<p>1. Jäsenvaltioiden on asetettava komission käyttöön <u>toimitettava komissiolle seuraavat tiedot</u> kahdeksan vuoden kuluessa [täytäntöönpanopäivämäärästä] ja joka viides vuosi sen jälkeen <u>informaatio, jonka pohjalta voidaan tuottaa seuraavat tiedot:</u></p> <p>a) <u>tiivistelmä 5 artiklan mukaan toteutetuista aloitteista;</u></p> <p>a) <u>b) 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritetyt riskialueet;</u></p> <p>b) 7 artiklan mukaiseen riskien määrittämiseen käytetyt menetelmät;</p> <p>d) <u>8 artiklan mukaisesti hyväksytyt toimenpideohjelmat sekä arviointi niiden toimenpiteiden tehokkuudesta, joita on käytetty riskien sekä maaperän huonontumisprosessien vähentämiseen;</u></p> <p>e) <u>c) 11 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti suoritettujen määrittämisen tulokset sekä 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti laadittu pilaantuneiden alueiden kartointi;</u></p>

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>f) 14 artiklan mukaisesti hyväksyty kansallinen kunnostamisstrategia;</p> <p>g) tiivistelmä 15 artiklan mukaan toteutetuista tietoisuuden parantamista koskevista aloitteista;</p> <p><u>2. Jäsenvaltioiden on asetettava komission käyttöön viiden vuoden kuluessa 17 artiklan 2 kohdassa säädettyjen koosteiden laatimisesta ja joka viides vuosi sen jälkeen informaatio, jonka pohjalta voidaan tuottaa seuraavat tiedot:</u></p> <p><u>a) tiivistelmä 5 artiklan mukaan toteutetuista aloitteista;</u></p> <p><u>b) 8 artiklan mukaisesti laaditut toimenpideohjelmat sekä arviointi niiden toimenpiteiden tehokkuudesta, joita on käytetty riskien sekä maaperän huonontumisprosessien vähentämiseen;</u></p> <p><u>c) 14 artiklan mukaisesti laadittu kansallinen kunnostamisstrategia;</u></p> <p><u>d) tiivistelmä 15 artiklan mukaan toteutetuista valvuttamisaloitteista.</u></p> <p><u>3 Jäsenvaltiot voivat hyödyntää 1 ja 2 kohdassa mainitun informaation käyttöön asettamista varten omia järjestelmiään.</u></p>

Perustelu

Artiklassa määritellään huomattava määrä raportointivelvollisuuksia, jotka ovat pääasiallisesti paikallis- ja alueviranomaisten vastuulla. Komitea katsoo, että tästä muodostuu kunnille ja alueille kohtuuttoman suuri hallinnollinen taakka. Se ehdottaa sen vuoksi, että jäsenvaltiot hyödyntävät omia raportointijärjestelmiään ja että kyseiset tiedot asetetaan Euroopan komission saataville. Euroopan komission ehdotuksen mukaan alakohdissa a, b, c, d, e, f ja g vaadittavat tiedot toimitetaan samaa menettelytapaa noudattaen. Tiedot on toimitettava kahdeksan vuoden kuluessa direktiivin täytäntöönpanopäivämäärästä. Komitea jaottelisi tiedot alaluokkiin tyyppin mukaan ja ehdottaa sitä varten seuraavanlaista aikataulua:

1. Jäsenvaltiot määrittelevät riskialueet ja laativat kartoituksen (katso komission ehdottaman tekstin alakohdat b, c, ja e).
2. Euroopan komissio laatii koosteen 17 artiklan mukaisesti (katso suositus 10).
3. Jäsenvaltiot laativat toimenpidepaketin (katso komission ehdottaman tekstin alakohdat 1, d, f ja g).

Jäsenvaltiot eivät pysty laatimaan toimenpideohjelmaa ja toteuttamaan sitä, ellei niillä ole riittävää käsitystä ja käytettävissään riittävästi tietoa maaperän suojelusta. Tietämys on siis välttämätön edellytys komission ehdotuksen a, d, f ja g alakohdissa asetettujen velvollisuuksien täyttämiseksi. Vesipolitiikan puitedirektiivistä ja ilman laatua koskevasta Euroopan unionin lainsäädännöstä saadut kokemukset ovat osoittaneet olevan tärkeää, että Euroopan komissio veloitetaan laatimaan kooste, johon on kerätty kaikki tietämys, mahdolliset ratkaisut ja parhaat toimintatavat, ennen kuin jäsenvaltioita veloitetaan laatimaan omia toimenpideohjelmaa. Tämä koskee etenkin komission ehdotuksen 1 kohdan a alakohtaa, joka koskee maaperän sulkemista. On paljon epäselvyyttä siitä, minkä toimenpiteiden avulla maaperän sulkemista voidaan vähentää tai estää. Ratkaisuja voidaan löytää aluesuunnittelun, rakennustekniikan ja rahoituspuitteiden aloilta.

Suositus 10

17 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Komissio perustaa vuoden kuluessa [voimaantulopäivämäärästä] foorumin jäsenvaltioiden ja sidosryhmien väliselle tiedonvaihdon, joka koskee 6 artiklan mukaista riskialueiden määrittämistä sekä käytössä tai kehitteillä olevia pilaantuneiden alueiden riskien arviointimenetelmiä.</p>	<p>1. Komissio perustaa vuoden kuluessa [voimaantulopäivämäärästä] foorumin jäsenvaltioiden ja sidosryhmien väliselle tiedonvaihdon, joka koskee 6 artiklan mukaista riskialueiden määrittämistä sekä käytössä tai kehitteillä olevia pilaantuneiden alueiden riskien arviointimenetelmiä.</p> <p>2. Komissio toteuttaa kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta maaperän suojelua koskevassa temaattisessa strategiassa ilmoitetut direktiivin täytäntöönpanostrategiaa koskevat toimet. Kyseisten toimien tarkoituksena on</p> <p>a) laatia kooste, jossa on esimerkkejä kustannustehokkaista toimista, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa oman harkintansa mukaan;</p> <p>b) laatia kooste, jossa on esimerkkejä parhaista toimintatavoista maaperän sulkemisen haittavaikutusten pienentämiseksi.</p> <p>3. Jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tiedonvaihdon perusteella määritetään tarve yhdenmukaistaa maaperän pilaantumista koskevia riskinarviointimenetelmiä, komissio tekee ehdotuksen yhteisistä perusteista maaperän pilaumisriskin arvioimiseksi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti.</p>

Perustelu

2 kohta: Euroopan komissio ehdottaa maaperän suojelua koskevassa temaattisessa strategiassa toimenpiteisiin ryhtymistä parhaiden toimintatapojen tunnetuksi tekemiseksi. Komissio on ilmoittanut yhdeksän jäsenvaltion 25:stä kehittäneen erityisen maaperäpolitiikan. Euroopan unionin maaperästrategian menestykselle on olennaista, että valtakunnalliset, alueelliset ja paikallisviranomaiset ryhtyvät toimenpiteisiin. Tätä varten on ratkaisevan tärkeää, että laaditaan kooste kustannustehokkaista toimista, joiden pohjalta viranomaiset voivat luoda ohjelmansa (katso myös suositus 9).

3 kohta: Komission ehdotuksessa kyseinen teksti on sijoitettu 18 artiklan 2 kohtaan. Tämä säännös on siirretty 17 artiklaan komiteamenettelyn vuoksi (katso suositus 11) ja koska se on tärkeä parhaiden toimintatapojen määrittämiselle.

Suositus 11

18 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>2. Jos edellä 17 artiklassa tarkoitetun tiedonvaihdon perusteella määritetään tarve yhdenmukaistaa maaperän pilaantumista koskevia riskinarviointimenetelmiä, komissio hyväksyy yhteiset perusteet maaperän pilaantumisriskin arvioimiseksi 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yksityiskohtaisen sääntelymenettelyn mukaisesti.</p>	<p>2. Jos edellä 17 artiklassa tarkoitetun tiedonvaihdon perusteella määritetään tarve yhdenmukaistaa maaperän pilaantumista koskevia riskinarviointimenetelmiä, komissio hyväksyy yhteiset perusteet maaperän pilaantumisriskin arvioimiseksi 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yksityiskohtaisen sääntelymenettelyn mukaisesti.</p>

Perustelu

Komitea katsoo, että maaperän pilaantumistilanteiden yhteisten arviointitekniikoiden määrittämisellä voi olla merkitystä ihmisten, kasvien ja eläinten suojelun yhtenäisen tason takaamiselle yhteisössä. Euroopan komissio ehdottaa, että kyseisissä päätöksissä sovelletaan komiteamenettelyä. Alueiden komitea katsoo, että näillä päätöksillä on huomattavia vaikutuksia Euroopan unionin maaperälainsäädännön ulottuvuuteen. Alue- ja paikallisviranomaisten tulee sen vuoksi osallistua päätöksentekoon. Siksi ehdotetaan, että asiaa koskevat ratkaisut jätetään 17 artiklassa tarkoitetun foorumin tehtäväksi ja että Euroopan parlamentti ja ministerineuvosto tekevät myöhemmin asiasta yksityiskohtaisen päätöksen.

Suositus 12

21 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio tarkistaa tämän direktiivin viimeistään [15 vuoden kuluttua sen voimaantulosta] ja tekee tarvittaessa ehdotuksen tarpeellisiksi osoittautuneista muutoksista.	Komissio tarkistaa tämän direktiivin viimeistään {15 vuoden kuluttua 17 artiklan 2 kohdassa säädettyjen koosteiden julkaisemisesta sen voimaantulosta } ja tekee tarvittaessa ehdotuksen tarpeellisiksi osoittautuneista muutoksista.

Perustelu

Komission tekstissä lähtökohtana pidetään direktiivin voimaantuloa. Valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisviranomaisten toimenpiteet ovat kuitenkin olennaisen tärkeitä Euroopan unionin maaperästrategian onnistumiselle. Alue- ja paikallisviranomaiset pystyvät määrittelemään politiikan vasta, kun heillä on käytävissä kooste kustannustehokkaista toimista (katso myös suositukset 9 ja 10). Komitea katsoo sen vuoksi, että lähtökohdaksi sopii paremmin koosteen julkaisuajankohta eli ajankohta, jolloin jäsenvaltioilla on riittävästi tietoa toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Suositus 13

Liite II

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<i>LIITE II</i>	<i>LIITE II</i>
Luettelo maaperää mahdollisesti pilaavista toiminnoista	Luettelo maaperää mahdollisesti pilaavista toiminnoista
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tuotantolaitokset, joissa on tai on ollut vaarallisia aineita vähintään niin suuria määriä kuin neuvoston direktiivin 96/82/EY (Seveso-direktiivin) liitteessä I, 1 ja 2 osa, 2 sarake, mainitaan. 2. Neuvoston direktiivin 96/61/EY liitteessä I luetellut toiminnot. 3. Lentoasemat. 4. Satamat. 5. Aiemmat sotilasalueet. 6. Huoltoasemat. 7. Kemialliset pesulat. 8. Kaivosteollisuusalueet, jotka eivät kuulu neuvoston direktiivin 96/82/EY soveltamisalaan, mukaan luettuina kaivannaisjätealueet, sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/21/EY. 9. Kaatopaikat, sellaisina kuin ne on määritelty neuvoston direktiivissä 1999/31/EY. 10. Jätevedenkäsittelylaitokset. 11. Vaarallisten aineiden kuljetuksiin käytettävät putket. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tuotantolaitokset, joissa on tai on ollut vaarallisia aineita vähintään niin suuria määriä kuin neuvoston direktiivin 96/82/EY (Seveso-direktiivin) liitteessä I, 1 ja 2 osa, 2 sarake, mainitaan. 2. Neuvoston direktiivin 96/61/EY liitteessä I luetellut toiminnot. 3. Lentoasemat. 4. Satamat. 5. Aiemmat sotilasalueet. 6. Huoltoasemat. 7. Kemialliset pesulat. 8. Kaivosteollisuusalueet, jotka eivät kuulu neuvoston direktiivin 96/82/EY soveltamisalaan, mukaan luettuina kaivannaisjätealueet, sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/21/EY. 9. Kaatopaikat, sellaisina kuin ne on määritelty neuvoston direktiivissä 1999/31/EY. 10. Jätevedenkäsittelylaitokset. 11. Vaarallisten aineiden kuljetuksiin käytettävät putket, <u>sikäli kuin niillä ei ole strategista tai sotilaallista tehtävää.</u>

Perustelu

Kyseisiin putkiin voitaisiin laskea kuuluviksi kaasu- ja öljyputket, jotka ovat välttämättömiä riittävien energia-toimitusten takaamiseksi sekä sotilaallisten päämäärien huomioon ottamiseksi. Komitea katsoo, että energia-huollon jatkuvuuden ja sotilaallisten näkökohtien turvaamiseksi näiden putkien sijaintia ei voida julkistaa. Julkista ja helposti saatavaa tietoa kyseisten putkien sijainnista voitaisiin käyttää hyväksi terroritekoja varten.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Torjunta-aineiden kestävän käytön teemakohtainen strategia”

(2007/C 146/06)

ALUEIDEN KOMITEA

- pitää komission teemakohtaista strategiaa tervetulleena, sillä se sisältää integroidun ja kokonaisvaltaisen näkökulman torjunta-ainealaan. Tällainen näkökulma on hedelmällinen, kun ajatellaan tarvetta parantaa entisestään alan ympäristöystävällisyyttä.
- on huolissaan, ettei voimassa olevin säädöksin ole voitu estää vuosikausia jatkunutta torjunta-aineiden määrien lisääntymistä elintarvikkeissa. Komitean mielestä onkin myönteistä, että teemakohtaisen strategian myötä elintarvikkeissa tavattavien torjunta-ainejäämien valvontaa lisätään.
- katsoo, että vyöhykejaossa, joka on esitetty ehdotuksessa asetukseksi kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta, ei oteta riittävästi huomioon vyöhykkeiden sisäisiä geologisia, maantieteellisiä ja hydrologisia eroja. Näiden erojen vuoksi vaarallisten torjunta-aineiden suodattumis- tai huuhtoutumisriski vaihtelee, mikä on myös otettava huomioon lainsäädännössä. Komitea pahoittelee, ettei vyöhykejaossa oteta huomioon jäsenvaltioissa nykyään noudatettavia torjunta-aineiden sääntelystandardeja.
- ei pidä komission esittämää torjunta-aineiden pakollista vastavuoroista tunnustamista hyväksymisvyöhykkeillä parhaana mahdollisena ratkaisuna, koska se voi pahentaa pintavesien torjunta-ainerasitusta.
- katsoo, että ehdotetun asetuksen (KOM(2006) 388 lopullinen) oikeusperustaa tulee laajentaa kattamaan myös ympäristöä koskeva 175 artikla.
- kehottaa laatimaan torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi pitkällä aikavälillä määrällisiä tavoitteita.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaali-komitealle sekä alueiden komitealle ”Torjunta-aineiden kestävän käytön teemakohtainen strategia” KOM(2006) 372 lopullinen, ehdotuksen ”Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan yhteisön politiikan puitteista” KOM(2006) 373 lopullinen — 2006/0132 COD ja ehdotuksen ”Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta” KOM(2006) 388 lopullinen — 2006/0136 COD,

ottaa huomioon Euroopan komission 12. heinäkuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan kolmannen kohdan (KOM(2006) 372 lopullinen), 265 artiklan ensimmäiseen kohtaan liittyen 175 artiklan ensimmäisen kohdan (KOM(2006) 373 lopullinen — 2006/0132 COD) ja 265 artiklan ensimmäiseen kohtaan liittyen 152 artiklan 4 kohdan (KOM(2006) 388 lopullinen — 2006/0136 COD) nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheista alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus neuvoston direktiiviksi vesipolitiikkaan liittyvien yhteisön toimien kehystyksestä”, KOM(1997) 49 lopullinen, CdR 171/97 fin ⁽¹⁾,

ottaa huomioon 6. joulukuuta 2006 antamansa lausunnon aiheesta ”Biologisen monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen vuoteen 2010 mennessä — ja sen jälkeen”, KOM(2006) 216 lopullinen, CdR 159/2006 fin,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan 27. marraskuuta 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 316/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Roskilden pormestari Bjørn Dahl (DK, ALDE),

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

Yleistä

Alueiden komitea

1.1 **pitää** komission teemakohtaista strategiaa tervetulleena, sillä se sisältää integroidun ja kokonaisvaltaisen näkökulman torjunta-ainealaan. Tällainen näkökulma on hedelmällinen, kun ajatellaan tarvetta parantaa entisestään alan ympäristöystävällisyyttä.

1.2 **pitää tervetulleena**, että komissio jatkossakin päivittää menettelyjä ja toimintoja ja ottaa tässä yhteydessä huomioon Euroopan elintarvikeviraston. Näin varmistetaan, että EU:n alan sääntely on tuoreimman tieteellisen tiedon tasalla ja hyödyttää sekä ympäristöä että ihmisten terveyttä.

1.3 **tukee** teemakohtaisen strategian tavoitetta parantaa ympäristön ja terveyden suojelun tasoa, johon pyritään rajoittamalla torjunta-aineiden käyttöä ja kannustamalla niitä vähemmän vahingollisten vaihtoehtojen tutkimiseen.

1.4 **kannattaa** sitä, etteivät tietosuojaa koskevat säännökset koske eläinkokein hankittuja tietoja. Näin varmistetaan, ettei kokeita toisteta turhaan ja samalla edistetään eläinkokeiden karsimista mahdollisimman paljon.

1.5 **pitää tervetulleena**, että teemakohtaisen strategian myötä luodaan suuntaviivat torjunta-aineiden käytölle, jota tähän asti ei ole säännelty riittävästi yhteisön säädöksin.

1.6 **pitää myönteisenä**, että strategia sisältää myös valvonta- ja raportointivälineitä, joilla seurataan jäsenvaltioiden edistymistä strategian tavoitteiden saavuttamisessa.

1.7 **toteaa**, että torjunta-aineiden asianmukainen käyttö parantaa huomattavasti tuottavuutta, kuten komissio vaikutusten arvioinnissaan (SEC(2006) 894) toteaa, mutta **panee merkille**, että kyseisten aineiden käytön ympäristövaikutukset ovat edelleen vakavia.

1.8 **toteaa lisäksi**, että torjunta-aineteollisuus on unionissa tärkeä työllistäjä: sen palveluksessa on noin 26 000 henkilöä. Komitea **pitääkin tervetulleena**, että vaikutusten arvioinnin mukaan teemakohtaisen strategian myötä alalle syntyy 3 000 uutta työpaikkaa, maatalouden voitto kasvaa 380 miljoonalla eurolla ja että teemakohtainen strategia vastaa muutenkin Lissabonin strategian tavoitteita.

1.9 **pitää tervetulleena**, että strategian tavoitteena on parantaa torjunta-aineiden käytön turvallisuutta laitteiden tarkastusten ja sertifiointin avulla, edistämällä torjunta-aineiden turvallista säilyttämistä sekä torjunta-aineiden jakelijoille ja ammattikäyttäjille suunnatuin koulutusaloittein. Toimet tehostavat torjunta-aineiden käyttöä kaikkien osapuolten eduksi.

⁽¹⁾ EYVL C 180, 11.6.1998, s. 38.

1.10 **on huolissaan**, ettei voimassa olevin säädöksin ole voitu estää vuosikautia jatkunutta torjunta-aineiden määrien lisääntymistä elintarvikkeissa. Komitean mielestä onkin **myönteistä**, että teemakohtaisen strategian myötä elintarvikkeissa tavattavien torjunta-ainejäämien valvontaa lisätään. Komitea **kehottaa** testaamaan tuontielintarvikkeet ja -rehut tarkasti torjunta-ainejäämien varalta erityisesti silloin, kun ne ovat peräisin maista, joissa torjunta-aineiden käyttöä ei välttämättä ole rajoitettu yhtä tiukasti kuin EU:ssa.

1.11 **pitää myönteisenä sitä**, että ehdotetussa direktiivissä torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan yhteisön politiikan puitteista viitataan vesipolitiikan puitteisiin, mikä vahvistaa unionin pyrkimyksiä ympäristöalalla. Komitea **kehottaakin** lisäämään vastaavan viittauksen myös asetukseen kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta.

1.12 **ymmärtää hyvin** komission toiveen parantaa unionin kilpailukykyä, dynamiikkaa ja vapaakauppaa. Komitea pitää kuitenkin erittäin tärkeänä, että torjunta-aineiden teemakohtaisen strategian lähtökohdana on ympäristö ja kansalaisten terveys.

1.13 **katsoo näin ollen**, että asetusehdotuksessa esitetty torjunta-aineiden pakollinen vastavuoroinen tunnustaminen kaikilla kolmella hyväksymisvyöhykkeellä ei ole nykyisen sääntelyn valossa tarkoituksenmukaista. Olosuhteet samaan vyöhykkeeseen kuuluvissa jäsenvaltioissa vaihtelevat, minkä vuoksi on välttämätöntä, että yksittäisillä jäsenvaltioilla on halutessaan oikeus noudattaa jatkossakin muita tiukempia torjunta-ainestandardeja. Monissa jäsenvaltioissa esimerkiksi juomavetenä käytetään käsittelemätöntä pohjavettä. Tähän asti näissä maissa kiellettyjen torjunta-aineiden pakollisen sallimisen myötä tämä käytäntö vaarantuisi. Siitä puolestaan aiheutuisi paikallis- ja alueviranomaisille sekä jäsenvaltioille taloudellisia seurauksia. Komitea **kiinnittääkin huomiota siihen**, että laadukkaaseen elämään kuuluu, että korkealaatuista juomavettä saa hanasta.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1 **katsoo**, että esitetyssä vyöhykejaossa ei oteta riittävästi huomioon vyöhykkeiden sisäisiä geologisia, maantieteellisiä ja hydrologisia eroja. Näiden erojen vuoksi vaarallisten torjunta-aineiden suodattumis- tai huuhtoutumisriski vaihtelee, mikä on myös otettava huomioon lainsäädännössä. Komitea **pahoittelee**, ettei vyöhykejaossa oteta huomioon jäsenvaltioissa nykyään noudatettavia torjunta-aineiden sääntelystandardeja. Mikäli vyöhykejako toteutetaan, on vyöhykkeet ainakin jaettava nykyistä useampaan yksikköön, ja lisäksi on määriteltävä, miten hoidetaan kasvinsuojeluaineille annettavien lupien vastavuoroinen tunnustaminen vierekkäisillä, eri vyöhykkeisiin kuuluvilla alueilla ottaen asianmukaisesti huomioon kuluttajien ja ympäristön suojeleminen.

2.2 **ei pidä** komission esittämää torjunta-aineiden pakollista vastavuoroista tunnustamista hyväksymisvyöhykkeillä parhaana mahdollisena ratkaisuna, koska se voi pahentaa pintavesien torjunta-ainerasitusta. Siten se uhkaa vesissä eläviä organismeja ja tietyissä oloissa myös alueelle tyypillisiä lintuja ja muita selkärangkaisia. Komitea **katsoo**, ettei ehdotus vastaa vesipuitteidirektiivin yleistä vaatimusta, jonka mukaan vesivarojen tilaa ei tule heikentää.

2.3 **katsoo**, että vastavuoroiselle tunnustamiselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa lisäämällä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa samaan vyöhykkeeseen kuuluvien jäsenvaltioiden kesken. Tällöin tavoitteena on samaan vyöhykkeeseen kuuluvassa toisessa jäsenvaltiossa hyväksytyt aineet nopea käsittely. Komitea **ei pidä** torjunta-aineiden pakollista vastavuoroista hyväksymistä tarkoituksenmukaisena keinona. Mikäli se päätetään ehdotuksessa säilyttää, komitea **katsoo**, että vyöhykejaon seurauksia on valotettava nykyistä paremmin ja että vyöhykejako joka tapauksessa tarkennetaan.

2.4 **vaatii** mm. ympäristövaikutuksille entistä tiukempia kriteereitä. Nykyiset perusteet eivät riitä säilyttämään vallitsevaa korkeaa suojelutasoa. Komitea **kannattaa** kuitenkin ajatusta erotteluperusteiden asettamisesta tehoaineiden hyväksymiselle. Perusteet ovat hyväksyttävät esim. terveysvaikutuksia ajatellen.

2.5 **katsoo**, että ehdotetun asetuksen (KOM(2006) 388 lopullinen) oikeusperustaa tulee laajentaa kattamaan myös ympäristöä koskeva 175 artikla. Tämä on tärkeää, kun ajatellaan tulevien tulkintakysymysten arviointia sekä jäsenvaltioiden ympäristönsuojelutoimia.

2.6 **kannattaa** sitä, että tekstiin kirjataan periaate, jonka mukaan tietyt kasvinsuojeluaineet korvataan vähemmän haitallisilla kasvinsuojeluaineilla tai muilla kuin kemiallisilla suojeluaineilla.

2.7 **kehottaa** parantamaan mahdollisesti korvaavien keinojen valintaperusteita, jotta nykyistä useampien aineiden korvaaminen on mahdollista. Sääntöjä tulee myös parantaa siten, että kasvinsuojeluaineiden sisältämien apuaineiden ominaisuuksien arviointitulokset riittävät perusteeksi kasvinsuojeluaineen korvaamiselle jäsenvaltioissa.

2.8 **kehottaa** toimimaan siten, että torjunta-aineet, jotka voivat suodattua pohjaveteen, luetaan asetuksessa aina korkeimpaan riskiluokkaan.

2.9 **katsoo**, ettei tehoaineiden ja kasvinsuojeluaineiden hyväksyntää pitäisi jatkaa rajattomasti, kun hyväksyntä ensimmäisen kerran uusitaan kymmenen vuoden kuluttua. Seuraukset sekä ympäristön että terveyden kannalta voivat olla kielteiset, ellei luvan uusimista edellytetä esim. tietoja koskevien vaatimusten tai arviointiohjeiden muuttuessa.

2.10 **vastustaa**, että kasvinsuojeluaineisiin, joiden katsotaan sisältävän ”vähäriskisiä tehoaineita”, sovellettaisiin lievempää hyväksymismenettelyä. Kaikkiin kasvinsuojeluaineisiin voi sisältyä tietynlainen ”riski” ihmisille ja luonnon tasapainolle, minkä vuoksi niiden hyväksymismenettelyn on oltava perusteellinen.

2.11 **suositaa**, että torjunta-aineiden myynti ja jakelu tapahtuu valtuutetun asiantuntijan tai toimivaltaisen lääketieteen edustajan valvonnassa.

2.12 **kehottaa** laatimaan torjunta-aineiden käytön vähentämiselle pitkällä aikavälillä määrällisiä tavoitteita kuudennen ympäristöpuiteohjelman tavoitteiden mukaisesti sekä edistämään luonnonmukaisen viljelyn kaltaisia tuotantomenetelmiä, joissa torjunta-aineita käytetään vähän tai ei lainkaan.

2.13 **kehottaa** sisällyttämään ehdotetun asetuksen 21 ja 43 artiklaan suoran viittauksen vesipolitiikan puitedirektiivin 4 artiklan 1 kohtaan.

2.14 **pitää tervetulleena**, että teemakohtaisen strategian yhteydessä on järjestetty kattava kuulemisprosessi, johon myös paikallis- ja alueviranomaiset ovat osallistuneet. Komitea **kehottaa lisäksi** vahvistamaan niiden panosta kutsumalla ko. viranomaiset mukaan teemakohtaista strategiaa käsittelevään asiantuntijaryhmään, jonka tehtävänä on antaa parhaita käytänteitä koskevia neuvoja ja pohtia strategian toteuttamista. Paikallis- ja alueviranomaiset tulee kutsua mukaan myös kansallisten toimintasuunnitelmien laadintaan ja toimeenpanoon. Ainutlaatuisen paikallisten olojen tuntemuksensa ansiosta ne voivat antaa arvokkaan panoksen mainituilla foorumeilla, joihin myös kansalaisyhteiskunnan tulisi osallistua.

Suositus 1

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta — 30 artikla

KOM(2006) 388 lopullinen — 2006/0136 (COD)

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p style="text-align: center;">30 artikla</p> <p style="text-align: center;">Sisältö</p> <p>1. Luvassa on määritettävä ne viljelykasvit ja tarkoitukset, joihin kasvinsuojeluainetta saa käyttää.</p> <p>2. Luvassa on vahvistettava kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista ja käyttöä koskevat vaatimukset. Vaatimuksiin on sisällyttävä tehoaineiden, suoja-aineiden ja tehosteaineiden hyväksymistä koskevassa asetuksessa säädettyjen edellytysten ja vaatimusten noudattamiseksi edellytetyt käyttöolosuhteet. Luvan on sisällettävä kasvinsuojeluaineen luokitus direktiivin 1999/45/EY tarkoituksia varten.</p> <p>3. Edellä olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin vaatimuksiin voivat kuulua:</p> <p>a) aineen rajoittaminen kasvinsuojeluaineen jakelun ja käytön osalta asianomaisten jakelijoiden, käyttäjien ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi;</p> <p>b) velvoite, jonka mukaan ennen aineen käytön aloittamista asiasta on tiedotettava kaikille naapureille, jotka saattavat altistua kulkeumalle ja jotka ovat pyytäneet saada tiedon.</p>	<p style="text-align: center;">30 artikla</p> <p style="text-align: center;">Sisältö</p> <p>1. Luvassa on määritettävä ne viljelykasvit ja tarkoitukset, joihin kasvinsuojeluainetta saa käyttää.</p> <p>2. Luvassa on vahvistettava kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista ja käyttöä koskevat vaatimukset. Vaatimuksiin on sisällyttävä tehoaineiden, suoja-aineiden ja tehosteaineiden hyväksymistä koskevassa asetuksessa säädettyjen edellytysten ja vaatimusten noudattamiseksi edellytetyt käyttöolosuhteet. Luvan on sisällettävä kasvinsuojeluaineen luokitus direktiivin 1999/45/EY tarkoituksia varten.</p> <p>3. Edellä olevassa 2 kohdassa tarkoitettuihin vaatimuksiin voivat kuulua:</p> <p>a) aineen rajoittaminen kasvinsuojeluaineen jakelun ja käytön osalta asianomaisten jakelijoiden, käyttäjien ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi <u>sekä ympäristön suojelemiseksi</u>;</p> <p>b) velvoite, jonka mukaan ennen aineen käytön aloittamista asiasta on tiedotettava kaikille naapureille, jotka saattavat altistua kulkeumalle ja jotka ovat pyytäneet saada tiedon.</p>

Perustelu

Asetuksen 30 artiklan 3 kohtaan on lisättävä viittaus ympäristöön, jotta voidaan varmistaa ympäristön, myös pohjavesien suojeleminen. Äskettäin hyväksytyssä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä pohjavesien suojeleminen asetetaan raja-arvot pohjavesien torjunta-ainepitoisuuksille. Nyt ehdotetun asetuksen ei tulisi olla ristiriidassa jäsenvaltioille pohjavesidirektiivissä asetettujen velvoitteiden kanssa. Sen vuoksi jäsenvaltioilla tulisi kasvinsuojeluaineita hyväksyessään olla mahdollisuus asettaa omien erityisolojensa mukaisia kansallisia rajoituksia, jotta ne kykenevät noudattamaan pohjavesidirektiiviä.

Suositus 2

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta — 40 artikla**KOM(2006) 388 lopullinen — 2006/0136 (COD)**

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p style="text-align: center;">40 artikla</p> <p style="text-align: center;">Lupien myöntäminen</p> <p>1. Jäsenvaltio, jolle 39 artiklan soveltamisalaan kuuluva hakemus on jätetty, antaa luvan asianomaiselle kasvinsuojeluaineelle samoin edellytyksin, myös luokitus direktiivin 1999/45/EY tarkoituksiin, kuin viitejäsenvaltio.</p> <p>2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, ja yhteisön lainsäädäntöä soveltaen 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten osalta voidaan asettaa lisäedellytyksiä.</p>	<p style="text-align: center;">40 artikla</p> <p style="text-align: center;">Lupien myöntäminen</p> <p>1. Jäsenvaltio, jolle 39 artiklan soveltamisalaan kuuluva hakemus on jätetty, antaa luvan asianomaiselle kasvinsuojeluaineelle samoin edellytyksin, myös luokitus direktiivin 1999/45/EY tarkoituksiin, kuin viitejäsenvaltio.</p> <p>2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, ja yhteisön lainsäädäntöä soveltaen 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten osalta voidaan asettaa lisäedellytyksiä.</p> <p>3. <u>Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, ja yhteisön lainsäädäntöä soveltaen jäsenvaltio, jolle 39 kohdan mukainen lupahakemus esitetään, voi kieltäytyä antamasta lupaa kasvinsuojeluaineelle, jos on tieteellistä ja teknistä näyttöä siitä, että kyseisen aineen käytön hyväksyminen sen alueella ei ole 29 artiklassa asetettujen vaatimusten mukaista.</u></p>

Perustelu

Äskettäin hyväksytyssä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä pohjavesien suojelusta asetetaan raja-arvot pohjavesien torjunta-ainepitoisuuksille. Ehdotetulla asetuksella ei pidä puuttua jäsenvaltioille kuuluviin velvoitteisiin noudattaa pohjavesidirektiiviä.

Ehdotetun asetuksen sisältämä vastavuoroisen tunnustamisen periaate perustuu oletukseen, että olosuhteet kullakin vyöhykkeellä ovat ”verrattain samankaltaiset”. Olosuhteet voivat kuitenkin poiketa melkoisesti. Sen vuoksi on tärkeää, että jäsenvaltio voi kieltäytyä vastavuoroisesta tunnustamisesta, jos luvan myöntäminen sen alueella ei ole sopusoinnussa pohjavesidirektiivissä asetettujen vaatimusten kanssa.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan avoimuusaloite”

(2007/C 146/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen parantaa avoimuutta. EU:n toimielinten vastuullisuuden, demokraattisuuden ja tehokkuuden säilyttämiseksi sekä kansalaisten tarpeiden huomioonottamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että avoimuutta lisätään. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että EU:n demokraattisen oikeutuksen todellinen vahvistaminen edellyttää myös sitä, että alue- ja paikallistoi-
mijat voivat osallistua yhä laajemmin EU:n lainsäädäntä- ja päätöksentekoprosesseihin.
- pahoittelee kuitenkin, ettei aloitteen yhteydessä mainita alue- ja paikallisulottuvuutta, ja kehottaa komissiota ottamaan sen huomioon nykyistä tarkemmin.
- korostaa, että EU on monitasoinen institutionaalinen yhteenliittymä, jossa alue- ja paikallisvirano-
maiset osallistuvat poliittiseen päätöksentekoon jäsenvaltio- ja unionitasolla.
- pitää aiheellisena jälleen korostaa, että EU:n toimielinten järjestämät alue- ja paikallisvaltuutettujen ja
niitä edustavien järjestöjen kuulemiset tulee pitää erillään tiettyjä asioita ajavien lobbausjärjestöjen
kuulemisista.
- on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on käynnistänyt alue- ja paikallisviranomaisien sekä
niitä edustavien eurooppalaisten ja kansallisten järjestöjen kanssa pysyvän ja järjestelmällisen vuoropu-
helun aloilla, joilla ne vastaavat säädösten voimaansaattamisesta tai täytäntöönpanosta. Komitea katsoo
kuitenkin, että vuoropuhelun toteuttamismuotoja voidaan parantaa.
- pitää myönteisenä avoimuuden lisääntymistä, jonka lobbausorganisaatioiden rekisteröinti saisi aikaan.
- ei kuitenkaan usko, että vapaaehtoiseen rekisteröintiin perustuva järjestely tarjoaisi asianmukaiset puit-
teet riittävän avoimuuden takaamiselle.
- on vakaasti sitä mieltä, että on tärkeää varmistaa, että tuleva rekisteröintimenettely on tehokas ja
yksinkertainen. Rekisterin pitäjänä tulisi olla Euroopan komissio.
- kannattaa komission pyrkimystä lisätä avoimuutta EU:n varojen käyttöä koskevissa asioissa ja
kannustaa jäsenvaltioita hallinnoimaan yhteisön varoja yhteistyöhön perustuvan mallin mukaisesti.
EU:lta saatavaa rahoitusta koskeva avoimuus on kaikkien vastaanottajien edun mukaista.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission vihreän kirjan aiheesta ”Euroopan avoimuusaloite”, KOM(2006) 194 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 3. toukokuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”perustuslakiasiat, eurooppalainen hallintotapa sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon komission puheenjohtajan, Margot Wallströmin, Siim Kallasin, Danuta Hübnerin ja Mariann Fischer Boelin 9. marraskuuta 2005 komissiolle antaman tiedonannon ⁽¹⁾, jossa ehdotettiin Euroopan avoimuusaloitteen käynnistämistä,

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon aiheesta ”Neuvottelu- ja keskustelukulttuurin edistäminen — Komission konsultointiprosessiin sovellettavat yleiset periaatteet ja vähimmäisvaatimukset”, KOM(2002) 704 lopullinen,

ottaa huomioon aiheista ”Parempi säädöskäytäntö 2004” ja ”Parempaa sääntelyä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi Euroopan unionissa” 12. lokakuuta 2005 antamansa lausunnon CdR 121/2005 fin ⁽²⁾, (esittelijä: Michel Delebarre, FR, PSE),

ottaa huomioon aiheista ”Eurooppalainen hallintotapa — Valkoinen kirja” ja ”Komission tiedonanto — Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan uusi yhteistyökehys”, KOM(2001) 428 lopullinen ja KOM(2001) 354 lopullinen, 13. maaliskuuta 2002 antamansa lausunnon CdR 103/2001 fin ⁽³⁾ (esittelijä: Michel Delebarre, FR, PSE),

ottaa huomioon ”perustuslakiasiat, eurooppalainen hallintotapa sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue” -valiokunnan 29. marraskuuta 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 235/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Koldingin pormestari Per Bødker Andersen (DK, PSE),

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Avoimuus on keskeisiä osatekijöitä demokratiassa, jossa hallinto on monitasoinen.
- 2) Toissijaisuus-, suhteellisuus- ja läheisyysperiaatteisiin tulee kiinnittää yhä enemmän huomiota, jotta unionin lainsäädännöstä saataisiin yksinkertaista, selkeää ja unionin kansalaisille helppotajuista.
- 3) On ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että alue- ja paikallistoimijat voivat muun muassa AK:n välityksellä osallistua täysipainoisesti EU:n asialistalla olevien keskeisten kysymysten käsittelyyn.
- 4) Alue- ja paikallisviranomaisilla voi olla keskeinen rooli säädösten voimaansaattamisessa ja täytäntöönpanossa omalla alueellaan, jos ne voivat asianmukaisesti osallistua säädösten valmisteluun.

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

Alueiden komitean näkemykset ja suositukset

1. Yleistä

Alueiden komitea

1.1 **suhtautuu myönteisesti** komission aloitteeseen parantaa avoimuutta. Euroopan avoimuusaloitteen käynnistäminen on komissiolta merkittävä askel EU:n instituutioiden toiminnan läpinäkyvyyden edistämiseksi. EU:n toimielinten vastuullisuuden, demokraattisuuden ja tehokkuuden säilyttämiseksi sekä kansalaisten tarpeiden huomioonottamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että avoimuutta lisätään. Komitea **muistuttaa** tässä yhteydessä, että EU:n demokraattisen oikeutuksen todellinen vahvistaminen edellyttää myös sitä, että alue- ja paikallistoimijat voivat osallistua yhä laajemmin EU:n lainsäädäntä- ja päätöksentekoprosesseihin.

1.2 **katsoo** Euroopan komission käynnistäneen avoimuusaloitteen avulla keskustelun, jolle on tarvetta. Komitea **uskoo**, että keskustelua on tärkeää käydä nyt, kun meneillään on Euroopan tulevaisuutta koskeva harkinta-aika ja keskustelu, sillä päättäjien tulee varmistaa ja osoittaa, että EU toimii demokraattisesti ja tehokkaasti. Avoimuus on yksi keskeinen tapa lähentää unionia kansalaisiinsa.

1.3 **pahoittelee** kuitenkin, ettei aloitteen yhteydessä mainita alue- ja paikallisulottuvuutta, ja **kehottaa** komissiota ottamaan sen huomioon nykyistä tarkemmin. Komitea **palauttaa mieliin**, että komissio vakuutti eurooppalaista hallintotapaa käsittelevässä valkoisessa kirjassa (2001) ottavansa huomioon alue- ja paikallistason asiantuntemuksen ja olosuhteet valmistellessaan toimintalinjaehdotuksia.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/comm/eti/index_en.htm.

⁽²⁾ EUVL C 81, 4.4.2006, s. 6-10.

⁽³⁾ EYVL C 192, 12.8.2002, s. 24-31.

1.4 **on tyytyväinen** Suomen puheenjohtajakaudella vuoden 2006 jälkipuoliskolla tehtyyn päätökseen lisätä neuvoston työskentelyn avoimuutta. On erittäin positiivista, että neuvosto on myös sopinut parantavansa päätöksenteon avoimuutta ja neuvoston asiakirjojen saatavuutta. AK:n mielestä tämä on kuitenkin vasta ensimmäinen askel oikeaan suuntaan, ja komitea kehottaakin neuvostoa avaamaan yhä useampia kokouksiaan yleisölle. Kokousten seuraaminen on kansalaisille tärkeä keino seurata päätöksentekoprosessia.

1.5 **katsoo**, että käsite ”säätöjen vastainen tai epäasiallinen lobbaaminen” tulisi määritellä mahdollisimman tarkasti, jotta lobbaajien toimia voidaan kontrolloida ja rikkomustapauksissa voidaan määrätä seuraamukset.

1.6 **katsoo**, että avoimuuden tavoitteena tulee olla Euroopan unionin lähentäminen kansalaisiin. Jotta voitaisiin lisätä avoimuutta ja vähentää unionin toimielinten ja sen kansalaisten välistä etäisyyttä, on olennaisen tärkeää edistää K-suunnitelman (kansanvalta, kuunteleminen ja keskustelu) puitteissa kehitettyjen toimien kaltaisia aloitteita, joiden tarkoituksena on lähentää unionin toimintaa ja toimijoita sen kansalaisiin ja erityisesti nuoriin. Esimerkkinä tällaisista aloitteista on Euroopan nuorisofoorumi.

2. Monitasoinen kumppanuus ja hallinto

Alueiden komitea

2.1 **korostaa**, että EU on monitasoinen institutionaalinen yhteenliittymä, jossa alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat poliittiseen päätöksentekoon jäsenvaltio- ja unionitasolla. Alue- ja paikallisviranomaisten kuuleminen asiaankuuluvista kysymyksistä ja vuoropuhelun sekä osallistumis- ja päätöksentekoforumien vahvistaminen ovat paras tapa varmistaa, että EU:n uudet säädökset ovat tarkoituksenmukaisia ja toteuttamiskelpoisia. Kyseiset viranomaiset vastaavat EU:n politiikan täytäntöönpanosta ja voimaansaattamisesta, joten niillä on suuri merkitys avoimuuden varmistamisessa.

2.2 **toteaa** kuitenkin, ettei avoimuuden varmistamisvelvoite koske vain Euroopan unionia. Jäsenvaltioiden, kuten myös AK:n ja kaikkien komitean edustamien hallintotasojen, tulisi toimia esimerkkinä ja tarjota tehokasta, palveluhenkistä ja demokraattista julkishallintoa. Jäsenvaltioiden alue- ja paikallisviranomaisten tulisi siis myös suhtautua ennakkoluulottomasti oman hallintoyksikkönsä avoimuuden varmistamiseen.

3. Kuulemisten lisääminen

Alueiden komitea

3.1 **pitää** aiheellisena jälleen korostaa, että EU:n toimielinten järjestämät alue- ja paikallisvaltuutettujen ja niitä edustavien järjestöjen kuulemiset tulee pitää erillään tiettyjä asioita ajavien

lobbausjärjestöjen kuulemisista. Komitea **korostaa** olevansa edustamiensa alue- ja paikallisviranomaisten tavoin osa unionin hallintorakennetta. Komitean tulisikin voida osallistua suoraan kaikkiin Euroopan komission aloitteisiin, joiden tavoitteena on parantaa unionin päätöksenteon avoimuutta.

3.2 **kehottaa** Euroopan komissiota liittämään kaikkiin lainsäädäntö- ja muihin ehdotuksiinsa luettelon asianomaisen ehdotuksen valmistelun yhteydessä järjestetyistä kokouksista ja saaduista kirjallisista kannanotoista.

3.3 **korostaa**, että eurooppalaista hallintotapaa koskevan valkoisen kirjan perusteella kehitetty järjestelmällinen vuoropuhelu komission ja alue- ja paikallisviranomaisten järjestöjen välillä on tärkeä askel kohti sitä, että alue- ja paikallisviranomaiset saavat todellisen osallistumismahdollisuuden. Komitea **pitää** tällaista kehitystä **tervetulleena** ja **korostaa**, että sillä on tässä yhteydessä keskeinen rooli.

3.4 **on tyytyväinen** siihen, että Euroopan komissio on käynnistänyt alue- ja paikallisviranomaisten sekä niitä edustavien eurooppalaisten ja kansallisten järjestöjen kanssa pysyvän ja järjestelmällisen vuoropuhelun aloilla, joilla ne vastaavat säädösten voimaansaattamisesta tai täytäntöönpanosta. Tällaista vuoropuhelua tulee kehittää jatkuvasti, jotta molemmat osapuolet saavat siitä täyden hyödyn. Niinpä korostetaan erityisesti tarvetta vahvistaa kyseistä vuoropuhelua laadittaessa alue- ja paikallisviranomaisia sivuavia lainsäädäntöehdotuksia.

3.5 **katsoo** kuitenkin, että vuoropuhelun toteuttamismuotoja voidaan parantaa, ja **ehdottaa** seuraavaa:

- Kokouksia tulisi yleensä järjestää vuosittain neljä. Niihin sisältyy vuotuinen tapahtuma, johon komission puheenjohtaja osallistuu. Näin varmistetaan mahdollisimman hyvä poliittinen näkyvyys.
- Jotta keskustelut perustuisivat entistä enemmän vuorovaikutukseen ja spontaaniin ajatustenvaihtoon, järjestelmällistä vuoropuhelua olisi muutettava nykyistä selkeämmin kyselytunnin omaiseksi.
- AK:n sekä alue- ja paikallisviranomaisten tulisi laatia järjestelmällistä vuoropuhelua palvelevat esityslistat tiiviissä yhteistyössä. Käsiteltävien aihepiirien tulisi liittyä etenkin näkökohtiin, jotka erityisesti kiinnostavat alue- ja paikallisviranomaisia.
- Yhteyksiä paikallisiin ja alueellisiin tiedotusvälineisiin tulisi kehittää.
- Alue- ja paikallisviranomaisten tulisi voida esittää kirjallisia huomioita ja ehdottaa kyseisten viranomaisten kannalta yleisesti kiinnostavia aiheita, jotka sopivat yhteen Euroopan unionin poliittisen asialistan kanssa.

- Samoin myös komission tulee voida esittää kirjallista palautetta kokousten jälkeen.
- Keskeiselle sijalle tulisi asettaa järjestelmällisen vuoropuhelun vahvistaminen siten, että sitä arvioidaan säännöllisesti tiiviissä yhteistyössä AK:n ja sen edustamien alue- ja paikallisviranomaisten kanssa.
- Vuoropuhelu tulisi mahdollisuuksien mukaan suunnata entistä selkeämmin etenkin niille alueellisille ja paikallisille sidosryhmille, joihin säädösehdotus vaikuttaa suoraan.
- Komission tulisi asianmukaisia kanavia käyttäen kuulla alue- ja paikallishallinnon vaaleilla valittuja edustajia sekä kansallisten ja eurooppalaisten järjestöjen asiantuntijoita nykyistä laajemmin ja vahvistaa yhteistyötään heidän kanssaan.

3.6 **kehottaa** komissiota parantamaan välineitä, joiden avulla komitean lausunnoista annetaan palautetta. Lausunnoissa on konkreettisia vastauksia komission esittämiin kuulemispyyntöihin ja havainnollisia ehdotuksia, joissa otetaan huomioon alueelliset ja paikalliset intressit. Lisäksi komission tulisi ainakin perustella tai selittää syyt, mikäli komitean suosituksia ei oteta huomioon.

3.7 **katsoo**, että vuonna 2002 asetetuilla kuulemisvaatimuksilla vähimmäisvaatimuksilla avattiin uusia mahdollisuuksia sidosryhmien laajalle konsultoinnille ja perusteellisten vaikutusarviointien tekemiselle säädösehdotusten valmistelun yhteydessä. Vaatimuksissa kiinnitetään erityishuomiota alue- ja paikallisviranomaisiin, ja kyseisten viranomaisten erityinen merkitys on vahvistettu alueiden komitean ja komission yhteistyösopimuksessa. Kuulemiset on tärkeää toteuttaa oikeaan aikaan, ja sidosryhmillä tulee olla niiden yhteydessä todellinen mahdollisuus reagoida säädösehdotuksiin.

3.8 **toivoo**, että alue- ja paikallisviranomaisten järjestöjen kanssa käytävän järjestelmällisen vuoropuhelun lisäksi kehitetään komitean myötävaikutuksella myös muita tapoja kuulla alueita ja kuntia ilman välikäsiä ennen säädösten antamista. Näin varmistetaan, että ne voivat asianosaisina ilmaista näkemyksiään säännöllisesti säädösehdotusten valmisteluvaiheessa. Komitea muistuttaa, että tällaisten kuulemisten järjestäminen sisältyi komission vuonna 2002 tekemään aloitteeseen konsultointiin sovellettavista vähimmäisvaatimuksista ja että komiteaa kehoitettiin tässä yhteydessä toimimaan aktiivisesti ja järjestämään kuulemisia komission puolesta (*).

3.9 **pahoittelee**, ettei vihreässä kirjassa Euroopan avoimuusaloitteesta käsitellä riittävästi alueellista ulottuvuutta, kuten vaikutusten analysointia koskevassa uudessa strategiassa. Komitea kehottaa komissiota mieltämään alue- ja paikallisviranomaisten kuulemisen monitasoiseen hallintotapaan liittyväksi poikkisuuntaiseksi työskentelytavaksi ja laajentamaan koheesio-politiikassa onnistuneesti jo sovellettavaa konsultointimenetelmää koskemaan kaikkia politiikanaloja, joilla on alueellisia tai paikallisia vaikutuksia.

(*) KOM(2002) 704 lopullinen, s. 8.

3.10 **katsoo**, että vaikutusarvioinneilla on oltava merkittävä rooli pyrittäessä keventämään yhteisön lainsäädännön alue- ja viranomaisille aiheuttamaa hallinnollista taakkaa. Sama asia todetaan parempaa säädöskäytäntöä koskevassa komitean lausunnossa (CdR 121/2005).

3.11 **palauttaa mieliin** näkemyksensä siitä, että alustaviin analyyseihin on sisällytettävä arvio lainsäädäntötoimen taloudellisista vaikutuksista alue- ja paikallisviranomaisiin sen lisäksi, että niissä analysoidaan säädösehdotuksen poliittista tavoitteenasettelua ja soveliaimpia toimintavälineitä.

4. Lobbajien rekisteröinti

Alueiden komitea

4.1 **pitää myönteisenä** avoimuuden lisääntymistä, jonka lobbausorganisaatioiden rekisteröinti saisi aikaan. AK ja sen jäsenet ovat EU:n hallintojärjestelmän osana lobbaustoiminnan kohteena ja siis samaa mieltä siitä, että rekisteröinti-/akkreditointijärjestelmä voisi parantaa EU:n poliittisen prosessin avoimuutta.

4.2 **korostaa**, että demokraattisen legitimiytensä ansiosta alue- ja paikallisviranomaiset ja niiden järjestöt eroavat selvästi kaupallisista edunvalvojista tai erityisistä eturyhmistä. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat osa Euroopan unionin hallintorakennetta. Ero tulee ottaa huomioon rekisteröinnissä. Alue- ja paikallisviranomaisia ei niin ollen tule rekisteröidä lobbaajien rekisteriin millään sellaisella tavalla, joka uhkasi hämärtää eron kyseisten viranomaisten ja rekisterissä olevien muiden organisaatioiden roolien välillä.

4.3 **ei** kuitenkaan **usko**, että vapaaehtoiseen rekisteröintiin perustuva järjestely tarjoaisi asianmukaiset puitteet riittävän avoimuuden takaamiselle. Vapaaehtoinen järjestely ei riitä hillitsemään julkista spekulointia ja epäluottamusta toimielinten ja yksityisten toimijoiden välistä konsultointia kohtaan. Rekisteröitymistä tulisi vaatia kaikilta lobbausorganisaatioilta, jotka haluavat päästä mihin tahansa EU:n toimielimeen. Euroopan parlamentti toimii jo näin.

4.4 **on vakaasti** sitä mieltä, että on tärkeää varmistaa, että tuleva rekisteröintimenettely on tehokas ja yksinkertainen. Rekisterin pitäjänä tulisi olla Euroopan komissio. Rekisteröinnistä huolehtivan yhteyspisteen tulisi olla kaikille EU:n toimielimille yhteinen, ja rekisteröitymistä tulisi vaatia kokonaisilta organisaatioilta eikä niinkään yksittäisiltä henkilöiltä. Koska komitealla on jo tiedot alue- ja paikallisviranomaisista ja niitä edustavista järjestöistä, jokaisen alue- ja paikallisviranomaisen tai niitä edustavien järjestöjen ei tarvitse rekisteröityä erikseen. AK voisi siten toimittaa kyseiset tiedot komissiolle, jotta ne voidaan sisällyttää rekisterin asianomaiseen osaan.

4.5 **pitää tarpeellisena** tarkentaa, kuinka usein ja millaisia tietoja lobbaajien on esitettävä ja kuinka laajojen tietojen antamista pidetään riittävänä.

5. Yhteisön varojen vastaanottajien ilmoittaminen

Alueiden komitea

5.1 **kannattaa** komission pyrkimystä lisätä avoimuutta EU:n varojen käyttöä koskeissa asioissa ja kannustaa jäsenvaltioita hallinnoimaan yhteisön varoja yhteistyöhön perustuvan mallin mukaisesti eli toteuttamaan rakennerahastohankkeita, joiden tavoitteena on parantaa tiedonvaihtoa hyvistä käytänteistä. EU:lta saatavaa rahoitusta koskeva avoimuus on kaikkien vastaanottajien edun mukaista.

5.2 **on tyytyväinen** komission aloitteeseen luoda verkkosivusto, jonka välityksellä on saatavilla tietoa hankkeiden ja ohjelmien edunsaajista. Jotta kaikki EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset saisivat käyttöönsä vertailukelpoista ja siten avointa tietoa, komission tulisi julkistaa tiedot keskitetysti. Lisäksi olisi Euroopan kansalaisten etujen mukaista, että sivustolla kerrottaisiin myös saaduista opetuksista ja aloitteista kansalaisläheisellä tavalla.

5.3 **on tyytyväinen** vihreässä kirjassa esitettyyn ehdotukseen laatia koko unionin alueella sovellettavat yhteiset säännöt EU:n varojen käyttöä koskevien tietojen julkistamisesta.

6. Asiakirjojen julkisuutta koskevan asetuksen N:o 1049/2001 tarkistaminen

Alueiden komitea

6.1 **on tyytyväinen** siihen, että komissio teki vuonna 2001 mahdolliseksi tutustua EU:n toimielinten ja muiden elinten julkaisemattomiin asiakirjoihin asiakirjarekisterin avulla tai erillisestä pyynnöstä. Komitea **korostaa**, että jatkotoimena komissio julkaisi vuonna 2002 hyvän hallintotavan säännösten, jossa määritellään asiakirjojen julkisuutta koskevat säännöt. Molemmat aloitteet ovat merkittäviä askelia kohti Euroopan komission avoimuuden varmistamista.

6.2 **odottaa** suunnitteilla olevaa asetuksen N:o 1049/2001 tarkistamista ja **aikoo** antaa oman panoksensa kyseiseen prosessiin.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Tavoitteena lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia”

(2007/C 146/08)

ALUEIDEN KOMITEA

- suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon ja erityisesti ehdotukseen, että luodaan strategia, jonka tarkoituksena on edistää ja suojata lasten oikeuksia tehokkaasti EU:n sisäisten ja ulkoisten politiikkojen yhteydessä sekä tukea jäsenvaltioiden alalla toteuttamia toimia.
- kannattaa lasten oikeuksia käsittelevän yksikön perustamista komissioon ja panee merkille lasten oikeuksien koordinaattorin tärkeän roolin strategian onnistumisen varmistamisessa. Komitea toivoo kuitenkin, että tarkoitukseen myönnetään riittävästi resursseja ja että koordinaattorin asema ja poliittinen vaikutusvalta on riittävän vahva sen varmistamiseksi, että viralle asetetut tavoitteet saavutetaan. Komitea toivoo selvitystä siitä, kuinka koordinaattorin rooli täydentää jäsenvaltioissa tehtävää työtä.
- pahoittelee, ettei tiedonannossa kiinnitetä enempää huomiota ilman huoltajaa matkustavien alaikäisten, tyttöjen, vammaisten, turvapaikkaa hakevien, maahanmuuttaja- ja pakolaislasten asemaan EU:ssa sekä maailmanlaajuisesti, mukaan lukien hoitopalveluiden tarjoaminen ja kaikkien edellä mainittujen lasten suojele.
- panee merkille, että strategia tarjoaa mahdollisuuden luoda EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla perusta nykyistä tehokkaammalle kumppanuudelle päätöksentekijöiden, alue- ja paikallisviranomaisten ja valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden välillä.
- on kuitenkin pahoillaan siitä, ettei tiedonannossa kiinnitetä huomiota alue- ja paikallisviranomaisten ainutlaatuiseseen rooliin lapsille tarjottavien palveluiden tuottamisessa ja lasten oikeuksien turvaamisessa, ja korostaa, että kyseiset viranomaiset ovat halukkaita ja kykeneviä osallistumaan kumppaneina strategian kehittämiseen ja täytäntöönpanoon.
- suosittaa poliittista sitoutumista tiedonannon tavoitteiden edistämiseen ja vihreän kirjan ja ehdotetun strategian kehittämiseen sekä tarvittavan rahoituksen ja henkilöresurssien myöntämistä tarkoitukseen. Komitea ehdottaa, että Euroopan parlamentti harkitsee erityistoimenpiteitä strategian ja siihen liittyvien toimenpiteiden rahoittamiseksi.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Tavoitteena lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia” (KOM(2006) 367 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 4. heinäkuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 22. helmikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”perustuslakiasiat, eurooppalainen hallintotapa sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntoluonnoksensa aiheesta ”Ilman huoltajaa matkustavien alaikäisten tilanne maahanmuuttoprosessissa — Alue- ja paikallisviranomaisten rooli ja ehdotukset” (CdR 136/2006 rev. 2),

ottaa huomioon lausuntonsa Haagin ohjelmasta (”Kymmenen painopistettä seuraaviksi viideksi vuodeksi”, CdR 122/2005 fin); ihmiskaupan torjumisesta (CdR 87/2001 fin); lapsiin, nuoriin ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemistä sekä väkivallan uhrien ja riskiryhmien suojelemista koskevasta DAPHNE II -ohjelmasta (CdR 63/2003); vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisista politiikoista (CdR 53/2006 fin); väestörakenteen muutoksista (CdR 152/2005 fin) sekä kotouttamisesta ja muuttoliikkeestä (CdR 51/2006 fin),

ottaa huomioon ”perustuslakiasiat, eurooppalainen hallintotapa sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue” -valiokunnan marraskuun 29. päivänä 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 236/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Dun Laoghaire-Rathdownin kreivikunnanvaltuutettu ja Dublinin aluevaltuutettu Maria Corrigan,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Lapsen oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa lapsiksi määritellään alle 18-vuotiaat henkilöt.
- 2) Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen. Euroopan komissio ja Euroopan unioni eivät ole eivätkä voi olla yleissopimuksen sopimuspuolia.
- 3) Lasten oikeuksia koskevien toimien oikeusperusta on EU:n perussopimuksissa rajallinen, mikä vaikuttaa mahdollisuuteen saada tarkoitukseen talousarviovaroja.
- 4) Perheiden ja erityisesti vanhempien roolia sekä jäsenvaltioiden velvollisuutta tukea vanhempia lapsista huolehtimisessa ja lasten kasvatuksessa pidetään keskeisen tärkeänä.
- 5) Lasten oikeuksien edistäminen ja turvaaminen sekä osallistavan ja lapsiystävällisen yhteiskunnan luominen on keskeisen tärkeää Euroopan unionin tulevaisuudelle.
- 6) Sen varmistaminen, että lapset ja nuoret osallistuvat julkiseen keskusteluun — jo varhaisessa vaiheessa — on keskeistä osallistavan ja demokraattisen yhteiskunnan kehittämisessä.
- 7) Alue- ja paikallisviranomaisilla on ainutlaatuinen rooli lasten oikeuksien edistämisessä ja suojelemisessa, sillä niillä on vastuu fyysisestä ympäristöstä ja joukkoliikenteestä sekä sen varmistamisesta, että naisten ja lasten saatavilla on koulutus- ja terveyspalveluita sekä leikki-, virkistys- ja työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi alue- ja paikallisviranomaisten tehtävänä on valvoa lasten elinolosuhteita esimerkiksi sosiaalihuollon ja tietojen keräämisen avulla.

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon yksimielisesti.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

1.1 **suhtautuu myönteisesti** komission tiedonantoon ja erityisesti ehdotukseen, että luodaan strategia, jonka tarkoituksena on edistää ja suojata lasten oikeuksia tehokkaasti EU:n sisäisten ja ulkoisten politiikkojen yhteydessä sekä tukea jäsenvaltioiden alalla toteuttamia toimia.

1.2 **myöntää**, että panostamalla lapsiin investoimme omaan tulevaisuuteemme sekä syvennämme ja vahvistamme Euroopan integraatiota entisestään.

1.3 **pahoittelee** EU:n perustuslakiprosessin lukkiutumista, sillä perustuslakisopimuksessa ja perusoikeuskirjassa lasten oikeudet tunnustetaan selvästi.

1.4 **on tyytyväinen** toteamukseen, että jäsenvaltioiden on noudatettava kansainvälisiä sopimuksia, erityisesti niiden kaikkien ratifioimaa Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta lapsen oikeuksista (UNCRC). Komitea **on** kuitenkin **pettynyt** siihen, ettei tiedonannossa korosteta painokkaammin jäsenvaltioiden tarvetta panna kiireesti täytäntöön lasten oikeuksia koskevat eurooppalaiset ja kansainväliset sitoumuksensa.

1.5 **on tyytyväinen** toteamukseen, että lapsen oikeuksien yleissopimuksen lähes yleismaailmallinen ratifiointi tarjoaa erityisen vankan pohjan Euroopan komission ja EU:n ulkopuolisten maiden väliselle aktiiviselle toiminnalle. Komitea **pahoittelee** kuitenkin, ettei tiedonannossa tartuta mahdollisuuteen hyödyntää jäsenvaltioiden välisen toiminnan yhteisinä puitteina sitä, että kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet lapsen oikeuksien yleissopimuksen.

1.6 **kannattaa** lasten oikeuksia käsittelevän yksikön perustamista komissioon ja **paneermerkille** lasten oikeuksien koordinaattorin tärkeän roolin strategian onnistumisen varmistamisessa. Komitea **toivoo** kuitenkin, että tarkoitukseen myönnetään riittävästi resursseja ja että koordinaattorin asema ja poliittinen vaikutusvalta on riittävän vahva sen varmistamiseksi, että viralle asetetut tavoitteet saavutetaan. Komitea **toivoo** selvitystä siitä, kuinka koordinaattorin rooli täydentää jäsenvaltioissa tehtäviä työtä.

1.7 **kannattaa** komission ehdottamia lyhyen aikavälin toimenpiteitä, joilla pyritään vastaamaan eräisiin kiireellisiin haasteisiin. Komitea kannattaa erityisesti kuusinumeroisen, kaikkialla EU:ssa yhtenäisen lasten auttavan puhelinpalvelun perustamista sekä kadonneita ja seksuaalisesti hyväksikäytettyjä lapsia koskevan vihjepuhelimen käyttöönottoa. Komitean mielestä auttavia puhelimia tulisi lisätä sopimalla lasten kaappaamista valtiosta toiseen koskevasta pöytäkirjasta. Lisäksi komitea **katsoo**, ettei uusien auttavien puhelinten tule ole päällekkäisiä jäsenvaltioissa ja alueilla jo vakiintuneiden lasten auttavien puhelinten kanssa, vaan täydentää niitä. Komitea katsoo niin ikään, että näitä palveluja perustettaessa jäsenvaltioissa tulisi vaihtaa parhaita käytänteitä.

1.8 **paneermerkille**, ettei tiedonannossa ole mainintaa siitä, että strategiassa sitouduttaisiin vähimmäisvaatimuksiin tai että se sisältäisi kattavia ja selkeitä tavoitteita ja niitä koskevia selviä aikatauluja.

1.9 **huomauttaa**, ettei nykyään ole olemassa järjestelmiä, joiden avulla voitaisiin tuottaa kattavaa, vertailukelpoista ja johdonmukaista tietoa eri jäsenvaltioissa käytettävistä indikaattoreista. Komitea **muistuttaa**, että avointa koordinoitunutta hyödyntämällä ollaan määrittelemässä lasten hyvinvointia mittaava indikaattori (tai indikaattoreita). Lisäksi on tarjolla tilastoja tuloihin liittyvästä köyhyydestä, materiaalisesta puutteesta ja asumisesta. Myös jäsenvaltioissa sekä alue- ja paikallistasolla on käytettävissä monia eri tietoaaineistoja.

1.10 **huomauttaa**, että lapset eivät muodosta yhtenäistä ryhmää, vaan lasten tarpeet vaihtelevat riippuen esimerkiksi lapsen iästä, kyvyistä, sukupuolesta, etnisestä alkuperästä ja perherakenteesta.

1.11 **pahoittelee**, ettei tiedonannossa kiinnitetä enempää huomiota ilman huoltajaa matkustavien alaikäisten, tyttöjen, vammaisten, turvapaikkaa hakevien, maahanmuuttaja- ja pakolaislasten asemaan EU:ssa sekä maailmanlaajuisesti, mukaan lukien hoitopalveluiden tarjoaminen ja kaikkien edellä mainittujen lasten suojeleminen.

1.12 **pahoittelee**, ettei tekstissä mainita alle kuusivuotiaalle tarjottavaa laadukasta ”varhaiskasvatusta”, vaikka lastenhoitopalvelut on otettu unionissa pitkän aikavälin ensisijaiseksi poliittiseksi tavoitteeksi ja vaikka unionissa on hyväksytty määrällisiä tavoitteita.

1.13 **paneermerkille**, että strategia tarjoaa mahdollisuuden luoda EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla perusta nykyistä tehokkaammalle kumppanuudelle päätöksentekijöiden, alue- ja paikallisviranomaisten ja valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden välillä.

1.14 **on** kuitenkin **pahoillaan** siitä, ettei tiedonannossa kiinnitetä huomiota alue- ja paikallisviranomaisten ainutlaatuiseseen rooliin lapsille tarjottavien palveluiden tuottamisessa ja lasten oikeuksien turvaamisessa, ja **korostaa**, että kyseiset viranomaiset ovat halukkaita ja kykeneviä osallistumaan kumppaneina strategian kehittämiseen ja täytäntöönpanoon.

1.15 **korostaa**, että alan toimintastrategiaa kehitettäessä on kunnioitettava täysin toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

1.16 **on tyytyväinen** toteamukseen, että ”lasten tilanteeseen vaikuttaa myös heidän asuinpaikkansa”. Lapset voivat joutua epäedulliseen asemaan, koska heillä ei ole tasavertaisia mahdollisuuksia saada laadukkaita koulutus- ja terveydenhuoltopalveluita, käyttää julkisia liikennevälineitä tai leikki- ja virkistystiloja, hankkia tietoa tai osallistua kansalaisyhteiskunnan toimintaan. Komitea **toivoo**, että kaupunkien, esikaupunkialueiden ja muiden, jäsenvaltioiden määrittelemien alueiden olosuhteisiin kiinnitetään enemmän huomiota.

1.17 **korostaa**, että useat alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat suoraan kehitysyhteistyöpolitiikan rahoittamiseen ja täytäntöönpanoon EU:n ulkopuolisissa maissa: ne tukevat perusrakenteiden ja keskeisten palvelujen kehittämistä sekä viranomaisten välistä vaihtotoimintaa, jakavat kokemuksiaan ja siirtävät osaamista. Tässä työssä olisi mahdollisuus kiinnittää nykyistä enemmän huomiota lasten oikeuksiin.

1.18 **kannattaa** toteamusta, että lapsilla on oikeus esittää näkemyksiä elämäänsä vaikuttavista asioista, ja **suhtautuu myönteisesti** ehdotettuihin toimenpiteisiin lasten ottamiseksi mukaan strategian kehittämiseen. Alue- ja paikallisviranomaisten sekä lasten asioita ajavien järjestöjen osallistuminen kehittämistyöhön on tärkeää hankkeen onnistumisen varmistamiseksi.

1.19 **pitää** Yhdistyneiden Kansakuntien hiljattain julkaisemaa selvitystä ⁽¹⁾ lapsiin kohdistuvasta väkivallasta tervetulleena. Selvityksessä kehoitetaan valtioita kieltämään kaikki lapsiin kohdistuva väkivalta kaikissa tilanteissa, mukaan lukien kaikenlainen ruumiillinen kuritus, vahingolliset perinnetavat, kuten lapsi- ja pakkoavioliitot, tyttöjen sukupuolielinten silpominen ja nk. kunniarikokset, seksuaalinen väkivalta ja kidutus sekä muu julma, epäinhimillinen ja ihmisarvoa loukkaava kohtelu ja rankaiseminen ⁽²⁾. Komitea **esittää**, että tutkimuksen tulokset otettaisiin kokonaisuudessaan huomioon strategiaa laadittaessa.

⁽¹⁾ Selvityksen laati riippumaton asiantuntija Paulo Sérgio Pinheiro, ja se on luettavissa sivulla www.violencestudy.org.

⁽²⁾ YK:n yleiskokouksen 61. istunto, *Promotion and protection of the rights of children*, A/61/299.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1 **suositaa** poliittista sitoutumista tiedonannon tavoitteiden edistämiseen ja vihreän kirjan ja ehdotetun strategian kehittämiseen sekä tarvittavan rahoituksen ja henkilöresurssien myöntämistä tarkoitukseen. Komitea **ehdottaa**, että Euroopan parlamentti harkitsee erityistoimenpiteitä strategian ja siihen liittyvien toimenpiteiden rahoittamiseksi.

2.2 **korostaa**, että alue- ja paikallisviranomaisia on pidettävä oleellisina kumppaneina strategian kehittämisessä, ja **kehottaa** kutsumaan AK:n lasten oikeuksia käsittelevän eurooppalaisen foorumin jäseneksi. Lisäksi komitean tulisi olla edustettuna toimielinten välisessä ryhmässä, sitä olisi kuultava koordinaattorin laatiman raportin kehittämisestä ja kyseisen raportin olisi oltava julkinen.

2.3 **suositaa**, että strategiassa sitoudutaan vähimmäisvaatimuksiin ja että perusteellisen analyysin jälkeen siihen sisällytetään kunnianhimoisia toimenpiteitä, joilla on selvät tavoitteet.

2.4 **suositaa**, että strategiassa pyritään tasapainoon siinä keskeisenä tekijänä olevan maailmanlaajuisen tilanteen sekä EU:n ja jäsenvaltioiden sisäisen toiminnan ja vuoropuhelun välillä.

2.5 **suositaa**, että etusijalle asetetaan vertailukelpoisten indikaattoreiden kehittäminen sekä johdonmukaisen tiedon kerääminen jäsenvaltio- ja mahdollisuuksien mukaan aluetasolla.

2.6 **kehottaa** varaamaan riittävästi resursseja, antamaan tukea ja kehittämään mekanismeja, jotta voidaan helpottaa lasten osallistumista strategian kehittämiseen. Tämä koskee myös vaikeassa asemassa olevia, etnisistä vähemmistöistä lähtöisin olevia ja vammaisia lapsia. Lapset tulee ottaa mukaan prosessiin jo varhain ja heidän ikäkauttaan vastaavin keinoin hyödyntämällä esim. taidetta, ohjattua keskustelua jne. Komitea **toteaa** lisäksi, että myös alue- ja paikallisviranomaiset voisivat tehdä nykyistä enemmän lasten kuulemisen helpottamiseksi heitä koskevissa poliittisissa kysymyksissä, joista päätetään valtiotasoa alemmilla hallinnon tasoilla.

2.7 **toistaa** vaatimuksensa, että 20. marraskuuta 1989 hyväksyttyä lapsen oikeuksien yleissopimusta on sovellettava täysimittaisesti. Etenkin on **korostettava** ajatuksen-, oman tunnon- ja uskonnonvapautta, yksityisyyden suojelua, suojaa väkivallalta, pahoimpitelyltä ja laiminlyönniltä, oikeutta terveydenhuoltoon, oikeutta perus- ja ammattikoulutukseen sekä vähemmistöjen oikeuksia, kuten kotouttamista ja muuttoliikettä käsittelevässä lausunnossa (CdR 51/2006 fin) todetaan, sekä oikeutta asianmukaiseen ravintoon ja asuntoon.

2.8 **toteaa** tässä yhteydessä **painokkaasti**, että alue- ja paikallisviranomaisten keskeinen rooli lapsille erittäin tärkeiden palveluiden, kuten koulutus-, asumis-, ja lastenhoitopalveluiden sekä muiden sosiaalipalveluiden, keskeisinä tarjoajina on tunnustettava selvästi. Vastaavasti on kiinnitettävä huomiota kyseisten viranomaisten rooliin sellaisen fyysisen ympäristön suunnittelussa,

luomisessa ja ylläpidossa, joka takaa, että lapsilla on heidän tarpeisiinsa soveltuvat asianmukaiset asumisolot, ja että heidän käytettävissään on riittävästi leikki- ja virkistystiloja ja että he voivat kasvaa turvallisessa ympäristössä.

2.9 **kehottaa** korostamaan entistä painokkaammin, että jäsenvaltioiden on pantava kiireesti täytäntöön lasten oikeuksia koskevat nykyiset eurooppalaiset ja kansainväliset sitoumukset. Tämä koskee myös niitä lainsäädännöllisiä ja käytännön tason sitoumuksia, jotka on tehty lapsen oikeuksien yleissopimuksen, Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen ja Euroopan neuvoston eri välineiden puitteissa. Tämä tehtävä olisi yhdistettävä lasten oikeuksiin vaikuttavien, käynnissä olevien EU:n hankkeiden vaikutusten arviointiin.

2.10 **ehdottaa**, ettei ainoastaan arvioida käynnissä olevien komission toimien tehokkuutta vaan myös helpotetaan sen arvioimista, miten jäsenvaltiot ovat edenneet lapsen oikeuksien yleissopimuksen soveltamisessa, tekemällä vertailuanalyysjä siten kuin vaikutusten arvioinnin yhteydessä hahmotellaan.

2.11 **ehdottaa**, että tässä yhteydessä tarkastellaan myös sitä, ovatko kaikki jäsenvaltiot ratifioineet Haagin yleissopimuksen lasten suojelusta ja yhteistyöstä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa (1993).

2.12 **suositaa** avoimen koordinoitimenetelmän käyttöä välineenä, jonka avulla voidaan edistää jäsenvaltioiden välistä toimintaa sekä tiedon saamista lapsen oikeuksien yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta parhaista käytännöistä. Komitea suosittaa, että alue- ja paikallisviranomaiset otetaan täysipainoisesti mukaan tähän prosessiin.

2.13 **suositaa**, että EU ja jäsenvaltiot kiinnittävät toimintalinjoissaan huomiota siihen, että lapset ovat erilaisia ja heidän tarpeensa poikkeavat toisistaan. Lapset saattavat olla muita heikommassa asemassa esimerkiksi asuinpaikkansa maantieteellisen sijainnin, iän, sukupuolen, etnisen taustan tai vammaisuuden vuoksi. Erityishuomiota on kiinnitettävä köyhyyden, sosiaalisen syrjäytymisen, vammaisuuden, syrjinnän ja rasismien vaikutuksiin sekä etnisiin vähemmistöihin kuuluvien ja pakolaislasten asemaan samoin kuin uskonnolliseen, kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen EU:ssa sekä maailmanlaajuisesti.

2.14 **ehdottaa**, että strategiaan sisällytetään erityistavoitteita eri maantieteellisillä alueilla asuvien lasten yhtäläisten mahdollisuuksien turvaamiseksi. Tämä edellyttää lasten köyhyyden vähentämisen ja heikkojen oppimislähtökohtien parantamiseen tähtäävien toimenpiteiden vahvistamista. Alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli näiden toimenpiteiden toteuttamisessa.

2.15 **suositaa**, että suunniteltujen lyhyen aikavälin toimenpiteiden lisäksi ryhdytään toimenpiteisiin kansainvälisen poliisiyhteistyön mahdollistamiseksi lasten parissa työskentelevien työntekijöiden ja vapaaehtoisten henkilöiden mahdollisten rikosrekisterin tarkistamiseksi. Strategian yhteydessä olisi myös harkittava poliisiin käytettävissä olevan EU-rekisterin perustamista, joka sisältää tietoja lapsiin kohdistuneiden seksuaalirikosten tekijöistä.

2.16 **kehottaa** pohtimaan strategiassa keinoja parantaa perheille annettavaa tukea lasten hyväksikäytön ja lapsiin kohdistuvien henkirikosten (vanhempi surmaa lapsensa) estämiseksi. Tässä yhteydessä voitaisiin keskittyä vanhempien tukemiseen, lasten hyväksikäytön varhaiseen estämiseen ja tunnistamiseen, hyväksikäytön uhrien tukemiseen sekä sellaisen lasten epäilyttävien kuolemantapausten tutkintamekanismin luomiseen, jonka avulla voitaisiin selvittää, miten tehokkaasti tapaukseen on ennalta puututtu valtion toimin.

2.17 **suosittelee**, että strategiassa käsitellään television, tietokoneiden ja muun uuden teknologian kielteistä vaikutusta lapsiin ja esim. aikuisille tarkoitettujen tai sopimattomien kuvien saatavuutta Internetissä sekä tällaisen paikallaan istumista edellyttävän toiminnan vaikutusta lasten elämäntapaan. Tähän liittyvä aihe on myös mainonnan ja markkinoinnin kohdistaminen suoraan lapsiin, ja sen kielteiset vaikutukset. Toimia, joilla edistetään teknologian hyödyntämistä opetuksessa, tulisi rohkaista. Esimerkkinä voidaan mainita tv-ohjelmien hyödyntäminen lasten kielellisen ja kulttuurikompetenssin edistämiseksi, mikä on erityisen tärkeää siirtolaislapsia ajatellen. Luovia toimia tarvitaan

myös lukemisen, musiikin ja teatterin kaltaisen kulttuuritoiminnan tuomiseksi lasten ulottuville.

2.18 **pyytää**, että alue- ja paikallisviranomaisille annetaan mahdollisuus hyödyntää strategian yhteydessä kehitettäviä koulutusohjelmia ja välineitä, jotta virkamiehet voivat tutustua uusiin toimintavälineisiin ja parhaisiin käytäntöihin.

2.19 **suosittaa**, että suunniteltu viestintästrategia laaditaan lapsen oikeuksien yleissopimuksen pohjalta ja että kaikki tiedotuskampanjat toteutetaan alue- ja paikallistasolla. Tiedotuskampanjoissa olisi otettava asianmukaisesti huomioon kohderyhmän ikä, ne olisi toteutettava useilla kielillä ja niillä olisi saavutettava myös vammaiset lapset.

2.20 **suosittaa**, että tietty prosenttiosuus EU:n antamasta kehitysavusta käytetään lapsia hyödyttäviin toimenpiteisiin ja että myös alue- ja paikallisviranomaisten EU:n ulkopuolisissa maissa harjoittaman kehitysyhteistyöpolitiikan yhteydessä korostetaan ensisijaisesti lasten oikeuksia koskevan osaamisen ja toimintalinjojen laatimisesta saadun kokemuksen siirtämistä.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Laajakaistan levinneisyserojen umpeen kurominen ja i2010-aloitteeseen kuuluva sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma"

(2007/C 146/09)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että kohtuuhintaisten laajakaistapalvelujen saatavuus koko unionin alueella on merkittävä tekijä, kun pyritään varmistamaan kansalaisille tarjottavien palvelujen laatu ja edistämään alueiden kilpailukykyä ja tuottavuutta sekä tieto- ja osaamisyhteiskunnan laaja-alaista kehitystä myös alueilla, joilla se ei ennen ole ollut mahdollista. Komitean mielestä laajakaistayhteyksien tarjoaminen tulisi varmistaa samalla tavoin kuin yleisten palvelujen, kuten juomaveden ja sähkön, tarjonta.
- pitää tärkeinä komission viittauksia maaseudun kehittämiseen ja rakennerahastojen hyödyntämiseen. Huomionarvoista on, että komissiossa arvioidaan, ovatko julkisin varoin rahoitetut maaseudun laajakaistapalvelujen saatavuutta koskevat hankkeet yhteisön sääntöjen mukaisia.
- toivoo, että sähköisen viestinnän uuden sääntelykehiksen avulla kehitetään sellainen radiotaajuuksien käyttöpolitiikka, jolla tuetaan langattoman laajakaistatekniikan käyttöönottoa
- yhtyy komission jäsenvaltioille esittämään kehotukseen, jonka mukaan niiden on vahvistettava laajakaistayhteyksien kehittämisstrategioitaan ja lisättävä paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista.
- katsoo, että osallistavan sähköisen hallinnon yhteydessä pyritään sekä torjumaan palvelujen sähköisestä tarjonnasta johtuva mahdollinen syrjäytyminen (perusrakenteita ja kulttuuria koskeva digitaalinen kahtiajako) että vahvistamaan sosiaalista osallistamista koskevia toimintalinjoja tieto- ja viestintäteknikan avulla.
- huomauttaa, että tieto- ja viestintäteknikan käytön tavoitteena tulisi olla sekä julkishallinnon tarjoamien palvelujen uudelleenjärjestely ja ajanmukaistaminen että tehokkuus, taloudellisuus, puolueettomuus, avoimuus, yksinkertaistaminen ja osallistaminen. Komitea uskoo, että tärkeä merkitys saattaa olla myös julkissektorilla toteutettujen parhaiden käytänteiden levittämällä.
- katsoo, että olisi paikallaan helpottaa yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja käyttökelpoisista ratkaisuista tiedottamista sekä edistää aloitteita, joiden avulla lisätään avoimuutta ja osallistumista julkisiin päätöksiin etenkin parlamenttien päätöksentekoprosesseissa.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon asiakirjan ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Laajakaistan levinneisyserojen umpeen kurominen” (KOM(2006) 129 lopullinen),

ottaa huomioon asiakirjan ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — i2010-aloitteeseen kuuluva sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma: vauhtia sähköiselle hallinnolle Euroopassa kaikkien hyväksi” (KOM(2006) 173 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 20. maaliskuuta 2006 ja 25. huhtikuuta 2006 EY:n perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemät päätökset pyytää aiheista alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle i2010 — Kasvua ja työllisyyttä edistävä eurooppalainen tietoyhteiskunta” (KOM(2005) 229 lopullinen) antamansa lausunnon (CdR 252/2005 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Nopeiden yhteyksien Eurooppa: kansalliset laajakaistastrategiat” (KOM(2004) 369 lopullinen) antamansa lausunnon (CdR 257/2004 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — eEurope 2005 -toimintasuunnitelma: Päivitys” (KOM(2004) 380 lopullinen) antamansa lausunnon (CdR 193/2004 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan 30. marraskuuta 2006 hyväksymän lausun-
toluonnoksen (CdR 272/2006 rev. 2), jonka esittelijä oli Valle d'Aostan autonomisen alueen valtuuston
puheenjohtaja Luciano Caveri (IT, ALDE),

**hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouk-
sessa) seuraavan lausunnon.**

1. Laajakaista

Laajakaistan levinneisyserot

Alueiden komitea

1.1 **katsoo**, että Internet on aikakautemme merkittävimpiä keksintöjä ja että sen taloudelliset kehitysmahdollisuudet voivat vielä tuottaa huomattavia etuja, kun ajatellaan uusien palvelujen, työpaikkojen ja investointimahdollisuuksien luomista sekä tuotavuuden kasvua, kustannusten alenemista ja elämänlaadun paranemista.

1.2 **katsoo**, että tietotekniikan käytön lisääminen on ratkai-
sevan tärkeää toteutettaessa Lissabonin ja Göteborgin strate-
gioita. Sen avulla voidaan parantaa nykyisten yritysten toimintaa,
edistää uusien ja innovoivien yritysten kasvua ja kehittää merkit-
täväällä tavalla työntekijöiden ja yleensä kansalaisten kouluttautu-
mismahdollisuuksia.

1.3 **toteaa**, että käytettävissä olevan tietotekniikan hyödyntä-
mistä tulee lisätä kaikilla julkishallinnon tasoilla etenkin suoraan
kansalaisille tarjottavien julkisten palvelujen yhteydessä.

1.4 **korostaa** kuitenkin, että verkkopalvelut, kuten sähköinen
hallinto, sähköiset terveydenhuoltopalvelut, verkko-oppiminen ja
sähköiset hankinnat, voivat edistää osallistumista ja vuorovaiku-
tusta vasta silloin, kun ne ovat laaja-alaisesti Euroopan unionin

kansalaisten ja yritysten ulottuvilla laajakaistayhteyksien välityk-
sellä.

1.5 **katsookin**, että kohtuuhintaisten laajakaistapalvelujen
saatavuus koko unionin alueella on merkittävä tekijä, kun pyri-
tään varmistamaan kansalaisille tarjottavien palvelujen laatu ja
edistämään alueiden kilpailukykyä ja tuottavuutta sekä tieto- ja
osaamisyhteiskunnan laaja-alaista kehitystä myös alueilla, joilla
se ei ennen ole ollut mahdollista.

1.6 **arvostaa** sitä, että komission tiedonannossa viitataan
useaan otteeseen maaseudun kehittämiseen ja tilapäisten rahoit-
uskanavien avaamiseen. Se osoittaa komission ottavan asianmu-
kaisesti huomioon, että laaja-alaisen laajakaistapalvelujen avulla
voidaan lisätä maaseutualueiden ja yleensä pysyvistä maantieteel-
lisistä ja luonnonhaitoista kärsivien alueiden kilpailukykyä ja
tasapainoista kehitystä sekä parantaa lisäarvoa, mistä kyseisille
alueille perinteisesti sijoittautunut tuotantotoiminta voi hyötyä.

1.7 **pitää** siis tärkeinä viittauksia toimintalinjoihin, jotka
kuuluvat aluepolitiikan ja kilpailun pääosastojen vastuualueeseen
(aluepolitiikkaa koskevissa kysymyksissä erityisesti rakennerahas-
tojen hyödyntäminen). Erityisen huomionarvoista on, että
kilpailun pääosastossa arvioidaan, ovatko julkisin varoin rahoit-
tetut maaseudun laajakaistapalvelujen saatavuutta koskevat hank-
keet yhteisön sääntöjen mukaisia.

⁽¹⁾ EUVL C 192, 16.8.2006, s. 21.

⁽²⁾ EUVL C 71, 22.3.2005, s. 55.

⁽³⁾ EUVL C 71, 22.3.2005, s. 59.

1.8 **pelkää**, että laajakaistayhteyksien yleistyminen kompastuu tyypillisiin markkinoiden epäonnistumiseen liittyviin ilmiöihin, mikäli yksityiset operaattorit katsovat, etteivät perusrakenteisiin tehtävät investoinnit ole kannattavia harvaan asutuilla syrjäseuduilla ja maaseutualueilla tai alueilla, joilla infrastruktuurin rakentaminen on pinnanmuodostuksen vuoksi erityisen monimutkaista ja kallista. Tässä yhteydessä avoimuuden ja joustavuuden osoittaminen on tärkeä ja hyväenteinen merkki, kun ajatellaan laajakaistayhteyksien välttämättömyyttä kyseisten alueiden sosioekonomiselle kehitykselle.

1.9 **muistuttaa** tukeneensa tätä ajatusta toteamalla selvästi, ettei kaikkiin toimintaympäristöihin soveltuva ratkaisu ole löydettävissä. Sitä ennen alueiden komitea on eri yhteyksissä analysoinut ja tarkastellut eri ratkaisumahdollisuuksia, joita paikallis- ja alueviranomaiset soveltavat parhaillaan koko Euroopassa. Etenkään suurille taajamille soveltuvat ratkaisut eivät sovellu esimerkiksi heikosti kehittyneille alueille, joille on tyypillistä vaikea ja monimuotoinen pinnanmuodostus tai vähäinen ihmisen vaikutus, minkä vuoksi kaikenlaisten palvelujen tarjonta on hankalaa.

1.10 **paneerimerkille**, että laajakaistayhteydet ovat yleistyneet huomattavasti viime vuosina. Kun ajatellaan EU:n tavoitetta, jonka mukaan vähintään 90 prosentilla unionin väestöstä tulisi olla ulottuvillaan laajakaistayhteys vuoteen 2010 mennessä, taajamien ja syrjäseutujen sekä unionin vanhojen ja uusien jäsenvaltioiden infrastruktuurin välillä on silti edelleen huomattavia eroja.

1.11 **korostaa** kuitenkin, että tavoite kattaa 90 prosenttia väestöstä ei ole sinällään riittävä, ellei samalla oteta huomioon muitakin tekijöitä (maantieteellinen levinneisyys, asukastiheys). Esimerkiksi pienissä vuoristoyhteisöissä, joissa yleisten palvelujen (kuten kiinteän verkon puhelin, matkapuhelin ja maanpäällinen televisioverkko) tarjoaminen on usein vaikeaa, jäljelle jäävä kymmenen prosentin osuus saattaisi käytännössä merkitä kokonaisten harvaan asuttujen maantieteellisten alueiden syrjäytymistä.

1.12 **muistuttaa** lisäksi, että laajakaistayhteyksien levinneisyserojen yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota laajakaistayhteyksien levinneisyyden ja niiden todellisen käytön eroihin. Eron kurominen edellyttää muita kuin teknologiaan liittyviä paikallistason lisätoimia. Tavoitteena on saada iäkkäät, muita heikommassa asemassa olevat tai perinteisesti tällaiseen tekniikkaan epäröivämmin suhtautuvat, kuten maaseutuväestö hyödyntämään laajakaistayhteyksiä entistä enemmän. Tällaisia toimia ovat esimerkiksi koulutustilaisuudet ja yleisesti käytävissä olevat julkiset laajakaistayhteydet.

1.13 **korostaa**, että siirtoinfrastruktuuria ja siihen perustuvia palveluja toteutettaessa on myös kiinnitettävä runsaasti huomiota kaikkien tasojen turvallisuusvaatimusten täyttämiseen, jotta varmistetaan, että käyttäjien yksityisyys on asianmukaisesti suojattu ja turvattu.

Tilanne uusissa jäsenvaltioissa

Alueiden komitea

1.14 **huomauttaa**, että laajakaistayhteyksien tarjoamien verkkopalvelujen levinneisyyden, kattavuuden ja todellisen käytön arvioinnista uusissa jäsenvaltioissa ei ole vielä käytettävissä tietoja, joita voitaisiin verrata viidentoista jäsenvaltion EU:sta saatavilla oleviin aluetason tietoihin.

1.15 **kehottaakin** komissiota tutkimaan pikaisesti perusrakenteiden tilannetta uusien jäsenvaltioiden alueilla sekä vanhojen jäsenvaltioiden taajama-alueiden ulkopuolisilla alueilla, jotta voitaisiin määritellä toimet, joita tarvitaan perusrakenteiden mukauttamiseksi Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamisen edellyttämälle tasolle.

Tekniset ratkaisut

Alueiden komitea

1.16 **suhtautuu myönteisesti** komission aloitteeseen tarkistaa sähköisen viestinnän lainsäädäntökehystä.

1.17 **toivoo**, että uuden sääntelykehysten avulla varmistetaan toissijaisuusperiaatetta soveltaen operaattorien sekä nykyisen ja tulevan teknologian välinen syrjimätön kilpailu ja että radiotaajuuksien käyttöä varten laaditaan teknologianeutraaliuden periaatteeseen pohjautuva politiikka. Tämä on tarpeen, sillä äskettäin käyttöön otetut langattomat tekniikat edellyttävät, että laajakaistayhteyksien levittämiseksi asetetaan käyttöön riittävän laaja taajuusalue. Langattomat tekniikat soveltuvat erittäin hyvin ratkaisuksi maaseudulla tai pinnanmuodostukseltaan erityisen vaikeilla alueilla esiintyviin kattavuusongelmiin.

1.18 **yhtyy** täysin siihen, mitä komissio on esittänyt taajuuskysymyksistä syys- ja marraskuussa 2005 sekä maaliskuu- ja kesäkuussa 2006 julkaisemissaan tiedonannoissa. Komission mukaan teknologianeutraalius, avoimuus, taajuuksien tehokas käyttö sekä kilpailukykyisen ja innovoivan toimintaympäristön edistäminen mahdollistavat uusien tekniikoiden kehittämisen.

1.19 **on** Euroopan komission kanssa **samaa mieltä** siitä, ettei taajuuksien käytön tule enää perustua siihen, että kullakin taajuusalueella käytetään vain tiettyä tekniikkaa, jonka avulla taajuudelle osoitettu palvelu siirretään (esimerkiksi 900 MHz:n taajuudella käytetty matkapuhelimien eTacs-verkko).

1.20 **kehottaa** siis Euroopan komissiota edistämään sellaisen strategian laadintaa, joka mahdollistaa tekniikan joustavan hyödyntämisen tietyllä taajuusalueella.

1.21 **pitää hyvin tärkeänä**, että teknologianeutraaliudelle perustuvan uuden lainsäädäntökehysten soveltaminen ja noudattaminen johtaa taajuuksien käyttöön asettamiseen langattomia yhteyksiä varten laajakaistayhteyksien levittämiseksi. Näin voidaan kaventaa pysyvistä maantieteellisistä ja luonnonhaitoista kärsivien alueiden huomattavia kehityseroja.

1.22 **muistuttaa**, että laajakaistayhteyksien levinneisyyttä edistävien uusien tekniikoiden (esim. WiMAX) avulla saatetaan löytää tehokkaita ratkaisuja myös maantieteellisistä haitoista kärsiville alueille. Mainittakoon tässä yhteydessä mielenkiintoinen esimerkkinä, että Yhdysvaltojen markkinoilla aktiiviset alan toimijat investoivat tällä hetkellä valtavia summia kyseiseen langattomaan tekniikkaan.

*Julkisten toimien tarve***Alueiden komitea**

1.23 **katsoo**, että laajakaistayhteyksien tarjoaminen tulisi varmistaa samalla tavoin kuin yleisten palvelujen, kuten juomaveden ja sähkön, tarjonta.

1.24 **huomauttaa**, että laajakaistayhteyksien levinneisyyserojen poistaminen pinnanmuodostukseltaan erityisen vaikeilla alueilla, kuten pysyvistä maantieteellisistä ja luonnonhaitoista kärsivillä alueilla, edellyttää tasankoalueisiin verrattuna suurempia investointeja, joten ne eivät ole taloudellisesti kannattavia.

1.25 **korostaa** sekä kansallisten ja paikallisten viranomaisten että teollisuuden ja järjestöjen toteuttamien julkisten toimien merkitystä, kuten vahvistettiin *Digital Divide* -foorumien yhteydessä järjestetyssä julkisessa kuulemistilaisuudessa.

*Unionin rahastojen hyödyntäminen***Alueiden komitea**

1.26 **on** komission kanssa **samaa mieltä** siitä, että paikallisia alueviranomaisia on tärkeää kannustaa hyödyntämään mahdollisimman pitkälle rakennerahastojen ja maaseudun kehittämistärahaston tarjoamia mahdollisuuksia sekä laajakaistayhteyksien tarjonnan että niiden käytön yhteydessä. Alueiden komitea on jo lukuisissa yhteyksissä osoittanut, että tällainen lähestymistapa on tarpeellinen ja että sillä on myönteisiä vaikutuksia.

1.27 **toivoo** komission tarkentavan ohjeitaan tilanteisiin, joissa rakennerahastojen tuella toteutetaan langattomia laajakaistapalveluita sellaisilla alueilla, joilla osittain tarjontaa jo on. Käytännössä on maantieteellisesti mahdotonta rajoittaa etenkin uusia langattomia teknologioita käytettäessä sitä, etteivät ne haja-asutusalueiden lisäksi toimisi myös sellaisissa taajamissa, joissa palveluja jo on olemassa.

1.28 **kiinnittää** kuitenkin **huomiota** siihen, että kaikki maaseutualueet tai pysyvistä maantieteellisistä ja luonnonhaitoista kärsivät alueet, joilla digitaalisen kahtiajaon poistaminen on kiireisintä ja joilla on vaikeasti ratkaistavia ongelmia, eivät ole rakennerahastojen tukikelpoisuusstandardien mukaisia heikosti kehittyneitä alueita.

1.29 **pitää** siis tärkeänä etsiä uusia ja joustavia ratkaisuja, jotta kyseisillä alueilla voidaan toteuttaa tehokkaita toimia. Niitä voivat olla taloudellinen tuki paikallis- ja aluetasolla määritellyille mutta jäsenvaltio- ja unionitasolla koordinoitulle infrastruktuurin rakentamiselle tai suuntaviivat, joiden avulla voidaan yhteisön vapaan kilpailun periaatteita noudattaen puuttua markkinoiden ilmeiseen epäonnistumiseen kyseisillä maantieteellisillä alueilla.

1.30 **tähdentää**, että ilman huomattavia julkisia investointeja on vaikea toteuttaa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia tai hyödyntää ajanmukaisia hankerahoituksen muotoja siinä tarkoituksessa, että laajakaistayhteydet yleistyisivät pysyvistä maantieteellisistä ja luonnonhaitoista kärsivillä alueilla, joille operaattorit eivät halua investoida, koska se ei ole taloudellisesti tuottavaa. Investointeja varten on siis löydettävä uusia kannustimia.

1.31 **katsoo** lisäksi, ettei laajakaistaliittymien tilaajille kannata suunnitella verohelpotuksia, sillä laajakaistayhteyksien levinneisyyteen liittyvät ongelmat koskevat pääasiassa tarjontaa eivätkä kysyntää. On hyödyllisempää tutkia verokannustimien tai -helpotusten antamista infrastruktuurihankkeille, joita operaattorit toteuttavat pysyvistä maantieteellisistä ja taloudellisista haitoista kärsivillä alueilla, ja parantaa näin investoinneista saatavaa tuottoa.

1.32 **on tyytyväinen** komission aloitteeseen edistää parhaita käytänteitä koskevaa tiedonvaihtoa ja helpottaa tiedonsaantia koko Euroopan kattavan Internet-sivuston avulla, sillä komitea on aina kannattanut tietojen vaihtamista parhaista käytänteistä. Sivustolle voitaisiin kerätä tietoa palveluntarjoajilta sekä paikallis- ja alueviranomaisilta.

1.33 **pitää** siis hyvin tärkeänä, että komissio pyrkii aktiivisesti luomaan merkittävää yhteisvaikutusta alakohtaisten ohjelmien ja rakennerahastojen ja maaseudun kehittämissuunnitelmien välillä.

*Alueelliset ja kansalliset strategiat laajakaistayhteyksien kehittämiseksi***Alueiden komitea**

1.34 **yhtyy** komission jäsenvaltioille esittämään kehoitukseen, jonka mukaan niiden on vahvistettava laajakaistayhteyksien kehittämissuunnitelmiaan, lisättävä paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista sekä asetettava mitattavia tavoitteita laajakaistayhteyksien yleistämiseksi etenkin julkishallinnossa.

2. i2010 — sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma*Laajakaistan ja sähköisen hallinnon yhteys***Alueiden komitea**

2.1 **yhtyy** komission toteamukseen siitä, että laajakaista on yksi tärkeimmistä välineistä, joiden avulla voidaan laajentaa tietoyhteiskuntaa sekä etenkin varmistaa kaikkien kansalaisten yhtäläiset osallistumismahdollisuudet, parantaa yritysten kilpailukykyä ja tehostaa julkishallintoa.

2.2 **katsoo**, että perusrakenteita koskeva digitaalinen kahtiajako — eli ero kehittyneitä perusrakenteita ja palveluja tarjoavilla alueilla asuvien sekä pysyvistä maantieteellisistä ja luonnonhaitoista kärsivillä, puutteellisia perusrakenteita ja palveluja tarjoavilla alueilla asuvien välillä — haittaa merkittävästi sitä, että kaikki kansalaiset voisivat osallistua tietoyhteiskuntaan (*eInclusion*). Kahtiajako rajoittaa etenkin julkissektorin mahdollisuutta luoda asiakkaidensa, kansalaisten ja yritysten kanssa innovatiivisia vuorovaikutustapoja, mikä aiheuttaa suoranaista demokratiavajetta.

2.3 **katsoo** lisäksi, että uusien ja vanhojen jäsenvaltioiden, yleisesti eri jäsenvaltioiden, kaupunki- ja maaseutualueiden sekä eurooppalaisen yhteiskunnan eri sukupolvien ja sosiaaliryhmien välillä on kulttuurisessa mielessä edelleen huomattava digitaalinen kuilu, eli valmiudet käyttää tieto- ja viestintätekniikkaan pohjautuvia palveluja ovat huomattavan eritasoisia. Komitea katsookin, että on perustavan tärkeää luoda sopivat toimintavälitteet, jotta mahdollisimman monet kansalaiset saisivat perustiedot ja -taidot alan innovaatioiden hyödyntämiseksi.

Ketään ei jätetä osattomaksi — osallisuuden edistäminen sähköisen hallinnon avulla

Alueiden komitea

2.4 **katsoo**, että osallistavan sähköisen hallinnon yhteydessä pyritään sekä torjumaan palvelujen sähköisestä tarjonnasta johtuva mahdollinen uudennainen syrjäytyminen (perusrakenteita ja kulttuuria koskeva digitaalinen kahtiajako) että vahvistamaan sosiaalista osallistamista koskevia toimintalinjoja tieto- ja viestintätekniikan avulla.

2.5 **toteaa**, että hallintojen tulisi hyödyntää julkisten palvelujen saatavuuteen liittyvän syrjäytymisen torjunnassa useita eri kanavia. Siten käyttäjät voisivat olla vuorovaikutuksessa palvelun tarjoajan kanssa heille sopivimman välineen avulla (kuten palvelupiste, Internet-sivusto, digitaalinen televisio tai matkapuhelin).

2.6 **katsoo**, että yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamiseksi tulee suunnitella erityisiä koulutus- ja tukitoimia, jotta edistettäisiin sosiaalisesti heikossa asemassa olevien kansalaisten mahdollisuuksia käyttää telemaattisia palveluja.

2.7 **toteaa**, että julkishallintojen portaalit **tulee** mukauttaa W3C:n (*World Wide Web Consortium*) määrittelemiin Internetin käyttöstandardeihin. Kansainvälisesti tunnustetut asianomaiset sertifiointitahot voisivat arvioida yhdenmukaisuutta.

2.8 **pitää tärkeänä**, että kaikki osallistamiseen tähtäävät suunnittelutoimet liitettäisiin yleiseen ohjelmakehykseen, jotta estetään yksittäiset ja yhteisvaikutuksen kannalta tehottomat toimet.

Tehokkaan hallinnon tavoitteen konkretisoiminen — mittausjärjestelmät ja vertailuanalyysi

Alueiden komitea

2.9 **huomauttaa**, että tieto- ja viestintätekniikan käytön tavoitteena tulisi olla sekä julkishallinnon tarjoamien palvelujen uudelleenjärjestely ja ajanmukaistaminen että tehokkuus, taloudellisuus, puolueettomuus, avoimuus, yksinkertaistaminen ja osallistaminen.

2.10 **toteaa**, että liikkumiseen, jonottamiseen ja asioiden hoitamiseen käytetyn ajan lyheneminen, lomakkeiden täyttämisen helpottaminen ja ajanmukaistaminen sekä virhemahdollisuuksien väheneminen annettujen tietojen välittömän tarkistumismahdollisuuden ansiosta ovat kaikki etuja, jotka voidaan saavuttaa, kun palvelut tarjotaan ajanmukaisemmin perinteisen palvelujen tarjonnan sijaan.

2.11 **katsoo**, että on paikallaan kehittää menetelmiä, joilla mitataan unionitasolla sovittujen indikaattorien ja menettelyjen avulla esimerkiksi kustannuksia, hyötyä ja vaikutuksia.

2.12 **on vakuuttunut** siitä, että eri järjestelmien integrointiin ja yhteistoimintaan, tiedonvaihtoon sekä verkkopalvelujen tarjontaan kohdistuvien julkissektorin investointien tulisi perustua seuraaviin rahalla mitattaviin ja siis laskettaviin ja vertailukelpoisiin keskeisiin etuihin: kansalaisille ja yrityksille koitua ajansäästö, julkishallinnon tehokkuuden ja tuottavuuden paraneminen sekä tietysti laadullinen hyöty, josta mainittakoon esimerkiksi käyttäjien tyytyväisyys julkisiin palveluihin sekä julkishallinnon avoimuuden ja vastuuntuntoisuuden paraneminen.

2.13 **katsoo**, että yleisen mittausjärjestelmän laatimiseksi tulisi verrata erilaisia kansallisia tai alueellisia järjestelmiä ja valita niiden perusteella parhaat menettelyt.

2.14 **uskoo**, että tärkeä merkitys saattaa olla myös julkissektorilla toteutettujen parhaiden organisatoristen ja teknisten käytänteiden (*best practices*) levittämisellä. Käytettävissä olevia resursseja voitaisiin näin hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla, ja samalla luotaisiin lisäarvoa edistämällä asteittain ja järjestelmällisesti sähköiseen hallintoon perehtyneen ammattitaitoisen henkilökunnan kehittymistä. Riskitekijöiden ja ongelmien arviointia voi auttaa myös sellaisten kokemusten tarkastelu, jotka eivät ole tuottaneet odotettuja tuloksia (*worst practices*).

2.15 **ehdottaa**, että julkishallinnot, joilla on käytössään julkisella hankintamenettelyllä saatuja sovellusohjelmia, asettaisivat ne alkuperäisessä muodossaan ja asianmukaisiin asiakirja-aineistoin varustettuna ilmaiseksi niitä tarvitsevien muiden hallintojen käyttöön, jotta kyseiset hallinnot voivat mukauttaa ne omiin tarpeisiinsa.

Kansalaisille ja yrityksille suunnatut vahvan vaikutuksen avainpalvelut

Alueiden komitea

2.16 **pitää** perustavan tärkeänä, että sähköisen hallinnon konkreettiseksi kehittämiseksi määritellään Euroopan laajuisesti sellaiset korkea lisäarvoa luovat palvelut, jotka saattavat vaikuttaa merkittävästi kansalaisiin, yrityksiin ja julkishallintoon ja joiden avulla voidaan edistää laaja-alaisesti kohdassa 2.20 mainittuja tekijöitä.

2.17 **toivoo**, että keskeiseksi palveluksi jo määriteltyjen sähköisten hankintojen yhteydessä

- kaikki jäsenvaltiot mukauttaisivat lainsäädäntönsä unionin asianomaiseen lainsäädäntöön
- jäsenvaltiot määrittelisivät organisatoriset edellytykset sähköisen hankinnan tukemiseksi
- saataisiin valmiiksi tekniset vähimmäisstandardit, jotka koskevat erilaisten alustojen yhteentoimivuutta ja turvallisuutta.

Sähköistä hallintoa edistävät keskeiset tekijät

Alueiden komitea

2.18 **katsoo**, että julkishallinnon innovointiprosessit ja sähköisen hallinnon kehittäminen riippuvat tietyistä tekijöistä, joita ovat julkisvirastojen organisointi, lainsäädännön yhdenmukaisuus unionitasolla, innovatiivisen toimintatavan yleisyys julkishallinnon työntekijöiden keskuudessa sekä tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvien toimintojen hallinnointi.

2.19 **ehdottaa**, että kyseisiin tekijöihin liittyvissä kysymyksissä tehtäisiin mm. seuraavanlaisia aloitteita:

- Olisi analysoitava ja tarkistettava julkishallinnon tukitoimintoja siinä tarkoituksessa, että yhtäältä tuettaisiin toimintasuunnitelmassa strategisen tärkeinä pidettävien sähköisten palvelujen tarjontaa kansalaisille ja yrityksille ja toisaalta tarkistettaisiin eräitä yhteistyön muodollisia toimintatapoja ja parannettaisiin digitaalisten asiakirjojen ja sähköpostin hyödyntämistä.
- Olisi toteutettava lainsäädäntötoimia, joiden avulla määriteltäisiin tieto- ja viestintätekniikkaa koskevia yhteisiä strategioita, sääntöjä, standardeja ja formaatteja tavoitteena edistää yhteentoimivuutta ja sovellettua yhteistyötä.
- Olisi järjestettävä koko henkilökunnalle laaja-alaista ja jatkuvaa koulutusta, joka suunnattaisiin etenkin teknisille asiantuntijoille (esimerkiksi verkot, järjestelmät, turvallisuus, yksityisyyden suoja), tieto- ja viestintätekniikkaa tiiviisti hyödyntäviin prosesseihin suoraan osallistuvalla henkilökunnalla (esimerkiksi Internet-teknologia, turvallisuus, yksityisyyden suoja) sekä innovointiin ja ajanmukaistamiseen ylei-

sesti tai epäsuorasti osallistuvalla henkilökunnalle (esimerkiksi tietotekniikan käyttötaito, yksityisyyden suoja).

- Olisi kannustettava käyttämään *open source* -alustoja, jotta edistettäisiin pienin investoinnein sähköisen hallinnon ja verkkopalvelujen kehittämistä myös pienissä hallintoyksiköissä.
- Olisi otettava käyttöön yhteisiä varmennusjärjestelmiä verkkopalvelujen käyttäjien tunnistamiseksi.
- Olisi saatettava käyttäjille suunnattu tiedotusaineisto yhteiseen käyttöön, jotta vältettäisiin päällekkäistä ja tarpeetonta tietoa ja parannettaisiin siten tietojen (mm. henkilötietojen) oikeellisuutta.
- Olisi perustettava alueellisia palvelukeskuksia, jotka voisivat käynnistää ja ylläpitää sähköisen hallinnon prosesseja, varmistaa kaikille osallistuville (etenkin pienille ja keskusuurille) hallintoyksiköille tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvien palvelujen tarjonnan ja hallinnoinnin, parantaa jatkuvasti tarjontaansa ja palvelujensa laatua sekä asettaa käyttöön ammattitaitoista työvoimaa ja teknisiä resursseja.

Osallistumisen ja demokraattisen päätöksenteon vahvistaminen Euroopassa

Alueiden komitea

2.20 **katsoo**, että julkisten päätöksentekoprosessien tehostaminen ja kansalaisten aiempaa laajempi osallistuminen kyseisiin prosesseihin on ratkaisevaa eurooppalaisen yhteiskunnan koheesion kannalta. Tieto- ja viestintätekniikalla voi tässä yhteydessä olla annettavaa eri tasoilla, mutta komitean mielestä lukuisia kysymyksiä uudenlaisen syrjäytymisen vaarasta päätöksentekoprosessien laatuun on vielä selvittämättä.

2.21 **katsoo**, että olisi siis paikallaan helpottaa yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja käyttökelpoisista ratkaisuista tiedottamista sekä edistää aloitteita, joiden avulla lisätään avoimuutta ja osallistumista julkisiin päätöksiin etenkin parlamenttien päätöksentekoprosesseissa.

2.22 **pitää** perustavan tärkeänä, että normeja laativien instituutioiden välisen viestinnän muotoja järjeistetään ja jäsenetään, jotta kaikki resurssit olisivat yhteisesti käytettävissä ja niitä käytettäisiin koordinoitusti. Tämä koskee etenkin kansalaisille ja yrityksille tarjottavia julkishallinnon palveluja.

2.23 **on tietoinen** siitä, että kansalaisten on hyödyllistä osallistua jatkuvaan prosessiin, jonka avulla pyritään parantamaan hallintotoimien ja julkishallinnon palvelujen laatua. Kansalaisten osallistumista voitaisiin helpottaa myös luomalla pysyvä virtuaalinen seurantajärjestelmä, jonka avulla koottaisiin palvelujen käyttäjien kommentteja ja ehdotuksia.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen tehokkuuden parantaminen”

(2007/C 146/10)

ALUEIDEN KOMITEA

- kannattaa ehdotusta ottaa käyttöön kymmenen päivän vähimmäismääräaika, jotta hankintaviranomaisia estettäisiin tekemästä hankintasopimuksia ennen kuin hankintapäätöksestä on ilmoitettu kilpailulle palveluntarjoajille. Näin päätökset voidaan tarkistaa ennen kuin ne ovat lainvoimaisia, mikä on sekä hankintaviranomaisten että palveluntarjoajien edun mukaista.
- katsoo, että ehdotus lainvastaisten suorien hankintasopimusten estämiseksi on liian pitkälle menevä, ja puoltaa nykyistä vahingonkorvausjärjestelmää. Euroopan komissio väittää, että lainvastaiset suorat sopimukset ovat suuri ongelma, mutta ei osoita esimerkiksi aihetta koskevia yksityiskohtaisia tilastoja esittämällä, että asia todellakin on näin. Alueiden komitea kehottaa Euroopan komissiota esittämään yksityiskohtaisia tietoja lainvastaisten suorien hankintasopimusten yleisyydestä.
- on sitä mieltä, että muutoksenhakua koskevien direktiivien soveltuvuus kynnysarvon ylittäviin, liitteen II B-kohdassa mainittujen palvelujen hankintoihin vaikuttaa epäselvältä. Alueiden komitea katsoo, että muutoksenhaut B-kategoriaan kuuluvia palveluita koskeviin hankintapäätöksiin tulee nimenomaisesti sulkea muutoksenhakua koskevien direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle ja että on jätettävä yksinomaan jäsenvaltioiden päätettäväksi, miten taataan palveluntarjoajien oikeussuoja B-kategoriaan kuuluvien palvelujen hankinnan yhteydessä. Monilla kyseisistä palveluista, kuten sairaanhoito- ja sosiaali-alan palveluilla, on keskeinen asema alue- ja paikallisviranomaisten toiminnassa. EU:n toimivaltuudet kyseisillä aloilla ovat erittäin rajalliset, eikä niitä pidä lisätä kiertoteitse julkisten hankintojen muutoksenhakua koskevien direktiivien avulla.

Viiteasiakirja

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivien 89/665/ETY ja 92/13/ETY muuttamisesta julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen tehokkuuden parantamiseksi

KOM(2006) 195 lopullinen

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivien 89/665/ETY ja 92/13/ETY muuttamisesta julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen tehokkuuden parantamiseksi, KOM(2006) 195 lopullinen — 2006/0066 COD,

ottaa huomioon Euroopan komission 4. toukokuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan 15. joulukuuta 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 182/2006 rev. 2), jonka esittelijä oli Värmlandin läänin maakärjävaltuuston jäsen Catarina Segersten Larsson, (SE, PPE),

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

1.1 AK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen uudeksi muutoksenhakudirektiiviksi, sillä se katsoo, että tehokas ja entistä avoimempi muutoksenhakujärjestelmä parantaa palveluntarjoajille annettavaa suojaa, mikä toivottavasti lisää niiden halukkuutta esittää tarjous. Se lisää kilpailua, mikä hyödyttää hankintaviranomaisia.

1.2 Alueiden komitea katsoo kuitenkin, että yksinkertainen sääntelyjärjestelmä on yksi tärkeimmistä edellytyksistä saada oikeudenkäyntien lukumäärää vähennettyä. Yksinkertaisia sääntöjä on helpompi noudattaa, ja väärinkäsitysten määrä vähenee. Valitettavasti hankintoja koskevilla uusilla direktiiveillä tämä ei toteudu. Hankintaviranomaiset voivat tehdä helposti virheitä hankintadirektiivien sisältämien monimutkaisten menettelysääntösten vuoksi. Tämä koskee etenkin pienien kuntien ja alueiden viranomaisia, joilla ei ole käytettävissään hankintalainsäädännön asiantuntemusta. AK muistuttaa Euroopan komissiota lisäksi siitä, että suurimman osan julkisista hankinnoista hoitavat alue- ja paikallisviranomaiset eivätkä valtion viranomaiset.

1.3 AK katsoo niin ikään, että hankintasääntösten rikkomisesta aiheutuvilla liian kovilla seuraamuksilla voi etenkin monimutkaiseen sääntelyjärjestelmään yhdistettyinä olla kielteisiä seurauksia. Niistä yksi on se, että hankintaviranomaiset yksinkertaisesti lakkaavat ostamasta ulkoisia palveluita ja tuottavat ne sen sijaan itse. Toisena seurauksena voi olla liiallisen huomion

kiinnittäminen alimpaan hintaan. Halvinta tarjousta on vaikea kyseenalaistaa. Sitä vastoin tarjouksen laatu- ja laatu- ja vastavalmilaisia muuttujia on helpompi asettaa kyseenalaiseksi.

1.4 Alueiden komitea kannattaa ehdotusta ottaa käyttöön kymmenen päivän vähimmäismääräaika, jotta hankintaviranomaisia estettäisiin tekemästä hankintasopimuksia ennen kuin hankintapäätöksestä on ilmoitettu kilpaileville palveluntarjoajille. Näin päätökset voidaan tarkistaa ennen kuin ne ovat lainvoimaisia, mikä on sekä hankintaviranomaisten että palveluntarjoajien edun mukaista. Alueiden komitea kannattaa myös ehdotusta siitä, että jäsenvaltiot voivat vaatia, että muutoksenhakuun ryhtyvä taho ilmoittaa hankintaviranomaiselle väitetystä virheellisestä menettelystä sekä aikomuksestaan hakea muutosta. Samalla alueiden komitea kehottaa komissiota selvittämään kymmenen päivän määräajan käyttöönoton vaikutuksia jo vuoden kuluttua. Näin voidaan kartoittaa, haetaanko muutoksia entistä huomattavasti enemmän, kuten useissa jäsenvaltioissa on tapahtunut.

1.5 AK katsoo kuitenkin, että ongelmia voi aiheutua sääntösten vastaisesti solmittujen sopimusten vaikutuksista. Ehdotetussa direktiivissä todetaan, että kyseisenlaiset sopimukset katsotaan pätemättömiksi, mutta alueiden komitean mielestä asia on jätettävä jäsenvaltioiden päätettäväksi, jotta ne voivat mukauttaa kansalliset sopimus- ja vahingonkorvauslainsäädäntönsä.

1.6 Komitea suhtautuu myös epäilevästi komission oletukseen siitä, että kymmenen päivän määräajan käyttöönotto voisi alussa lisätä muutoksenhakujen määrää muutamalla prosenttiyksiköllä. Esimerkiksi Ruotsissa muutoksenhakujen määrä kasvoi alussa 150 prosentilla sen jälkeen, kun siellä otettiin käyttöön ehdotettua määräaikaan vastaava määräaika. Muutostenhakujen määrä on kasvanut myös alkuvaiheen jälkeen ⁽¹⁾.

1.7 Alueiden komitea katsoo, että ehdotus lainvastaisten suorien hankintasopimusten estämiseksi on liian pitkälle menevä, ja puoltaa nykyistä vahingonkorvausjärjestelmää. Euroopan komissio väittää, että lainvastaiset suorat sopimukset ovat suuri ongelma, mutta ei osoita esimerkiksi aihetta koskevia yksityiskohtaisia tilastoja esittämällä, että asia todellakin on näin. AK kehottaa Euroopan komissiota esittämään yksityiskohtaisia tietoja lainvastaisten suorien hankintasopimusten yleisyydestä. Internetissä tehty kysely, johon komission asiakirjassa viitataan, on aivan liian puutteellinen, jotta sitä voitaisiin käyttää perustana tällaiselle perinpohjaiselle muutokselle. Se, että pakollinen hankintailmoitus koskee kaikkia sellaisia kynnysarvon ylittäviä julkisia sopimuksia, jotka hankintaviranomainen katsoisi voivansa tehdä ilman muodollista tarjousmenettelyä siihen liittyvine odotusaikoina, merkitsee huomattavaa puuttumista hankintayksiköiden toimintaan. Kyse on tällöin muun muassa sopimuksista omien yritysten kanssa sekä tietyistä kuntien välistä yhteistyötä koskevista sopimuksista. AK on aiemmissa lausunnoissaan viitannut ongelmiin, jotka liittyvät hankintoihin

omilta yrityksiltä ja jotka ilmenevät kuntien välisessä yhteistyössä. Komitea katsoo, että hankintoja koskevalla lainsäädännöllä ei pidä vaikeuttaa kyseisiä prosesseja tai tehdä niistä mahdottomia.

1.8 Muutoksenhakua koskevien direktiivien soveltuvuus kynnysarvon ylittäviin, liitteen II B-kohdassa ⁽²⁾ mainittujen palvelujen hankintoihin vaikuttaa epäselvältä. Alueiden komitea katsoo, että muutoksenhaut B-kategoriaan kuuluvia palveluita koskeviin hankintapäätöksiin tulee nimenomaisesti sulkea muutoksenhakua koskevien direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle ja että on jätettävä yksinomaan jäsenvaltioiden päätettäväksi, miten taataan palveluntarjoajien oikeussuoja B-kategoriaan kuuluvien palvelujen hankinnan yhteydessä. Monilla kyseisistä palveluista, kuten sairaanhoito- ja sosiaali-alan palveluilla, on keskeinen asema alue- ja paikallisviranomaisien toiminnassa. EU:n toimivaltuudet kyseisillä aloilla ovat erittäin rajalliset, eikä niitä pidä lisätä kiertoteitse julkisten hankintojen muutoksenhakua koskevien direktiivien avulla. AK katsoo, että on jätettävä täysin jäsenvaltioiden päätäntävaltaan, minkälaisia oikeuskeinoja sovelletaan niin B-kategoriaan kuuluvien palvelujen hankintoihin kuin kynnysarvot ylittäviin hankintoihin.

1.9 AK kannattaa ehdotusta todistusmenettelyn ja sovittelua koskevien määräysten poistamisesta.

2. Alueiden komitean suositukset

Suositus 1

Komission ehdotus direktiivin 89/665/ETY 1 artiklan 3 kohdan muuttamiseksi

Komission ehdotus direktiivin 92/13/ETY 1 artiklan 3 kohdan muuttamiseksi

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on muutoksenhakumenettelyt, joiden yksityiskohtaisista säännöistä kukin jäsenvaltio voi itse päättää ja jotka ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka ovat tai ovat olleet tavoittelemassa tiettyä julkista sopimusta, ja joiden etua väitetty virheellinen menettely on loukannut tai saattaa loukata.	Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on muutoksenhakumenettelyt, joiden yksityiskohtaisista säännöistä kukin jäsenvaltio voi itse päättää ja jotka ovat ainakin niiden hankintaa koskevat vaatimukset täyttämään pystyvien tahojen käytettävissä, jotka ovat tai ovat olleet tavoittelemassa tiettyä julkista sopimusta, ja joiden etua väitetty virheellinen menettely on loukannut tai saattaa loukata.

Perustelu

Muutosehdotuksella pyritään varmistamaan, että muutoksenhakua voivat hakea ainoastaan sellaiset palveluntarjoajat, jotka pystyvät tosiasiallisesti toimittamaan hankintaviranomaisen haluamat palvelut.

⁽¹⁾ Julkisten hankintojen lautakunta (*Nämnden för offentlig upphandling*), vuosien 2003 ja 2004 vuosikertomus.

⁽²⁾ Julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta annettu direktiivi 2004/18/EY.

Suositus 2

Komission ehdotus direktiivin 89/665/ETY 2 artiklan 4 kohdan muuttamiseksi**Komission ehdotus direktiivin 92/13/ETY 2 artiklan 4 kohdan muuttamiseksi**

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltiot voivat säätää, että harkitessaan väliaikaisten toimenpiteiden toteuttamista muutoksenhakumenettelystä vastaava elin voi ottaa huomioon kaikki edut, joille näillä toimenpiteillä mahdollisesti aiheutetaan haittaa, sekä yleisen edun, ja päättää olla toteuttamatta näitä toimenpiteitä, jos niiden kielteiset seuraukset voisivat olla myönteisiä suuremmat.	Jäsenvaltiot voivat säätää, että harkitessaan väliaikaisten toimenpiteiden toteuttamista muutoksenhakumenettelystä vastaava elin voi ottaa huomioon kaikki edut, joille näillä toimenpiteillä mahdollisesti aiheutetaan haittaa, sekä <u>erityisesti</u> yleisen edun, ja päättää olla toteuttamatta näitä toimenpiteitä, jos niiden kielteiset seuraukset voisivat olla myönteisiä suuremmat.

Perustelu

Yleisen edun merkitystä on korostettava enemmän.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Pk-yritysten kasvun rahoittaminen”

(2007/C 146/11)

ALUEIDEN KOMITEA

- suosittaa painokkaasti, että toimien vaikutuksia pk-yrityksiin arvioidaan jatkuvasti, kun laaditaan uutta EU-lainsäädäntöä ja uusia politiikkoja, joilla saattaa olla suora vaikutus pk-yritysten kehitykseen.
- suosittaa, että ryhdytään toimiin, jotta pk-yritykset saisivat helposti rahoitusta sitä välittäviltä laitoksilta ja organisaatioilta, jotka ovat vastuussa yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen täytäntöönpanosta. AK suosittaa niin ikään, että EIP-ryhmä toimisi ennakoivammin tiedottaessaan roolistaan, lisäarvostaan sekä keinoista hyödyntää yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen uusia välineitä.
- suosittaa painokkaasti, että Euroopan komissio sisällyttää alueelliset parhaat käytänteet tuleviin Euroopan tason keskusteluihinsa. Alueet voivat stimuloida mahdollista yksityistä pääomaa, luomalla ja rahoittamalla yksityisiltä lainatun pääoman verkostoja, joissa yksityiset sijoittajat ja siemenvaiheen ja käynnistämävaiheen yritykset kohtaavat.
- suosittaa voimakkaasti, että rahoitustoimien ohella otetaan käyttöön täydentäviä välineitä. Alueet ovat tärkeitä pk-yritysten tuekseen tarvitsemien infrastruktuurien tarjoajia; tällaisia infrastruktuureja ovat esimerkiksi klusterit ja ammattikoulutus. Lisäksi alueet voivat tarjota arvokasta kokemustaan, kun on kyse (ESR:n rahoittamasta) yrityshautomoiden perustamisesta: alueet voivat tukea innovaatioita, ja tarjota yritysvalmennusta ja investointivalmiusohjelmia. Yrityshautomoiden yritykset käyttävät yhteisiä palveluja ja niillä on yhteinen henkilöstöpolitiikka. Yrittäjyys on myös syytä sisällyttää koulutusohjelmiin. Juuri tällaisten toimien täydentävyys parantaa aloittavien yritysten mahdollisuuksia menestyä.

Viiteasiakirja

Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Pk-yritysten kasvun rahoittaminen — enemmän eurooppalaista lisäarvoa

KOM(2006) 349 lopullinen

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan ja talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle — Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Pk-yritysten kasvun rahoittaminen — enemmän eurooppalaista lisäarvoa, KOM(2006) 349 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 29. kesäkuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokuntansa 15. joulukuuta 2006 hyväksymän lausunnon luonnoksen CdR 338/2006 rev. 1, jonka esittelijä oli Flevolandin lääninvaltuuston johtokunnan jäsen Harry Dijkma (NL, ALDE),

sekä katsoo seuraavaa:

Euroopassa 23 miljoonaa pk-yritystä tuottaa 67 prosenttia unionin BKT:sta ja tarjoaa 75 miljoonaa työpaikkaa. Eräillä aloilla työllisistä jopa 80 prosenttia työskentelee pk-yrityksissä, ja 99 prosenttia kaikista yrityksistä luokitellaan mikroyrityksiksi (ne koostuvat 1-9 henkilöstä).

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Lissabonin prosessin tukeminen

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **on tyytyväinen** pk-yritysten kasvun rahoittamista käsittelevään Euroopan komission tiedonantoon, jossa esitetään selkeä analyysi unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden ongelmista ja välineistä.

1.2 **yhtyy** keväällä 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiin, joissa korostetaan, että yhdentyneet rahoitusmarkkinat ja rahoituksen asianmukainen saatavuus ovat ratkaisevia pk-yritysten kasvulle. Lissabonin prosessi tarjoaa puitteet, joiden avulla voidaan parantaa rahoituksen saatavuutta toteuttamalla uudistuksia jäsenvaltioissa ja EU:n laajuisesti. Lissabonin uudistusten onnistumisessa keskeistä on paikallis- ja alueviranomaisien osallistuminen. Tukeakseen eri hallintotasojen todellista kumppanuutta, alueiden komitea on tehnyt Euroopan laajuisen selvityksen paikallis- ja alueviranomaisien osallistumisesta kansallisiin uudistusohjelmiin, analysoinut paikallis- ja alueviranomaisien näkökulmia kansallisissa uudistusohjelmissä ja käynnistänyt Lissabonin prosessin seurantafoorumin.

Parempi ympäristö riskipääomasijoituksille

1.3 **toteaa**, että — huolimatta huomattavasta edistymisestä viime vuosina — on selvää, että tarvitaan lisää toimintaa ja uusia välineitä, mikäli Euroopan halutaan saavuttavan Lissabonin

toimintasuunnitelman tavoitteet. Euroopan riskipääomamarkkinat toimivat yhä ”vajaateholla”. Tämä kuvastaa markkinoiden epäonnistumista yrityksen siemenvaiheessa tai sitä edeltävässä vaiheessa ja alkuvaiheen oman pääoman rahoituksessa, mikä johtuu ongelmista sekä riskipääoman tarjonnassa että sen kysynnässä. Tästä seuraa, ettei mahdollisia innovaatioita hyödynnetä täysimääräisesti, mikä hidastaa talouskasvua ja vähentää työllisyyttä. Lisäksi vain harvat innovatiivista teknologiaa hyödyntävät eurooppalaiset alkuvaiheen yritykset ovat kasvaneet alansa johtaviksi yrityksiksi maailmassa.

1.4 **on tyytyväinen**, että unionin toimielimet ja jäsenvaltiot pyrkivät luomaan edellytykset sille, että vuoteen 2013 mennessä pääomasijoitusrahastojen sijoitukset siemen- ja käynnistysvaiheen yrityksiin voidaan kolminkertaistaa kestäväällä tavalla.

1.5 **toteaa**, että Euroopan pääoma- ja pankkijärjestelmät vaihtelevat yhä huomattavasti jäsenvaltioittain ja että tarvitaan lisää harmonisointia sen varmistamiseksi, että pk-yrityksillä on tasavertaiset edellytykset hyödyntää sisämarkkinoiden mahdollisuuksia ja edistää kasvua ja työllisyyttä.

1.6 **yhtyy** komission **käsitykseen**, jonka mukaan irtautumisstrategia on äärimmäisen tärkeä kaikille pääomasijoituksille. AK on komission kanssa samaa mieltä siitä, että monet Euroopan osakemarkkinat tarjoavat hyviä vaihtoehtoja, joiden avulla kasvuyritykset voivat hankkia pääomaa. Sen vuoksi komitea on tyytyväinen toimiin, joilla kasvuosakkeiden markkinoin helpotetaan rahoituksen saatavuutta EU:n laajuisesti.

1.7 **toteaa**, että alkuvaiheen riittämätön rahoitus haittaa nykyään kasvua ja innovaatiota EU:ssa. AK on samaa mieltä komission kanssa siitä, että sijoitusten onnistuminen edellyttää jatkossakin rahastojen erikoistumista ja alan asiantuntemuksen hankkimista.

1.8 **on samaa mieltä** komission kanssa siitä, että pääomasi-joitusrahoitusten olisi yhtenäismarkkinoilla pystyttävä hankki-maan pääomaa ja tekemään sijoituksia yli valtionrajojen ilman kohtuuttomia veroseuraamuksia tai raskasta byrokratiaa. Komitea kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että rajatylittävien sijoitusten yhtey-dessä taataan tasapuoliset mahdollisuudet tarjoava reilu kilpailu, mikä yhdenmukaistaisi veroseuraamuksia ja vähentäisi byrokra-tiaa vastavuoroisuuden pohjalta.

1.9 **on tyytyväinen** uuteen eurooppapatenttia koskevaan ehdotukseen, jolla vähennetään pk-yritysten kustannuksia. Nykyisen eurooppapatentin korkeat kustannukset haittaavat innovaatioiden nopeaa kaupallistamista.

Lisää velkarahoitusta pk-yrityksille

1.10 **toteaa**, että pankkilainat ovat edelleen tärkein pk-yritysten rahoituslähde. Komitea pahoittelee, että pankkien uusien Basel II vakavaraisuussäännösten myötä riskipainotuk-sessa riskialttiimman kaupallisen lainaamisen painotus nousee 50 prosentilla, mikä kasvattaa melko varmasti aloittavien inno-vatiivisten yritysten lainakuluja.

1.11 **pahoittelee**, että pk-yritysten rahoituksen saatavuuden suurin ongelma on suurten pankkien vetäytyminen paikallisilta markkinoilta maaseudulla sekä harvaan asutuilla ja taloudellisesti heikoilla alueilla. Näin ollen pk-yritykset ovat yhä riippuvai-sempia paikallisista pankeista, jotka erikoistuvat pk-yrityksille lainaamiseen. Alan lainsäädännön muuttamisella voisi olla suuri vaikutus pk-yritysten rahoituksen saatavuuteen.

1.12 **toteaa**, että Euroopassa on paljon kulttuurisia erityis-piirteitä, jotka tarjoavat myös kasvupotentiaalia. Pk-yrityksiä on tuettava niiden riskikäyttäytymisen ja yrittäjyyskulttuurin pa-rantamisessa. Näin voidaan torjua kasvua haittaavia esteitä.

EU:n panos pk-yritysten rahoittamiseen

1.13 **toteaa**, että riskipääoman hankkimiseksi tarvitaan konk-reettisia, kohderyhmäkohtaisesti suunniteltuja ratkaisuja. Aluevir-anomaisten mahdollisuudet hankkia pääomaa riskipääomarahas-toille ovat rajalliset, ja komitea on tyytyväinen EAKR:n mahdoli-suuteen tarjota pääomaa alueellisille riskipääomarahastoille. Jul-kisen rahoituksen saaminen edullisin ehdoin muuttaa yksityisten sijoittajien riskin ja tuoton suhdetta ja alentaa heidän kynnystään sijoittaa riskipääomamarkkinoille.

1.14 **on tyytyväinen** seitsemänteen tutkimuksen puiteohjel-maan, kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmaan sekä JEREMIE-aloitteeseen sisältyviin EU:n välineisiin.

1.15 **on tyytyväinen** Euroopan aluekehitysrahastosta annet-tuun asetukseen sisältyvään mahdollisuuteen hyödyntää EU:n osarahoitusta sellaisen "tietoseteli"-järjestelmän luomiseen, jonka avulla edistetään innovaatioiden markkinoillepääsyä.

1.16 **toteaa**, ettei Euroopan investointipankilla (EIP) eikä Eu-roopan investointirahastolla (EIR) ole käytössään keinoja yllä-pittää suoria suhteita pk-yrityksiin, mutta niiden tehtävänä on tarjota teknistä apua ja pääomaa yhdessä JEREMIE-aloitteen ja yhteisöaloiteohjelmien välineiden kanssa rahoituslaitosten ja organisaatioiden välityksellä jäsenvaltioissa ja niiden alueilla.

1.17 **toteaa**, että EU:n välineet keskittyvät pitkälti aloittaviin ja erittäin menestyviin yrityksiin huolimatta siitä, että 75 prosenttia pk-yrityksistä ei kuulu näihin ryhmiin.

2. Alueiden komitean suositukset

Lissabonin prosessin tukeminen

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **suositaa**, että komissio kannustaa etsimään monipuo-lisia ratkaisuja pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantami-seksi, jotta rahoitusta voidaan tarjota tapauskohtaisesti kunkin pk-yrityksen tarpeita vastaavasti. Euroopan pk-yritysten moni-naisuus on eräs Euroopan talouden tärkeimmistä voimavaroista.

2.2 **suositaa** sen vuoksi **painokkaasti**, että toimien vaiku-tuksia pk-yrityksiin arvioidaan jatkuvasti, kun laaditaan uutta EU-lainsäädäntöä ja uusia politiikkoja, joilla saattaa olla suora vaikutus pk-yritysten kehitykseen.

Parempi ympäristö riskipääomasijoituksille

2.3 **suositaa**, että komissio ja jäsenvaltiot hyödyntävät nykyistä enemmän riskipääomasijoituksiin liittyviä järjestelyjä ja riskinjakomalleja kannustaakseen yksityisiä sijoittajia käyttämään riskipääomavälineitä pk-yritysten toiminnan rahoittamiseen.

2.4 **suositaa** sellaisten politiikkojen laatimista, joilla pyritään muuttamaan kulttuuria ja kannustamaan riskinottoon. Tämä auttaisi Lissabonin tavoitteiden saavuttamisessa. AK **suositaa** lisäksi, että komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät edelleen politiikko-jensa avulla poistamaan epäonnistumisen leiman erityisesti konkurssitapauksissa, joihin ei liity petosta.

Lisää velkarahoitusta pk-yrityksille

2.5 **uskoo**, että Euroopan vähittäispankkimarkkinoilla toimivien luottolaitosten moninaisuus ilmentää rahoitustuotteiden ja -palveluiden monipuolista kysyntää yksityishenkilöiden, pk-yritysten, yritysten ja paikallisviranomaisten piirissä. Sen varmistamiseksi, että tämä kysyntä täytetään jatkuvasti, komitea **suositaa**, että EU:n lainsäädännössä ei suosittaisi mitään tiettyä pankkimallia tai asiakastyyppejä.

2.6 **suositaa**, että paikallis- ja alueviranomaisten kokemukset otetaan huomioon vaihdettaessa tietoja ja parhaita käytänteitä komission järjestämissä aihekohtaisissa työkonferensseissa ja pyöreän pöydän keskusteluissa. Jäsenvaltioiden tärkeimpien toimijoiden välinen tietojenvaihto on ratkaisevan tärkeää, mikäli halutaan pysyä ajan tasalla melko pienissä riskipääomaa tarjoavissa piireissä.

2.7 **ennakoi**, että väestön ikääntymisen vuoksi paljon yrityksiä tulee myyntiin ja että sen vuoksi haltuunottojen (kokonaan tai osittain) rahoitukseen tulee kiinnittää huomiota.

EU:n panos pk-yritysten rahoittamiseen

2.8 **suositaa**, että parannetaan pk-yritysten ja varsinkin mikroyritysten pääsyä seitsemänten tutkimuksen puiteohjelmaan kuuluvien yhteistyöohjelmien piiriin.

2.9 **suositaa**, että ryhdytään toimiin, jotta pk-yritykset saisivat helposti rahoitusta sitä välittäviltä laitoksilta ja organisaatioilta, jotka ovat vastuussa yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen täytäntöönpanosta. AK **suositaa** niin ikään, että EIP-ryhmä toimisi ennakoivammin tiedottaessaan roolistaan, lisäarvostaan sekä keinoista hyödyntää yhteisöaloiteohjelmien ja JEREMIE-aloitteen uusia välineitä.

2.10 **suositaa**, että seurataan jatkuvasti Euroopan rahoitusmarkkinoilla avautuvia tilaisuuksia ja ilmeneviä haasteita, joita ovat esimerkiksi demografisen muutoksen vaikutukset.

2.11 **suositaa** Euroopan investointirahaston roolin vahvistamista, sillä se tukee alueellisia riskipääomarahastoja. Euroopan investointirahaston tulisi sen vuoksi harkita tiedon ja kokemusten jakamista alueellisille rahastoille, joiden pääoma on alle 35 miljoonaa euroa.

2.12 **suositaa**, että yhdistetään olemassa olevat pk-yritysten tietopalvelupisteet EU-, jäsenvaltio- ja aluetasolla ja luodaan avoimesti toimiva ja helppopääsyinen keskitetty tietopalvelupiste. Lisäksi nykyisten alueellisten elinten ja hallinnon palvelujen Internet-toimintojen (sähköisen hallinnon) käyttöä tulisi edistää.

Parempi hallintotapa

2.13 **suositaa painokkaasti**, että Euroopan komissio sisällyttää alueelliset parhaat käytänteet tuleviin Euroopan tason keskusteluihinsa. Alueet voivat stimuloida mahdollista yksityistä pääomaa, luomalla ja rahoittamalla yksityisiltä lainatun pääoman verkostoja, joissa yksityiset sijoittajat ja siemenvaiheen ja käynnistämävaiheen yritykset kohtaavat.

2.14 **suositaa voimakkaasti**, että rahoitustoimien ohella otetaan käyttöön täydentäviä välineitä. Alueet ovat tärkeitä pk-yritysten tuekseen tarvitsemien infrastruktuurien tarjoajia; tällaisia infrastruktuureja ovat esimerkiksi klusterit ja ammattikoulutus. Lisäksi alueet voivat tarjota arvokasta kokemustaan, kun on kyse (ESR:n rahoittamasta) yrityshautomoiden perustamisesta: alueet voivat tukea innovaatioita, ja tarjota yritysvalmennusta ja investointivalmiusohjelmia. Yrityshautomoiissa yritykset käyttävät yhteisiä palveluja ja niillä on yhteinen henkilöstöpolitiikka. Yrittäjäys on myös syytä sisällyttää koulutusohjelmiin. Juuri tällaisten toimien täydentävyys parantaa aloittavien yritysten mahdollisuuksia menestyä.

2.15 **suositaa**, että jäsenvaltiot ja EU tehostavat pyrkimysään sisämarkkinoiden toteuttamiseksi, panevat aihetta koskevan sisämarkkinalainsäädännön täytäntöön ja poistavat kaikki rajatylittävää yhteistyötä haittaavat perusteettomat hallinnolliset esteet — myös verotusta ja vientiluottovakuutuksia koskevat esteet — kilpailukyyn ja Euroopan markkinoiden avoimuuden parantamiseksi globaalissa taloudessa.

2.16 **suositaa**, että kannustetaan bisnesenkeleiden osallistumista alueelliseen talouskehitykseen koko Euroopassa ja päinvastoin. On tiedossa, että bisnesenkelit harjoittavat liiketoimintaa mieluiten omilla alueillaan eli 100-150 kilometrin säteellä kotipaikastaan. Bisnesenkeleiden verkostot tarvitsevat lisää näkyvyyttä.

2.17 **suositaa**, että hyödynnetään alueellisia käyttöpääomarahastoja, joissa julkinen osallistuminen ohjataan rahaston tai rahastorakenteen kautta, jotta saadaan aikaan yksityissektorin investointikyyn kerrannaisvaikutuksia. Uusien valtiontukisääntöjen tulisi tarjota alueille mahdollisuus käyttää jatkossakin tätä kestävävä välinettä.

2.18 **suositaa**, että EU:n riskipääomavälineillä tuetaan alueellisia ja valtiollisia välineitä. Yhteisrahoituksen lisääminen kasvattaa rahaston kokoa ja auttaa sitä saavuttamaan kriittisen massan, ja rahasto voisi menestyä monipuolisuuden ansiosta paremmin. Tämä edistäisi myös rajatylittäviä investointeja ja järjestelmien yhtenäistämistä sekä vähentäisi markkinoiden pirstoutumista.

Bryssel 13. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheista ”Eurooppalaisten koulutusjärjestelmien tehokkuus ja tasapuolisuus” ja ”Eurooppalainen tutkintojen viitekehys elinikäisen oppimisen edistämiseksi”

(2007/C 146/12)

ALUEIDEN KOMITEA

- huomauttaa, että koulutusjärjestelmän ulkopuolelle jääminen on ensimmäinen askel kohti syrjäytymistä, jota seuraa työllisyysjärjestelmän sekä kulttuuri-, sosiaali- ja yhteiskuntaelämän ulkopuolelle jääminen. Komitea korostaakin toistamiseen koulunkäynnin keskeyttämistä ehkäisevien toimien merkitystä, sillä kyseinen ilmiö vaikuttaa haitallisesti kilpailukykyyn ja yhteenkuuluvuuteen.
- toteaa, että pitkällä aikavälillä esikouluopetus ja varhaisessa vaiheessa toteutetut kohdennetut ohjelmat tuottavat koko elinikäistä oppimista ajatellen suurimman hyödyn etenkin, kun kyseessä ovat kaikkein heikoimmassa asemassa olevat. Komitea muistuttaa, että on syytä soveltaa monialaista toimintatapaa, jossa keskeinen vastuu on alue- ja paikallisviranomaisilla.
- katsoo, että korkeakoulutuksen nykyaikaistaminen on ratkaisevan tärkeää nopeasti kehittyvässä osaamisyhteiskunnassa. Korkea-asteen oppilaitokset ovat ”osaamiskolmion” keskeinen tekijä, sillä niillä on toisiinsa liittyviä tehtäviä koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan aloilla. Alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli ohjattaessa rahoitusta korkea-asteen opetusjärjestelmien nykyaikaistamiseen.
- kannattaa kahtalaista tavoitetta eli tutkintojen avoimuuden lisäämistä ja liikkuvuuden edistämistä Euroopan unionissa. Komitea painottaa kuitenkin, että eurooppalaista tutkintojen viitekehystä tulisi kehittää edelleen jäsenvaltio- ja aluetasolla. Vastuu uudistuksesta on näin ollen jätettävä jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille aiheesta ”Eurooppalaisten koulutusjärjestelmien tehokkuus ja tasapuolisuus”, KOM(2006) 481 lopullinen — SEK(2006) 1096,

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi, KOM(2006) 479 lopullinen,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös integroidun toimintaohjelman perustamisesta elinikäisen oppimisen alalla”, CdR 258/2004 fin ⁽¹⁾,

ottaa huomioon selvityksen ja suositukset, jotka perustuvat toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden valvontaverkon toiseen koekuulemiseen (DI/CdR 2/2007); valvontaverkkoon kuuluu tällä hetkellä 49 osapuolta, ja se on luotu aiheista ”Parempi säädöskäytäntö 2004” (CdR 121/2005 fin) ja ”Suuntaviivat toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamiselle ja valvonnalle” (CdR 220/2004 fin) laadittujen lausuntojen nojalla,

ottaa huomioon neuvoston 19. lokakuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokunnan 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan 30. marraskuuta 2006 hyväksymän lausunto-luonnoksen (CdR 335/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli flaamilaisen hallituksen ministeri Geert **Bourgeois** (BE, PPE),

hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 14. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille — Eurooppalaisten koulutusjärjestelmien tehokkuus ja tasapuolisuus

Tehokkuuteen ja tasapuolisuuteen tähtäävä suunnittelu

ALUEIDEN KOMITEA

1.1 **kiittää** komissiota sen panoksesta koulutus- ja ammattikoulutusjärjestelmien uudistamisesta käytävään keskusteluun ja **on** komission kanssa **samaa mieltä** siitä, että vastuu uudistuksesta tulee jättää jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

1.2 **on samaa mieltä siitä**, että vie aikaa ennen kuin koulutukseen tehdyt investoinnit alkavat kantaa hedelmää, joten hallitusvallan käyttäjien olisi rahoitusta priorisoimalla mahdollistettava pitkän aikavälin suunnittelu paikallisella, alueellisella ja valtiollisella tasolla. Useilla tiedonantoon sisältyvillä ehdotuksilla saattaa itse asiassa olla budjettivaikutuksia alue- ja paikallistasolla.

1.3 **tunnustaa** pitkän aikavälin suunnittelun tärkeyden, mutta korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset on kutsuttava mukaan elinikäisen oppimisen strategioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

1.4 **yhtyy** näkemykseen, että koulutusjärjestelmien sisälle tarvitaan arviointikulttuuria, mutta korostaa olevan tärkeää, että lisätään tietoisuutta voimavarojen tehokkaasta käytöstä ⁽²⁾. Komitea **kiinnittää huomiota** siihen, että varhaiskasvatukseen pääsyä haittaavien taloudellisten esteiden poistaminen on tärkeä

mutta ei riittävä poliittinen toimenpide. Koska esiopetus ei useimmissa maissa sisälly oppivelvollisuuskoulutukseen, vanhemmat lähettävät lapsiaan esikouluihin vapaaehtois pohjalta.

1.5 **katsoo**, että poliittisilla toimenpiteillä ei pitäisi tähdätä pelkästään esikouluikäisten lasten koulunkäynnin yleistymiseen vaan olisi myös toteutettava lasten vanhemmille suunnattuja kannustus- ja tukitoimia, joiden avulla edistetään säännöllistä esikouluopetukseen osallistumista etenkin niiden lasten keskuudessa, jotka ovat muita heikommassa asemassa sosiaalisen taustansa taikka vuoristo-, maaseutu- tai haja-asutusalueella asumisen takia.

1.6 **tähdentää**, että tehokas varhaislapsuudessa annettava koulutus edellyttää pätevää kasvatustieteellisen koulutuksen saanutta henkilökuntaa, ja kehottaa sen vuoksi tehostamaan opettajankoulutusta.

1.7 **kannustaa** tähän liittyen tukemaan arvioinnin parantamista ja laadunvarmistamisen edistämistä koskevien parhaiden käytänteiden vaihtoa sekä paikallisyhteisöiden ja alueiden rajatylittäviä verkostoja.

1.8 **huomauttaa**, että koulutusjärjestelmän ulkopuolelle jääminen on ensimmäinen askel kohti syrjäytymistä, jota seuraa työllisyysjärjestelmän, ja laajemmassa merkityksessä kulttuuri-, sosiaali- ja yhteiskuntaelämän, ulkopuolelle jääminen. Komitea **korostaakin toistamiseen** ⁽³⁾ koulunkäynnin keskeyttämistä ehkäisevien toimien merkitystä, sillä kyseinen ilmiö vaikuttaa haitallisesti kilpailukykyyn ja yhteenkuuluvuuteen ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ EUVL C 164, 5.7.2005, s. 59.

⁽²⁾ CdR 21/2000 fin.

⁽³⁾ Helsingissä 29. syyskuuta 2006 järjestetyn AK:n konferenssin ”Tiedon lähteillä — kilpailukykyyn edistäminen peruskoulutuksen avulla” päätelmät.

⁽⁴⁾ <http://www.cor.europa.eu/en/presentation/educ.asp>.

1.9 **on tyytyväinen** siihen, että komissio korostaa luotettavaan näyttöön perustuvaa politiikanmuotoilua, jossa käytetään lähteenä vankkoja tutkimustuloksia.

Esiopetus: varhaisiän oppimista korostetaan

ALUEIDEN KOMITEA

1.10 **toteaa** tutkimusten, esim. OECD:n alalla tekemän merkittävän työn, tulosten osoittaneen, että pitkällä aikavälillä esikouluopetus ja varhaisessa vaiheessa toteutetut kohdenneet ohjelmat tuottavat koko elinikäistä oppimista ajatellen suurimman hyödyn etenkin, kun kyseessä ovat kaikkein heikoimmassa asemassa olevat.

1.11 **muistuttaa** kuitenkin, että on syytä soveltaa monialaista toimintatapaa, jossa keskeinen vastuu on alue- ja paikallisviranomaisilla, ja **pitää valitettavana**, että kyseisten viranomaisten merkitystä ei tunnusteta komission tiedonannossa.

Perusasteen ja toisen asteen koulutus: kaikille annettavan peruskoulutuksen laadun parantaminen

ALUEIDEN KOMITEA

1.12 **myöntää**, että EU:n jäsenvaltioilla ja toimivaltaisilla alueilla on erilaisia koulutusjärjestelmiä ja erilaisia lähestymistapoja. Komitea kuitenkin **yhtyy näkemykseen**, että oppilaiden jaottelu varhaisessa vaiheessa eriytettyyn opetukseen heidän kykyjensä mukaan voi määrätä heidän tulevan uransa ja elämänsä.

1.13 **kannattaa** laajojen elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tarjoamista kaikille ja katsoo, että lisäksi on tunnustettava oikeus hakeutua kouluun ja koulutusohjelmaan.

1.14 **uskoo**, että eriyttäminen vasta siirryttäessä ylemmän toisen asteen koulutukseen sekä mahdollisuus vaihtaa samalla koulumuodosta toiseen voi olla yksi välineistä, joiden avulla voidaan vähentää sosiaalista erottelua ja edistää tasapuolisuutta tehokkuuden kärsimättä sekä mahdollistaa se, että kukin oppilas kehittyi taipumustensa ja mahdollisuuksiensa mukaisesti.

1.15 **on johdonmukaisesti kehottanut** tukemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa järjestelmän puitteissa toteutettavia toimia niiden oppilaiden hyväksi, joilla on erityistarpeita. Komitea **pitää erittäin tärkeänä**, että syrjäytymistä ehkäistään peruskoulutasolta alkaen, ja korostaa alalta saatujen kokemusten vaihdon merkitystä. Komitea **korostaa**, että tarvitaan opetusta, joka tarjoaa haasteita kaikille, ja kouluja, joissa kaikki oppilaat

saavat virikkeitä. Tämä koskee yhtä lailla heikompia kuin edistyneempiäkin oppilaita.

1.16 **kiinnittää erityistä huomiota** maahanmuuttajien tarpeisiin. Maahanmuuttajilla on usein ongelmia integroitua koulutusjärjestelmään. Tähän ovat syynä lähtömaassa saadussa koulutuksessa mahdollisesti olevat puutteet sekä vastaanottajamaan kielen mahdollinen riittämätön hallinta. Kyseisen ryhmän asianmukainen kohtelu edellyttää myös opetushenkilökunnalle annettavaa erityiskoulutusta.

1.17 **katsoo**, että opettajien ja kouluttajien motivaatio, taidot, pätevyys ja palkat, tukipalvelujen saatavuus sekä perusrakenteet, kuten sopivan kokoiset opetusryhmät, myötävaikuttavat merkittävällä tavalla korkealaatuisten oppimistulosten saavuttamiseen.

1.18 **pitää tärkeänä**, että kehitetään oppilaasta välittävä oppimisympäristö, joka tukee yksilön motivaatiota, oppimispyrkimyksiä ja itseluottamusta. Komitea **korostaa** niin ikään tarvetta varmistaa vanhempien osallistuminen koulutusprosessiin ja toteaa, että oppilaat, joiden kotoa saama tuki ja vertaistuki ovat heikkoja, ovat muita suuremmassa vaarassa syrjäytyä sosiaalisesti.

1.19 **tähdentää**, että tasapuolisuuden varmistamiseksi ja erityisryhmien tarpeiden täyttämiseksi hyväksyttävien toimenpiteiden tulisi olla yhdenmukaisia koulutusjärjestelmän tehoa ja laatua edistävien toimien kanssa. On siis otettava käyttöön mekanismeja, joiden avulla voidaan edistää oppimisprosessia riittävästi asianmukaisen tahdin ylläpitämiseksi.

1.20 **painottaa**, että koulutusjärjestelmissä on saavutettava tasapaino yleisen perusopetuksen ja erikoistumismahdollisuuksien välillä. Yleiseen perustietopohjaan tulisi aina kuulua Euroopan kulttuuri ja historia. Eri perus- ja ammattikoulutusjärjestelmissä tulisi myös kiinnittää riittävästi huomiota Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen elinikäistä oppimista edistävästä avaintaidoista.

Korkeakoulutus: lisätään investointeja ja laajennetaan osallistumista

ALUEIDEN KOMITEA

1.21 **yhtyy mielipiteeseen**, jonka mukaan korkeakoulutuksen nykyaikaistaminen on ratkaisevan tärkeää nopeasti kehitettävässä osaamisyhteiskunnassa. Korkea-asteen oppilaitokset ovat keskeinen tekijä "osaamiskolmiossa", jonka koulutus, innovointi ja tutkimus muodostavat luonnostaan.

1.22 **huomauttaa** sen vuoksi, että korkea-asteen oppilaitosten tulisi avautua entistä laajemmin uusille opiskelijaryhmille, korostaa elinikäistä oppimista ja laajentaa akateemiseen koulutukseen pääsyä, sillä se on olennainen edellytys tulevien vuosikymmenien demografisiin ja rakenteellisiin haasteisiin vastaamiseksi.

1.23 **tiedostaa** kuitenkin, että opiskelijamäärien sekä korkea-asteen opetuksen ja tutkimuksen kustannusten kasvu edellyttää julkisen, ja tarvittaessa yksityisen, rahoituksen lisäämistä. Alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli ohjattaessa rahoitusta korkea-asteen opetusjärjestelmien nykyaikaistamiseen erityisesti Euroopan rakennerahastovarojen kohdennetun käytön avulla.

1.24 **muistuttaa**, että koulutukseen pääsyn on oltava mahdollisimman kattavaa sekä tietojen ja taitojen Euroopan tulevaisuuden turvaamiseksi että perustan luomiseksi koko unionin sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle. Komitea muistuttaa uudelleen korkea-asteen koulutuksen tehtävästä, joka käsittää myös henkilökohtaisen onnistumisen ja demokratiaan perustuvan kansalaisuuden vahvistamisen sekä kulttuuriperinnön elvyttämisen ⁽³⁾.

1.25 **pane merkille**, että tiedonannossa kiinnitetään huomiota lukukausimaksuihin, joita pidetään keinona lisätä rahoitusta ja kannustaa opiskelijoita ja perheitä osoittamaan suurempaa kiinnostusta menestykseen korkea-asteen opinnoissa. Maksujen ei tulisi aiheuttaa sitä, että ne, joilla ei ole riittäviä varoja opintojen loppuun viemiseen, joutuisivat korkeakoulujärjestelmän ulkopuolelle. Komitea **korostaa** kuitenkin, että lukukausimaksuja ei voida pitää erillisenä kysymyksenä, vaan niitä on päinvastoin tarkasteltava aina osana laajempaa yhteyttä, johon kuuluu joukko erilaisia taloudellisiin kannustimiin tai korkea-asteen opintoihin osallistumista haittaaviin esteisiin liittyviä tekijöitä. Komitea **kehottaa** sen vuoksi tarkastelemaan asiaa laajemmasta, asiayhteyden huomioon ottavasta näkökulmasta ja ottamaan lukuun myös rahoitus- ja verotusjärjestelmien valtiokohtaiset, alueelliset ja paikalliset erityispiirteet sen sijaan, että huomio kohdistetaan pelkästään lukukausimaksuihin.

Ammatillinen koulutus: laadun ja merkityksellisuuden parantaminen

ALUEIDEN KOMITEA

1.26 **yhtyy** Euroopan komission **näkemykseen** siitä, että väestön ikääntyessä EU:n korkealla tasolla pysyttelevää nuorisotyöttömyyttä ei voida hyväksyä, kun otetaan huomioon pätevä työvoiman tarpeen kasvu.

1.27 **kehottaa** edistämään ammattikoulutusjärjestelmiä ja lisäämään niiden arvostusta maissa, joissa ne ovat heikosti kehitettyneitä, jotta ne täyttävät lukuisten luotettavaa väylää työmarkkinoille etsivien nuorten odotukset sekä työmarkkinoiden tarpeet.

⁽³⁾ CdR 154/2005 fin.

1.28 **kannattaa** komission ehdotusta selkeiden ja monipuolisten väylien kehittämiseksi ammatillisesta koulutuksesta jatko-opintoihin ja työelämään **ja on tyytyväinen** siihen, että komission asiakirjassa mainitaan erikseen alue- ja paikallistason osallistuminen sidosryhmien kumppanuuksien tukemiseen, kun pyritään parantamaan muita heikommassa asemassa oleville oppijoille järjestettävien julkisten harjoitteluohjelmien laatua ja tarkoituksenmukaisuutta.

1.29 **huomauttaa**, että opettajien ja kouluttajien koulutus olisi saatettava ajan tasalle, jotta palvellaan yhä vanhemman oppijayleisön tarpeita. On kehitettävä erityisiä kasvatustieteellisiä menetelmiä ja aineistoa sekä kiinnitettävä samanaikaisesti koulutuksen tarjontatavoissa huomiota joustavuuteen, jonka ansiosta opiskelu on mahdollista yhdistää työ- ja perhevelvollisuuksiin. Koulutuspolitiikoilla on tällöin vaikutusta sosiaalipoliittisiin kysymyksiin, joissa alue- ja paikallisviranomaiset voivat antaa virikkeitä.

1.30 **korostaa**, että aiemmin opitun todentamiseksi on ryhdyttävä yleisesti soveltamaan järjestelmällisiä menettelyjä, etenkin kun on kyse tiedoista ja pätevydestä, jotka on hankittu virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella. Todentamisella on kaksijakoiset päämäärät: sen tulee helpottaa työllistettävyyttä ja kasvattaa sosiaalista osallisuutta ja sen on annettava mahdollisuus jatkokoulutukseen aiemmin opitun pohjalta.

1.31 **pitää** tässä yhteydessä **tervetulleena** Euroopan komission tiedonantoa "Aikuiskoulutus: oppia ikä kaikki" ja on samaa mieltä siitä, että Euroopan väestörakenteen muuttuessa aikuis-koulutukseen tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota ja että siihen suunnattavien investointien tulisi olla hyvin kohdennettuja ja tehokkaita.

1.32 **katsoo**, että monissa Euroopan maissa alue- ja paikallistasolla on keskeinen vastuu aikuiskoulutuksesta ja että sille on välitöntä hyötyä työvoiman ammattitaidon kehittämisestä. Sen vuoksi komitea **kehottaa** edistämään alue- ja paikallistason aiempaa tiiviimpää osallistumista aikuiskoulutusta koskeviin EU-tason toimiin.

2. Ehdotus suositukseksi eurooppalaisen tutkintojen viitekehityksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi

ALUEIDEN KOMITEA

2.1 **ymmärtää** täysin tarpeen kehittää erityinen eurooppalainen tutkintojen viitekehys (*European Qualifications Framework, EQF*) täydentämään ammattipätevyysjärjestelmiä etenkin siksi, että kyseinen viitekehys elinikäisen oppimisen edistämiseksi

tekee eri opinto- ja koulutusväylien väliset siirtymät avoimemmiksi ja paremmin erottuviksi. Tutkinnoilla on kuitenkin huomattava merkitys siirryttäessä oppimisympäristöstä työelämään, eikä niitä sen vuoksi voida käsitellä erillään työmarkkinoille valmistautumista koskevista kysymyksistä.

2.2 **kiinnittää** komission huomion siihen, että on arvioitava systemaattisesti sen lainsäädäntöaloitteiden vaikutuksia alue- ja paikallistasolla etenkin perus- ja ammattikoulutuksen kaltaisilla aloilla, joilla täytäntöönpano kuuluu useissa jäsenvaltioissa alue- ja paikallisyhteisöjen toimivaltaan. Olisi hyödyllistä julkaista tällainen arvio Internetissä kokonaisuudessaan kaikilla unionin virallisilla kielillä.

2.3 **suhtautuu myönteisesti** komission ehdottamaan tutkintojen viitekehykseen ja kannattaa sen kahta päämäärää, jotka ovat tutkintojen avoimuuden lisääminen ja liikkuvuuden edistäminen Euroopan unionissa. Komitea **korostaa** kuitenkin, että EQF ei itsessään tuota tutkintoja vaan että tutkintojen viitekehukset laaditaan jäsenvaltio- tai aluetasolla. Toimivaltaisten alue- ja paikallisviranomaisten on sen vuoksi oltava osallisina, kun jäsenvaltioiden tai alueiden tutkintoviitekehukset liitetään eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen.

2.4 **yhtyy** komission näkemykseen, jonka mukaan kansalliset ja eurooppalaiset tutkintojen viitekehukset helpottavat eri yhteyksissä tapahtuvan oppimisen todentamista. Komitea **suhtautuu myönteisesti** komission valitsemaan kattavaan tarkastelutapaan ja **muistuttaa**, että elinikäisessä oppimisessa on tunnustettava niin virallinen, epävirallinen kuin arkioppiminen. Komitea **pitää** tätä erityisen tärkeänä heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden avaintaitojen tunnustamisen yhteydessä, kun pyritään edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia ⁽⁶⁾.

2.5 **pitää** eurooppalaista tutkintojen viitekehystä hyödyllisenä keinona lisätä Euroopan valtiollisten ja alueellisten koulutusjärjestelmien välistä keskinäistä luottamusta. Se myös edistää osaltaan liikkuvuutta, kilpailukykyä ja työllisyyttä sekä rohkaisee tietoja ja pätevyyskoskevaan kanssakäymiseen koko EU:ssa.

2.6 **kehottaa** kuitenkin komissiota selkeyttämään tutkintotasojen, direktiivin 2005/36/EY sekä valtio- ja aluetasolla jo olemassa tai kehitteillä olevien virallisen ja epävirallisen oppimisen hyväksymismenettelyjen välistä suhdetta ⁽⁷⁾.

2.7 riippumatta elinikäisen oppimisen strategioiden laajemmasta näkökulmasta, joka kattaa sosiaalista osallisuutta ja työllistävyyttä sekä henkilökohtaista onnistumista koskevat tavoitteet,

⁽⁶⁾ CdR 31/2006 fin.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten luomisesta (2006/2002 INI).

suhtautuu myönteisesti tulosorientoituneeseen lähestymistapaan, jota komissio soveltaa oppimistuloksiin, eli siihen, että tutkintovaatimukset määritellään tietoina ja pätevyytenä.

2.8 **katsoo**, että tutkintovaatimusten pitäisi olla vertailukelpoisia oppimisympäristöstä ja opetuksen tarjoajasta riippumatta. Oppimistuloksia korostava lähestymistapa helpottaa tutkintojen vertailua eri maiden ja eri koulutusjärjestelmien välillä sekä helpottaa EU:n alueellisten ja paikallisten koulutusviranomaisten tehtävää.

2.9 Lisäksi oppimistuloksia ja -kuvauksia voidaan käyttää vertailukohtina laadunvarmistuksessa ja edistää näin eurooppalaista yhteistyötä arviointipäätösten laadunvarmistuksessa ja vastavuoroisessa tunnustamisessa. Komitea **on** sen vuoksi **tyytyväinen** siihen, että suosituksessa luodaan nimenomainen yhteys avoimuuden lisäämiseen käytettävän eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten ja laadunvarmistuksen yleisten periaatteiden välille, sillä kyseisillä periaatteilla voi olla merkittävä rooli rakennettaessa keskinäistä luottamusta perustaksi tutkintojen kansainväliselle tunnustamiselle.

2.10 **kehottaa** edistämään puitteiden rakentamista yhteistyölle ja parhaiden käytänteiden tunnetuksi tekemiselle, jotta luodaan pohja todelliselle ja jatkuvalla kokemustenvaihdolle. Näin voitaisiin hyödyntää jäsenvaltioissa etenkin paikallis- ja aluetasolla tapahtuvaa myönteistä kehitystä. Komitea **suosittelee** sen vuoksi, että tuetaan useampia Euroopan laajuisia verkostoja, jotka levittävät tietoa parhaista käytänteistä edistettäessä koulutukseen pääsyä erityisesti paikallisten ja alueellisten kumppanuuksien avulla.

2.11 **korostaa**, että eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tulisi edustaa EU:n alue- ja paikallisyhteisöjen moninaisuutta ja vahvuuksia. Se toimii "lukulaitteena" tai tulkintavälineenä, eikä sillä niin ollen korvata vaan täydennetään valtiollisia ja alueellisia tutkintokehyksiä.

2.12 **katsoo**, että eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten soveltamisen voidaan ennakoida aiheuttavan muita toimenpiteitä yhteisön tasolla, ja **tähdentää** tässä yhteydessä, että näistä lisätoimenpiteistä on tehtävä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskeva yksityiskohtainen analyysi.

2.13 **kehottaa** käyttämään yksiselitteisiä kuvauksia ja varmistamaan selkeän koordinoinnin olemassa olevien alueellisten tutkintokehysten ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten välillä.

2.14 Suositukset jäsenvaltioille

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>SUOSITTAVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT</p> <p>2. vahvistavat vuoteen 2009 mennessä yhteydet kansallisen tutkintojärjestelmänsä ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen välillä erityisesti liittämällä avoimesti tutkintotasonsa liitteessä I oleviin tasoihin sekä luomalla kansallisen tutkintojen viitekehyksen soveltuvin osin kansallista lainsäädäntöä ja käytäntöä noudattaen;</p> <p>(...)</p> <p>5. nimeävät kansallisen keskuksen tukemaan ja koordinoimaan kansallisen tutkintojärjestelmän ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen välisiä suhteita.</p> <p>Keskuksen tehtäviin kuuluu</p> <p>(...)</p> <p>(e) sen varmistaminen, että kaikki kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaiset asiaankuuluvat kansalliset sidosryhmät, myös korkea-asteen ja ammatilliset koulutuslaitokset, työmarkkinaosapuolet, toimialat ja asiantuntijat, osallistuvat tutkintojen vertailuun ja käyttöön Euroopan tasolla.</p>	<p>SUOSITTAVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT</p> <p>2. vahvistavat vuoteen 2009 2010 mennessä yhteydet kansallisen/alueellisen tutkintojärjestelmänsä ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen välillä erityisesti liittämällä avoimesti tutkintotasonsa liitteessä I oleviin tasoihin sekä luomalla kansallisen/alueellisen tutkintojen viitekehyksen soveltuvin osin kansallista/alueellista lainsäädäntöä ja käytäntöä noudattaen;</p> <p>(...)</p> <p>5. nimeävät kansallisen/alueellisen koordinoitokeskuksen tukemaan ja yhdessä muiden asiaankuuluvien kansallisten/alueellisten viranomaisten kanssa koordinoimaan kansallisen/alueellisen tutkintojärjestelmän ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen välisiä suhteita.</p> <p><u>Jäsenvaltiossa, joissa alueellisen keskuksen perustaminen on perustuslaillisesti mahdotonta, alueilla, joilla on lainsäädäntävaltaa, tulee olla asianmukainen ja riittävä edustus kansallisessa keskuksessa.</u></p> <p><u>Kansallisten/alueellisten keskusten tulee joka tapauksessa perustua mahdollisuuksien mukaan jo olemassa oleviin rakenteisiin. Jos uuden rakenteen luominen on välttämätöntä, hallinnolliset kustannukset on pidettävä minimissä.</u></p> <p><u>Kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tulee tehdä lopullinen päätös kansallisen tai alueellisen keskuksen perustamisesta.</u></p> <p>Koordinoitokeskuksen tehtäviin kuuluu</p> <p>(...)</p> <p>(e) sen varmistaminen, että kaikki kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaiset asiaankuuluvat kansalliset, <u>alueelliset ja paikalliset</u> sidosryhmät, myös korkea-asteen ja ammatilliset koulutuslaitokset, työmarkkinaosapuolet, toimialat ja asiantuntijat, osallistuvat tutkintojen vertailuun ja käyttöön Euroopan tasolla <u>koordinoidusti alue- ja paikallisviranomaisten kanssa.</u></p>

Perustelu

Paikallis- ja aluetason merkitystä on korostettava, sillä monissa jäsenvaltioissa alue- ja paikallisviranomaisille on annettu suora vastuu ja toimivalta yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla, **tutkintojen viitekehyksen perustaminen mukaan luettuna**. Ne vastaavat koulutuspalveluista, jotka tarjoavat kehyksen elinikäiselle oppimiselle, tuottamalla esikoulu- ja koulupalvelut sekä nuoriso-, aikuis- ja yhteisöpalvelut.

Jos komissio haluaa jäsenvaltiossa yhteispisteen, kyseinen yhteyspiste voi toimia ainoastaan koordinoitkeskuksena, joka varmistaa yhteistyön kaikilla tasoilla.

Koska kansallisten ja/tai alueellisten tutkintokehysten liittäminen eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen edellyttää laajaa konsultointia ja koska suositus on määrä hyväksyä aikaisintaan vuoden 2007 lopussa tai vuoden 2008 alussa, vuosi 2010 on realistisempi määräaika kuin 2009.

2.15 *Komission aikomusten tukeminen*

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>KANNATTAVAT KOMISSIO AIKOMUSTA</p> <p>2. perustaa eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä (jossa kansalliset keskuskeskukset, eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät ovat tarvittaessa edustettuina) seuraamaan, koordinoimaan ja lujittamaan tutkintojärjestelmien ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten välisten yhteyksien vahvistamisprosessin laatua ja johdonmukaisuutta;</p> <p>3. seurata tämän suosituksen johdosta toteutettuja toimia ja (...).</p>	<p>KANNATTAVAT KOMISSIO AIKOMUSTA</p> <p>2. perustaa eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä (jossa kansalliset/alueelliset keskuskeskukset, eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät ovat tarvittaessa edustettuina) seuraamaan, koordinoimaan ja lujittamaan <u>kansallisten/alueellisten</u> tutkintojärjestelmien ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten välisten yhteyksien vahvistamisprosessin laatua ja johdonmukaisuutta;</p> <p>seurata <u>arvioida yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa</u> tämän suosituksen johdosta toteutettuja toimia ja (...).</p>

Perustelu

Koska tutkintokehyykset kehitetään jäsenvaltio ja/tai aluetasolla, jäsenvaltioiden on tuettava komissiota arviointityössä.

2.16 *Määritelmät*

AK pitää valitettavana, että valtiollisten tutkintokehysten rinnalla ei mainita lainkaan alueellisia tutkintokehyyksiä. On syytä huomauttaa, että toisin kuin komission ehdotuksen määritelmä antaa ymmärtää, eräissä jäsenvaltioissa alueelliset tutkintokehyykset määritellään itsenäisesti, eikä niitä sen vuoksi voida pitää pelkinä valtiollisten tutkintokehysten "alakehyyksinä".

2.17 *Liite I: tasojen kuvaukset*

AK myöntää, että tasojen kuvausten luettelossa päästään tarkoin punnittuun tasapainoon tutkintojen erilaisten suorittamisolosuhteiden välillä.

Komitea kiinnittää huomiota tarpeeseen turvata tasojen 5-8 kuvausten yhteensopivuus eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen yleisen viitekehysten kanssa. Korkea-asteen koulutuksesta vastaavat ministerit hyväksyivät kyseisen yleisen viitekehysten Bolognan prosessin yhteydessä vuonna 2005. Tässä yhteydessä on tärkeää huomata, että Bolognan tutkintokehyyksessä tasoja ei määritellä pelkästään oppimistuloksina vaan ne ilmaistaan myös **korkea-asteen koulutuksen eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmässä** (*European Credit transfer system for higher education, ECTS*) **määriteltyinä opintopistereinä**, mikä helpottaa vertailua.

AK suhtautuu sen vuoksi myönteisesti komission aikomukseen kehittää ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä. Komitea katsoo, että pitkällä aikavälillä tarvitaan koko elinikäisen oppimisen kattava opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä, jotta voidaan tehostaa eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten soveltamista.

2.18 *Liite II: laadunvarmistuksen yleiset periaatteet*

Vaikka AK korostaa avoimuuden (EQF), laadunvarmistuksen ja tutkintojen tunnustamisen kolmiosuhtetta, se katsoo myös, että liite II on liian yleisluonteinen korvaamaan olemassa olevat yksityiskohtaiset järjestelmät, periaatteet ja normit, joita on kehitetty yksittäisten koulutusalojen laadunvarmistuksen eurooppalaista yhteistyötä varten. Eräät periaatteet eivät myöskään vaikuta tarkoituksenmukaisilta kouluopetuksen arviointiin. AK haluaisi sen vuoksi muistuttaa siitä ohjaavasta roolista, joka on 12. helmikuuta 2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella *eurooppalaisesta yhteistyöstä kouluopetuksen laadun arvioinnissa*

(EYVL L 60, 1.3.2001, s. 51-53), 15. helmikuuta 2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella *eurooppalaisen yhteistyön jatkamisesta korkea-asteen koulutuksen laadun varmistamisessa* (EUVL L 64, 4.3.2006, s. 60) sekä 18. toukokuuta 2004 julkaistuilla neuvoston päätelmillä *ammattillisen koulutuksen laadunvarmistuksesta* (asiakirja 9599/04).

Bryssel 14. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan komission vuoden 2001 liikennepoliitikan valkoisen kirjan väliarviointi”

(2007/C 146/13)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että eurooppalainen liikennepoliitikan ensisijaisena tavoitteena on luoda edellytykset tehokkaalle ja kestäväälle Euroopan laajuiselle liikenteelle. Rajatylittävissä ratkaisuisissa onkin keskityttävä Euroopan laajuisen liikenneverkon heikkoihin kohtiin ennen kaikkea parantamalla rajaseutujen tilannetta, puuttamalla Eurooppaa halkoneen rautaesiripun jäänteisiin sekä kiinnittämällä huomiota nykyisen EU-27:n ja ehdokasvaltioiden (Kroatian ja Turkin) rajoilla vallitsevaan tilanteeseen sekä EU:n ja sen naapurivaltioiden ja -alueiden rajoihin, esimerkiksi Välimeren pohjoisafrikkalaisiin rantavaltioihin ja Gibraltarin salmen muodostamaan liikenteen solmukohtaan.
- korostaa niin ikään, että eurooppalaisen liikennepoliitikan tavoitteet olisi ensisijaisesti saavutettava luomalla sellaiset oikeudelliset ja institutionaaliset puitteet, joiden avulla useat sidosryhmät (mm. markkinatoimijat) voisivat toimia liikennealalla tasapuolisesti. Sääntely ja julkisen vallan toimet on hyväksyttävä vain, mikäli ne ovat markkinavoimien epäonnistumisen vuoksi välttämättömiä, ja ne on mitoitettava jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien talousarvioihin.
- katsoo, että on ensiarvoisen tärkeää saattaa maaliikenteen jakautuminen liikennemuodoittaan uudelleen tasapainoon ja välttää liikennevirtojen keskittymistä miltei yksinomaan Euroopan maanteille. Samalla komitea katsoo, että on laadittava strategioita, joilla edistetään intermodaalisuutta ja multimo-
daalisuutta niin, että varmistetaan koko liikennejärjestelmän tehokkuus.

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon eurooppalaisesta liikennepolitiikasta vuonna 2001 julkaistun valkoisen kirjan, jossa määritellään kyseisen politiikan suuntaviivat vuoteen 2010 ja sovitaan, että politiikan täytäntöönpanosta laaditaan vuonna 2006 väliarviointi, sekä asiakirjan ”Euroopan tavaraliikenteen logistiikka — kestävän liikkuvuuden avaintekijä” (KOM(2006) 336 lopullinen),

ottaa huomioon työvaliokuntansa 25. huhtikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”alueellinen yhteenguuluvuuspolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon 22. kesäkuuta 2006 julkaistun komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kestävää liikkuvuutta Eurooppaan — Euroopan komission vuoden 2001 liikennepolitiikan valkoisen kirjan väliarviointi”,

ottaa huomioon aiemmat lausuntonsa, etenkin seuraavat: ”Valkoinen kirja — Eurooppalainen liikennepolitiikka vuoteen 2010: valintojen aika” (CdR 54/2001 fin) ⁽¹⁾, ”Liikennekäytävät ja Euroopan laajuiset liikenneverkot kasvun ja Euroopan koheesion välineinä” (CdR 291/2003 fin) ⁽²⁾, ”Halpalentoyhtiöt ja aluekehitys” (CdR 63/2004 fin) ⁽³⁾, ”Yhteisön suuntaviivat lentoasemien rahoittamisesta ja alueellisilta lentoasemilta liikennöivien lentoyhtiöiden toiminnan aloittamista koskevasta valtioneuosta” (CdR 76/2005 fin), ”Kaikkien liikennemuotojen turvallisuus, mukaan luettuna rahoituskysymys” (CdR 209/2005 fin) ja ”Kolmas meriturvallisuuspaketti” (CdR 43/2006 fin),

ottaa huomioon ”alueellinen yhteenguuluvuuspolitiikka” -valiokunnan 11. joulukuuta 2006 hyväksymän lausunnonluonnoksen (CdR 119/2006 rev. 2), jonka esittelijä oli Etelä-Böömin alueneuvoston puheenjohtaja Jan Zahradník (CZ, PPE),

hyväksyi 13. ja 14. helmikuuta 2007 pitämässään 68. täysistunnossa (helmikuun 14. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

Alueiden komitea ottaa huomioon seuraavat seikat:

1) eurooppalaista liikennepolitiikkaa käsittelevän valkoisen kirjan väliarvioinnin yhteydessä komission järjestämien julkisten kuulemisten tulokset

2) edellä mainittujen julkisten kuulemisten aikana Euroopan alueiden ja kaupunkien edustajien esittämät huomiot

3) kansainvälisen toimintaympäristön kehittymisen, Euroopan yhdentymisen edistymisen ja viimeisten viiden vuoden aikana tapahtuneen Euroopan liikennealan kehittymisen, johon liittyy tiettyjä uusia ilmiötä, etenkin

vuosina 2004 ja 2007 toteutuneet Euroopan unionin laajentumiset, joiden vuoksi voidaan todeta, että

— unioniin on liittynyt kaksitoista uutta jäsenvaltiota, mikä on kasvattanut unionin pinta-alaa noin 1 100 000 km²:llä (eli 36 %:lla EU-15:n alasta)

— uusien jäsenmaiden liikenneinfrastruktuurit olivat ja ovat vieläkin huomattavasti heikompilaatuisempia kuin EU-15-maiden

— toteutettaessa sisämarkkinoita kyseisissä maissa liikenteen määrä, etenkin maantiekuljetusten määrä, on kasvanut räjähdysmäisesti

— uusien jäsenmaiden liikenneverkot eivät vastaa uusia olosuhteita varsinkaan rajaseuduilla, suurten taajamien liepeillä eikä alueilla, joille on keskittynyt runsaasti teollisuutta

uudistettu Lissabonin strategia, jossa

— unionin BKT:n kasvun myönnetään jääneen odotuksia alhaisemmaksi

— pidetään erittäin tärkeänä liikennealan kehittämistä olennaisena osana talouskasvua

— eurooppalaisen liikennepolitiikan katsotaan olevan EU:n kilpailukyvyyn tukemisen kannalta ratkaiseva tekijä

— liikkuvuus asetetaan edelleen EU:n liikennepolitiikan keskeiseksi tavoitteeksi

rahoitusvälineiden riittämättömyys, jonka vuoksi voidaan todeta, että

— liikenneinfrastruktuureihin myönnettyjen varojen osuus on laskenut kaikissa EU:n jäsenvaltioissa alle 1 %:iin BKT:stä ja vuosien 2007-2013 rahoitusnäkymissä kyseiselle sektorille on varattu 8 miljardia euroa (vaikka tarve on komission arvioiden mukaan yli 20 miljardia euroa)

— vaikka yksinomaan 30 ensisijaiseen Euroopan laajuisten liikenneverkkojen reittiin tarvittaisiin 250 miljardia euroa (eli 0,16 % unionin BKT:stä) ja yhteisön kaikkien hyödyllisten hankkeiden toteuttaminen edellyttäisi 600 miljardin euron suuruista lisämäärärahaa

⁽¹⁾ EYVL C 192, 12.8.2002, s. 8.

⁽²⁾ EUVL C 109, 30. huhtikuuta 2004, s. 10.

⁽³⁾ EUVL C 318, 22. joulukuuta 2004, s. 7.

talouden maailmanlaajuistuminen

- jolle on luonteenomaista Euroopan ja etenkin Aasian markkinoiden kauppavaihdon vilkastuminen, joka puolestaan asettaa uusia vaatimuksia eurooppalaisen liikenneverkon kapasiteetille, suuntauksille, yhteensopivuudelle ja liikennemuotojen rakenteelle
- josta voidaan todeta, että vain lento- ja meriliikenne ovat todella maailmanlaajuistuneet

terrorismin liittyvät riskit

- jotka ovat paljastaneet New Yorkissa, Madridissa ja Lontoossa tehtyjen terrori-iskujen jälkeen liikennejärjestelmien olevan arkoja kohteita ja niiden turvallisuuden ja luotettavuuden olevan uhattuina.

AK ottaa lisäksi huomioon Euroopan alueiden ja kaupunkien intressit, jotka perustuvat tunnettuihin tosiseikkoihin, etenkin seuraaviin:

- Euroopan alueiden ja kaupunkien integroituminen Euroopan laajuiseen liikennejärjestelmään ja Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin on ratkaiseva edellytys sille, että Euroopan alueet ja kaupungit voivat hyötyä täysimääräisesti vapaista markkinoista: integroituminen vaikuttaa välittömästi niiden kilpailukykyyn ja taloudelliseen suorituskykyyn.
- Liikenneinfrastruktuurien kehittäminen helpottaa kauppavaihtoa, joka on talouskasvun liikkeelle paneva voima, edistää alueellista yhteenkuuluvuutta sekä mahdollistaa kansalaisia ja heidän kuntiaan lähellä olevan Euroopan rakentamisen.
- Ainoa tapa liittää laajentunut Eurooppa tehokkaasti yhteen ja varmistaa sen alueellinen yhteenkuuluvuus on täydentää puuttuvat yhteydet ja poistaa Euroopan laajuisen liikenneverkon tärkeimpien reittien tiellä olevat esteet, ulottaa verkon tärkeimmät käytävät naapurialueille ja -maihin sekä pyrkiä puuttumaan verkon heikkouksiin rajaseuduilla.
- Vaikka kyseessä on Euroopan laajuinen liikenne, sen myönteiset ja kielteiset vaikutukset ovat selvästi havaittavissa myös alue- ja paikallistasolla, sillä liikenne liittyy läheisesti aluekehitykseen ja kaupunkisuunnitteluun.
- Kaupunki- ja alueliikenteen osuus liikenteen haitoista on puolestaan merkittävä esimerkiksi CO₂-päästöjen, melun tai onnettomuuksien aiheuttamien menetysten muodossa.
- Alue- ja paikallisyhteisöt ovat suoraan toimivaltaisia rakentamassa ja kehitettäessä alueellisia ja kaupunkiliikennejärjestelmiä, luotaessa edellytykset niiden toiminnan parantamiselle ja vaikutettaessa niiden turvallisuusnäkökohtiin ja luotettavuuteen.
- Puuttamalla asiaan yhteisesti kaikilla tasoilla alkaen yhteisön elimistä ja päättyen paikallisyhteisöihin ja toteuttamalla

todelliseen toissijaisuusperiaatteeseen pohjautuvaa yhteistyötä, tietojenvaihtoa ja asianmukaisia talouskannustimia (ohjelmia) voidaan osaltaan parantaa kaupunki- ja alueliikenteen suorituskykyä.

1. Yleistä

1.1 Alueiden komitea yhtyy komission kantaan, jonka mukaan liikkuvuuden on oltava keskeisellä sijalla sekä EU:n liikennepolitiikan että uudistetun Lissabonin strategian ensisijaisissa tavoitteissa. On taattava tehokkaiden, turvallisten, kestävien ja luotettavien liikennemuotojen kehittäminen ja kiinnitettävä erityistä huomiota usean liikennemuodon käyttöön eli komodaalisuuteen.

1.2 Alueiden komitea toteaa, että liikenteellä on Euroopan yhdentymisessä keskeinen asema, sillä se mahdollistaa ihmisten ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden. Se liittyy myös läheisesti Euroopan unionin kehittämiseen toivottuun suuntaan eli talouskasvuun. Komitea vastustaa ajatusta Euroopan yhdentymisestä koordinoimattomien supistusten ja rajoitusten muodossa toteutettavan sääntelyn avulla, sillä asiaan ei ole helppoa ratkaisua. On painavastoin välttämätöntä ryhtyä uusiin lainsäädäntötoimenpiteisiin liikenteen eri osa-alueiden vapauttamiseksi sääntelystä kunkin omalla tavallaan, eri liikennemuotoihin sovellettavien ehtojen yhdenmukaistamiseksi sekä liikennemuotojen yhteentoimivuuden ja yhteistyön tukemiseksi.

1.3 Alueiden komitean mielestä **eurooppalaisen liikennepolitiikan ensisijaisena tavoitteena** on luoda edellytykset, joilla taataan Euroopan laajuisen liikenteen tehokkuus ja kestävyys. Tavoitteen saavuttamiseksi on

- kehitettävä vapaat liikennemarkkinat
- kehitettävä yhtenäinen Euroopan laajuinen liikenneverkko (TEN)
- täydennettävä puuttuvat yhteydet ja poistettava Euroopan laajuisen liikenneverkon tärkeimpien reittien tiellä olevat esteet
- yhdistettävä verkon tärkeimmät reitit naapurialueiden ja -maiden reitteihin, mikä edistää alueellista yhteenkuuluvuutta myös unionin rajoilla sijaitsevilla syrjäisimmillä alueilla
- pyrittävä puuttumaan Euroopan laajuisen liikenneverkon rajatylittävällä tasolla ilmeneviin heikkouksiin etenkin ratkaisemalla maanosan aiemmin jakaneen rautaesiripun jäänteiden syntyneiden rajaseutujen eristyneisyys sekä puutteisiin, joita ilmenee yhtäältä nykyisen EU-27:n ja ehdokasmaiden (Kroatian ja Turkin) välisillä rajoilla sekä toisaalta EU:n ja sen naapurimaiden ja -alueiden välisellä rajalla, esimerkiksi yhteyksissä Välimeren pohjoisafrikkalaisiin rantavaltioihin sekä Gibraltarin salmen muodostamassa liikenteen solmukohdassa

- taattava alueilta ja kaupungeista monipuoliset ja helpot yhteydet Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin, mikä lisää alueellista yhteenkuuluvuutta
- kehitettävä Euroopan laajuisia verkkoja ja tärkeimpiä infrastruktuureja, mikä parantaa yhteyksiä (ainakin) kunkin jäsenvaltion tiheimmin asutuilta alueilta muualle EU:hun, jotta sisämarkkinat saadaan kaikilta osin toteutetuiksi ja Eurooppa-tietoisuus lisääntyy
- käytettävä tehokkaasti kaikkia Euroopan laajuisten liikenneverkkojen tarjoamia liikennemuotoja, jotta nykyisten infrastruktuurien kapasiteettia, yhteentoimivuutta ja yhteisvaikutusta hyödynnetään mahdollisimman hyvin
- rakennettava uusia Euroopan laajuisia liikenneinfrastruktuureja sinne, missä nykyiset rakenteet ovat osoittautuneet edellä mainittuihin edellytyksiin verrattuna riittämättömiksi, ruuhkautuneiden alueiden ongelmien ratkaisemiseksi
- poistettava jäsenvaltioiden välisen optimaalisen tavara- ja henkilöliikenteen tiellä olevat fyysiset, tekniset ja organisatoriset esteet
- vastattava mahdollisimman hyvin mantereen laajuisen liikenteen tarpeisiin ottamalla huomioon Euroopan unionin maantieteellinen jako tai sen kaikkien jäsenvaltioiden alueiden uudenlainen jakautuminen
- järjestettävä liikenne tehokkaalla tavalla ja suunnattava kapasiteettia herkille alueille markkinasuuntautuneiden välineiden, kuten kauttakulkuoikeuksien kaupan avulla.

1.4 Alueiden komitean mielestä eurooppalaisen liikennepoliitiikan perustavoitteena on ryhtyä yhteisiin toimiin sellaisten ongelmien ratkaisemiseksi, joihin jäsenvaltioiden, alueiden ja kaupunkien ei ole järkevää puuttua yksittäin. Samalla on noudatettava tiukasti todellisen toissijaisuuden periaatteita, etenkin jotta voidaan

- lievittää liikenteen ympäristövaikutuksia muun muassa sitoutumalla Kioton pöytäkirjan mukaisiin CO₂-päästörajoihin
- taata kestävä energiankäyttö liikenteessä ja vaihtoehtoisten energialähteiden, muun muassa biopolttoaineiden käyttö
- kiristää turvallisuusmääräyksiä ja vähentää tieliikenneonnettomuuksien riskiä
- tukea innovatiivisia liikennealan aloitteita
- jättää EU:lle ja siis kullekin jäsenmaalle mahdollisuus mukautua maailmanlaajuisilla liikennemarkkinoilla tapahtuviin muutoksiin.

1.5 Alueiden komitea muistuttaa samalla, että eurooppalaisen liikennepoliitiikan tavoitteet on toteutettava ennen kaikkea luomalla oikeudelliset ja institutionaaliset puitteet, joilla mahdollistetaan liikennealan eri sidosryhmien (mm. markkinatoimijoiden) tasapuolinen toiminta. Säätely ja julkisen vallan toimet on sallittava vain, mikäli ne ovat markkinavoimien epäonnistumisen vuoksi välttämättömiä, ja ne on mitoitettava jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien talousarvioihin.

1.6 Alueiden komitea ottaa huomioon vuonna 2001 julkaistun valkoisen kirjan täytäntöönpanon tulokset ja katsoo, että eurooppalaisen liikennepoliitiikan tulosten saavuttaminen edellyttää seuraavaa:

- Eurooppalaisen liikennepoliitiikan tulevien välineiden on oltava rakenteeltaan selväpiirteisiä ja edellä esitettyjen painopisteiden mukaisia.
- Painopisteiden mukaan määritellyt välineet ja toimenpiteet on organisoitava todellisen toissijaisuuden periaatteen mukaisesti, jotta ne muodostavat johdonmukaisia, kullekin julkishallinnon tasolle ominaisia, niiden toimivaltaa ja vastuualueita vastaavia kokonaisuuksia.
- Välineiden ja toimenpiteiden toimeenpanoon on varattava riittävät määrärahat kaikilla tasoilla, joilla liikenne vaikuttaa unionin taloudelliseen suorituskykyyn ja unionin kansalaisten elämänlaatuun.

1.7 Komitea pitää tärkeänä, että luodaan tarvittavat kanavat, joiden avulla helpotetaan aluehallinnon osallistumista eurooppalaisen liikennepoliitiikan määrittelyyn. Valkoisen kirjan väliarvioinnissa ei määritellä selvästi, mikä rooli alueilla tulee olla tässä yhteydessä.

1.8 Alueiden komitea katsoo, että valkoisen kirjan väliarvioinnin tämänkertaisessa versiossa ei painoteta riittävästi ehdotettujen aloitteiden prioriteetteja, ja pelkää tämän vähentävän koko asiakirjan tehoa. Komitea kehottaa tarkistamaan aloiteluetteloa (Työsuunnitelma — yhteenveto tärkeimmistä toimista) siten, ettei aloitteita esitetä aikajärjestyksessä vaan sekä eri tavoitteille asetettujen prioriteettien että toissijaisuusperiaatetta vastaavien toimivalta-alojen mukaisesti. Alueiden komitea katsoo, että eri toimille on nimettävä vastuulliset koordinoijat. Komitea katsoo, ettei toimien tavoitteena ole asiakirjan julkaiseminen vaan pikemminkin niiden tunnontarkan täytäntöönpanon ansiosta aikaan saatava todellinen muutos.

1.9 Alueiden komitea kehottaa lisäksi tarkastelemaan ennen uusien sääntelytoimenpiteiden tai viranomaistoimien käyttöönottoa mahdollisuuksia saada aikaan samat tulokset soveltamalla liikenteen markkinamekanismeja.

1.10 Edellä esitetyn valossa komitea ehdottaa, että vuonna 2006 laadittavan valkoisen kirjan otsikkoon lisätään ilmaus "toimien aika" samaan tapaan kuin vuoden 2001 valkoisessa kirjassa, jonka alaotsikkona oli "valintojen aika". Ainoa tae toivottujen tulosten aikaansaamisesta on todellakin siirtää yhteisön tekemät päätökset jäsenvaltioiden liikennepolitiikkoihin ja sen jälkeen alue- ja kunnallishallinnon liikennepolitiikkoihin, kunnes ne todella toteutuvat.

2. Maaliikenne

2.1 Alueiden komitea pitää ensisijaisen tärkeänä sitä, että maaliikenteen jakautumista eri liikennemuotojen välillä tasapainotetaan ja vältetään liikennevirtojen lähes yksinomaisen keskittyminen Euroopan maanteille. Komitea katsoo, että samalla olisi kehitettävä strategioita, joilla edistetään liikenteen intermodaalisuutta ja multimodaalisuutta liikennejärjestelmien yleisen tehokkuuden takaamiseksi.

2.2 Alueiden komitea suhtautuu erityisen myönteisesti komission ehdotukseen nopeuttaa kansainvälistä rautatieliikennettä haittaavien teknisten ja toiminnallisten esteiden poistamista sekä edistää liikennekaluston myönteistä ja tehokasta yhdenmukaistamista ja standardointia.

2.3 Komitea katsoo lisäksi, että jotta rautatieliikenteen kilpailukyky paranisi maantieliikenteeseen verrattuna ja rautateiden osuus liikenteen kokonaismäärästä olisi kohtuullinen, on aiheellista ennen kaikkea saattaa päätökseen rautatie- ja maantieliikenteen edellytysten yhdenmukaistaminen, kuten vuoden 2001 valkoisessa kirjassa todetaan.

2.4 Kokemus osoittaa, että liberalisointiprosesseilla on huomattavia seurauksia liikenteenharjoittajan ja tämän asiakkaiden, toimittajien, palveluiden käyttäjien ja palveluhenkilökunnan välisiin oikeussuhteisiin sekä omistusoikeuteen. Siksi alueiden komitea kehottaa arvioimaan eräissä jäsenvaltioissa jo toteutettujen liberalisointitoimien vaikutuksia ja laatimaan tiettyjen jäsenvaltioiden kokemusten pohjalta yhteisön liberalisointimetodologian ja soveltamaan sitä yksitellen rautatieyhtiöihin. Komitea suosittaa lisäksi, että laaditaan vähimmäislainsäädäntöä, jotta taataan kaikkien niiden verkottuneiden toimijoiden asianmukainen ja tasapuolinen suojele, joihin liikennealan vapauttaminen sääntelystä vaikuttaa (palveluntarjoajat, käyttäjät ja sääntelyviranomaiset, mahdollisesti julkishallinto, julkista valvontaa harjoittavat elimet ja työntekijät).

2.5 Alueiden komitea toteaa, että tieliikenne on alue- ja paikallisyhteisöjen kannalta edelleen ratkaisevassa asemassa, ja se on useilla alueilla ainoa keino taata kulkuyhteydet ja liikkuvuus.

Intermodaaliset yhteysmahdollisuudet ovat koko liikennejärjestelmän optimoinnin kannalta erittäin tärkeitä.

2.6 Komitea katsoo, että nykytilanteessa, jossa julkiset investoinnit laahaavat perässä, Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin sisältyvien rautateiden suurnopeuslinjojen kehittämistä on pidettävä ensisijaisena hankkeena. On myös välttämätöntä tehostaa kyseisiä verkostoja täydentäviä rautateiden valtavyliä. Sen vuoksi on panostettava rautateiden valtavyliä koskevien hankkeiden yksilöimiseen ja kehittämiseen, sillä vaikka kyseiset väylät eivät sisälly Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin, ne muodostavat näitä tukevia rinnakkaisia kestäviä liikennejärjestelmiä. Ne tulisi siis huomioida EU-rahoituksessa.

2.7 Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ehdotukseen älykkäiden maksujärjestelmien soveltamisesta infrastruktuurin käyttömaksuja perittäessä sekä ehdotukseen, jonka mukaan herkille alueille on suunnattava kapasiteettia markkinasuuntautuneiden välineiden, kuten kauttakulkuoikeuksien kaupan avulla.

2.8 Vaikka valkoisen kirjan sisältämille aloitteille on syytä antaa vankka tuki nykyistä kestävämpien liikennemuotojen, kuten rautatie- ja meriliikenteen, edistämiseksi, on otettava huomioon, että on paljon alueita, joilla ei ole asianmukaista rautatie- ja meriliikenneinfrastruktuuria. Siirtyminen maantieliikenteestä ympäristön kannalta kestävämpiin liikennemuotoihin edellyttäisi siis huomattavia investointeja kyseisiin infrastruktuureihin.

3. Lentoliikenne

3.1 Alueiden komitea ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että alueellisia lentoasemia ja halpalentoyhtiöitä on alettu jälleen kehittää. Niiden ansiosta matkustajalentoliikenne on viime vuosina muuttunut entistä houkuttelevammaksi, ja siitä on näin tullut järkevä vaihtoehto kaukoliikenteen maakuljetuksille. Samalla ei kuitenkaan tule unohtaa tämän kehityksen kielteisiä oheisvaikutuksia.

3.2 Aiemmin antamiensa lausuntojen tapaan komitea korostaa alueellisten lentoasemien tärkeää roolia aluekehityksen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden toteuttamisessa (alueiden yhteenliittäminen, liikkuvuuden parantaminen, mahdollisuus hyödyntää oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen, talouskehitys sekä syrjäseutujen ja muita hitaammin kehittyneiden alueiden tervehdyttäminen). Komitea suhtautuukin myönteisesti komission aloitteeseen luoda suotuisat olosuhteet lentoliikennepotentiaalin kehittämiseksi entisestään alueidenvälisellä markkinatavalla.

3.3 Komitea palauttaa samalla mieliin aiemmat kehotuksensa tasapainottaa yhtäältä valtiontukien edellyttämä avoimuus ja tukikelpoisuus sekä toisaalta alue- ja paikallisyhteisöjen kapasiteetti rahoittaa alueellisia lentoasemia ja sellaisten uusien yhteyksien kehittämistä, joiden avulla alueet voidaan yhdistää Euroopan muihin markkinoihin.

3.4 Syrjäisimmät alueet ovat erityistilanteessa, sillä meri- ja lentoliikenne ovat niiden ainoa yhteys Euroopan unionin ja maailman muihin osiin. Sen vuoksi on säädettävä kyseisiin alueisiin sovellettavista tarvittavista poikkeuksista, jotka koskevat lento- ja meriliikenteen alalla toteutettavia mahdollisia toimenpiteitä ilmastonmuutoksen torjumiseksi, sillä syrjäisimpien alueiden osuus kasvihuonekaasupäästöistä on alle 0,5 prosenttia koko unionin lento- ja meriliikenteen kokonaispäästöistä. Niiden ei voida olettaa vaarantavan millään lailla alaa koskevia Euroopan unionin kansainvälisiä sitoumuksia.

4. Meriliikenne ja sisävesiliikenne

4.1 Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti komission suosituksen kehittämää edelleen lyhyen matkan meriliikennettä ja "merten moottoriteitä" maantiekuljetusten vaihtoehtoina. Komitea toteaa kehottaneensa jo aiemmin toimimaan seuraavasti:

4.2 sisällyttämään vuosien 2007–2013 toimenpideohjelmiin meriliikennettä edistäviä hankkeita (saasteiden torjunta, liikenneturvallisuus ja laivaliikenneväylien infrastruktuurin hoito)

4.3 pyrkimään parantamaan satamien maantieteyhteyksien kapasiteettia entisestään ja kehittämään niiden infrastruktuuria, rakentamaan logistisia jakeluverkostoja sekä kiinnittämään aivan erityistä huomiota saarten tarpeisiin

4.4 yhdistämään unionin saarialueet "merten moottoritiejärjestelmään" ja parantamaan näin alueiden yhteyksiä yhteismarkkinoille.

4.5 Alueiden komitea kannattaa myös komission ehdotusta laatia "yhteistä eurooppalaista merialuetta" koskeva kokonaisvaltainen kehittämisstrategia osana alan yhteismarkkinoiden kehittämistä.

4.6 Alueiden komitea suhtautuu niin ikään myönteisesti satamia koskeviin lainsäädäntötoimiin ja ilmaisee halukkuutensa osallistua niiden valmistelua edeltäviin keskusteluihin. Komitea muistuttaa myös satamien ja niiden sijaintikaupunkien tai -alueiden välisistä tärkeistä yhdyssiteistä.

4.7 Komitea antaa tukensa tärkeimpien merisatamien sijaintikaupungeille ja -alueille, jotka ovat todella halukkaita liittämään maanteliikenteen infrastruktuurinsa Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin ja yhdistämään kaukoliikenteen mantereen laajuiset maakuljetusreitit (*landbridges*).

4.8 Alueiden komitea korostaa lisäksi, että sisävesiliikennettä on pitkään aliarvioitu maaliikenteen vaihtoehtona, ja suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen laatia kyseisen liikenne-

muodon kehittämisohjelma. Komitea kehottaessa lisäämään yhteisön eri politiikanlohkojen yhteisvaikutusta (liikenne-, energia- ja ympäristöpolitiikka) komitea korostaa sisävesiväylien rakentamisessa useaan kertaan havaittua perusluonteista epäjohtamukaisuutta: olisi avattava sisävesiväyliä ja kehitettävä jokiliikennettä maanteliikenteen tarkoituksenmukaisena vaihtoehtona, mutta toimenpiteitä ei kuitenkaan voida toteuttaa ympäristölainsäädännön liiallisten rajoitusten vuoksi.

4.9 Komitea katsoo, että merten valtateitä koskeviin toimiin tulee sisältyä perusteellinen analyysi toimien vaikutuksista nykyisiin satamajärjestelmiin. Analyysin avulla tulee selvittää, miten eliminoidaan mahdolliset haittavaikutukset satamajärjestelmiin, sekä ratkaista syrjiviin tukiin liittyvät kysymykset. Näin voidaan selvittää syrjäisestä sijainnista ja saaristolouonteesta johtuvat erilaiset ongelmat, jotka toimissa on otettava huomioon.

4.10 Komitea katsoo, että tulevissa asetuksissa, joilla säädelään merten valtateihin myönnettävien tukien kehitystä, tulee ottaa virallisesti huomioon alueiden osallistuminen.

5. Kaupunkiliikenne ja alueelliset liikennejärjestelmät

5.1 Alueiden komitea muistuttaa, että juuri kaupunkiliikenteessä on omaksuttava näkemys, jonka mukaan ihannetilanteessa liikkuminen onnistuu ilman liikennevälineitä. Erityisten liikennejärjestelyjen lisäksi poliittisia päätöksiä tarvitaan myös muilla aloilla, kuten kaupunkisuunnittelussa, aluekehityksessä tai vaikkapa asuntopolitiikassa. Tämä koskee erityisesti uusia jäsenvaltioita, joissa on usein otettava käyttöön välineitä, joilla helpotetaan asuinpaikan vaihtoa työn takia, asuntomarkkinoiden vapauttamista sääntelystä jne.

5.2 Alueiden komitea on tyytyväinen komission ehdotukseen laatia kaupunkiliikennettä käsittelevä vihreä kirja ja ilmaisee olevansa valmis osallistumaan Euroopan alueiden ja kaupunkien edustajana lopullisen asiakirjan hyväksymistä edeltävään sidosryhmien keskusteluun.

5.3 Komitea toteaa, että kaupunkien ja alueiden liikennejärjestelyt toimivat parhaiten silloin kun ne vastaavat paikallisia tarpeita. Siksi alan toimien tai yhtenäistämisen suunnittelu on äärimmäisen monimutkaista, toisin kuin Euroopan laajuisessa liikenteessä. Unionin on toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jaettava taitotieto ja käynnistettävä ohjelmia, joiden puitteissa voidaan jakaa ja ottaa käyttöön hyväksi havaittuja käytänteitä tai arvioida innovatiivisia lähestymistapoja (liikennejärjestelyt, älykkäät liikennejärjestelmät, ympäristön ja energiankäytön kannalta tehokkaat polttoaineet, liikkuvuus aluekehityksen edellytyksenä jne.).

5.4 Liikenneongelmat keskittyvät erityisesti suuriin kaupunkiin, taajamiin ja lähiöihin. Koska kyseiset alueet ovat syvästi kaupungistuneet, liikenneinfrastruktuurien rakentaminen ja nykyaikaistaminen on erittäin kallista. On syytä pitää tarkkaan huoli siitä, että kehitetään näiden alueiden liikenneinfrastruktuureja, varustetaan ne nykyaikaisella tekniikalla kaikilla tasoilla ja tuetaan perusrakenteita, jotka eivät liity suoraan Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon. On syytä korostaa, että etusijalle on asetettava vähän saastuttavat kaupunkiliikenteen muodot, jotta voidaan vähentää kaupunkien saastuneisuutta ja niin ollen parantaa niiden asukkaiden elämänlaatua. Alueiden komitea kehottaa komissiota tarkastelemaan myös näitä näkökohtia laatiessaan kaupunkiliikennettä käsittelevää vihreää kirjaa.

5.5 Alueiden komitea pyytää Euroopan komissiota korostamaan erityisesti kaupungissa liikkumista ja tarkastelemaan asianmukaisesti, kiinnittääkö vuosien 2007-2013 toimenpideohjelmissä tarpeeksi huomiota kaupunkiliikenteeseen ja myönteäänkö siihen ohjelmissä tarkoituksenmukaiset määrärahat. Alueiden komitea korostaa, että kaupunkiliikenne on yhtä tärkeää kuin Euroopan laajuiset liikenneverkot, sillä liikennevirtojen lähtökohtana tai määränpäänä on useimmiten kaupunki, joten kaupungit muodostavat liikenteen kapeimmat pullonkaulat. Laadukas kaupunkiliikenne on siksi EU:n kilpailukyvyyn ja näin ollen koko Lissabonin strategian toteutumisen olennainen edellytys sekä tavaroiden että työntekijöiden liikkuvuuden kannalta tarkasteltuna.

5.6 Alueiden komitea katsoo, että suurkaupunkien sisääntuloväylien ruuhkien helpottamiseksi kaupunkien rajoille on luotava suuria liityntäpisteitä, joissa on riittävästi paikoitustilaa, jotta henkilöt, jotka matkustavat kaupunkiin autolla, voivat jättää autonsa kyseisille paikoitusalueille ja jatkaa matkaansa julkisilla liikennevälineillä ilman merkittävää ajanhukkaa (ns. liityntäpysäköintijärjestelmä).

6. Infrastruktuurien optimointi ja verkkojen saavutettavuus

6.1 Alueiden komitea katsoo, että Euroopan laajuisen liikenteen kestävä kehittäminen kannalta kiireellisin tavoite on parantaa edellytyksiä, joilla nykyisten infrastruktuurien käyttämättömyyttä voidaan hyödyntää järjestelmällisesti, samalla kun huolehditaan siitä, että Euroopan laajuinen liikenneverkko saadaan valmiiksi ja uutta infrastruktuuria rakennetaan.

6.2 Alueiden komitea on sangen tyytyväinen siihen, että komissio pitää ensisijaisena tarvetta vähentää liikennekuuhkia ja parantaa kulkuyhteyksiä. Tämä on komitean mielestä välttämättömyyttä, jotta voidaan hyödyntää täysimääräisesti liikkumisvapauden suomat mahdollisuudet ja lisätä alueellista yhteenkuuluvuutta.

6.3 Alueiden komitea ei kuitenkaan yhdy komission tuntuun, jonka mukaan Euroopassa on tiheä liikenneverkko ja yleisesti korkealaatuiset infrastruktuurit. Komitea painottaa EU-15:n ja EU+10:n liikenneinfrastruktuurin välisiä laatueroja. Komitea toteaa samalla, että uusien jäsenmaiden liikenneverkon tila

huonee huononemistaan ja EU-15:n ja EU+10:n välinen kuilu syvenee entisestään, kun liikenne on uusissa jäsenvaltioissa lisääntynyt unionin laajennuttua vuonna 2004. Alueiden komitea kehottaa siksi sisällyttämään valkoisen kirjan väliarvioinnin yhteydessä ehdotettaviin toimiin huolellisen ja yksityiskohtaisen arvion EU-27:n liikenneinfrastruktuureista, jotta unionin toimielimet saavat tarkempaa tietoa päätöksentekonsa tueksi.

6.4 Samalla komitea varoittaa liikenteen pääreittien mahdollisista uusista pullonkauloista unionin uusilla ulkorajoilla sijaitsevilla rajaseuduilla ja eristäytyneillä syrjäseuduilla. On siis erittäin tärkeää saattaa jo tässä vaiheessa päätökseen Euroopan laajuisen liikenneverkkojen tarkistus, johon sisältyy ehdotus ulottaa kyseiset verkot EU:n naapurialueille ja -mailiin.

6.5 Alueiden komitea tukee aktiivisesti alueiden hankkeita liikenneinfrastruktuurin kehittämiseksi, etenkin jos hankkeet ovat rajatylittäviä, ja kehottaa komissiota tarjoamaan niille edelleen suotuisat olosuhteet käynnistämällä ohjelmia, joihin voidaan käyttää vuosien 2007-2013 koheesiopolitiikan määrärahoja, sekä ohjelmia, joilla edistetään alueiden välistä yhteistyötä.

6.6 Alueiden komitea kannustaa komissiota käynnistämään rahoitusvälinein (Euroopan laajuisen liikenneverkon budjetti, EIP, EBRD, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus jne.) sekä institutionaalisiin välinein (eurooppalainen koordinaattori) tukiohjelman, jonka toimilla pyritään ripeästi poistamaan rajatylittävät pullonkaulat ja rakentamaan vuonna 2004 määritellyistä Euroopan laajuisen liikenneverkon eurooppalaisittain tärkeimmistä kolmestakymmenestä reitistä puuttuvat yhteydet sekä muut yhteydet, jotka on sittemmin havaittu tarpeellisiksi, jotta Euroopan laajuiset liikenneverkot olisivat todella yhtenäiset. Jäsenvaltioiden toteuttamat liikennepolitiikat ovat itse asiassa jo pitkään osoittautuneet tehottomiksi, mikä haittaa etenkin aluekehitystä, alueellisen yhteenkuuluvuuden toteutumista ja mahdollisuutta hyötyä täysimääräisesti liikkumisvapaudesta ja rajatylittävästä yhteistyöstä. Lisäksi on luotava rahoitusmekanismeja Euroopan laajuisia liikenneverkkoja täydentäville muille hankkeille ja erityisesti niille, joiden tavoitteena on yhteyksien parantaminen. Tällaisia ovat mm. maantie- ja rautatieliikenteen liittymät, satamayhteydet, eri liikennemuotojen risteyskohtiin liittyvät alueet, joilla harjoitetaan logistista toimintaa, kaupunkien sisääntuloväylät jne.

6.7 Alueiden komitea kiinnittää lisäksi huomiota tarpeeseen tasapainottaa uudelleen lännestä itään ja pohjoisesta etelään kulkevat Euroopan laajuisen liikenneverkon yleiseurooppalaisiin käytäviin kuuluvat reitit. Komitea ehdottaa, että Euroopan laajuisia liikenneverkkoja seuraavan kerran laajennettaessa otetaan huomioon Interreg III B -hankkeen A-B Landbridge tulokset. Hanke on omistettu erityisesti Itämeren ja Adrianmeren satamapotentiaalain hyödyntämiselle entistä tehokkaammin, ja siihen osallistuu tällä hetkellä alueita Italiasta, Itävallasta, Tšekistä, Saksasta ja Puolasta sekä laajemmin yhteisön ulkopuolisista maista, kuten Norjasta tai Kroatista.

7. Liikennemuotojen yhteentoimivuus ja standardointi

7.1 Alueiden komitea suhtautuu varauksella komodaalisuuteen sellaisena kuin se on esitetty eurooppalaisesta liikennepoliitikasta laaditun valkoisen kirjan väliarvioinnissa ja on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että jokaisella liikennemuodolla on eurooppalaisessa liikennejärjestelmässä erityinen tehtävä. Liikenne voidaan optimoida luonnollisella tavalla vain saattamalla eri liikennemuodot yhteentoimiviksi kohtuullisissa markkinaolosuhteissa. Todellisuudessa liikennettä on vain yhdenlaista (liikennepalvelujen kysyntä), ja siinä hyödynnetään parhaiten saatavilla olevaa liikennetarjontaa (liikennemuotoja). Liikenteen tilaa voidaan Euroopassa parantaa vain luomalla kaikille liikennemuodoille tasavertaiset olosuhteet asettamatta mitään niistä etusijalle. Se valitettava tosiseikka, että maantieliikenne on erittäin suosittu jopa sellaisilla liikennemarkkinaloilla, jotka ympäristöllisistä syistä sopisivat paremmin rautatie- ja sisävesi- ja komodaaliliikenteen hoidettaviksi, johtuu ulkoisista kustannuksista, siitä, ettei eri liikennemuotoja ole harmonisoitu riittävästi, siitä, että rautatieverkon yhteentoimivuus on puutteellista, rautatiealan muutos on vielä keskeneräinen ja että rautatie- ja komodaaliliikenteen tekninen taso on riittämätöntä. Nyt onkin syytä tukea sekä telemaattisten ja tietojärjestelmien tutkimusta ja kehittämistä että rautatie- ja komodaaliliikenteen hallinnointiprosesseissa käytettävän teknologian tutkimusta ja kehittämistä, tehokasta standardointia, yhdenmukaistamista ja tyyppihyväksyntää.

7.2 Komitea muistuttaa sitä vastoin kannattavansa vapaaehtoisuuteen perustuvaa yhteisön politiikkaa liikenteen siirtämiseksi käyttämään vähemmän saastuttavia liikennemuotoja. Tämä vastaa Kioton pöytäkirjan yhteydessä tehtyjä Euroopan unionin sitoumuksia.

7.3 Kohdan 7.1 mukaisesti alueiden komitea ehdottaa, että myös vastaisuudessa laaditaan ja pannaan täytäntöön sääntöjä liikenteen ulkoisten kustannusten sisäistämiseksi. Päämääränä on saada aikaan yhteinen eurooppalainen kehys, jonka puitteissa luodaan maksuttomia ja maksullisia tieliikenneinfrastruktuureja ja annetaan piristysruiske uusille maksullisille rautatieosuuksille, mikä on todellisen intramodaalisuuteen perustuvan kilpailun ehdoton edellytys. Käyttömaksuja ei pitäisi periä ainoastaan infrastruktuurien rakentamis- ja ylläpitokustannusten kattamiseksi (vaikka ne ovatkin siirtymäkauden talouksille huomattava tulolähde), vaan niiden olisi oltava myös väline, joka mukautuu automaattisesti infrastruktuurien kysyntään ja optimoi näin niiden käyttöasteen. Niissä olisi otettava huomioon jokaisen liikennemuodon kaikki sisäiset ja ulkoiset kustannukset, ympäristökustannukset mukaan luettuina. Koska käyttömaksut heijastuvat tuotteiden hintaan, niistä olisi ennen kaikkea kehitettävä luonnollinen tekijä, jolla säännellään markkinoita ja erityisesti liikennepalvelujen liiallista kysyntää. Tällöin paras kuljetustapahuma on toteutumaton tapahtuma.

7.4 Alueiden komitea katsoo, että uudet älykkään hinnoittelun järjestelmät antavat mahdollisuuden optimoida liikennevirrat, käyttää infrastruktuureja tehokkaasti ja ehkäistä ruuhkien syntyminen. On syytä tukea ainoastaan avoimen, oikeudenmu-

kaisen, todennettavissa olevan ja selkeästi laskutettavissa olevan ja etenkin ulkoiset kustannukset huomioon ottavan hinnoittelun käyttöönottoa. Käyttömaksujen on oltava sekä yksinkertaisia että riittävän vaihtelevia, jotta infrastruktuureja voidaan käyttää ajallisesti ja tilan kannalta mahdollisimman hyvin. Käyttömaksun on oltava samansuuruinen kaikkialla unionissa, eikä se saa johtaa vain liikenteen siirtymiseen maksullisten perusrakenteiden käytöstä maksuttomien käyttöön. Alueiden komitea ilmaisee jälleen kerran tukevuksensa Galileo-hanketta. Mikäli se otetaan oikealla tavalla käyttöön kaikissa jäsenmaissa, se voisi luoda edellytykset tällaiselle järjestelmälle.

7.5 Alueiden komitea suosittaa, että Eurooppa-neuvosto nivoo uudet jäsenvaltiot nykyistä kiinteämmin edellä mainittuihin innovatiivisiin hankkeisiin sijoittamalla GNSS:n valvontaviranomaisen johonkin uusista jäsenvaltioista. Näin tuettaisiin laajemmin Galileo-satelliittinavigointijärjestelmää, rohkaistaisiin käyttämään sitä liikennettä palvelevana välineenä kaikkialla Euroopassa ja tehtäisiin käsitettä paremmin tunnetuksi etenkin uusissa jäsenvaltioissa. Tällä tavoin Eurooppa-neuvosto täyttäisi myös vuonna 2003 tekemänsä epävirallisen sitoumuksen sijoittaa yhteisön uusia virastoja Euroopan unionin uusiin jäsenvaltioihin.

8. Logistiikka

8.1 Alueiden komitea korostaa, että eri liikennemuotojen yhteentoimivuuden parantamiseksi on niin ikään syytä ryhtyä logistiikkaa tukeviin toimenpiteisiin. Rahtia kuljetettaessa julkiset logistiikkainfrastruktuurit ovat todella ensiarvoisen tärkeä tekijä, jolla varmistetaan tavaraliikenteen eri muotojen yhteentoimivuus, ja samalla ne ovat tärkeä lenkki, jolla taataan yhtäältä liikennemuotojen keskinäinen ja toisaalta teollisuuden ja kaupan välinen interaktiivisuus. On siis tärkeää luoda asianmukaiset edellytykset, joilla voidaan kehittää tehokasta logistiikkaa kaikkialla Euroopassa.

8.2 Alueiden komitea on valmis tukemaan Euroopan tavaraliikenteen logistiikkaa varten ehdotetun puitestrategian valmistelua, koska kyseisen osa-alueen kehittäminen vaikuttaa merkittävästi aluekehitykseen. Se kuuluu useisiin alue- ja paikallisyhteisöjen hankkeisiin, alueellisiin kehittämisstrategioihin ja kaupunkikehittämissuunnitelmiin, ja sillä on myös osansa kaupunkien ja alueiden liikennejärjestelmiä hahmoteltaessa tai alueellisia lentoasemia, jokisatamia ja julkisia logistiikkakeskuksia kehitettäessä. Viimeksi mainittuja tulisi pitää täysimääräisesti niihin verkkoihin kuuluvina liikenneinfrastruktuureina, joita ne palvelevat.

8.3 Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti Euroopan komission aikomukseen laatia vuonna 2007 toimintasuunnitelma Euroopan tavaraliikenteen logistiikkaa varten. Komitea katsoo, että tavaraliikenteen logistiikkaa koskevaa puitestrategiaa laadittaessa on tarkasteltava myös, millä tavoin rautateitä tukevalla liikennepoliitikalla voitaisiin ohjata tavaraliikennettä maanteiltä rautateille. Kyseisiä — verotuksellisia tai lainsäädännöllisiä — toimenpiteitä tulisi tukea määrätietoisesti liikkeellepanevien tukien avulla.

9. Tieturvallisuus

9.1 Alueiden komitea ilmaisee tyytymättömyytensä siihen, että vaikka liikenneturvallisuuden on havaittu useiden vuosien ajan kehittyvän EU-25:ssä parempaan suuntaan, tieliikenneonnettomuuksien kuolonuhrien määrä on edelleen liian suuri. Komitea antaa varauksettoman tukensa komissiolle tämän ehdottaessa yhdenmukaistettua tieliikenteen turvallisuusjärjestelmän käyttöönottoa ja korostaessa tienkäyttäjien käyttäytymistä, ajoneuvojen valmistusta ja tekniikkaa sekä infrastruktuurien tilaa.

9.2 Alueiden komitea toteaa, että ihmisten ja tavaroiden liikkuvuuden lisääntyessä jatkuvasti Euroopan unionissa jäsenvaltioiden voidaan luonnollisesti odottaa jatkavan keskustelua liikennesääntöjen ja -lainsäädännön lähentämisestä ja yhdenmukaistamisesta, jotta autoilijat ja muut infrastruktuurien käyttäjät ymmärtävät niitä paremmin. Tämä parantaisi liikenneturvallisuutta, vähentäisi onnettomuuksien määrää ja tasapainottaisi liikenteen kaupalliseen tarjontaan liittyvää kilpailua.

9.3 Alueiden komitea ilmaisee lisäksi kannattavansa tärkeimpien Euroopan laajuisten reittien merkintöjen yhdenmukaistamista, parametrien yhtenäistämistä ja monikielisten opasteiden käyttöönottoa pyrkimyksenä parantaa tieturvallisuutta uusien telemaattisten järjestelmien avulla.

10. Turvallisuusnäkökohdat

10.1 Alueiden komitea toteaa, että on pikimmiten taattava liikennejärjestelmien turvallisuus terrorismin uhatessa niitä, ja kannattaa halukkuutta ryhtyä asiassa yhteistoimiin.

10.2 Komitea kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita ryhtymään yhteistoimiin, koska alue- ja kunnallishallinnon toimivalta ja mahdollisuudet ovat tässä asiassa rajalliset.

10.3 Alueiden komitea kehottaa samalla yhteisön elimiä esittämään sidosryhmille ajoissa mahdolliset ehdotuksensa sellaisten järjestelmien turvallisuustoimenpiteiksi, jotka vaikuttavat suoraan alueiden ja kaupunkien liikennejärjestelyjen organisointiin ja yhteisrahoitukseen, jotta toimijat voivat keskustella ehdoksista ja esittää niistä tarvittaessa huomioita.

11. Euroopan tavaraliikenteen logistiikka — kestävän liikkuvuuden avaintekijä

11.1 Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti Euroopan komission aloitteeseen luoda strategiset puitteet, joilla pystytään vastaamaan siihen, miten ja millä keinoin Euroopan unioni voi auttaa optimoimaan Euroopan liikennejärjestelmän. Komitea

muistuttaa kuitenkin, ettei logistiikka ole itsetarkoitus vaan ainoastaan yksi väline tavoitteeseen pääsemiseksi. Se ei myöskään ole ainutkertainen väline, sillä logistiikkaa voidaan hyödyntää vasta kun liikennejärjestelmän alemmalle tasolle sijoittuvat osatekijät, kuten infrastruktuuri, telematiikka (liikenteen tietojärjestelmät), yhteentoimivuus, tarkoituksenmukaiset liikennemuodot jne., on otettu käyttöön. Tältä osin komitea viittaa tämän lausunnon edellisiin kohtiin. Niissä käsitellään toimenpiteitä, joiden komitea katsoo olevan keskeisiä parannettaessa Euroopan liikenneoloja käsitteen laajassa merkityksessä.

11.2 Alueiden komitea arvostaa sitä, että komissio toteaa logistiikalla olevan ensisijaisesti kaupallinen ulottuvuus. Ennen kaikkea markkinavoimat vaikuttavat siihen, että eri liikenneyhtiöiden ja kulkuväylien käyttöä tehostetaan. Logistiikan avulla voidaan siis parantaa eri liikennemuotojen hallinnointia ja hyödyntää niitä tehokkaasti. Myös liikenneoitojen tai eurooppalaisten ammattialajärjestöjen olisi ryhdyttävä keskustelemaan alan laatumerkeistä.

11.3 Alueiden komitea katsoo kuitenkin, että markkinavoimien pettäessä perusteltuina voitaisiin pitää myös sääntelytoimenpiteitä kestävän liikkuvuuden ja tavaraliikenne-logistiikan tavoitteen saavuttamiseksi. Oleellinen edellytys rautateillä kulkevalle tavaraliikenteelle on kattava vaunuormaliikenneverkko. Tällaisen tarjonnan luomiseksi ja sen taloudellisesti kannattavan käyttöasteen varmistamiseksi jatkossa tulisi markkinavoimien pettäessä pyrkiä oheistoimin, esimerkiksi tukien tai sääntelytoimenpiteiden avulla, rautatietavaraliikenteen tietoiseen — vaikkakin väliaikaiseen — suosimiseen, jotta voidaan suosia liikennemuotoja, joita on erityisten todellisten alueellisten, paikallisten ja ympäristöolojen vuoksi tuettava.

11.4 Edellä esitetyn mukaisesti alueiden komitea toteaa logistiikan olevan mielestään keskeinen tekijä, joka kannustaa alueita ja kaupunkeja ryhtymään toimiin, jotta liikenne sujuisi joustavasti ja tehokkaasti ja tuottaisi mahdollisimman vähän kielteisiä sivuvaikutuksia. Komitea katsoo niin ikään, että on tärkeää kehittää kaupunkilogistiikkaa, jotta asutuskeskusten viihtyvyyttä voidaan parantaa ottamalla oppia esimerkeistä, joiden avulla ruuhkat on voitu eliminoida.

11.5 Kuten aiemmin tässä lausunnossa todetaan, kaupunkien ja alueiden tehtävänä on kehittää logistiikkaa ennen kaikkea luomalla liikenteelle ja logistiikalle suotuisat territoriaaliset olosuhteet sekä tukemalla logistiikkakeskusten perustamista. Alueiden komitea katsoo, että EU voisi toimia tällä konkreettisesti alalla erityisesti hyödyntämällä koheesiopolitiikan välineitä sekä välittämällä alan taitotietoa ja parhaita käytänteitä.

11.6 Jotta Euroopan liikennejärjestelmän käyttö voidaan optimoida, alueiden komitean mielestä on ratkaisevan tärkeää kartoittaa seikat, jotka estävät hyödyntämästä logistiikkaa nykyistä tehokkaammin. Tällaisia esteitä ovat muun muassa infrastruktuurissa ilmenevät heikkoudet (pullonkaulat, puuttuvat yhteydet, se, ettei liittymiä ja muita kulkumuotoja ole liitetty riittävän hyvin yhteen, sekä julkisten logistiikkakeskusten puuttuminen), se, etteivät liikenneyksiköt ole riittävässä määrin yhteensopivia (etenkään EU-15-maiden ja EU-10+-maiden välillä) sekä luonteeltaan teknis-organisatoriset esteet (liikenteenharjoittajien välinen tiedonvaihto, yhtenäinen rahtaus sopimus jne.). Euroopan komissiolla eli liikenteen pääosastolla voisi olla tässä myönteinen rooli.

11.7 Komitea katsoo olevan niin ikään ensisijaisen tärkeää kehittää uusia liikenteen hallinto- ja tietojärjestelmiä (ERTMS-järjestelmä eli Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmä, Galileo jne.). Komitea korostaa samalla, että on tärkeää ratkaista tietojärjestelmien turvallisuus, jos niiden käyttö on avointa.

11.8 Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio sitoutuu tarkastelemaan logistiikkahenkilöstön erityiskoulutusta sekä sen tietojen ja taitojen sertifiointia yhteisin eurooppalaisin normein. Komitea muistuttaa samalla, että asiassa on syytä tehdä yhteistyötä logistiikkasektorin ja ylipäättään liikennealan toimijoiden tai niiden eurooppalaisten kattojärjestöjen kanssa.

11.9 Alueiden komitea on niin ikään ilahtunut siitä, että Euroopan komissio aikoo ryhtyä työstämään logistiikan kehittämistä kuvaavia tilastoidinkaattoreita. Komission olisi vastattava haasteeseen muun muassa laatimalla indikaattorijärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata ja mitata esimerkiksi logistiikkaketjujen kehittymistä, tehokkuutta ja käyttöä.

11.10 Alueiden komitea korostaa lisäksi, että samaan aikaan TEN-verkon ensisijaisten hankkeiden kanssa Euroopan tasolla olisi syytä painottaa tärkeimpien liittymien kehittämistä ja

nykyaikaistamista. On niin ikään tärkeää päästä eroon ”viimeisen kilometrin” ilmiöstä (*last mile*), jotta logistiikan käyttö tehostuu ja eurooppalaisten liikennejärjestelmien optimointi lisääntyy. Niinpä onkin kehitettävä liittymiä, jotka mahdollistavat siirtymisen liikennemuodosta toiseen, ja logistiikkaketjun ääripäissä sijaitsevia liittymiä sekä ennen kaikkea yhdistettävä tärkeimpien logististen liittymien kapasiteetti kaikenlaisiin kulkuväyliin.

11.11 Alueiden komitea pitää myös keskeisenä komission aloitetta ehdottaa yhteisiä eurooppalaisia normeja yhteisön sisäisen tavaraliikenteen intermodaalisille lastausyksiköille. Olisi niin ikään erittäin hyödyllistä, jos Euroopan unioni onnistuisi vähentämään erityyppisten konttien ja siirreltävien säiliöiden mahdollisten koostumusten määrää, jotta sallittuja mittoja voidaan hyödyntää liikenteessä kaikilta osin.

11.12 Alueiden komitea huomauttaa, että eri liikennemuotojen käyttö samassa ketjussa edellyttää enemmän kuin pelkkää ajattelutavan suunnanmuutosta; asiassa törmätään usein myös fyysisiin esteisiin. Etenkään uusissa jäsenmaissa ei ole kulkuväyliä eikä tarkoituksenmukaista siirtymäkapasiteettia liikennemuotojen yhdistelemiseksi eikä myöskään asianmukaisia liikenneyksiöitä. Yksi tapa parantaa tilannetta olisi esimerkiksi se, että EIP omaksuisi ajoneuvojen hankkimiselle tai siirtymävälineistön rakentamiselle suotuisan luotonantopolitiikan tai että kyseisiin tarkoituksiin myönnettäisiin yhteisön tukea.

11.13 Lopuksi alueiden komitea kehottaa pohtimaan, kannattaako laatia toimintasuunnitelma edistämään rahtiliikenteeseen tarkoitettua rautatieverkon luomista. Komitea toivoo kuitenkin, että kiinnitetään huomiota uusien jäsenvaltioiden tilanteeseen. Vaikka ajatus onkin lupaava, on pelättävissä, ettei verkon rakentaminen houkuttele riittävästi investointeja. Jäsenvaltioiden ja liikennealan edustajien on syytä pyrkiä EU:n tuella sovittamaan yhteen kansainvälisen rahtiliikenteen aikataulut ja asettamaan esimerkiksi etusijalle kuljetukset öiseen aikaan, jolloin matkustajaliikenne on vähäistä (niin kutsutut yölinjat).

Bryssel 14. helmikuuta 2007.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE